

Ålands
landskapsregering

BUDGET

FÖR LANDSKAPET ÅLAND

2013

ANTAGEN AV LAGTINGET 21.12.2012

Till Ålands lagting

ALLMÄN MOTIVERING

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Sammanfattning

Landskapsregeringens förslag

Landskapsregeringen föreslår att en budget för år 2013 antas för landskapet Åland uppgående till 357 390 000 euro.

Motionerna

I anslutning till budgetförslaget har 45 budgetmotioner inlämnats.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att budgetförslaget godkänns med vissa ändringar bl.a. att anslaget under moment 35.70.20. avseende Ålands hälso- och sjukvårds verksamhetsinkomster minskas med 600 000 euro och anslaget 45.70.20 gällande Ålands hälso- och sjukvårds verksamhetsutgifter ökas med 2 400 000 euro. Därtill ändras moment 45.56.62. gällande främjande av avfallshanteringen till ett reservationsanslag. Efter utskottets ändringsförslag balanserar budgeten på 359 790 000 euro. Alla budgetmotioner utom budgetmotion nr 43/2012-2013 föreslås förkastade.

Utskottets synpunkter

Allmän motivering

Ekonomisk översikt¹

Den ekonomiska utvecklingen i omvärlden

Allmänt

De globala tillväxtutsikterna har försvagats och någon nära förestående ljusning är inte i sikte.

Finansministeriets prognos från september 2012 bygger på uppfattningen att det inte sker några dra-

matiska förändringar i euroområdet struktur. Den senaste tidens händelser har emellertid visat att läget blivit allt allvarligare och att det inte kan uteslutas att krisen inom valutaområdet kan förvärras. Finansministeriets prognos inkluderar därför en presumtion om att problemen inom euroområdet fortsätter. Utskottet har erfarit att arbetslöshetsläget inom euroområdet den senaste månaden har försämrats ytterligare och ligger på 11,7 procent. Nordeuropa, med sin aktiva arbetsmarknadspolitik, har i allmänhet klarat sig bättre än genomsnittet av länderna i euroområdet. Det låga ränteläget förväntas fortsätta.

Tillväxten har därtill i Kina också bromsat in och USA:s centralbank har deklarerat att man kommer att behålla en låg styrränta minst tre år framöver, vilket antyder att man räknar med en svag ekonomi under den perioden.

Den finländska ekonomin

Den finländska samhällsekonomin återhämtade sig långsamt under åren 2010 och 2011. Under den perioden växte BNP med 3,3 respektive 2,7 procent efter den historiskt sett stora nedgången under år 2009. I år har såväl industriproduktionen som exporten minskat trots en hyfsad utveckling av efterfrågan på hemmamarknaden. Bedömningarna om den ekonomiska tillväxtens storlek för år 2012 går starkt isär och flera prognosinstitut lägger sig under 1,0 procent. Finland har ett bytebalansunderskott som ser ut att kvarstå under några år framöver. Nergången för exporten från skogsindustrin och i synnerhet elektronikindustrin inverkar starkt. Den försvagade euron innebär ändå en fördel för den delen av exportsektorn som säljer utanför euroområdet. Arbetslöshetsgraden som sjunkit något sedan år 2010, förväntas ligga kvar på ca 8,0 procent under det kommande året.

Enligt finansministeriets prognos från september 2012 förutspås den ekonomiska tillväxten och de anpassningsåtgärder som man beslutat om inte räcka till för att undanröja det strukturella underskott som uppstått inom finansieringen av den offentliga ekonomin. Det finansiella överskottet inom den offentliga ekonomin borde vara cirka 4 % i relation till totalproduktionen år 2016 för att den offentliga sektorn ska kunna sköta sina förpliktelser även på lång sikt. Utskottet har erfarit att finansministeriets prognos från hösten 2012 kan vara optimistisk. Utskottet bedömer att den kommande prognosen för den finländska ekonomin sannolikt ytterligare måste skrivas ner. Det finns bl.a. risk för att skatteinkomsterna kommer att minska i förhållande till prognosen.

Den svenska ekonomin

Trots att den svenska ekonomin hittills klarat sig relativt bra skrivs prognoserna ner för den ekonomiska tillväxten. De flesta indikatorer ger vid handen att avmattningen nu även kommit till Sverige. Det svenska konjunkturinstitutets konjunkturbarometer backade ca tre enheter i oktober från 95,6 enheter till 92,7 enheter och ytterligare ca sju enheter i november till 86,0 enheter vilket indikerar att tillväxten i svensk ekonomi för närvarande är påtagligt svagare än normalt.

Detaljhandelns konfidensindikator minskade både i oktober och i november med enbart ett par enheter medan hushållens, de privata tjänstenäringarnas, byggsektorns och tillverkningsindustrins konfidensindikator minskade med mellan fem och tio enheter i oktober. Konfidensindikatorn för privata tjänstenäringar och hushåll minskade med ytterligare 13 enheter respektive 4,4 enheter i november.

Även arbetslöshetsgraden förväntas ligga kvar på ca 7,5-8,0 procent. Den svenska kronan förväntas

¹ Den ekonomiska översikten har långt uppgjorts utgående från ÅSUB:s översikt för den kommunala sektorn, hösten 2012, rapport nr 2012:5

enligt vad utskottet erfarit hålla sig på ungefär nuvarande nivå. Såväl de svenska som de finländska hushållens förtroende för ekonomin har sedan sommaren 2011 legat under sina respektive långtidsmedelvärden.

Den ekonomiska utvecklingen på Åland

Inom den åländska ekonomin beräknas volymnedgången efter den internationella finanskrisen ha varit i samma storleksordning som nedgången i början av 1990-talet. Enligt preliminära kalkyler beräknas BNP-tillväxten ha varit negativ (-2,5 procent för år 2011) och enligt ÅSUB:s prognosantaganden för 2012 är utvecklingen svagt negativ även i år (-0,5 procent). Orsakerna till den negativa tillväxten är flera. Detta beror bl.a. på inverkan av eurokrisen, uppgången i oljepriset och en relativt hög inflation år 2011. En orsak är också att några av de största företagen inom transport- och finanssektorerna samtidigt hamnat i lönsamhetskris och att de som en reaktion på detta nu är i färd med att genomföra kostnadsbesparande strukturförändringar. Därtill drabbas underleverantörer till större företag nu av sjunkande orderingång och inom finanssektorn innebär de låga räntorna att räntemarginalen och därmed intjäningen sjunker. Till detta kommer att åtstramningarna inom den offentliga sektorn bromsar tillväxten.

Inflationen beräknas nu sjunka till 2,3 procent på årsbasis för att sedan avta ytterligare under år 2013. Även byggnadskostnadsindex som ligger till grund för justeringen av beskattningsvärdena för fastigheter beräknas sjunka till runt 2,7 procent i år. I början av oktober låg Euriborräntan på sin historiskt lägsta nivå. Det låga ränteläget för med sig en minskad ekonomisk belastning på många högt belånade åländska hushåll. Det fortsatt höga oljepriset påverkar de åländska hushållen och företagen starkt.

Förvärvsinkomstsumman beräknas ha stigit med knappt 4,2 procent ifjol. I år förväntas förvärvsinkomstsumman öka med cirka 3 procent i genomsnitt och nästa år med ca 2,7 procent. Sparåtgärderna inom den offentliga sektorn har bromsat tillväxten. Befolkningsökningen beräknas enligt vad utskottet erfarit avta något i år och uppgå till ca 190-220 personer.

Det åländska basprisindexet för den kommunala servicen steg med 2,5 procent i år medan personalkostnaderna steg med 2,6 procent. Ifjol var förändringen i basprisindexet 1,8 procent.

Den sysselsatta arbetsstyrkans volym väntas enligt den senaste arbetsmarknadsbarometern växa med cirka 0,6 procent under en 12-månaders period fram till våren 2013. För i år beräknas den genomsnittliga arbetslösheten öka till 3,1 procent på årsbasis jämfört med 2,8 procent på årsbasis för år 2011. Även ungdomsarbetslösheten bedöms stiga år 2012. Någon officiell prognos finns ännu inte för år 2013.

Det åländska näringslivet har en sjunkande trendtillväxt i omsättningen inom både den dominerande sjöfartssektorn och hos stora bolag i övriga sektorer. Detsamma gäller tidigare tillväxtföretag inom tjänstesektorn. Utskottet har erfarit att passagerar- färjetrafik samt torrlast- och oljefrakt, lider av fortsatt hård konkurrens och höga bunkerpriser som pressar marginalerna.

Utskottet har erfarit att nyföretagandet fortsatt att öka. Industrieföretag som bedriver export inom metall, plast, hi-tech och snickeri har de senaste tre åren haft ökad omsättning och antal anställda. Prognosen för den framtida utvecklingen är dock väldigt osäker. Livsmedelsindustrin verkar trots lågkonjunktur se ut att ha en god omsättningsutveckling under innevarande år. Utskottet har erfarit att likvidi-

tetsproblem börjar synas i vissa mindre företag. Friställningar inom storföretagen har syntts i starta-
eget rådgivningen.

I allmänhet har ändå den åländska ekonomin hittills under år 2012 klarat sig relativt bra tack vare för-
hållandevis bra försäljning i övriga Finland och Sverige. Osäkerheten för utvecklingen år 2013 är stor.

Landskapets budgetekonomi

Utskottet konstaterar att det är skillnader mellan beloppen för utgifter totalt och konsumtionsutgifter
mellan tabellen som ingår i allmänna motiveringen och de inledande tabellerna under respektive hu-
vudtitel. Utskottet har erfarit att detta har sin förklaring i att tabellen i allmänna motiveringen endast
tar upp de nya anslag som föreslås i 2013 års förslag, medan tabellerna under respektive huvudtitel
inkluderar tidigare års anslag för de moment där dessa har beaktats.

Utskottet konstaterar att avräkningsbeloppet för år 2013 bedöms öka med ca 8 miljoner euro medan
skattegottgörelsen bedöms nästan halveras vilket innebär en minskning med i stora drag motsvarande
belopp. Lotteriskatten bedöms för år 2013 öka med ca 3,5 miljoner euro. Den kraftiga minskningen av
skattegottgörelsen beror långt på nedgången i de åländska storbolagens ekonomi samt det allmänna
finansiella läget.

Lagtinget har ett flertal tillfällen efterlyst krafttag för att erhålla budgetdisciplin. Flera verksamheter
kommer att få svårt att hålla givna budgetramar men tilläggsbudget bör inte beviljas för sådana bud-
getöverskridningar som borde ha kunnat förutses och hanterats genom anpassning av verksamheten.
Utskottet framhåller nu att det är viktigt att anslagen räcker till för de olika verksamheterna och att det
är väsentligt att landskapsregeringen försöker verka för att utgiftsanslagen underskrids där det är möj-
ligt samtidigt som verksamheten bedrivs som angivits i budget och verksamhetsplaner.

Utskottet förutsätter att landskapsregeringen under det kommande året lämnar en halvårsredogörelse
över budgetförverkligandet till lagtinget.

Ekonomiska nyckeltal som tydligare visar landskapets ekonomiska ställning behöver utarbetas med det
snaraste i enlighet med budgetmotion nr 43/2012-2013 där det föreslås att: "Under året utarbetas eko-
nomiska nyckeltal som tydligare visar landskapets ekonomiska ställning och utveckling". Utskottet an-
ser att sådana nyckeltal är väsentliga för att utvärdera landskapsregeringen och dess verksamhet.

Utskottet hyser farhågor om att aviserade besparingar inte kommer att vara tillräckliga. Utskottet ser
med stor oro på de budgeterade inkomsterna samt utgifterna och deras framtida utveckling och förut-
sätter att landskapsregeringen har beredskap att i brådskande ordning komma till lagtinget med en till-
läggsbudget i syfte att göra nödvändiga inbesparingar som möjliggör en balans i den offentliga ekono-
min på Åland år 2015.

Internationellt samarbete

Landskapets internationella samarbete är begränsat eftersom utrikespolitiken är rikets behörighet. De
samarbeten där landskapsregering och lagting på likvärdig grund kan bedriva samarbete med andra
regeringar och parlament är därför mycket värdefullt. Ett av dessa samarbeten är det nordiska samar-
betet inom ramen för det Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

Ett annat samarbete är det parlamentariska östersjösamarbetet, inom ramen för den parlamentariska östersjökonferensen (BSPC), där lagtinget aktivt deltar med en egen delegation jämbördigt med övriga delegationer från andra parlament runt Östersjön. Östersjösamarbetet har blivit allt viktigare för Åland och innefattar idag samarbete inom ett flertal områden såsom miljö- och sociala frågor, energi-frågor och sjöfartsfrågor. Även om samarbetet är på parlamentarisk nivå berörs samtliga regeringar runt Östersjön av konferensens arbete i den mening att de förväntas förhålla sig till konferensens årliga resolution.

Utskottet betonar vikten av att nämnda samarbeten prioriteras medan samarbeten på regional och lokal nivå bör övervägas med beaktande av befintliga resurser och deras utnyttjande. Landskapsregeringen innehar ordförandeskapet i B7 år 2013. Med beaktande av den finansiella situationen bör landskapsregeringen överväga landskapsregeringens framtida delaktighet i samarbetet efter ordförandeåret.

Landskapet, kommunerna och medborgarna

I samband med budgetförslaget har landskapsregeringen lagt ett förslag till budgetlag avseende förändring av vissa avdrag i kommunalbeskattningen samt föreslagit justering av landskapsandelarna. Utskottet har behandlat dessa förslag och hänvisar i fråga om dessa till relevanta betänkanden.

Utskottet har erfarit att landskapsregeringen under år 2013 avser att utreda hur man kan locka fler ålänningar som studerar borta att flytta hem efter studierna. Utskottet välkomnar utredningen och konstaterar att det mot bakgrund av bland annat försörjningskvotens utveckling är viktigt att få mer arbetskraftsinflyttning till landskapet. I samband med utredningen bör också utvecklandet av ekonomiska incitament övervägas, t.ex. ett studielåneavdrag i kommunalbeskattningen.

Samhällsservicereformen

I fråga om samhällsservicereformen konstaterar utskottet att landskapsregeringen arbetar vidare med reformen. Två arbetsgrupper har tillsatts som ser över den tekniska sektorn och sociala sektorn.

Utskottet finner det angeläget att berörda parter och arbetsgruppen för den tekniska sektorn överväger möjligheterna att sammanföra landskapets och kommunernas väghållning. En effektivisering av väghållningen tillsammans med att införa s.k. utmanarrätter kunde utgöra värdefulla initiativ till att effektivera den offentliga sektorn på Åland.

I fråga om samhällsservicereformen avser landskapsregeringen under år 2013 återkomma till lagtinget för att beskriva det upplägg och fortsatta arbetssätt regeringens avser gå vidare med.

Utvecklingen av förvaltningen

Utskottet har erfarit att det pågår ett arbete med att inrätta en oberoende tillsynsmyndighet för tillsyn av penningspelsverksamhet. Enligt vad utskottet uppfattat kan det bli aktuellt med att införa detta inom år 2013.

Digital agenda

För att projektet att införa en digital agenda för det offentliga Åland ska lyckas är det viktigt att bestäl-laren har den kompetens som behövs. För att det ska bli det lyft för hela Åland som utskottet bedömer

att skulle vara möjligt är det viktigt att de åländska IT-entreprenörerna på ett lämpligt sätt görs delaktiga. Utskottet betonar att arbetet med att skapa en faktisk digital agenda är ett stort arbete som kräver målmedvetenhet och resurser. Utskottet hänvisar till sitt betänkande nr 18/2011-2012 och betonar ånyo vikten av att landskapsregeringen återkommer till lagtinget med ett meddelande kring den digitala agendan.

Näringspolitik

De privata företagen är det åländska näringslivets motor. Det finns ca 2300 företag på Åland. Av dessa har ca 90 procent färre än fem anställda. Det är därför viktigt att landskapsregeringen i alla avseenden verkar för att förbättra dessa företags verksamhetsförutsättningar. I detta syfte bör ambitionen vara att försöka avbyråkratisera och förenkla upplevda handelshinder, något landskapsregeringen redan inlett.

Det är viktigt att landskapsregeringen och det offentliga Åland på allt sätt uppmuntrar till etablering av flygrutter, hotellanläggningar och evenemang i syfte att göra Åland till ett attraktivt besöksmål. Utskottet har erfarenhet att exempelvis kvalitetsturismen är en bransch i tillväxt där Åland kan utveckla en allt viktigare framtidsnisch. Det råder en växande efterfrågan på välordnat boende och snabba minisemestrar från våra närområden varför det är av vikt att landskapsregeringen förutsättningslöst arbetar för att skapa möjligheter för fler stugbyar av hög klass samt fler bäddar i såväl hotell som andra boendeformer.

Sjöfarten

Rederibranschen lider av det rådande ekonomiska läget i världen på grund av svårigheterna att erhålla finansiering. Även om exportvolymerna ökar så har marginalerna sjunkit. Detta i kombination med hur prisbildningen för olika bränslen utvecklas påverkar detta tillsammans med andra faktorer branschens lönsamhet.

Svaveldirektivet leder dessutom till nya utmaningar för sjöfarten inom östersjöområdet inom en nära framtid. De nya utmaningarna kan dock innebära en konkurrensfördel för de rederier som anpassar sig. Risken är ändå att branschen lider totalt sett och att östersjöområdets konkurrenskraft reduceras.

Jämställdhetspolitik

Budgeten håller på att få ett allt synligare fokus på jämställdhet. Utskottet betonar ändå att arbetet med jämställdhetsfrågor går vidare och fördjupas. Utskottet delar vissa av de synpunkter som föreslås i budgetmotion nr 32/2012-2013 och konstaterar att en framgångsrik jämställdhetspolitik kräver att jämställdhetsperspektivet integreras i all politik som direkt påverkar det åländska samhället och ålänningarnas vardag. Det gäller särskilt den ekonomiska politiken. Jämställdhet kan mätas genom att följa de ekonomiska resursernas fördelning mellan kvinnor och män. En jämställd fördelning av de ekonomiska resurserna är nyckeln till ett jämställt samhälle.

Landskapsregeringens mål är att jämna ut löneskillnaderna mellan kvinnor och män inom den egna förvaltningen och andra delar av landskapets verksamheter. Arbetet med att införa ett system för arbetsvärdering vid lönesättning fortgår.

Integrationspolitik

Flyktingmottagningen ska framöver ske genom överenskommelse mellan de åländska kommunerna och

riksmyndigheterna så att landskapet tar på sig en koordinerande roll. Utskottet noterar att det inte finns budgeterade medel i budget varken för år 2012 eller år 2013 för mottagande av flyktingar och påminner därför om vikten av att landskapsregeringen tydliggör sin koordinerande roll för att hjälpa kommunerna med bland annat formalia, kontakter och nätverkande.

Utskottet har erfarit att landskapsregeringen arbetar med ett nytt integrationsprogram där även ett kapitel med flyktingpolicy ska ingå. Utskottet anser att en viktig grund för ett lyckat integrations- och inkluderingsarbete är att det finns högklassig språkutbildning och att det vidtas åtgärder för att nyinflyttade snabbt kommer in på arbetsmarknaden.

Utskottet noterar att landskapsregeringen föreslår en satsning om totalt 800 000 euro under år 2013 på integrationspolitiska åtgärder. Satsningen välkomnas av utskottet.

Bostads- och byggnadspolitik

En positiv utveckling av landskapet och befolkningstillväxten är beroende av ett fortsatt aktivt och mångfacetterat bostadsbyggande. Utskottet betonar vikten av att byggreglerna uppgraderas och ges ökad tydlighet. Det är dessutom synnerligen viktigt att byggreglerna i sin helhet finns på svenska.

Social- och miljöpolitik

Närståendevårdarsystemet blir allt viktigare som kompletterande vårdform till den offentliga sektorn. Det är därför viktigt att utveckla stödfunktionerna för närståendevårdarna som ofta är i utsatta situationer. Utskottet har erfarit att landskapsregeringen håller på med en sådan analys och att enkäter skickats ut. Utskottet förväntar sig att analysresultaten kommer att användas vid beredning av kommande relevant sociallagstiftning.

Hälso- och sjukvården

För planering av den framtida hälso- och sjukvården är det viktigt att ÅHS styrelse dels bygger upp prognosverktyg för planering av framtida vårdbehov och dels stärker greppet om myndigheten och dess ledningsfunktioner i syfte att säkerställa att lämpliga resurser finns tillgängliga. Utskottet hänvisar i övrigt till sina skrivningar under betänkandets detaljmotivering.

Högskolan på Åland

Utskottet har erfarit att landskapsregeringen ska teckna ett mål- och resultatavtal med högskolan där utbildningsuppdraget ska bli tydligare. Vidare har utskottet erfarit att landskapsregeringen kommer att ha innovation och tillämpad forskning i fokus i det nya avtalet.

Utskottet finner det angeläget att noggrant överväga vilken typ av forskning som ska bedrivas vid högskolan och i vilken utsträckning samt i vilken omfattning denna forskning ska finansieras av landskapet ensamt eller av landskapet tillsammans med privata intressenter. Utskottet påminner landskapsregeringen om vikten av att åstadkomma ett avtal med högskolan.

Trafik och transportpolitik

Skärgårdstrafikens utveckling och utbyggnaden av kortruttsystem utgör stora utmaningar som måste mötas målmedvetet. Ett intensivt arbete pågår för att utreda hur ett kortruttsystem lämpligast kunde

byggas i skärgården. Landskapsregeringen avser återkomma till lagtinget under våren gällande kortruttssystemets delprojekt.

Utskottet konstaterar att när planen gällande kortruttsutbyggnad är färdigställd blir det fråga om att verkställa planen genom olika investeringar. Utskottet noterar att det kan bli fråga om sådana investeringar som är osedvanligt stora och av engångskaraktär som inte rimligen kan finansieras med landskapets budget. Utskottet noterar att det således kan bli aktuellt att anhålla om extra anslag för detta i enlighet med 48 § självstyrelselagen.

Avsnittet under denna rubrik har tillkommit efter två omröstningar som båda utföll 4-3. Besluten biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, vice ordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Petri Carlsson och Karl-Johan Fogelström.

Fördelningen av penningautomatmedel och budgeten

Verksamhetsförutsättningarna för Ålands penningautomatförening klarnar samtidigt som föreningens verksamhet visar positivt resultat. Landskapsregeringen anser att det är lämpligt att avkastningen från verksamheten används till verksamheter som till sin karaktär påminner om den traditionella användningen och som är till stor nytta för den åländska befolkningen. Utgående från detta fattades principbeslutet att finansiera byggandet av den geriatriska kliniken vid ÅHS med penningautomatmedel.

Utskottet framhåller att en noggrann analys behöver göras avseende användningen av PAF medlen. Frågor gällande i vilken mån medel ska fonderas för kommande behov och hur mycket kapital som ska lämnas kvar i föreningen är väsentliga att ta ställning till. Utskottet uppmanar landskapsregeringen att återkomma till lagtinget gällande dessa frågor.

Budgeten och avlöningsutgifterna

Utskottet noterar att landskapsregeringen i samband med beredningen av budgetförslaget tänkt att tjänstemannalagen ska ändras så att inrättande och indragning av tjänst kan göras utan uttryckligt omnämnande i budgeten. Lagförslaget är försenat och utskottet konstaterar att landskapsregeringen kan bli tvungen att återkomma i tilläggsbudget gällande de typer av tjänsteförändringar som behöver göras under år 2013 innan en eventuell ändring av tjänstemannalagen trätt ikraft.

Motionerna

Med hänvisning till betänkandets och budgetförslagets allmänna motivering samt betänkandets detaljmotivering föreslås att budgetmotionerna nr 1, 4-5, 11-12, 14-17, 19, 21-23, 27, 30, 32-34, 38-41 och första klämman i budgetmotion nr 10 förkastade. Budgetmotion nr 43/2012-2013 föreslås godkänd. Därtill föreslår utskottet att övriga budgetmotioner förkastas.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Det allmänna ekonomiska läget

De globala tillväxtutsikterna har försvagats de senaste månaderna. Den utdragna ekonomiska krisen fortsätter och någon omedelbar ljusning är inte i sikte. Det finns en risk att de statsfinansiella kriserna i euroområdet blir långvariga. Någon förbättring av arbetslöshetsläget inom euroområdet har heller inte

kunnat registreras, enligt de senaste uppgifterna ligger den kvar på 11,4 procent. Nordeuropa, med sin aktiva arbetsmarknadspolitik, har klarat sig bättre än genomsnittet av länderna i euroområdet.

I USA har centralbanken deklarerat att man kommer att behålla en låg styrränta minst tre år framöver, vilket antyder att man räknar med att ekonomin kommer att vara svag så länge. Tillväxten i Kina har också bromsat in vilket sänker efterfrågan i den globala ekonomin.

Förändringar i oljepriset påverkar åländska hushåll och företag starkt. Medelpriset för råolja har fram till och med september i år legat obetydligt över fjolårets höga medelpris, vilket inneburit att bränsleprishöjningarna, trots försvagningen av euron, varit måttliga.

Inflationen i euroområdet har i år legat över 2-procentsmålet. Under snart tre år har gapet mellan inflation och de europeiska bankernas referensränta (*Euribor*) trendmässigt ökat, samtidigt som resursutnyttjandet varit lågt och arbetslösheten hög i området.

Euriborräntan har trendmässigt sjunkit ända sedan den förra finanskrisen inleddes hösten 2008 och har fortsatt sjunka under innevarande år. I början av oktober låg räntan på sin historiskt lägsta nivå (0,246 för 3-månaders). Det låga ränteläget avspeglar ett svalt ekonomiskt allmänläge, men för samtidigt med sig en minskad ekonomisk belastning på många högt belånade åländska hushåll.

I Finland har industriproduktionen och exporten minskat i år. Trots en hyfsad utveckling av efterfrågan på hemmamarknaden, har det inneburit en svag tillväxt av ekonomin sammantaget. Bedömningarna om den ekonomiska tillväxtens storlek för år 2012 går starkt isär, flera prognosinstitut estimerar en BNP-tillväxt under 1,0 procent.

Finland har nu ett bytesbalansunderskott som ser ut att kvarstå under några år framöver. Nedgången för exporten från den finländska skogsindustrin och i synnerhet elektronikindustrin inverkar starkt. Den försvagade euron bör dock kunna ge den del av exportsektorn som säljer utanför euroområdet en viss draghjälp under den närmaste tiden.

Den offentliga skuldsättningen ökar i år och ett par år framöver och förväntas under de närmaste åren komma att ligga kring 52 - 55 procent av BNP.

De flesta bedömare räknar med en avtagande inflation i Finland de närmaste två åren.

Arbetslöshetsgraden i Finland som sjunkit något sedan år 2010, förväntas ligga kvar på en hög nivå (kring 8,0 procent) under det kommande året.

De finländska och även de svenska hushållens förtroende för ekonomin har sedan sommaren 2011 legat under sina respektive långtidsmedelvärden. I början av hösten är förtroendet fortfarande lågt i de båda länderna.

Trots att den svenska ekonomin klarat sig förhållandevis bra skrivs prognoserna ner för den ekonomiska tillväxten. Man räknar med att BNP-tillväxten kommer att bli kring 1,5 procent såväl innevarande år som år 2013. Även arbetslöshetsgraden förväntas ligga kvar på 7,5 - 8,0 procent.

Svenska kronan har förstärkts gentemot euron, vilket under året gett en positiv nettoeffekt för de

åländska färjerederierna. Bedömning är att kronan behåller sin starka ställning nästa år.

Den åländska ekonomin har uppvisat en försvagad BNP-tillväxt under de senaste åren (*Tabell 1*). ÅSUB:s preliminära beräkningar för år 2011 och prognos för år 2012 visar att tillväxten av det samlade värdet av produktionen av varor och tjänster i landskapet förväntas bli negativ dessa år; -2,5 procent för år 2011 och -0,5 procent för år 2012. Därmed skriver man ner prognosen för år 2012 jämfört med i våras, liksom de flesta institut i Finland och Sverige har gjort för sina respektive ekonomier.

Orsakerna till den negativa tillväxten är flera. Förutom den allmänna direkta och indirekta inverkan av eurokrisen, uppgången i oljepriset, och en relativt hög inflation år 2011, kommer rederiernas inkörs-kostnader för nyanskaffat tonnage att belasta deras resultat under senare delen av år 2012 och första halvåret 2013. En viktig orsak är också att några av de största företagen inom transport- och finanssektorerna samtidigt hamnat i lönsamhetskris och att de som en reaktion på detta nu är i färd med att genomföra kostnadsbesparande strukturförändringar. Till detta kommer att åtstramningarna inom den offentliga sektorn bromsar tillväxten.

Tabell 1. Nyckeltal för den åländska ekonomin 2009-2012

	2009	2010	2011*	2012**
BNP till marknadspris (volymförändring, %)	6,2	1,4	-2,5	-0,5
Befolkningsökning (antal personer)	278	273	348	215 -245
Arbetslöshetsgrad, öppen, (%)	2,7	3,1	2,8	3,1
Konsumentpriser, årlig förändring (%)	0,2	1,9	3,6	2,3
Kort ränta (Euribor 3 mån, %)	1,2	0,8	1,4	0,6

*) Preliminär uppgift för BNP **) Prognoser
Källa: ÅSUB

Enligt ÅSUB beräknas inflationen uppgå till 2,3 procent på årsbasis i år för att sedan sjunka något under nästa år.

Befolkningsökningen beräknas fortsätta vara relativt stor och uppgå till cirka 215 - 245 personer.

Arbetslöshetsgraden beräknas enligt ÅSUB:s bedömning återigen stiga under innevarande år; till 3,1 jämfört med 2,8 procent för år 2011. ÅSUB räknar i nuläget inte med någon större förändring i arbetslöshetsnivån för år 2013.

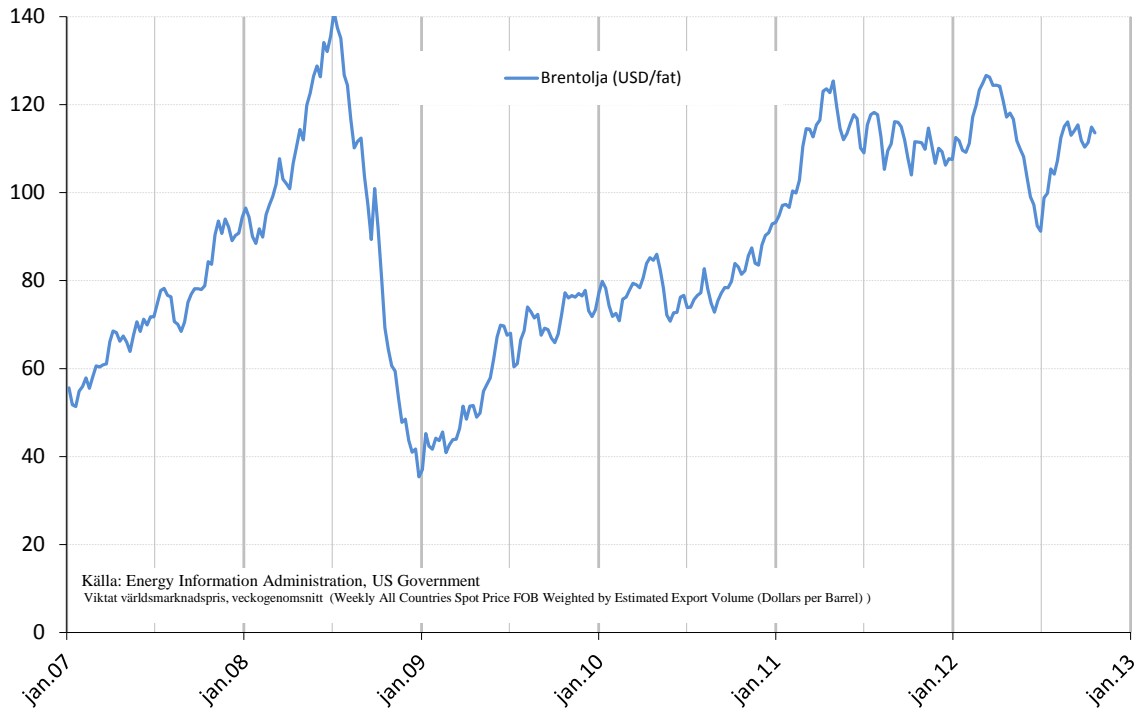
Den försvagade euron har ökat priserna för ålänningarnas import från länder utanför euroområdet, vilket försvagat hushållens köpkraft. Det ser ut att bli ytterligare en liten försvagning av köpkraften nästa år. Med tanke på den svaga efterfrågeutvecklingen är en lägre investeringstakt hos företagen sannolik.

Liksom under de senaste åren lider största delen av den åländska sjöfarten, såväl passagerar- och färjetrafik som torrlast- och oljefrakt, av fortsatt hård konkurrens och höga bunkerpriser som pressar marginalerna. I år har bunkerpriserna dock inte stigit nämnvärt hittills. Under förutsättning att situationen i Mellersta Östern inte försämras dramatiskt förväntar sig många analytiker att råoljepriserna till och med

kan komma att sjunka något under år 2013, vilket skulle ge den åländska sjöfarten något förbättrade lönsamhetsmarginaler. Oljeprisets utveckling sedan år 2007 framgår av nedanstående diagram.

Oljepriset på fjolårets nivå trots försvagad världskonjunktur

Råoljepriset (Brent, USD per fat) januari 2007 – oktober 2012

Efter att under flera år hållit igen, har man nu inom den åländska passagerarsjöfarten genomfört förhållandevis stora investeringar, som ändrar förutsättningarna för intjäningen för berörda rederier.

Sedan två år tillbaka har internationella sjöfartsindex sjunkit trendmässigt, något som avspeglar den globala lönsamhetskrisen inom branschen. Utsikterna för torrlastfrakten är fortfarande dämpade, inte minst med tanke på det dåliga konjunkturläget för den finländska skogsindustrin. Den åländska tanker- verksamheten har hittills klarat krisen jämförelsevis bra, men uppvisar i år fortsatt svaga rörelseresultat. Lågkonjunkturen och överkapaciteten i branschen är huvudorsakerna till detta. Den gradvisa förstärkningen av dollarn sedan våren 2011 har dock gynnat verksamheten.

De senaste registeruppgifterna om löner och omsättning i det privata näringslivet som ÅSUB analyserat, antyder en försvagad tillväxt av den samlade lönesumman nästa år i förhållande till i år (från cirka 2,5 till 1,0 procent, rensat för inflation). Samtidigt ser näringslivets samlade omsättningstillväxt ut att hålla sig på ungefär samma nivå det kommande året som under innevarande år (cirka 2,5 procent, rensat för inflation).

Den starka tillväxten av omsättningen i den konjunkturläkliga byggsektorn under år 2011 har avtagit märkbart under innevarande år och ser enligt ÅSUB ut att kunna fortsätta att dämpas ytterligare under år 2013.

I den likaså konjunkturläkliga handelsbranschen har omsättningstillväxten dämpats gradvis sedan två

år tillbaka. Här kommer resultatet av pågående investeringar att påverka förutsättningarna märkbart under inkommande år. En fortsatt stark krona kan komma att gynna den lokala detaljhandeln.

Även inom den dominerande transportbranschen, där sjöfarten ingår och inom hotell- och restaurangbranschen har omsättningstillväxten dämpats under år 2012.

Uppgifterna för finanssektorn i ÅSUB:s register visar en stark nedgång i tillväxten av branschens samlade lönesumma.

Branschen företagstjänster, som rymmer IT-företag och annan kvalificerad tjänsteproduktion, uppvisade en svag tillväxt av omsättningen under år 2011, som dock återhämtat sig något hittills under innevarande år. Tillväxten ligger dock fortfarande på en svag nivå. Utvecklingen av omsättningen för branschen personliga tjänster har enligt registeruppgifterna varit ännu svagare.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det finns en sjunkande trend i omsättningstillväxten inom såväl den dominerande sjöfartssektorn, som hos stora bolag i övriga sektorer, samt hos tidigare tillväxtföretag inom tjänstesektorn. För att vända denna negativa trend krävs en allmän konjunkturuppgång i omvärlden, och att färjesjöfarten lyckas vända utvecklingen med ett stagnerande marknadsunderlag.

I ett bredare perspektiv har ändå den åländska ekonomin hittills klarat sig hyfsat på grund av att företagen, förutom att man fortfarande säljer förhållandevis bra på sin hemmamarknad, i första hand exporterar till övriga Finland och Sverige och inte till den vidare internationella marknaden.

I en situation när näringslivets lönsamhetskris sammanfaller med en offentlig kostnadskris som möts med åtstramning, finns en risk att vi får ett efterfrågebortfall som förvärrar krisen. Landskapsregeringen har vid utformningen av budgetförslaget försökt föreslå åtgärder som motverkar detta genom fortsatt hög investeringsnivå samt tillväxt- och sysselsättningsfrämjande insatser.

EKONOMISK POLITIK

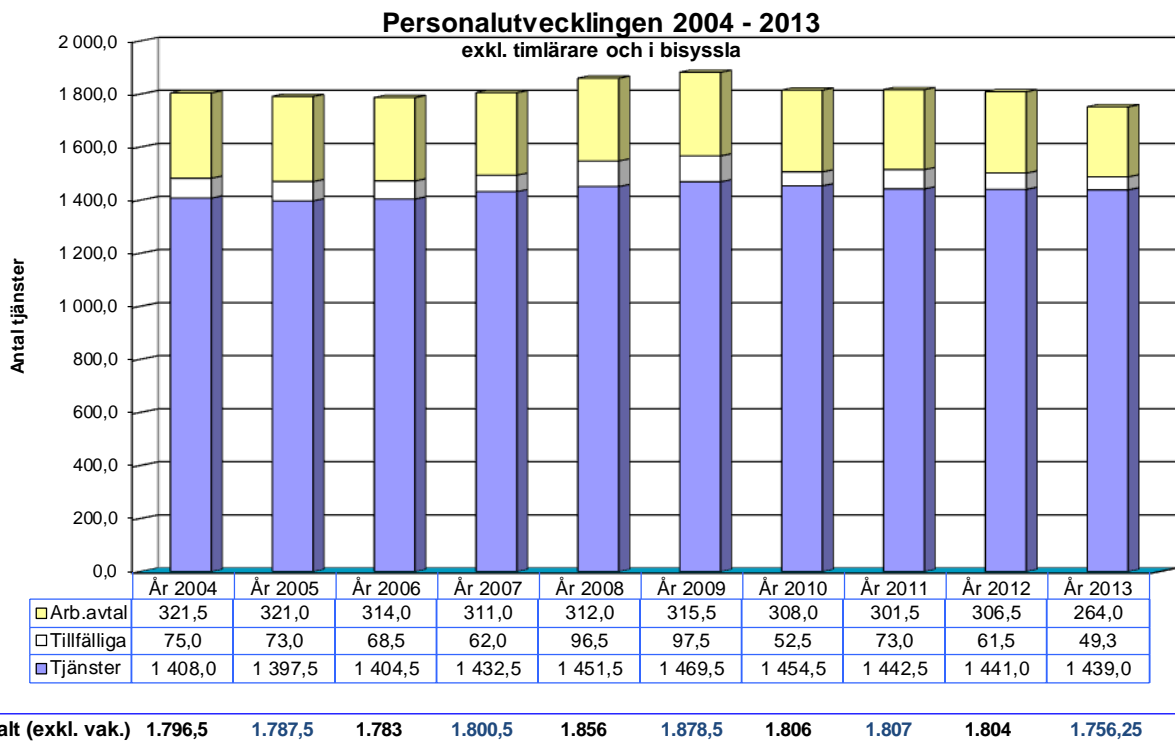
Omställning

Landskapsregeringen redogjorde i omställningsbudgeten, d.v.s. första tilläggsbudgeten för år 2012 (Budgetförslag nr 3/2011-2012), för sin politik för att uppnå en långsiktig balans och stabilitet i landskapets finanser. Målet är att bibehålla välfärden och utveckla det åländska samhället på lång sikt samtidigt som man skapar finansiellt utrymme för att trygga vård, skola och omsorg samt för nödvändiga framtidssatsningar. Landskapsregeringen konstaterade att den ekonomiska situationen med flera år av budgetunderskott kräver krafttag för att minska ökningen av driftsutgifterna. Landskapsregeringen bedömde att det kan göras under mandatperioden så att budgeten för år 2014 har en kostnadsnivå som i stort balanserar med de förväntade inkomsterna och att det under år 2015 uppstår ett visst överskott som kan användas för framtida investeringar. Stabilitet i landskapets ekonomi utgör en säkerhet och trygghet för alla medborgare i det åländska samhället såväl för kommuner, arbetsmarknad som näringsliv.

Landskapsregeringen har fortsatt arbetet i enlighet med de riktlinjer som omställningsbudgeten och lagtingets behandling av den anger. Den försämring av de centrala inkomsterna med ca 4 miljoner euro som skett sedan tidpunkten för omställningsbudgeten och nya fakta som framkommit under beredningsarbetet och i dialogen med dem som berörs av förändringarna har dock föranlett vissa justeringar som

beaktats i det slutliga budgetförslaget. Trots detta anser landskapsregeringen att målsättningen beträffande en budget i balans ska och kan bibehållas. Landskapsregeringen betonar i sitt arbete betydelsen av långsiktighet i arbetet utgående från behovet av att spara, strukturera och stimulera.

I budgetförslaget följs således de besparingsåtgärder som låg till grund för omställningsbudgeten upp och förverkligas. Nivån på konsumtionsutgifterna står i överensstämmelse med den som förutsattes i omställningsbudgeten, medan minskningen av antalet anställda är större än vad som förutsattes. Så som av nedanstående diagram framgår beräknas antalet anställda sjunka från 1.804 st. innevarande år till 1.756,25 st. vid slutet av år 2013. I detta antal har effekterna av en driftsprivativering av ett större fartyg inte beaktats. I omställningsbudgeten antogs antalet för år 2013 uppgå till 1.795,5 st. Någon förnyad beräkning för åren 2014 och 2015 har inte gjorts.

De kortsiktiga besparingsåtgärderna följs i landskapsregeringens politik upp med det långsiktiga arbetet med strukturer inom bl.a. samhällsservicen, inom förvaltningen och inom skärgårdstrafiken. Se närmare redogörelse för olika delar av strukturarbetet nedan i den allmänna motiveringen.

Landskapsregeringen avser att bedriva en aktiv stimulanspolitik. Landskapsregeringen kommer att tillsammans med näringslivet stimulera till innovationer och åtgärder för att utveckla företag. Företagens roll som en viktig del i samhällsbygget betonas.

Landskapsregeringen vill samtidigt stimulera ungdomar att aktivt forma sin framtid även under perioder av arbetslöshet eller då den tänkta utbildningen inte är tillgänglig och nya vägar behöver sökas. Till denna politik hör även att i samverkan med den tredje sektorn aktivera civilsamhället.

Budgetförändringarna i korthet och budgetsituationen

Av tabellen nedan, efter redogörelsen för förändringar, framkommer uppgifter om budgeten för år 2012, budgetförslaget för år 2013 samt en bedömning av nivåerna för de återstående åren av ramperioden,

d.v.s. åren 2014 och 2015. Beloppen för år 2012 anges i 2012 års penningvärde medan beloppen för övriga år anges i 2013 års beräknade penningvärde. Vissa belopp som berör åren 2014 och 2015 kommer således att inflationsjusteras. Vid läsningen av tabellen bör följande förändringar beaktas:

Allmänt

- Organisationsförändringar mellan avdelningar har beaktats till den del förändringar föreslås i föreliggande budgetförslag, medan förändringar som verkställs senare inte beaktats i siffermaterialet
- År 2014 inleds en ny EU-programperiod. De uppgifter som nu ingår är en bedömning innan programramarna är kända.

Lagtinget

- Landskapsregeringen har inte tagit ställning till nivåerna för lagtinget och har därför i sammanställningen räknat med oförändrad nivå. År 2013 ingår anslag för utvecklingsprojekt för e-demokrati.

Landskapsregeringen

- Som ett led i utvecklingen mot ett regeringskansli upptas anslag för avlönande av en förvaltnings- och utvecklingschef under denna huvudtitel medan det inte ingår något anslag för avlönande av förvaltningschef under kansliavdelningen.

Kansliavdelningen

- Överföringsutgifterna minskar till år 2013 främst p.g.a. det låga ränteläget vilket medför att räntestöden för bostadslån är låga. För de efterföljande åren ingår en reservering för ökat räntestöd till följd av räntehöjningar. År 2013 kan anslagen även i övrigt minskas för främjande av bostadsproduktion till följd av inbesparingar av tidigare års anslag. År 2013 föreslås inget anslag för landskapsandelar för anskaffningar inom brand- och räddningsväsendet
- Under åren 2012 till 2014 ingår investeringsanslag för renoveringen av Självstyrelsegården.

Finansavdelningen

- Den stora ökningen av konsumtionsutgifter hänförs i sin helhet till pensionsrelaterade utgifter. De övriga konsumtionsutgifterna minskar med 1,7 procent från år 2012 till år 2013
- Under överföringsutgifterna ingår extra anslag för bidrag för likströmsförbindelse till riket under åren 2012 – 2014 med 10 miljoner år 2012 respektive 20 miljoner euro resterande år. En inkomst om motsvarande belopp ingår för respektive år. Kompensationen för inkomstbortfall till följd av skatteavdrag i kommunalbeskattningen minskar från år 2012 till år 2013 till följd av förändringar i enlighet med den paktlösning som föreslås rörande beskattningen och kommunernas ekonomi
- Lån och övriga finansinvesteringar minskar till följd av att lånen ur penningautomatmedel delvis har omfördelats till andra användningsändamål, bl.a. för byggande av geriatrisk klinik för ÅHS. Sammanlagt minskar lånen från år 2012 till år 2013 med närmare 6,8 miljoner euro. År 2012 ingår ett nettoanslag om ca 2,8 miljoner euro för köp av aktier i Kraftnät Åland Ab och åren 2013 och 2014 ett anslag om 2,5 miljoner euro årligen för kapitalinsats i Kraftnät Åland Ab.

Social- och miljöavdelningen

- Överföringsutgifterna ökar från år 2012 till år 2013 främst som en följd av att landskapsandelarna för socialvårdens driftsutgifter ökar, men även p.g.a. att anslag landskapsandel för kommunalt socialvårdsprojekt ingår år 2013. I övrigt föreslås mindre anslag för bostadsbidrag samt inom vatten-, avlopps- och avfallsområdena
- Investeringsutgifterna för ÅHS har stor tyngdpunkt på ett förverkligande av en geriatrisk klinik för vilken det ingår 20 miljoner euro åren 2012 - 2015. År 2013 föreslås 6 miljoner euro för nämnda byggprojekt mot endast 0,4 miljoner euro i budgeten för år 2012

- Fr.o.m. år 2013 slopas Gullåsenavgiften varför inkomsterna minskar med 3,3 miljoner euro i förhållande till grundbudgeten för år 2012. Inkomsterna beräknas i övrigt öka till följd av att avgifterna vid ÅMHM respektive ÅHS ses över.

Utbildnings- och kulturavdelningen

- Minskningen av konsumtionsutgifter hänförs främst till inbesparingsåtgärder, organisationsförändringen och minskande antal studerande
- Minskningen av överföringsutgifterna påverkas bl.a. av att landskapsandelarna för grundskolan minskar från år 2012 till år 2013 samt av att det föreslås att studiestöden inte indexjusteras läsåret 2013 - 2014
- Under perioden förverkligas en ny basutställning vid Ålands museum samt så görs vissa investeringar i maskinlaboratorieutrustning för Högskolans på Åland och Ålands gymnasiums behov.

Näringsavdelningen

- Minskningen av konsumtionsutgifter mellan åren 2012 och 2013 beror främst på ändringar i ÅTC:s verksamhetsområde. Minskningen de senare åren beror främst på minskade kostnader för avbytarssystemet
- Noteras bör att en ny programperiod börjar år 2014 och att programmets finansieringsramar inte är fastslagna. I ramarna har beaktats en uppskattning av nivåerna för den nya programperioden och en jämn fördelning av budgetanslagen för den nya programperioden, d.v.s. att samma belopp skulle budgeteras årligen vilket inte varit fallet under pågående programperiod.

Trafikavdelningen

- Besparingsåtgärderna inom sjötrafiken medför att konsumtionsutgifterna ökar endast marginellt. För åren 2014 och 2015 har reserveringar gjorts för förväntade kostnadsökningar till följd av bränsleprisutvecklingen
- Ökningen av överföringsutgifterna hänför sig till avtalet om upprätthållande av flygtrafik på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda, ökat understöd för kollektivtrafiken samt ökat anslag för transportstöd. I budgetförslaget för år 2013 föreslås inget anslag för landskapsunderstöd för byggande av kommunalvägar
- Investeringsnivåerna är för de senare åren till stor del beroende av i vilken takt korttrattsprojekt kan förverkligas.

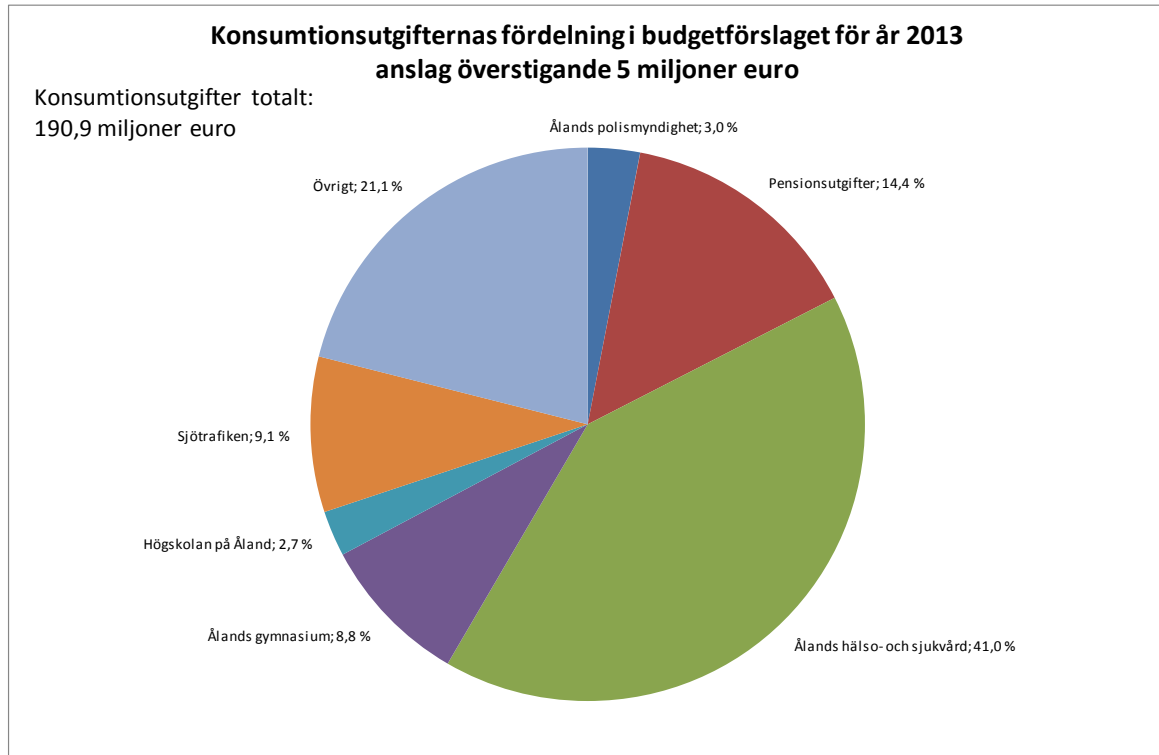
Inkomster totalt

- Inkomsterna totalt sett för år 2013 uppgår till i stort den i omställningsbudgeten antagna nivån. Dock har inkomsterna av avräkningsbeloppet minskat med drygt 2 miljoner euro, av skattegottgörelsen med 1,5 miljoner euro medan intäkterna av lotteriskatten bedöms öka med 1,5 miljoner euro. Inkomstöverföringen från pensionsfonden är för år 2013 1,5 miljoner euro lägre än vad som antogs i ramarna
- Den helhetslösning som föreslås för den kommunala sektorn innebär en inkomst om 4 miljoner euro för justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna, varav 3 miljoner ersätter den s.k. Gullåsenavgiften som kommunerna tidigare erlagt
- På basis av ovanstående förändringar har inkomsterna justerats även för åren 2014 och 2015.

BEDÖMNING AV UTGIFTS- OCH INKOMSTNIVÅER ÅREN 2012 - 2015 (exkl. överföring av underskott mellan åren och finansieringslån)								
HUVUDTITEL		År 2012 (inkl. tb 1) 1.000 euro	År 2013 förslag 1.000 euro	Förändring 2012 - 2013 %	År 2014 1.000 euro	Förändring 2013 - 2014 %	År 2015 1.000 euro	Förändring 2014 - 2015 %
HT 41	LAGTINGET	-2 921	-3 242	11,0%	-3 025	-6,7%	-3 025	0,0%
	Konsumtionsutgifter	-2 921	-3 242	11,0%	-3 025	-6,7%	-3 025	0,0%
HT 42	LANDSKAPSREGERINGEN	-2 894	-2 997	3,6%	-3 043	1,5%	-2 982	-2,0%
	Konsumtionsutgifter	-2 894	-2 997	3,6%	-3 043	1,5%	-2 982	-2,0%
HT 43	KANSLIAVDELNINGEN	-18 736	-17 273	-7,8%	-17 992	4,2%	-15 689	-12,8%
	Konsumtionsutgifter	-10 062	-9 976	-0,9%	-9 857	-1,2%	-10 124	2,7%
	Överföringsutgifter	-3 724	-2 697	-27,6%	-3 935	45,9%	-4 065	3,3%
	Investeringsutgifter	-4 950	-4 600	-7,1%	-4 200	-8,7%	-1 500	-64,3%
	Lån och övriga finansinv.	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
HT 44	FINANSAVDELNINGEN	-64 106	-67 999	6,1%	-69 225	1,8%	-48 801	-29,5%
	Konsumtionsutgifter	-29 647	-31 636	6,7%	-34 283	8,4%	-36 704	7,1%
	Överföringsutgifter	-20 419	-29 325	43,6%	-29 530	0,7%	-9 585	-67,5%
	Investeringsutgifter	-680	-730	7,4%	-630	-13,7%	-630	0,0%
	Lån och övriga finansinv.	-13 360	-6 308	-52,8%	-4 782	-24,2%	-1 882	-60,6%
HT 45	SOCIAL- OCH MILJÖ- AVDELNINGEN	-118 937	-124 484	4,7%	-125 654	0,9%	-126 901	1,0%
	Konsumtionsutgifter	-82 318	-82 540	0,3%	-82 919	0,5%	-82 910	0,0%
	Överföringsutgifter	-33 239	-34 694	4,4%	-34 535	-0,5%	-34 191	-1,0%
	Investeringsutgifter	-3 350	-7 200	114,9%	-8 100	12,5%	-9 700	19,8%
	Lån och övriga finansinv.	-30	-50	66,7%	-100	100,0%	-100	0,0%
HT 46	UTBILDNINGS- OCH KULTUR- AVDELNINGEN	-54 550	-54 020	-1,0%	-54 740	1,3%	-53 866	-1,6%
	Konsumtionsutgifter	-29 412	-28 954	-1,6%	-28 635	-1,1%	-28 348	-1,0%
	Överföringsutgifter	-24 797	-24 576	-0,9%	-25 505	3,8%	-25 498	0,0%
	Investeringsutgifter	-340	-490	44,1%	-600	22,4%	-20	-96,7%
	Lån och övriga finansinv.	-1	0	-100,0%	0	0,0%	0	0,0%
HT 47	NÄRINGS- OCH AVDELNINGEN	-23 564	-23 446	-0,5%	-22 573	-3,7%	-22 250	-1,4%
	Konsumtionsutgifter	-5 390	-5 330	-1,1%	-5 096	-4,4%	-4 733	-7,1%
	Överföringsutgifter	-18 154	-18 116	-0,2%	-17 477	-3,5%	-17 497	0,1%
	Investeringsutgifter	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	Lån och övriga finansinv.	-20	0	-100,0%	0	0,0%	-20	
HT 48	TRAFIKAVDELNINGEN	-37 144	-37 054	-0,2%	-39 796	7,4%	-40 171	0,9%
	Konsumtionsutgifter	-26 215	-26 196	-0,1%	-27 006	3,1%	-28 556	5,7%
	Överföringsutgifter	-3 454	-3 608	4,5%	-3 590	-0,5%	-3 615	0,7%
	Investeringsutgifter	-7 475	-7 250	-3,0%	-9 200	26,9%	-8 000	-13,0%
HT 49	FINANSIERINGSUTGIFTER	-385	-375	-2,6%	-395	5,3%	-395	0,0%
	Övriga utgifter	-385	-375	-2,6%	-395	5,3%	-395	0,0%
	TOTALT	-323 237	-330 890	2,4%	-336 443	1,7%	-314 080	-6,6%
	Konsumtionsutgifter	-188 859	-190 871	1,1%	-193 864	1,6%	-197 382	1,8%
	Överföringsutgifter	-103 787	-113 016	8,9%	-114 572	1,4%	-94 451	-17,6%
	Investeringsutgifter	-16 795	-20 270	20,7%	-22 730	12,1%	-19 850	-12,7%
	Lån och övriga finansinv.	-13 411	-6 358	-52,6%	-4 882	-23,2%	-2 002	-59,0%
	Övriga utgifter	-385	-375	-2,6%	-395	5,3%	-395	0,0%
	Inkomster totalt	311 855	324 959	4,2%	329 197	1,3%	316 098	-4,0%
	Överskott/underskott för året	-11 382	-5 931		-7 246		2 018	
	Ackumulerat underskott budget*	-26 500	-32 431		-39 677		-37 659	

*) Avser prognos för år 2012

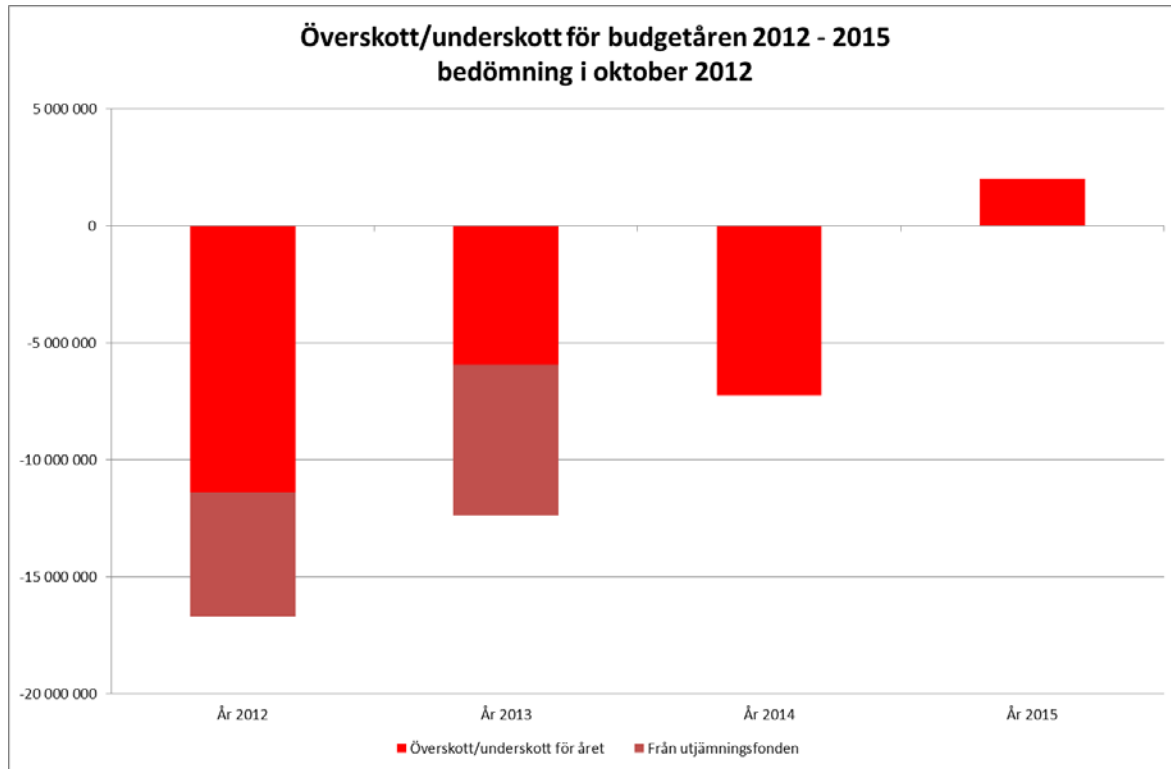
Konsumtionsutgifternas fördelning i budgetförslaget för år 2013 framgår ur nedanstående graf. Anslag som uppgår till minst 5 miljoner euro redovisas skilt medan anslag understigande 5 miljoner euro ingår i posten övrigt.

Det kan konstateras att den tidigare bedömningen av möjligheten att delfinansiera pensionsutgifterna med överföring från pensionsfonden har varit för optimistisk, med beaktande av målsättningen att det fortsättningsvis ska vara en nettofondering (d.v.s. inflödet av premier till fonden ska överstiga uttaget ur fonden). Därför har inkomstföringen till landskapets budget skrivits ned för såväl åren 2013 som 2014 och 2015. Samtidigt kan konstateras att pensionsutgifterna inte har utvecklats i den snabba ökningstakt som budgeten för år 2012 antagit och som legat till grund för dimensioneringen av framtida utgifter i samband med omställningsbudgeten. En viss justering av nivåerna framöver har därför gjorts. Med beaktande av dessa förändringar har den pensionsrelaterade nettobelastningen på landskapets budget ökat med 0,4 miljoner euro år 2013 medan motsvarande nettobelastningsförändring för åren 2014 och 2015 nu bedöms vara 0,5 miljoner euro respektive 1,0 miljon euro högre. Även vissa andra justeringar av förväntade utgiftsnivåer har gjorts för åren 2014 och 2015 med beaktande av förändringar i budgetförslaget för år 2013. Dessa förändringar medför i stort ingen nettoförändring av budgetbelastningen. Vid jämförelse med tidigare bedömningar för år 2013 kan nu konstateras att utgiftssidan för huvudtitlarna 42 - 49 var ca 1 miljon euro för lågt dimensionerad p.g.a. bristfälligt underlagsmaterial. Det kan även noteras att det inte särskilt beaktats allmänt utrymme för oförutsedda kostnader utan alla poster har uppskattats enligt bästa tillgängliga information.

Sammantaget kan nedanstående schematiska graf över budgetutvecklingen göras. Tilläggas kan att det ackumulerade underskottet vid utgången av år 2013 följer tidigare bedömning. På grund av de ovan relaterade faktorerna tenderar underskottet för åren 2014 och 2015 att bli något högre än vad som antogs under våren 2012. Hur utfallet slutligen blir är mycket beroende på utvecklingen av främst inkomsterna av avräkningsbelopp och skattegottgörelse eftersom dessa är så centrala i landskapets inkomstbild.

Landskapsregeringen anser det mycket viktigt att den omställning i ekonomin och verksamheter som inletts fortsätter. Det är viktigt att alla landskapets verksamheter lyckas uppnå inbesparingsmålen. Speciellt betydelsefullt för landskapets ekonomi är det att förändringen inom landskapets största myndighet, Ålands hälso- och sjukvård, fullföljs eftersom myndighetens verksamhetskostnader utgör 41 procent av totala konsumtionsutgifterna år 2013.

Utgående från att landskapets likviditet vid utgången av september 2012 uppgick till ca 59 miljoner euro och ovan nämnda antaganden om de årliga underskotten för perioden 2013 - 2015 torde likviditeten vara tillräcklig och någon faktisk upplåning inte vara aktuell. I sammanhanget bör noteras att någon fullständig likviditetsplan för hela perioden inte har uppgjorts. Det kan även beaktas att i takt med att budgeteringen av anslagsnivåerna har stramats åt förverkligas budgeterna i allt större utsträckning och inbesparingarna i boksluten blir relativt sett allt mindre.

Sammanfattningsvis konstaterar landskapsregeringen att budgetsituationen för de kommande åren något försvagats genom minskade inkomster men att goda förutsättningar finns att genomföra omställningsarbetet på ett långsiktigt och behärskat sätt dock så att ytterligare besparingsåtgärder måste tas fram för att nå de uppställda målen.

LANDSKAPET, KOMMUNERNA OCH MEDBORGARNA

Landskapsregeringen redogjorde i omställningsbudgeten för de åtgärder man övervägde i anledning av att kommunernas skyldighet att ersätta landskapet för kostnader för vården vid ÅHS geriatriska klinik, den s.k. Gullåsenavgiften, upphör från och med år 2013 och med anledning av att det ekonomiska läget kräver åtgärder inom alla samhällssektorer. Den utlovade diskussionen med Ålands kommunförbund och de fakta som framkommit vid den fortsatta beredningen av förslagen har gett landskapsregeringen anledning att något revidera åtgärds paketet till att utformas i enlighet med nedanstående tabell. De i

tabellen angivna beloppen avser illustrera förändringar i förhållande till för år 2012 tillämpad lagstiftning.

Tabell: Ekonomiska effekter av ändringar i landskapsandelssystemet och beskattningen

Förändringar som inverkar fr.o.m år 2013	Förändring i euro för:		
	Kommunerna	Landskapet	Medborgarna
Gullåsenavgiften slopas i enlighet med gällande lag	3 000 000	-3 000 000	
Landskapsandelarnas grundsystem bibehålls oförändrat			
Justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna	-4 000 000	4 000 000	
Sjukdomskostnadsavdraget förändras fr.o.m. 1.1.2013	750 000		-750 000
Kompensation sjukdomskostnadsavdraget faller bort fr.o.m. 1.1.2013	-1 500 000	1 500 000	
Kompensationerna för övriga avdrag slopas i sin helhet fr. 1.1.2013	-400 000	400 000	
Grundavdraget höjs med 30 euro	-45 000		45 000
Resekostnadsavdragets självrisk höjs med 260 euro	220 000		-220 000
Slutreglering av kompensation för skatteavdrag skatteår 2012	915 000	-915 000	
Sammanlagt ovanstående	-1 060 000	1 985 000	-925 000
Förändringar som inverkar år 2014	Förändring i euro för:		
	Kommunerna	Landskapet	Medborgarna
Kompensation för det reviderade sjukdomskostnadsavdraget för skatteår 2013	750 000	-750 000	
Sammanlagt ovanstående	750 000	-750 000	0

Enligt landskapsregeringens förslag till åtgärder påverkas inte slopan det av den s.k. Gullåsenavgiften. Landskapsandelssystemet bibehålls likaså oförändrat i avvaktan på de förändringar som samhällsservicereformen kan föranleda. För att den ekonomiska belastningen på kommunerna och landskapet i stort ska fördelas så som avsågs i omställningsbudgeten införs en justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna. Denna justering genomförs genom att från kommunerna uppbära en avgift som beräknas utgående från ett belopp per invånare som för år 2013 uppgår till 141,07 euro. Avgiften är temporär tills förändringar som står i samklang med samhällsservicereformen kan förverkligas. Landskapsregeringen anser att detta förslag totalt sett upplevs som det mest acceptabla sättet, av de alternativ som framkommit under beredningsprocessen, att genomföra minskningen av landskapets stöd till kommunerna och har för avsikt att avlämna ett lagförslag så att de ekonomiska effekterna blir tillämpliga fr.o.m. år 2013. Förslaget innebär att landskapets nettoöverföringar till kommunerna minskar med ca 1 miljon euro.

Enligt landskapsregeringens omställningsbudget skulle sjukdomskostnadsavdraget i kommunalbeskattningen slopas i sin helhet fr.o.m. år 2013. Då det emellertid visade sig att effekterna för de mest utsatta grupperna var större än väntat och det samtidigt finns svårigheter att utforma ändamålsenliga stödåtgärder för dessa har landskapsregeringen gått in för att inte i detta skede slopa avdraget utan i stället inför år 2013 föreslå vissa förändringar. Enligt förslaget halveras avdraget för dem som har en nettoförvärvsinkomst som överstiger 15.000 euro. Samtidigt höjs det så kallade självriskbeloppet från 84 till 100 euro för alla som gör avdraget. Landskapsregeringen avser att under år 2013 fortsätta övervägandena av hur avdragsmöjligheterna bör vara utformade med beaktande av fördelningspolitiska och administrativa

effekter. Förslaget för år 2013 innebär att beskattningen av medborgarna ökar med ca 750.000 euro, vilket inflyter till kommunerna. Beloppet är således hälften av den uppskattade kostnadseffekten för avdraget i dess under detta år gällande utformning. Landskapsregeringen har för avsikt att det bortfall av skatteinkomster som avdraget i dess för år 2013 föreslagna form vållar kommunerna ska kompenseras kommunerna. Då meningen är att kompensera för det verkliga inkomstbortfallet är det ändamålsenligt att göra detta på basis av faktiska beskattningsuppgifter. Anslag för ändamålet kommer därför att upptas i budgeten för år 2014.

I enlighet med vad som tidigare redogjorts för är avsikten att slopa landskapets compensation för övriga skatteavdrag. Den ekonomiska effekten av detta uppskattas till 400.000 euro per år.

Landskapsregeringen föreslår även att grundavdragets maximibelopp liksom i riket höjs från 2.850 till 2.880 euro och att självrisabeloppet för resekostnadsavdraget höjs från 340 till 600 euro. De ekonomiska effekterna av detta uppskattas till 45.000 euro i form av minskade respektive 220.000 euro i form av ökade kommunalskatter.

Slutligen föreslår landskapsregeringen att kommunerna, med avvikelser från tidigare planer, skulle kompenseras fullt ut för det bortfall av skatteinkomster som de s.k. åländska avdragen föranleder för skatteåret 2012.

Det av landskapsregeringen föreslagna åtgärds paketet medför för år 2013 som av tabellen ovan framgår att beskattningen av medborgarna ökar med ca 0,9 miljoner euro, att landskapets budgetekonomi förstärks med ca 2 miljoner euro och kommunernas budgetekonomier försvagas med ca 1 miljon euro.

I förhållande till planerna i samband med omställningsbudgeten är skattehöjningseffekten ca 600.000 euro mindre, budgetförstärkningen för landskapet ca 500.000 euro mindre och nettoeffekten för kommunerna i stort oförändrad.

SJÄLVSTYRELSEUTVECKLING

Arbetet med en ny självstyrelse för Åland är den mest centrala självstyrelsepolitiska reform som landskapsregeringen föresatt sig under mandatperioden. I riket tillsattes i mars 2012 en parlamentarisk arbetsgrupp som förberedelse inför ett senare beredningsorgan med uppgift att kartlägga hur Ålands självstyrelse fungerar och vilka behoven är att utveckla självstyrelselagen för Åland. I arbetsgruppens uppdrag ingår särskilt att göra preliminära bedömningar av de frågor och förslag som tas upp i betänkandet från den parlamentariska kommittén om förslag till reformering av självstyrelsesystemet och självstyrelselagen för Åland (Åländsk utredningsserie 2010:2). Förslaget innebär i korthet att lagtingets lagstiftningsbehörighet skulle omfatta alla rättsområden, med undantag för de rättsområden som sammanhänger med den nationella suveräniteten. Den av justitieministeriet tillsatta kommittén ska presentera sin rapport i slutet av år 2012.

I avsikt att komplettera och fördjupa frågeställningarna i utredningen från år 2010 samt ytterligare synliggöra reformbehoven och utveckla argumentationen tillsatte landskapsregeringen i maj 2012 en ny parlamentarisk kommitté. Kommittén ska fungera som referensgrupp för landskapsregeringen i arbetet med att reformera självstyrelsesystemet samt på basen av rikskommitténs slutsatser inför landskapsregeringen föreslå fortsatta åtgärder. Målet är att arbetet fortsätter i en gemensam arbetsgrupp med repre-

sentanter från Åland och riket under år 2013.

Den av finansministeriet tillsatta arbetsgruppen som har till uppdrag att se över behovet av förändringar i avräkningsgrunden inledde sitt arbete i augusti. Arbetsgruppen har representanter från finansministeriet samt landskapets finansavdelning. Gruppen har också som uppdrag att hantera frågan om Åland som ett eget statistikland.

Landskapsregeringen har med regeringen kommit överens om att hålla en första aftonskola i februari för att behandla aktuella frågor.

Landskapsregeringen avser under år 2013 påbörja en internutbildning i förvaltningen kring självstyrelsefrågor genom en serie föreläsnings- och diskussionstillfällen. Avsikten är att landskapsregeringen och förvaltningen ska försöka finna nya utvecklingsmöjligheter i de lagstiftningsbehörigheter som självstyrelsen har.

Landskapsregeringen anser att Ålands status, demilitarisering och neutralisering ska synliggöras och beaktas i nästa version av Finlands säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse. Syftet är att klargöra och befästa demilitariseringens och neutraliseringens fortsatta betydelse inom ramen för de förändringar som sker eller kan komma att ske i den säkerhets- och försvarspolitiska omgivningen. Landskapsregeringens policydokument för demilitariseringen slutförs under år 2013.

Under jubileumsåret 2012 har landskapsregeringen varit mycket synlig i omvärlden genom utställningar och seminarier om Ålandsexemplet. Under år 2013 fortsätter arbetet i samverkan med kontaktgruppen med att synliggöra Ålandsexemplet. Utställningar och seminarier planeras åtminstone i Stockholm och St. Petersburg.

Eftersom svenska språkets situation i Finland har stor betydelse för Åland medverkar landskapsregeringen i den av statsministern ledda styrgruppen för nationalspråksstrategin. Arbetet i styrgruppen med att utveckla en språkstrategi för två livskraftiga nationalspråk i Finland slutförs under år 2012.

Det tidigare språkrådets verksamhet förändras i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram. Ett nytt språkråd med ett förtydligt politiskt mandat tillsätts och inleder sitt arbete i enlighet med ett nytt reglemente i början av år 2013. Språkrådet leds av lantrådet och ska fungera som landskapsregeringens referensgrupp i språkärenden i syfte att trygga och slå vakt om det svenska språkets ställning på Åland. Övriga medlemmar är representanter från landskapets förvaltning, kommunerna, staten, näringslivet, vårdsektorn och utbildningssektorn.

Landskapsregeringen tar fram förslag till reviderad lagstiftning om hembygdsrätt, jordförvärvs- och näringsrätt i enlighet med den parlamentariska kommitténs betänkande.

Åland och EU samt övriga externpolitiska frågor

Genom EU-redogörelsen till lagtinget görs tydliga prioriteringar av det löpande EU-arbetet inom förvaltningen och tydliga strukturer för arbetet med EU-ärenden eftersträvas även i övrigt. Under året kommer flera stora frågor att vara aktuella såsom statstödsreformen och sammanhållningspolitiken för perioden 2014 - 2020. Europeiska kommissionen har den 8 maj 2012 antagit ett meddelande om modernisering av reglerna om statligt stöd. Landskapsregeringen kommer under året att delta i arbetet med reformen i samarbete med riksmyndigheterna.

Inom EU:s sammanhållningspolitik förbereds en ny programperiod för strukturpolitiken, jordbruks-, havs- och fiskeripolitiken, för åren 2014 - 2020. Landskapsregeringen följer aktivt med beredningen av lagstiftningsförslagen inom unionen och har tillsatt ett antal arbetsgrupper och en strategigrupp som samordnar arbetet.

Landskapsregeringens långsiktiga politiska arbete för att Åland ska få en plats i Europaparlamentet fortsätter genom arbete på olika nivåer. Landskapsregeringen utnyttjar sin plats i EU:s regionkommitté dels som en kontaktskapande plattform och dels genom att där driva de ärenden som landskapsregeringen har prioriterat.

Landskapsregeringens medlemskap i Nordiska ministerrådet får en allt större betydelse för Åland som politisk plattform. Hela det nordiska samarbetet står inför en omställningsperiod och ett visionsarbete pågår som ska se över samarbetets roll och utformning. Åland kommer tillsammans med Färöarna och Grönland att föreslå ett utökat medbestämmande för de självstyrande områdena i det nordiska samarbetet.

En ökad samordning av det externa samarbetet eftersträvas och arbetet med att ytterligare samordna de nordiska frågorna med EU-frågorna fortsätter. Nordiska ministerrådet har en uttalad strategi att samarbeta för att uppnå större inflytande i EU-samarbetet. Avseende EU:s Östersjöstrategi finns ett nära samarbete där Nordiska ministerrådets arbete kompletterar de beslut som fattats inom EU.

Kontakterna och nätverksbildandet inom Nordiska ministerrådet har positiva effekter även på det bilaterala samarbetet, i synnerhet med Sverige.

Under år 2013 kommer frågan om bildandet av en Ålandshavskommission att diskuteras vidare. Ålandshavskommissionen är ett tänkt samarbete mellan Åland, Sverige och Finland och ska vara ett forum för frågor av gemensamt intresse för parterna, med särskilt fokus på att utveckla handeln i regionen.

Under år 2013 är Åland ordförande för samarbetet mellan de sju Östersjö-öarna, Baltic Seven (B7). Åland har som tema för ordförandeskapet valt "Green Possibilities". Tanken är att lyfta fram goda exempel vad gäller miljöarbete, grön teknik, innovationer och hållbar utveckling. Ordförandeåret avslutas med att en publikation framtas där positiva miljöexempel från de medverkande öarna presenteras.

SAMHÄLLSSERVICEREFORMEN

Landskapsregeringen intensifierar under år 2013 arbetet med samhällsservicereformen. Arbetet leds av en ledningsgrupp som ansvarar för att driva arbetet framåt samt involvera berörda parter. Landskapsregeringen har påtagit sig ansvaret för att driva reformarbetet samt kostnaderna för detsamma. Kommunerna har vid två öppna diskussionstillfällen under år 2012 bekräftat uppdraget och uppmanat landskapsregeringen att arbeta vidare i enlighet med regeringsprogrammet och omställningsbudgeten. För att nå framgång i det omfattande reformarbetet krävs delaktighet och en tydlig samverkan med landskapets myndigheter och kommunerna. Målet med arbetet är att föreslå och genomdriva reformer i syfte att möta de ekonomiska och strukturella utmaningarna genom att samordna servicen i större helheter, öka effektiviteten och kompetensen, stärka rätts säkerheten och servicenivån, förbättra den offentliga sek-

torns konkurrenskraft och rekryteringsmöjligheter samt att utveckla närdemokratin. Samhällsserviceformen strävar till att ge mer likvärdig service och gemensam tillämpning av lagstiftningen så att alla på Åland ges likvärdiga förmåner. Ledningsgruppens uppdrag är därtill att ta fram en gemensam målbild för samhällsservicens organisation samt en framtida kommunstruktur på Åland. ASAM-gruppens slutrapport ”Samhällsreformen på Åland – alternativa byggstenar”, en uppdaterad omvärldsanalys samt tidigare utförda utredningar ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Delområden som hanteras i separata arbetsgrupper är utvecklingen inom den sociala sektorn samt inom den tekniska sektorn. Arbetsgrupperna ska ta fram ett förslag till samordning av verksamheter inom respektive delområden. Dessutom ska arbetsgrupperna även överväga ändamålsenligheten i att konkurrensutsätta verksamheter som omfattas av gruppens arbete. Arbetsgrupperna ska även utvärdera förslagens effekter på fördelningen av landskapsandelar till kommunerna samt identifiera ramarna för det lagstiftningsbehov som föranleds av förslagen.

Arbetsgruppen för den sociala sektorn ska ta fram ett förslag för samordning av barnskydd, missbrukarvård, specialomsorger och handikappservice. Arbetet ska för de nämnda verksamheterna omfatta samtliga kommuner och befintliga kommunalförbund.

Arbetsgruppen för den tekniska sektorn ska ta fram förslag för samordning av verksamheter inom teknisk sektor och infrastruktur. Fokus i arbetet ska vara riktat på teknisk service, planering och upphandling för byggnation och skötsel av vägar, parker och grönområden samt vatten och avlopp. Vidare ska gruppen ta hänsyn till övergripande och detaljerad fysisk planering och annan teknisk service där samordningsvinster kan åstadkommas. Arbetet ska för de verksamheter som inkluderas omfatta samtliga kommuner på Åland, landskapets verksamheter inom sektorn och bolag med anslutande verksamhet.

Gruppernas arbeten ska vara slutförda till april 2013.

På basen av resultatet från dessa arbetsgrupper föreslås att lagstiftnings- och förändringsåtgärder som ska leda till omorganisering och omlokalisering av verksamheter vidtas omgående. Målet är att redan till budgetåren 2014 - 2015 kunna se resultat av reformarbetet samt även viss positiv påverkan gällande ekonomin.

Digital agenda och e-förvaltning

Landskapsregeringen har i sitt regeringsprogram fastställt en målsättning att förverkliga en e-förvaltning som ska tillmötesgå den moderna medborgarens och företagens behov av snabb och effektiv service från det offentliga Åland.

Landskapsregeringen har därför tillsammans med Ålands hälso- och sjukvård, Mariehamns stad och Ålands kommunförbund k.f. under år 2012 arbetat med att ta fram en digital agenda för Åland. Den digitala agendan är det övergripande styrdokumentet för omvandlingen av det åländska samhället till ett modernt e-samhälle. Ur kundperspektivet är avsikten att uppfylla de förväntningar ålänningarna har om att få service och utföra sina ärenden digitalt.

En samordning mellan lagtinget, landskapsregeringen, dess underställda myndigheter och kommunerna kommer att krävas för att förverkliga den digitala agendan och uppnå en kostnadseffektiv satsning på e-förvaltning och IT. Gemensamma IT-system och strukturer gör det också möjligt att väsentligt öka det administrativa samarbetet mellan de parter som deltar i arbetet med den digitala agendan. Den digitala

agendan utgör därför samtidigt en central del av samhällsservicereformen.

I den digitala agendan beskrivs fyra insatsområden: "E-förvaltning med ålänningarnas behov i centrum", "Organisationsövergripande service och gemensamma IT-stöd", "Grön IT" och "Infrastruktur".

Inom dessa insatsområden finns tre fokusområden där särskild tyngd kommer att läggas på åtgärder.

Offentliga e-tjänster vilket motiveras av att tillgången till offentliga e-tjänster och information är särskilt viktig med tanke på kundperspektivet. Vård och omsorg vilket motiveras av att det är den i särklass största delen av den offentliga budgeten. Effektivare offentlig förvaltning vilket motiveras av behovet av mer samverkan, samordning och gemensamma lösningar för landskapets myndigheter och kommuner.

Den digitala agendan gäller från och med hösten 2012 tillsvidare och förverkligas i årliga gemensamma handlingsplaner. Arbetet kommer under resterande del av åren 2012 och 2013 att koncentreras kring att bygga upp en organisation för genomförandet samt till att arbeta fram den första gemensamma handlingsplanen.

Utgifter som hänför sig till gemensamma utvecklingsarbeten och investeringar i den digitala agendan finansieras av landskapsregeringen. Förvaltnings specifika utgifter finansieras däremot av respektive organisation som deltar i den digitala agendan.

Avsikten är därför att redan från början erbjuda samtliga kommuner och landskapsmyndigheter möjlighet att delta i de ramavtal som kommer att göras upp i samband med anskaffningen av gemensamma IT-system.

UTVECKLINGEN AV FÖRVALTNINGEN

Landskapsregeringen fortsätter utvecklingen av förvaltningen i enlighet med det som angavs i omställningsbudgeten, d.v.s. utgående från att den politiska nivån fattar beslut om riktlinjer och principer medan förvaltningen utgående från dessa fattar beslut i enskilda ärenden. Serviceproducerande verksamheter ska överföras till enheter, myndigheter och bolag med klart definierat uppdrag, beslutsbefogenhet och ekonomiskt ansvar. I sammanhanget övervägs även vilka tjänster som kan upphandlas eller skötas av tredje sektorn.

Ett viktigt steg i utvecklingen av förvaltningen är att separera funktionen som rättschef från funktionen som högsta chef för förvaltningen. Landskapsregeringen avser att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att föreslå sådana ändringar av lagstiftningen som behövs för att på ett tydligt och konsekvent sätt genomföra detta.

I syfte att stärka rollen som stabsfunktion för den politiska ledningen och förvaltningen avser landskapsregeringen att ombilda kanslivavdelningen till en avdelning som benämns regeringskansli med förvaltningschefen som avdelningschef.

Landskapsregeringen avser att ombilda trafikavdelningen till en avdelning för infrastruktur. Med infrastruktur avses alla system för transport av varor, personer, energi och information. Till infrastruktur rä-

knas även bebyggelse, bostäder och samhällsplanering. Ett steg i detta är att kansliavdelningens byggnadsbyrå separeras från kansliavdelningen och dess fastighets- och byggverksamhet föreslås bilda en självständig resultatenhet.

I syfte att stärka ombudsmannafunktionerna inom landskapet och uppnå synergieffekter har landskapsregeringen som målsättning att samordna ombudsmännen till en enhet. Landskapsregeringen utreder för närvarande för- och nackdelar samt eventuella juridiska komplikationer med att samordna ombudsmannafunktionerna. Utredningen inkluderar klient-, patient-, diskriminerings- och barnombudsmannen samt konsumentrådgivningen och datainspektionen.

Verksamheten vid Ålands Polismyndighet är inne i en större utvecklingsprocess. Organisationen har moderniserats och förändrats under hösten 2012. Likaså har ett större arbete med uppdatering av polisens lagstiftning genomförts. Orsaken till lagstiftningsarbetet är på området förändrad rikslagstiftning men också behovet av lagstiftning som stöder ett fortsatt utvecklingsarbete inom organisationen, bl.a. tillsättande av en polisstyrelse, som landskapsregeringen avser genomföra under år 2013. Landskapsregeringen kommer att utfärda tillämpningsanvisningar med stöd av den nya polislagstiftningen. Landskapsregeringen kommer också att följa upp och vid behov vidta åtgärder för att säkra tillgången på svenska verksamhetsanvisningar, datasystem samt utbildning på svenska för den åländska polispersonalen. Planering och projektering av ett nytt polishus fortgår i samarbete med en privat fastighetsägare för att skapa ändamålsenliga och säkra verksamhetsutrymmen för polisen. En av målsättningarna är att alarmcentralen och polisen ska arbeta i gemensamma lokaler. Polisens åländska profil ska förstärkas under verksamhetsåret.

Landskapsregeringen konstaterar att en kontorsförtätning äger rum genom renoveringen och tillbyggnaden av självstyrelsegården. Detta innebär att allmänna förvaltningen inte är i behov av så mycket utrymmen utanför självstyrelsegården att det kostnadsmässigt är motiverat med en ombyggnad av naturbruksskolan innan det klargjorts vad denna byggnad i sin helhet lämpligen kan användas till. Landskapsregeringen utvärderar vidare de egna behoven och diskuterar byggnadens framtida nyttjande med olika intressenter. Målet är att finna en lösning som så långt som möjligt tillvaratar byggnadens naturliga förutsättning.

JÄMSTÄLLDHETSPOLITIK

Det övergripande målet för den åländska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt och frihet att forma samhället och sina egna liv. Landskapsregeringen följer upp ÅSUB:s nya jämställdhetsstatistik och vidtar åtgärder som på sikt bidrar till att förändra strukturer som utjämnar fördelningen av makt och resurser mellan könen. Fokusområden för jämställdhetspolitiken är under perioden 2012 - 2015, i enlighet med regeringens ramprogram för jämställdhet, utbildning, arbetsmarknad, kvinnofrid, makt, normer och identitet. Arbetet görs i samverkan med landskapets expertråd för jämställdhet.

Landskapsregeringen konstaterar att olika former av våld och övergrepp mot kvinnor är ett allvarligt hinder för jämställdhet och för kvinnors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter. Landskapsregeringen avser att utarbeta en övergripande strategi för arbetet gällande våld i nära relationer. Målet är att skapa ett familje- och kvinnofridscentrum i syfte att öka skyddet och stödet till de våldsutsatta. Som en direkt uppföljning till konferensen om människohandel för sexuella ändamål avser landskapsregeringen delta i

upprättandet av nätverk och samverkan bland åländska myndigheter, organisationer som berörs av frågan kring människohandel.

I syfte att tydliggöra hur de två könen olika val och intressen från tidig ungdom och framåt påverkar skillnader i deras framtida livssituation, inte bara yrkesmässigt och ekonomiskt utan även socialt, har landskapsregeringen fogat en bilaga som belyser detta till budgetförslaget.

INTEGRATIONSPOLITIK

Landskapsregeringen konstaterar att inflyttningen till Åland bidrar till en vitalisering av det åländska samhället, arbetsmarknaden och ekonomin och betonar därför vikten av att åtgärder vidtas för att undvika alla former av utanförskap. Landskapsregeringen avser därför att under året öka och bredda den utåtriktade informationsverksamheten för nyinflyttade så att de snabbare kan få hjälp och handledning i olika frågor. Landskapsregeringen inrättar under året en mötes- och informationspunkt för inflyttande.

Landskapsregeringen satsar sålunda under år 2013 totalt 800.000 euro fördelat på insatser inom barnomsorgen, grundskolan samt på integrations- och inkluderingsarbetet och den mångkulturella dialogen i enlighet med den nya integrationslagen och i enlighet med ”Landskapets program för integrationsfrämjande 2012 - 2015”. Behovet av språkutbildning är fortsättningsvis stort och landskapsregeringen satsar på ett utbud av kurser som riktar sig både till personer på och utanför arbetsmarknaden.

BOSTADS- OCH BYGGNADSPOLITIK

Ett fortsatt aktivt och mångfacetterat bostadbyggande är en förutsättning för en positiv utveckling av landskapet och befolkningstillväxt.

För att stimulera hyresbostadsproduktionen är det viktigt med fortsatt tillgång till landskapsgaranti och räntestöd i enlighet med vad som anges under kapitel 43.25.

Landskapsregeringen föreslår att finansieringsstöden för anskaffning av nya ägarbostäder förändras så att räntestöden upphör och ersätts med ett utvidgat borgenssystem. Landskapsborgen är i dagsläget ett regionalt stöd som i fortsättningen föreslås kunna beviljas i samtliga kommuner, dock med en fortsatt regional indelning beträffande stödnivåer. Förändringen torde på ett positivt sätt gynna rörelsen på bostadsmarknaden i och med att en större grupp invånare får möjlighet att finansiera en bostadsanskaffning. För att genomföra den nya inriktningen på bostadspolitiken krävs en ändring av 13 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. Räntestöden som utges med stöd av bostadssparavtal berörs inte emedan dessa beviljas med stöd av annan lagstiftning.

Standardiseringsfrågor

I samband med förnyelsen av Ålands byggbestämmelsesamling, enligt vilket svenska Boverkets byggregler togs i användning, har det kunnat konstateras att de hänvisningar till Svensk Standard som finns i byggreglerna strider mot behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket. Landskapsregeringen avser därför initiera en ändring av 27 § 19 punkten i självstyrelselagen. På kort sikt måste dock byggbestämmelsesamlingen anpassas efter gällande lagstiftning och landskapsregeringen avser anpassa textinnehållet utgående från behörighetsfördelningen i självstyrelselagen. Detta görs i samband med en nöd-

vändig uppgradering av byggreglerna.

SOCIAL- OCH MILJÖPOLITIK

Landskapsregeringens mål för socialpolitiken är alla människors lika rätt till trygghet under livets alla skeenden. Landskapsregeringen verkar för att alla ska ha tillgång till likvärdiga sociala omsorger och stödinsatser. Landskapsregeringen kommer att vidta åtgärder för att minska de inkomstklyftor som påvisats i rapporterna ”Ekonomisk utsatthet och social trygghet” samt ” Ekonomiska levnadsvillkor för funktionshindrade personer på Åland”. Landskapsregeringen anser att det är viktigt att tillgången på social, hälso- och sjukvård för de grupper som identifieras i ovannämnda rapporter inte får försämrats. Landskapsregeringen avser att analysera avgiftspolitikerna och utgående från detta föreslås insatser för grupper som är socialt och ekonomiskt utsatta. Målet är att skapa ett familjepolitiskt helhetsprogram.

Social tillsyn

En viktig funktion för landskapsregeringen i dess arbete med övergripande planering och ledning av den sociala verksamheten i kommunerna är att utöva viss tillsynsverksamhet. Landskapsregeringen avser att under året utöva tillsyn i enlighet med antagen plan och prioriterade områden för tillsyn. Tillsynsverksamheten ska bidra till att verksamhetsutövaren kontinuerligt utvecklar och förbättrar sin verksamhet som rör enskilda personers rättssäkerhet, verksamhetens laglighet och en god kvalitet inom socialvården.

För att stärka och utveckla tillsynen över den privata och offentliga socialvården och göra tillsynen mer oberoende, avser landskapsregeringen att överföra ansvaret för tillsynen och för beviljandet av tillstånd från landskapsregeringen till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen över det sociala området från den allmänna förvaltningen, vilket innebär att landskapsregeringens arbete på det sociala området i större utsträckning kommer att inriktas på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Landskapsregeringen avser att under budgetåret förbereda ett lagförslag om servicesedlar för att möjliggöra att ett sådant avlämnas till lagtinget under år 2014.

Äldreomsorg

Arbetet med att säkerställa en kvalitativ, likvärdig äldreomsorg på Åland fortsätter. Ett av tyngdpunktsområdena kommer att vara utarbetande av lagstiftning angående äldres rätt till tjänster. Kartläggning av de vård- och servicekedjor som berör de äldre pågår. Därefter fastställs riktlinjer och rekommendationer för ovannämnda vård- och servicekedjor. Utvecklandet av en kontinuerlig, planerad tillsyn inom äldreomsorgen fullföljs.

Den geriatriska kliniken blir från och med år 2013 en del av specialsjukvården.

Landskapsregeringen ser en nödvändighet i större samordning mellan kommunerna för att säkra behovet av specialkompetens och därför kan samarbetsunderstöd beviljas för dessa ändamål.

I syfte att förbättra de allmänna förutsättningarna för äldre att bo kvar hemma understöder landskapsregeringen en fortsättning på och utveckling av projektet ”Må Bra-TV”. Målet är att utveckla tjänster inom socialvård och hälso- och sjukvård som ger trygghet i boendet samt övriga tjänster som bidrar till

ett aktivt åldrande och utvecklade sociala kontakter.

Barn och unga

Landskapsregeringen kommer att fortsätta arbetet mot målet att en barnkonsekvensanalys av beslut och lagar som berör barn indirekt eller direkt blir rutin i den egna förvaltningen. Barn med annat modersmål än svenska kommer att i högre grad än tidigare stödas, som ett led i integrationsarbetet. Barns och ungdomars hälsa och psykiska välbefinnande prioriteras högt. Tonvikt läggs på det främjande och förebyggande arbetet så att man snabbt kan upptäcka barn och ungdomars psykiska ohälsa. Under året kommer förordningar gällande bland annat skol- och studerandehälsovården att tas fram.

Alkohol- och narkotikafrågor

Det alkohol- och narkotikapolitiska programmet innehåller långsiktiga mål omfattande att minska alkoholkonsumtionen och skadeverkningarna, att höja alkoholdebutåldern samt skapa ett narkotikafritt Åland. Åtgärder kommer att vidtas för att stärka föräldrastödet samt för att revidera områdets lagstiftning, bland annat förbereds en ny tobakslag. I samarbete med näringslivet fortsätter projektet "Ansvarsfull alkoholserving" med restaurangerna på land.

Ett nytt program för landskapets åtgärder mot missbruk av alkohol, narkotika, doping, spel och tobak tas i bruk under år 2013. Programmet kommer att innehålla såväl nya som tidigare tillämpade metoder för att skydda hela befolkningen från missbruk så att fokus läggs på barn och ungdomar. En insats för att koordinera de drogförebyggande åtgärderna i landskapet och för att biträda kommunerna i arbetet med nya handlingsplaner kommer att göras.

En revidering av tobakslagen som syftar till att hindra ungdomar från att börja använda tobaksprodukter och till att allmänheten skyddas mot exponering av tobaksrök inleds.

Funktionshindrade

Landskapsregeringen fortsätter arbetet med att förbättra livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga. Ett nytt handikappolitiskt program för åren 2013-2016, med fokus på tillgänglighet, tas fram i början av året. Utvecklandet av en kontinuerlig, planerad tillsyn inom området fortgår, likaså vidtagandet av åtgärder för att främja de funktionshindrades levnadsvillkor utifrån rapporten "Ekonomiska levnadsvillkor för funktionshindrade personer på Åland".

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Landskapsregeringens mål med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att trygga en tillräckligt god specialistsjukvård.

Landskapsregeringen avser att under året utarbeta förordningar till den nya hälso- och sjukvårdslag som trädde i kraft 1.1.2012, samt arbeta med implementeringen av EU:s direktiv om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

Landskapsregeringen har nyligen fattat beslut om de patientgrupper som av medicinska och sociala skäl ska ha tillgång till den mun- och tandvård som tillhandahålls av Ålands hälso- och sjukvård. I samband med avgivandet av förslag till budget för landskapet Åland för år 2013 lämnar landskapsregeringen till lagtinget ett lagförslag om införande av allmän tandvård för den befolkning som är stadigvarande bosatt

i skärgården. Inom ramen för Ålands hälso- och sjukvård bereds även klienter vid institutioner bastandvård. Rätten till bastandvård gäller endast vid den ambulerande tandvårdskliniken när den är på plats i kommunen.

Samtidigt föreslås att åldersgränsen för de som redan idag har tillgång till Ålands hälso- och sjukvårds mun- och tandvård höjs från 25 år till 27 år. Tandvården utökas därefter i enlighet med regeringsprogrammet och i takt med att den finansiella situationen förbättras.

För att stärka och utveckla tillsynen över den offentliga hälso- och sjukvården, samt göra tillsynen mer oberoende, avser landskapsregeringen att överföra tillsynsansvaret till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Även möjligheten att överföra tillsynen över och tillstånden för den privata hälso- och sjukvården utreds i samarbete med riksmyndigheterna. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen på hälso- och sjukvårdsområdet från förvaltningen. Förutom en tydligare rollfördelning och en mer ändamålsenlig tillsynsstruktur medger överföringen att landskapsregeringens arbete på hälso- och sjukvårdsområdet kan koncentreras och fördjupas på det samhällsmedicinska området, liksom på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Prioriteringar av vård

ÅHS har antagit tre grundläggande principer vid prioriteringar av vård nämligen människovärdesprincipen, behovs-solidaritetsprincipen och kostnadseffektivitetsprincipen samt riktlinjer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården på Åland, indelade i fyra prioritetsgrupper efter angelägenhetsgrad.

Prioritetsgrupp	Vårdinnehåll
I	Vård av livshotande sjukdomar Vård av sjukdomar som utan behandling leder till varaktigt invalidiserande tillstånd eller för tidig död Vård av svåra kroniska sjukdomar Palliativ vård och vård i livets slutskede Vård av människor med nedsatt autonomi
II	Prevention Habilitering/rehabilitering
III	Vård av mindre svåra akuta och kroniska sjukdomar
IV	Vård av andra skäl än sjukdom eller skada

För att alla medborgare på Åland, oavsett bakgrund och bostadsort, ska tillförsäkras lika god vård måste politiker, tjänstemän och klinikchefer arbeta tillsammans med övergripande prioriteringar. Detta för att alla prioriteringar ska göras medvetet, ske i en öppen process och vara baserade på de tre etiska principerna.

I samtliga nordiska länder finns etiska riktlinjer och principer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården. I Sverige har dessa fastställts av riksdagen.

I och med att ovanstående principer fastställs finns en etisk plattform att utgå från när prioriteringar inom vården kommer att göras. Landskapsregeringens avsikt är att lagtinget fastställer etiska riktlinjer och principer för prioriteringar inom hälso- och sjukvården. För att möjliggöra detta krävs ett grundligt förarbete.

MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Arbetet för ett renare hav har högsta prioritet. Arbetet med att förbättra vattenkvaliteten bedrivs dels genom konkreta åtgärder lokalt på Åland, dels genom internationellt samarbete. För att klara kraven i vattenlagen om att uppnå god vattenkvalitet och god miljö kvalitet, vilket bland annat kommer från EU:s marindirektiv och Helcoms Baltic Sea Action Plan, utvecklas styrmedlen. Det gäller både sådana som ger möjlighet att omstrukturera verksamheter, exempelvis förbättringsoverskott, och begränsning av utsläpp utan att hindra utveckling inom branscher. Utformningen av strukturstödsprogrammen, särskilt för lantbruket och vattenbruket, bör kopplas till ett starkt skydd för vattenmiljön i känsliga områden exempelvis genom riktad rådgivning. Arbetet med att inrätta skyddsområden runt dricksvattentäkterna i samråd med markägarna och övriga berörda parter fortsätter.

Den parlamentariskt tillsatta kommittén som arbetar med landskapsregeringens hållbarhetsstrategi ”Omställning Åland” ska i maj 2013 lämna sitt förslag till en långsiktig strategi innefattande tydliga hållbarhetsmål, delmål, förslag på åtgärder och en tidsplan för när Åland ska vara ett hållbart samhälle. Utgående från kommitténs förslag kommer landskapsregeringen att besluta om en hållbarhetsstrategi.

Under året kommer en utredning att göras om EU:s Life-fond kunde användas för att finansiera delar av naturvårdsarbetet. Det skulle exempelvis kunna gälla utökade informationsinsatser om den åländska naturen, åtgärder mot invasiva arter (främmande arter som nyligen kommit hit och genom snabb utbredning och förökning hotar befintliga arter) eller inköp av områden enligt Natura 2000-programmet. Tiden för att genomföra Ålands Natura 2000-program har gått ut och därför ökas anslaget för att genom ersättning till berörda markägare kunna skydda vissa av de återstående områdena.

Överföringen av myndighetsutövningssuppgifter till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM, fortsätter särskilt gällande områdena smittskydd och livsmedelssäkerhet. Arbetet fortsätter även med att se till att regelsystemet inom miljö- och hälsoskyddsområdet och tillämpningen av det är så rättssäkert och effektivt som möjligt så att människor och miljön skyddas utan att det samtidigt innebär onödigt arbete för verksamhetsutövare och myndigheter. Underlagsarbetet för att föra över behörighet till riket inom det miljömedicinska området fortsätter.

För att så långt som möjligt förenkla regelsystemet och administrationen med producentansvaret är en ny lag om producentansvar under arbete i samarbete med näringslivet och riksmyndigheterna. Avsikten är att regelsystemet görs gemensamt med riket så att åländska företag kan ingå i hela Finlands system.

UTBILDNINGS- OCH KULTURPOLITIK

Lärande och kunskap är en viktig konkurrensfaktor för att länder ska kunna attrahera talanger och öka sin tillväxt. Smart och hållbar utveckling och tillväxt ska i avseende å såväl den samnordiska som EU 2020-strategin prägla utbildnings- och kultursektorns verksamheter. Kunskapstriangeln, d.v.s. samver-

kan mellan utbildning, innovation och forskning ska fortsättningsvis prägla det övergripande förhållningssättet inom utbildningssektorn. Högre utbildning, såsom universitet och högskolor, blir viktiga producenter av denna kunskap.

De nordiska regeringarnas samarbete inom forskning och utbildning leds av de nordiska utbildnings- och forskningsministrarna, ministerrådet (MR-U). Ministerrådet ska medverka till att säkerställa att de nordiska länderna med sina självstyrda områden har en ledande position som kunskaps- och kompetensregion och hävdar sig på en global kunskapsmarknad. Ur åländsk synvinkel kommer utvecklandet av de självstyrande områdenas kraft och roll inom det nordiska samarbetet att betonas bl.a. avseende planerade samverkansformer inom olika sakområden.

Flickor och pojkar liksom kvinnor och män ska erbjudas ett mångsidigt och progressivt utbildningsutbud av hög kvalitet. Under året ska undervisningen för elever och studerande som behöver särskilt stöd vara ett centralt utvecklingsområde. En samnordisk målsättning är att minska antalet avbrutna studier.

Jämlikt Europaparlamentets och rådets direktiv (2005/36/EG) har Ålands lagting antagit en lag (2011:120) med bestämmelser om en så kallad generell ordning för erkännande av yrkeskvalifikationer. Direktivets utgångspunkt är att en EU/EES-medborgare som har förvärvat yrkeskvalifikationer i ett EU/EES-land ska få motsvarande yrkeskvalifikationer erkända även i de övriga medlemsländerna. Landskapslagen gäller fr.o.m. mars 2012.

Ett erkännande av yrkeskvalifikationer och examen behövs bl.a. i fråga om tjänstebehörighet, rätt att utöva ett yrke samt behörighet för fortsatta studier och tillgodoräknande av studier. Erkännande av yrkeskvalifikationer kan gälla behörighet för en tjänst eller uppgift för vilken det på Åland har fastställts behörighetsvillkor i en landskapslag, en landskapsförordning, i ett reglemente eller på annat sätt. Till dessa s.k. reglerade yrken hör bl.a. yrken som barnskötare, lärare, socialarbetare och yrken inom biblioteksområdet.

Landskapsregeringen handhar erkännandet av yrkeskvalifikationer, d.v.s. beslutar om vilken tjänstebehörighet en utländsk examen ger på Åland. I beslutet fastställs behörigheten för uppgiften med avseende på den utbildning som krävs på Åland. Ett beslut om nivån på examen ges utöver beslutet om erkännande av yrkeskvalifikationer då den sökande har avlagt minst en treårig högskoleexamen.

Landskapsregeringens strävan är att centralisera sin förvaltning och myndighetsutövning så att det inom förvaltningens utbildnings- och kulturavdelning tas fram ett system för ansökningsförfarande och beslutsfattande i erkännandearbena på såväl pedagogiska som sociala områden.

Vad gäller examina erhållna i annat nordiskt land bör berörda förvaltningsenheter beakta att i landskapsregeringens framställning (Lr framst. nr 27/2010-2011) betonas att systemet bör anpassas så att hänsyn tas till att åländska studerande huvudsakligen skaffar sin utbildning i andra länder och att behörighetskrav för yrken som regleras i landskapslagstiftningen ska vara neutrala i förhållande till nationella utbildningssystem. Landskapsregeringen ser en stor samhällsnytta i att åländska studerande väljer att studera såväl i Sverige, Finland som i andra nordiska och europeiska länder och initierar och stöder därför aktivt åtgärder som ger de studerande största möjliga valfrihet.

Strävan att bättre ta tillvara och synliggöra en persons reella kompetenser genom validering betonas inom Europeiska unionens måldokument. Utöver formella examensbevis som vuxna har från ett utbild-

ningssystem avses med reell kompetens ett kunnande som en person förvärvat genom praktiska erfarenheter, genom att delta i kurser i olika sammanhang eller genom arbetsmarknadsutbildningar. Validering avser en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats. En validering av individens utbildning och arbetskarriär tillvaratar både individens och utbildningssystemets resurser och ställer ökat krav på myndigheternas och utbildningsanordnarnas flexibilitet.

För att skapa ett system för validering av icke-formellt och informellt lärande i landskapet, har landskapsregeringen under fem år drivit ett valideringsprojekt finansierat via EUs strukturfond. Systemet utgår ifrån att Ålands gymnasium innehar en aktiv roll som vägledare av validander. Yrkesråden i Ålands gymnasium fungerar i rollen som granskare och erkännare av ett informellt kunnande, både för arbetsmarknadens behov av en formell dokumentation och för utbildningens behov på gymnasienivå. Stadganden om valideringen av realkompetens har införts i Landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning och ett system för intern hantering av frågan är under utveckling. Inom ramen för projektet har Högskolan på Åland utvecklat en intern valideringsprocess. AMS roll i det åländska valideringssystemet har närmast karaktären av informatör.

Landskapsregeringens vision är att förvalta och förmedla Ålands kulturmiljö och kulturarv tillsammans med dagens människor för morgondagens generationer. Kulturarvet ska vara en angelägenhet för alla, såväl kvinnor som män, genom sin samhällsrelevans.

Kultur har en viktig roll i samverkan med andra samhällssektorer och landskapsregeringen betonar kulturens betydelse för den enskildas välbefinnande och utveckling, för besöksnäringen och inom vården. Kulturen har central betydelse för att främja integration.

Grundskolan

En god start i skolan ger en stabil plattform för det livslånga lärandet. Flickors och pojkars individuella behov och förutsättningar, begåvning och olikheter ska beaktas och utgöra grund för skolornas undervisning och verksamhet. Basfärdigheterna att läsa, skriva, räkna liksom digital kompetens, adekvata kunskaper och en bred allmänbildning ska betonas i takt med elevernas ålder och mognad. Särskild vikt läggs vid utveckling av pojkars läsintresse och läsförmåga. Grundskolornas huvudmän, kommunerna, har samtidigt i uppgift att i samklang med landskapsförvaltningens styrdokument stöda flickors och pojkars psykiska och fysiska hälsa på bästa sätt. För elever med särskilda svårigheter ska stödåtgärder verkställas i ett tidigt skede. Tyngdpunkten i kartläggningen av skolornas inlärningsresultat ligger i bedömningen av elevernas kunskaper och färdigheter, jämställdhet i skolan och digital kompetens. Ett utvecklingsarbete ska inriktas mot implementering av den reviderade läroplanen och bedömningsanvisningar avseende balansen mellan formativ och summativ bedömning.

Gymnasienivån och vuxenutbildningen

Landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildningen trädde i kraft 1.8.2011. Därmed bildades en myndighet, Ålands gymnasium, med en förvaltningsmyndighet och två skolor, Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Den nya organisationen fortsätter att utveckla sin organisation och sina former för den interna kommunikationen, operativa styrningen och ledningen samt utvecklingen av ett digitaliserat antagningssystem. Styrelsen för myndigheten samordnar de båda skolornas ekonomi- och resursförvaltning.

Omläggningen av undervisningen och anpassningen av yrkesutbildningens läroplaner till ett periodsy-

stem fortgår. Användningen av digitala verktyg i undervisningen lyfts genom fortsatta kompetensutvecklingsinsatser. Ålands gymnasium utvecklar sin vuxenutbildning inom behörighetsgivande utbildning och skapar ett flexibelt och varierat utbildningsutbud som möter arbetslivets och vuxna individers efterfrågan och behov av kompetenshöjning.

En revidering av gymnasieutbildningens läroplansgrunder fortgår för att uppnå en anpassning till gymnasielagens skrivningar gällande utbildning på gymnasienivå och till de processer som pågår inom EU och omkringliggande regioner samt till förändringar i den allmänbildande utbildningens läroplansgrunder. Speciella läroplansgrunder för vuxenutbildningen utarbetas. Målsättningen är att utbildningen ska vara av hög kvalitet och motsvara arbetslivets krav på kompetens och kunnande. Läroplanen i allmänna ämnen revideras avseende kunskapsmålen. Alternativa studievägar utvecklas för att studerande inom yrkesutbildningen kan uppnå en breddad behörighet till högskolestudier.

Ett förslag till samordning av stödande insatser för ungdomar som hotas av utanförskap ska tas fram för att minimera utslagning. Ett brett utbud av stödande insatser ges av många olika aktörer. Utbildning i svenska i alternativa undervisningsformer utvecklas under året för att tillgodose behovet av ökade språkkunskaper för inflyttade unga och vuxna.

Sjöfartsutbildningen och användningen av dess stödresurser samordnas. En struktur för undervisnings-samarbete och tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande utvecklas inom sjöfartsutbildningens olika nivåer.

Högskolan på Åland

Högskolan på Åland spelar en viktig roll i utvecklingen av det åländska samhället. Högskolan bedriver yrkesinriktad utbildning på hög nivå som efterfrågas i det åländska samhället. Högskolans tillämpade forskning stöder i första hand utbildningen och utvecklingen inom arbetslivets olika sektorer och svarar mot samhällets föränderliga behov. Högskolans utbildnings- och forskningsuppdrag ska främja näringslivets konkurrenskraft, välfärden, bildningen och en hållbar utveckling.

Kultur, kulturarv och fritt bildningsarbete

Kulturpolitiken omfattar konstarterna, kulturarvet, bildningssträvandena och till viss del medierna. Under år 2012 har det kulturpolitiska programmet "Växtkraft" reviderats. Programmets nyckelord är delaktighet, förnyelse, hållbarhet och jämställdhet. I programmet betonas kulturens egenvärde men också dess betydelse som medel för samhällsutvecklingen i samverkan med andra politikområden. Landskapsregeringen avser även att under år 2013 revidera det mediepolitiska programmet som antogs år 2011. Det mediepolitiska programmet kompletterar till viss del programmet "Växtkraft".

Biblioteksverksamheten är genom sin mångsidighet en prioriterad del av det åländska kulturlivet. Under år 2012 har en åtgärdsplan utarbetats som kompletterar biblioteksavtalet från år 2011 mellan Mariehamns stad och landskapsregeringen. Biblioteken ska vända sig till alla invånare och i kommuner med stark invandring bör biblioteken verka för att främja integrationen.

Under året inleds arbetet med en museilag och processen med en ny basutställning för Ålands museum fortsätter. Museibyrån deltar i utvecklandet och utvärderingen gällande förvaltningen av landskapets kulturhistoriskt värdefulla byggnader som leds av byggnadsbyrån.

Idrott

Idrotten är en folkrörelse med uppskattningsvis 14.000 utövare på olika nivåer. En långsiktig strategi för idrotten är nödvändig för att idrotten kontinuerligt ska kunna utvecklas. Arbetet har påbörjats under år 2012 och blir klart under år 2013.

I likhet med kulturpolitiken ska idrottspolitiken beakta jämställdhet, hållbar utveckling, regional rättvisa och öppenhet för nya idéer. Särskilt prioriteras flickors och pojkars möjligheter att idrotta och motionera. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma de idrottsframgångar som Åland har på elitnivå i nationella och internationella sammanhang då de i stor utsträckning fungerar som inspiration för idrottsövande unga kvinnor och män.

Ungdom

Arbetet med den åländska ungdomspolitiken tar sin utgångspunkt i det ungdomspolitiska programmet, vars programperiod förlängs till år 2015. De ungdomspolitiska målen; att ge ungdomar reella möjligheter till påverkan och delaktighet och att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande ska tas tillvara som en samhällsresurs ligger fortsättningsvis fast. Målsättningarna är riktgivande för det förhållningssätt som landskapsregeringen och dess förvaltning ska ha till unga. Målsättningarna genomsyrar det ungdomspolitiska programmet och den åländska ungdomspolitiken som helhet. De ska integreras i övriga politikområden som berör ungdomars levnadsvillkor. Arbetet med att ta ett sektorsövergripande angreppssätt på det ungdomspolitiska arbetet inom förvaltningen återupptas i enlighet med det ungdomspolitiska programmet.

NÄRINGS-, ARBETSMARKNADS- OCH REGIONALPOLITIK

En hög sysselsättningsgrad och därmed skattekraft, konkurrenskraftiga företag och en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt är grunden för att behålla den åländska välfärden på en fortsatt hög nivå. Med långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt avses att det totala värdet av de producerade varorna och tjänsterna ökar utan att tillgångarna i real-, human-, natur- och socialt kapital minskar. Landskapsregeringens uppgift är att på olika sätt stimulera företagen och arbetskraften till nya satsningar och underlätta vardagen. Det här arbetet sker i bred dialog med näringslivets och arbetsmarknadens representanter för att effektivare nå resultat.

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet på hela Åland ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar fortsatt spridd bosättning i hela landskapet och en positiv befolkningsutveckling i alla regioner. Dessa allmänna målsättningar ligger som grund för utformningen av näringspolitiken, t.ex. vid utformningen av EU-stödprogrammen för den kommande perioden.

Landskapsregeringen är medveten om att det har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet på Åland hur frågan om stödet för förnyelsebara energikällor kan lösas, d.v.s. om landskapet kan ingå i det riksomfattande s.k. feed-in systemet eller om alternativa lösningar måste sökas. Landskapsregeringen har fortfarande inte, trots ett omfattande politiskt arbete, kunnat erhålla något slutligt ställningstagande från riksmyndigheterna. Landskapsregeringen fortsätter sitt arbete i syfte att uppnå lösningar som tillvaratar vindkraftens utvecklingspotential på Åland.

Sjöfart

Den åländska basnäringen är sjöfarten som trots tidigare års utflaggningar utgör så mycket som cirka en

fjärdedel av det åländska BNP och över 10 procent av sysselsättningen. Kärnkompetensen bildar ett maritimt kluster med omfattande landverksamhet och kvalificerade arbetsplatser och som dessutom bidrar med positiva effekter även för den finländska och svenska ekonomin. Verksamhetsförutsättningarna för sjöfarten utformas internationellt genom global konkurrens, beslut i internationella sjöfartsorgan och inom Europeiska unionen samt genom beslut av riksmyndigheter och landskapsregeringen. Den åländska och finländska sjöfartens konkurrensförutsättningar har förbättrats avsevärt de senaste åren vilket tydligast syns genom inflaggningar och att nybyggda fartyg i högre utsträckning ges inhemsk flagga.

Kommande utmaningar vid sidan av den svaga internationella konjunkturen är effekterna av svaveldirektivet som gäller från år 2015 i Östersjön. De ökande kostnaderna kommer att belasta näringen och kunderna vilka till stor del utgör finländsk industri och resenärer i området runt Åland. Landskapsregeringen framhåller betydelsen av att stödsystemen för sjöfarten inte försämras under denna sårbara omställningsperiod. Inom den åländska passagerarsjöfarten sker för närvarande stora investeringar vilket är positivt för den framtida intjäningsförmågan inom branschen. Den åländska sjöfartsutbildningen erbjuder ett komplett utbildningsutbud och ett utvecklingsarbete pågår med syftet att förbättra för de studerande.

Långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt

Det är lönsamma företag som nyanställer personal och växer, som rekryterar kompetensprofiler som bidrar till att utveckla verksamheten och hittar nya affärsområden. Det är dessa företag som skapar det ekonomiska utrymme och medverkar till en ekonomisk tillväxt. Det är också dessa företag som finansierar de offentliga välfärdstjänsterna och de nödvändiga politiska reformerna genom sin ökande skattekraft. Landskapsregeringens näringspolitik riktas därför alltmer mot att stimulera tillväxtbranscher på Åland. En ekonomisk tillväxt eftersträvas som är långsiktigt hållbar genom högre produktivitet och större arbetskraftsutbud, i korthet att fler jobbar smartare.

Det sker en kontinuerlig förändring av den åländska näringslivsstrukturen. Antalet företag växer och främst är det sysselsättningen i företagstjänster, byggverksamhet och restaurang det vill säga tjänstenärningar som har växt de senaste tio åren medan primärnärningar, tillverkande industri, transport och handel har minskat. Detta har skett samtidigt som den totala sysselsättningen har växt med knappt sex procent och arbetslöshetsgraden har legat mellan två och tre procent.

Landskapsregeringen är medveten om den osäkerhet som råder i den globala ekonomin och använder omställningstiden till att bygga en ny näringspolitik med färre individuella insatser och istället fler övergripande åtgärder för att förbättra företagsklimatet på Åland. Det breda handlingsutrymmet med tillväxtpolitiska medel utgörs av möjligheter att främja tillgången på humankapital genom utbildningssektorn, arbetskraftstillgång genom en funktionell arbetsmarknad, god fysisk infrastruktur, socialpolitik med inriktning på arbetslinjen, den offentliga sektorns efterfrågan, kommunalbeskattningen och finansieringsmöjligheter för företag.

Styrmedlen finansiering, förenkling och framtidsorienterande utvecklingsprojekt kommer att utvecklas de kommande åren med fokus på att koncentrera landskapsregeringens insatser för att göra en skillnad. En betydande del av näringslivspolitikerna kommer för åren 2014 - 2020 att utformas med beaktande av den europeiska strategin för Europa 2020. Den bygger på en smart tillväxt där ekonomin utvecklas på basen av kunskap och innovation. En hållbar tillväxt som främjar en resurseffektivare, grönare och mer konkurrenskraftig ekonomi. En tillväxt för alla med tyngdpunkt på hög sysselsättning och social sam-

manhållning. Sammanlagt kommer cirka 20 miljoner euro per år, varav hälften är privat finansiering, att användas för att genomföra politiken för utveckling av konkurrenskraft och kompetens på Åland 2014 - 2020. Processen att utarbeta partnerskapsavtal om insatserna har påbörjats genom sex olika arbetsgrupper med representation från näringsliv, arbetsmarknadens parter, tredje sektorn och sektorsmyndigheter. Arbetsgrupperna har i sin tur i uppdrag att anordna höranden för att insamla ytterligare information och synpunkter. Vid årsskiftet behandlas de första förslagen i strategigruppen med en bred sammansättning, vilken ansvarar för koordinering, prioriteringar och att fördela de ekonomiska medlen. De färdiga operationella programmen bedöms vara färdiga för beslut i landskapsregeringen sommaren 2013 för att sedan förhandlas med kommissionen före de kan genomföras från år 2014. Viktiga pusselbitar återstår att fastställa på EU-nivån så som den fleråriga finansieringsramen för EU och godkännandet av lagstiftningspaketet kring sammanhållningspolitiken. Jordbrukspolitiken står för den största delen av EU-budgeten, ca 50 procent, och sammanhållningspolitiken för ca 30 procent. Tilldelningen till Åland från EU:s budget är störst gällande landsbygdsutvecklingspolitiken. Landskapsregeringen återkommer till lagtinget med information om förslag till innehåll i den kommande näringslivs-, kompetens- och sysselsättningspolitiken.

Parallellt med reformen av de delvis EU-finansierade utvecklingsprogrammen sker en mellan landskapsregeringen och jord- och skogsbruksministeriet gemensam utredning om hur ansvaret för vissa åtgärder i landsbygdsutvecklingsprogrammet ska fördelas mellan landskapsregeringen och riksmyndigheterna efter år 2013. Det gäller i synnerhet det så kallade LFA-stödet. I samband med att nya rättsakter kommer att gälla görs en omvärdering av ansvaret för genomförande och finansiering. Arbetet ska slutföras före de nya programmen genomförs.

Landskapsregeringen gör i likhet med Europeiska kommissionen en satsning på förenkling för företag. Kommissionen lanserade i oktober TOP 10 som innebär att lista de 10 mest tungrodda reglerna för företag för att sedan kunna genomföra förenklingar i lagstiftning och regler. Landskapsregeringen inrättar en websida där företag kan beskriva sina problem med bestämmelser och byråkrati och ett regelråd som får i uppgift att åtgärda problemen. Det ska vara enkelt att starta och driva företag på Åland.

Landskapsregeringen bedömer att de åländska företagen bör ges tillgång till kunskap och nätverk utanför Åland för att kunna utvecklas och nå en internationell konkurrenskraft. Landskapsregeringen tecknar under år 2012 samarbetsavtal med Tekes för att innovativa åländska företag ska kunna ta del av expertkunskap och hitta samarbetsparter i forsknings- och innovationsprojekt. I Sverige inleds samarbete med bl.a. Tillväxtverket och Företagarna i Sverige. Den nyligen genomförda studien av Ålands handelsströmmar visade att Sverige har ökat i betydelse som handelspart och mycket tyder på att den trenden håller i sig. Landskapsregeringen har inrättat ett Tillväxtråd för att identifiera ytterligare utvecklingsområden och konkretisera insatser de kommande åren. Reformen av finansieringsinstrumenten som går från bidrag till finansiering som kan återanvändas t.ex. riskkapital, lån och garantier sammanfaller med de nya näringspolitiska utvecklingsprogrammen 2014 - 2020. Det sker även en ändring av uppdraget om destinationsmarknadsföringen till att bredda Ålandsbilden så att attraktionen hos Åland som plats att arbeta och bo på, besöka och att göra affärer med framhålls. I det här arbetet deltar bland annat landskapsregeringen, Visit Åland, Ålands Näringsliv och Ams.

Sysselsättning

Företagsamheten på Åland bygger på öppenhet och kompetens vilket tydligast ses genom att 40 procent av arbetskraften är inflyttade och det stora flyttningsöverskottet av personer i arbetsför ålder tyder på att arbetsplatser rekryterar kompetent personal från olika håll. Ett trendbrott i inflyttningen ses under 2000-

talet då de flesta personerna som flyttar in till Åland kommer från Sverige eller utanför Norden. Sysselsättningsgraden har minskat något men är fortfarande på en förhållandevis hög nivå och arbetslöshetsgraden är fortfarande låg relativt sett bara drygt tre procent, men målsättningen är att hålla nere långtidsarbetslösheten och förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Åland befinner sig i pensionärsboomen. Antalsmässigt är det flest pensionsavgångar inom vård, omsorg och sociala tjänster samt inom utbildning i offentlig sektor. Det är dessa offentliga sektorer som även har växt mest sysselsättningsmässigt de senaste tio åren, vilket ger en möjlighet till en omstrukturering av den offentliga välfärdsproduktionen utan att öka arbetslöshetsgraden. Inom privat sektor är pensionsavgångarna störst inom transport inklusive sjöfart, handel, byggverksamhet, tillverkningsindustri och jordbruk. Rationaliseringar kommer säkert att ske vilket påverkar sysselsättningsgraden negativt men produktiviteten positivt. För en långsiktig hållbar samhällsekonomi är en låg arbetslöshetsgrad, en frisk befolkning och kostnadskontroll inom välfärdstjänsterna de centrala nyckeltalen. Fortsätter pensionärsboomen på detta sätt med arbetskraftsinflyttning och låg arbetslöshet blir den största utmaningen att organisera välfärdstjänsterna på ett kostnadseffektivt sätt, i offentlig eller privat regi, skapa en socialpolitik med en tydlig arbetslinje och att fortfarande kunna erbjuda en god kvalitet på servicen till den åländska befolkningen.

Framtidsutmaningen är att unga ska hitta sin plats på arbetsmarknaden. I varje konjunkturedgång ses en ökning av arbetslöshetsgraden för unga under 25 år och för dessa erbjuds en ungdomsgaranti så att ingen som har varit arbetslös i mer än tre månader ska vara utan arbete, studieplats, praktikantplats eller konkret handlingsplan. Landskapsregeringen för en dialog med alla tänkbara arbetsgivare för att ha beredskap att motverka ungdomsarbetslöshet och utanförskap. Det finns etablerade instrument hos Ams att hantera långtidsarbetslöshet så som sysselsättningsstöd till arbetsgivare, praktikantplatser och andra individuella åtgärder. I det här sammanhanget är läroavtalsutbildning en form som kan vara ett medel i företagens generationsväxling genom att skola upp en kommande företagare. Användningen av högskolepraktikantplatser är ett sätt för företag att ta ansvar för sin kommande kompetensförsörjning och sitt framtida rekryteringsbehov.

Skärgården

Det lilla samhällets utmaningar är mest utpräglade i den åländska skärgården men det är också här som landskapsregeringen vill uppmuntra alla initiativ till helhetssyn mest. Skärgårdens värde kan inte mätas enbart i monetära termer. En storslagen natur, en lugn och trygg atmosfär och mänsklig närhet motsvarar många av storstadsmänniskans värderingar och i det perspektivet har skärgården fantastiska tillgångar. Ändamålsenlig infrastruktur i form av sjötransporter och tillgång till vård, omsorg och skola är grundläggande förutsättningar för en året runt bosatt befolkning. Landskapsregeringen tar ansvar för att skärgårdsbefolkningens grundläggande behov tillgodoses. En positiv inflyttning har under de två senaste decennierna motverkat minskningen av skärgårdens befolkning. Landskapsregeringen bedömer att det är viktigt att befogenheterna över utvecklingsinsatserna finns hos skärgårdsborna och föreslår en förstärkning av Skärgårdsnämnden samt att näringslivspolitikerna och sammanhållningsinsatserna under perioden 2014 - 2020 tydligt beaktar skärgårdsregionen. De satsningar som planeras kring vindkraft och livsmedelsförädling är positiva och kräver att kommunerna aktivt deltar i planläggningen. Landskapsregeringen är beredd att stöda näringslivsutvecklingen i skärgården genom företagsfinansiering och rådgivning.

TRAFIK- OCH TRANSPORTPOLITIK

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhetstänkandet ska genomsyra allt arbete inom trafikavdelningen, från förebyggande åtgärder via förstudier och projektering till investering, drift och underhåll. Som en allmän målsättning gäller att trafikolyckor med dödlig utgång på grund av brister i vägens egenskaper inte ska förekomma och att antalet olyckor med bestående skador som följd ska minimeras. En viktig del i detta arbete är anpassning av trafikrummet till den lätta trafiken d.v.s. gång- och cykeltrafik. Landskapsregeringen fortsätter därför satsa på fler gång- och cykelvägar i kombination med att separera tung och lätt trafik genom byggandet av planskild korsning.

Väghållning

För att kunna färdigställa huvudvägarnas ombyggnad, fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägar samt grundförbättra och belägga glesbygdsvägar på landsbygden och i skärgården som idag är eftersatta, kommer landskapsregeringen att utvidga tillämpningen av kostnadseffektivare förbättringsmetoder. Detta görs i syfte att uppnå flere kilometer ombyggd, förbättrad och belagd väg för samma medel, men beaktande livscykelkostnaderna för respektive åtgärd och fungerar samtidigt som en sysselsättningshöjande faktor i anläggningsbranschen.

Oljeskydd

Inom oljeskyddsberedskapen bedrivs proaktivt arbete inom ramen för ett projekt i östersjöregionen rörande utveckling av beredskap för möjliga utsläpp. Landskapsregeringen avser att engagera även de åländska kommunerna i detta arbete.

Sjötrafiken

En omfattande förändring av turlistan genomförs inför år 2013 i dialog med kommunerna. Tack vare förändringen har betydande besparingar uppnåtts genom endast en måttlig minskning av kapacitet och utan att äventyra en rimlig nivå på trafiken. Den övertid som tidigare funnits inplanerad i turlistor har kunnat minskas kraftigt genom att på den norra linjen sätta in två fartyg som kör i motsatta riktningar. Arrangemanget tryggar även kontinuiteten i trafiken på linjen eftersom kapaciteten hos det andra fartyget kan ökas vid ett tillfälligt stopp i det ena fartygets drift, utan att öka de totala driftskostnaderna.

På den södra linjen kommer Kökar att under fem månader av året fungera som en omlastningshamn där fartygen på linjen vänder, istället för att trafikera linjen från ändhamn till ändhamn.

Korttrutt

Målet med att utveckla kortare rutter inom skärgårdstrafiken är att minska driftsutgifterna, få till stånd en ökad turtäthet och därmed en förbättrad service för transporter inom skärgården och till fasta Åland. Arbetet måste göras långsiktigt och på basen av gedigna undersökningar. En helhetsplan tas fram för det mest effektiva utvecklingskonceptet för skärgårdstrafiken.

Tidtabellen och förväntningarna gällande förverkligande av de olika delprojekten ska vara realistiska. Detta kräver övergripande studier för att ge komplett underlag. Bland annat krävs analys av trafikflöden, framtida trafikbehov, finansieringsmodeller, geologisk kartering och miljöanalyser. Landskapsregeringen prioriterar arbetet med att framta en konkret och långsiktig handlings-, tids- och projektplan. I takt med att arbetet framskrider återkommer landskapsregeringen med förslag om anslag för de olika delarna.

I samband med korttruttsarbetet kommer en servicenivåbeskrivning för skärgårdstrafiken att tas fram.

Under tiden fram tills att korttruttsprojekten förverkligas, tvingas landskapsregeringen att anpassa trafiken efter tillgängliga budgetmedel. Inom rederienheten bedrivs ett kontinuerligt arbete med att effektivisera verksamheten i syfte att sänka kostnaderna genom optimering av arbetsscheman, konkurrensut-sättning av varor och tjänster, ibruktagande av ett effektivt underhållssystem och förbättringar av miljöledningsystemet.

Parallellt med och som en del i detta arbete utreds det framtida behovet av tonnage med optimal anpassning för korttrutt.

Landskapsregeringen har inlett en dialog med riksmyndigheterna beträffande kostnadsansvaret för trafiken mellan landskapet och riket.

FÖRDELNINGEN AV PENNINGAUTOMATMEDEL OCH BUDGETEN

Landskapsregeringen konstaterar att verksamhetsförutsättningarna för Ålands Penningautomatförening r.f. successivt klarnar samtidigt som resultatet av föreningens verksamhet visat en positiv utveckling. Det belopp som kan föras till fördelning i landskapets budget förefaller därmed, trots en viss fortsatt osäkerhet, långsiktigt kunna överstiga den nivå som behövs för att finansiera de verksamheter och de ändamål som penningautomatmedlen traditionellt används till, d.v.s. föreningsverksamhet inom allmännyttiga områden och investeringar som stöder denna och annan medborgaraktivitet. I budgetförslaget för år 2012 konstaterades det vara lämpligt att en del av avkastningen även kan användas för investeringar i verksamheter som till sin karaktär påminner om den traditionella användningen och som är till stor nytta för den åländska befolkningen. Mot den här bakgrunden fattades principbeslutet att finansiera byggandet av den geriatriska kliniken vid ÅHS med penningautomatmedel. För detta ändamål avsätts nu 6.000.000 euro inom ramen för det fördelningsbara beloppet om 20.000.000 euro. Landskapsregeringens avsikt är även att genom lån till kommuner uppmuntra till aktivitetsfrämjande och sysselsättningskapande projekt varvid miljöförbättrande och energieffektiverande projekt prioriteras. För att åtgärden ska ha avsedd effekt sänkes räntan på lånen från 2,5 % till 1 %. Fördelningen i huvuddrag framgår av motiveringen till kapitel 44.20.

Landskapsregeringens bedömning är att området för det som långsiktigt finansieras med penningautomatmedel kan utökas. Landskapsregeringen föreslår redan i föreliggande budgetförslag en viss utökning av ändamålen så att t.ex. landskapets finansiering av det fria bildningsarbetet sker med penningautomatmedel. Avsikten är att fortsätta det förnyande av fördelningen som inletts under år 2012, bl.a. med fastställandet av principer för verksamhets- och projektbidrag samt lån ur penningautomatmedel, med fortsatta överväganden om hur penningautomatmedlen på bästa sätt kan användas. I det sammanhanget överväger man även hur penningautomatmedlen kan fonderas. Som grund för det arbetet lägger landskapsregeringen att syftet med den lotterilagstiftning som ligger till grund för den reglerade spelverksamheten är att förhindra osund och kriminell verksamhet och inte att finansiera sådan verksamhet som är samhällets grundansvar. Landskapsregeringen kommer därför att lägga tonvikten vid att med penningautomatmedel utveckla civilsamhället och uppmuntra visionära och innovativa projekt. I sammanhanget utgör ÅSUB:s nyligen färdigställda utredning om frivilligarbetet inom det åländska föreningslivet (Rapport 2012:4) en del av det beslutsunderlag som belyser tredje sektorns betydelse för samhälls-

utvecklingen.

PERSONALPOLITIK

Som en följd av att många anställda går i pension och ett krympande ekonomiskt utrymme står landskapsregeringen inför flera utmaningar när det gäller att tillgodose det långsiktiga personal- och kompetensbehovet. Landskapsregeringen behöver kunnig personal för att fullfölja sina åtaganden gentemot medborgarna. Det är viktigt att landskapsregeringen har ett gott anseende som arbetsgivare för att behålla och rekrytera personal. Ett kontinuerligt förbättringsarbete pågår inom flera områden bland annat rekrytering, ledarskap, arbetsmiljö- och hälsa samt kompetensutveckling.

Landskapsregeringen har nyligen antagit nya riktlinjer för rekrytering som säkerställer ett professionellt ansöknings- och urvalsförfarande som är lika för alla sökande. Introduktion av nyanställda är viktig och prioriteras. Nästa steg i det långsiktiga arbetet med att stärka landskapsregeringens arbetsgivarvarumärke är att utarbeta en strategi för rekrytering av ny kompetens. Bland annat vill landskapsregeringen bättre tillvarata den möjlighet som systemet med högskolepraktikanter erbjuder.

Både ledarskap och medarbetarskap har stor betydelse för förhållandena inom förvaltningen. Ledarskapet påverkar medarbetarnas arbetsprestationer, resultat och motivation men också i hög grad trivseln på arbetsplatsen. En tvåårig ledarskapsutbildning pågår och kommer att slutföras i slutet av år 2013. En gemensam riktning och samsyn på ledarskap inom förvaltningen behöver utvecklas. Lika viktigt är att tydliggöra medarbetarnas ansvar och betydelse i verksamheten. Därför avser landskapsregeringen att under år 2013 påbörja arbetet med att skapa en gemensam värdegrund för ledarskap och medarbetarskap.

Arbetsmiljön kartläggs och utvecklas i samband med kontinuerliga medarbetarundersökningar. För att förebygga problem i ett tidigt skede och minska risken för ohälsa och sjukskrivningar har landskapsregeringen ett handlingsprogram för främjande av arbetsförmåga och uppföljning av sjukfrånvaro. Olika friskvårdsinsatser som subventionerade motionsaktiviteter, föreläsningar och kampanjer bidrar till bättre hälsa men tillika också bättre trivsel.

Tillika som det finns ett kontinuerligt behov av ny personal och kompetens kräver det ekonomiska läget att antalet anställda totalt sett succesivt minskar. Landskapsregeringen bedriver en restriktiv anställningspolitik vilket betyder att varje enskild tjänst som blir vakant behovsprövas. Landskapsregeringens målsättning är att i första hand förändra personalstrukturen i samband med naturliga avgångar. Men eftersom behovet av personalminskningar och vakanser genom naturliga avgångar inte sammanfaller helt och hållet, kommer även i vissa fall tjänster som inte är vakanta att dras in. Landskapsregeringen strävar efter att hantera de personalminskningar som är oundvikliga i god personalpolitisk anda med stöd av de riktlinjer för omplacering och omställningsåtgärder som gäller enligt landskapsregeringens personalförsörjningsplan.

BUDGETEN OCH AVLÖNINGSGIFTERNA

Löneutgifterna har beräknats med beaktande av gällande kollektiva avtal och enligt det faktiska löneläget den 1.10.2012 medan avtalade lönejusteringar efter den tidpunkten beaktats schablonmässigt. Ny

tjänstekollektivavtalsperiod inleddes 1.3.2012 och avtalen för de flesta yrkesgrupper löper t.o.m. 31.3.2014. Pensionspremierna enligt LL om landskapet Ålands pensionsfond har beräknats enligt 17 % av de förskottsinnehållning underkastade löneutgifterna. De som nyanställts efter den 1.1.2008 försäkras i ett privat arbetspensionsbolag. De direkta sociala avgifterna har beaktats för de flesta med 2,69 %.

Ett lagförslag om ändring av tjänstemannalagen är under utarbetande och överlämnas inom kort till lagtinget. Avsikten är att ändra förfarandet vid inrättande och indragning av tjänster så att ett uttryckligt omnämnande i budgeten inte ska behövas. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringarna skapas ett flexiblere system utan att tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning i förhållande till arbetsgivaren i sak förändras. Då avsikten är att den föreslagna lagändringen ska tillämpas fr.o.m. år 2013 anges i föreliggande budgetförslag inte särskilt uppgifter om inrättande eller indragande av enskilda tjänster eller arbetsavtalsförhållanden under respektive moment. I informationssyfte anges antalet anställningsförhållanden och deras art i en tabellstatistik över personal per huvudtitel 2011 - 2013 (bilaga 2).

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moderskap har i budgetförslaget beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen framgår inte särskilt i texterna under momenten.

ANSLAGENS BETECKNINGAR OCH MOMENTARTER SAMT JÄMFÖRELSER ÅRSVIS

Budgetanslagen delas in i tre huvudsakliga momentarter, d.v.s. anslag för konsumtions-, överförings- och investeringsutgifter.

Konsumtionsutgifter (moment som har slutsiffror i intervallet 01 - 29) är den typ av utgifter som ger en direkt motprestation, d.v.s. olika typer av verksamhetsutgifter. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster samt anskaffning av maskiner och inventarier av ringa värde. Om anskaffningarna under ett moment beräknas överstiga 20.000 euro ska enligt budgetanvisningarna i motiveringen anges att i anslaget ingår anskaffningar.

Överföringsutgifterna (30 - 69) ger inte någon direkt motprestation, men hjälper indirekt landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU fonderna.

Investeringsutgifter (70 - 89) är olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Realinvesteringar (70 - 79) är utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar. På realinvesteringmoment ingår som huvudregel anskaffningar samt projekt som överstiger 100.000 euro, medan övriga mindre anskaffningar upptas under konsumtionsutgiftsmoment. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i planen uppger totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar (80 - 87) används för lån som beviljas av landskapets medel. Övriga finansinvesteringar (88 - 89) kan användas vid inköp av aktier och värdepapper samt inköp av eller inrättning för naturskyddsområden.

Övriga utgifter (90 - 99) är räntor och amorteringar samt t.ex. budgetöverföringar mellan olika budgetår.

I såväl sifferstaten som detaljmotiveringen betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och tvååriga reservationsanslag med (VR). Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. De får inte överskridas utan att landskapsregeringen givit tillstånd. Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del överförs till senare budgetår. Ett förtydligande av reservationsanslagen görs, där det framgår hur mycket som använts, respektive står till förfogande från tidigare års budgeter. VR, tvååriga reservationsanslag används för verksamhetsutgifter. Dessa får inte överskridas men oanvänd del överförs till följande budgetår. Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

För varje moment anges uppgifter om motsvarande anslag i bokslutet för år 2011 och budgeten för år 2012. För anslagen anges även under bokslutsuppgiften för år 2011 hur mycket som under året använts av tidigare års anslag samt på motsvarande sätt under uppgiften om budgeten för år 2012 hur mycket som beräknas använt av tidigare års anslag. I kolumnen tillgängliga anslag 1.10 anges återstoden av anslag upptagna i 2012 års budget, respektive från tidigare år reserverade anslag. Om ett anslag tidigare inte varit upptaget i budgeten anges detta med texten "Momentet nytt" i detaljmotiveringen. Då ett moment utgår ur budgeten anges även detta i detaljmotiveringen.

Budgeten uppgörs som huvudregel brutto, d.v.s. inkomster tas upp under inkomstmoment och utgifter under utgiftsmoment. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då klart i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §). Vid tidpunkten för uppgörandet av budgetförslaget har inte den nya finansförvaltningslagen trätt i kraft.

Budgeten uppgörs i mervärdesskatt hänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten.

Uppställningen av budgetförslagets detaljmotivering följer tidigare års uppställning såtillvida att detaljmotiveringen för inkomstmoment visas under respektive kapitel för motsvarande utgiftsmoment. För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal. Anslagen under momenten visas endast som totalanslag.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen men som inte kommer att utbetalas återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2007 - 2013 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsregeringen vördsamt föreslå

att lagtinget antar följande förslag till budget för landskapet Åland under år 2013 samt bemyndigar land-

skapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande
erforderliga lån.

Mariehamn den 28 oktober 2012

L a n t r å d

Camilla Gunell

Vicelanråd

Roger Nordlund

Bilagor:

1. Resultaträkningsprognos för landskapet Åland 1.1. - 31.12.2013
2. Personal per huvudtitel 2011 - 2013
3. Översikt över landskapets och kommunernas investeringsplaner
4. Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2013
5. Kvinnors och mäns val och villkor i samhälle och arbetsliv

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013**Ärendets behandling**

Lagtinget har den 20 november 2012 inbegärt finans- och näringsutskottets yttrande över budgetförslaget och budgetmotionerna.

Motioner

I anslutning till budgetförslaget har utskottet behandlat följande budgetmotioner:

Budget i balans, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 1/2012-2013)

Ordning i samhällsfinanserna, sänkning av anslag

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 2/2012-2013)

Bevara de åländska avdragen, ökning av anslag

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 3/2012-2013)

Svenskspråkig byggstandard

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 4/2012-2013)

Utmanarrätter, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 5/2012-2013)

Anskaffning av arbetsbåt, anslaget utgår

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 6/2012-2013)

ÅHS, minskning av verksamhetsutgifter

Ltl Anders Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 7/2012-2013)

Ålands gymnasium, minskning av anslag

Ltl Axel Jonssons m.fl. budgetmotion (BM 8/2012-2013)

Om- och nybyggnation av IVA/dialys/akutvårdsavdelning, ändring av motivering

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 9/2012-2013)

Indexjustering av studiestödet, ändring av motivering

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 10/2012-2013)

Avdrag för studielån i kommunalbeskattningen

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 11/2012-2013)

Forskning inom Högskolan på Åland, tillägg till den allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 12/2012-2013)

Bolagisering av skärgårdstrafiken, tillägg till kapitelmotiveringen

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 13/2012-2013)

Finansiering av korttruttsutbyggnaden, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 14/2012-2013)

Trafik och transportpolitik

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 15/2012-2013)

Regionalpolitiskt grepp på samhällsservicestrukturreformen (SSSR), tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Gunnar Janssons m.fl. budgetmotion (BM 16/2012-2013)

BSPC och Östersjösamarbete, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 17/2012-2013)

Överlåtelse av fastigheter, ändring av motivering

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 18/2012-2013)

Integration, tillägg till allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 19/2012-2013)

En åländsk sektorövergripande biogasstrategi, ändring av motivering

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 20/2012-2013)

Landskapet, kommunerna och medborgarna, ändring av allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 21/2012-2013)

Strategisk planering av landskapsregeringens IT-miljö, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 22/2012-2013)

Utveckling av tillsynsförvaltningen, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Gunnar Janssons m.fl. budgetmotion (BM 23/2012-2013)

Destinationsmarknadsföring, ändring av anslag och motiveringar

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 24/2012-2013)

Förbättrande av den lätta trafikens framkomlighet, ändring av motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 25/2012-2013)

Gång- och cykelväg Lemströms kanal – Söderby, ändringar av motivering

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 26/2012-2013)

B7- samarbetet avslutas, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 27/2012-2013)

Övergångsarbete, tillägg till motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 28/2012-2013)

Räntestöd för bostadsrätter, ändring av motiveringen

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 29/2012-2013)

Användning av PAF-medel, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 30/2012-2013)

Arbetsbåt, slopande av budgetmoment

Ltl Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion (BM 31/2012-2013)

Jämställdhet, ändring av allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 32/2012-2013)

Policy för flyktingmottagning, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 33/2012-2013)

Naturbruksskolan – centrum för primärnäringar, ändring i allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 34/2012-2013)

Produktionsstöd för förnybara energikällor, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 35/2012-2013)

Försäljning av travbanan

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 36/2012-2013)

Slopandet av landskapsbidrag till bildningsförbund, strykning av anslag

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 37/2012-2013)

Väghållning på samlad servicenivå, ändring i allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 38/2012-2013)

Närståendevårdarnas situation, ändring i den allmänna motiveringen

Ltl Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion (BM 39/2012-2013)

Den ambulerande tandvårdskliniken, ändring i allmänna motiveringen

Vtm Viveka Erikssons m.fl. budgetmotion (BM 40/2012-2013)

Korttrutt, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Mats Perämaas m.fl. budgetmotion (BM 41/2012-2013)

Tillstånd för jakt på rådjur, ändring av allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 42/2012-2013)

Ekonomiska nyckeltal, tillägg till allmänna motiveringen

Ltl Tony Asumaas m.fl. budgetmotion (BM 43/2012-2013)

1.000 nya bäddplatser, ändring av kapitelmotiveringen

Ltl Anders Eriksson m.fl. budgetmotion (BM 44/2012-2013)

Nationella investeringsbidrag, höjning av anslaget och ändring av motiveringen

Ltl Brage Eklunds m.fl. budgetmotion (BM 45/2012-2013)

Hörande

Utskottet har i ärendet hört lantrådet Camilla Gunell, vicelantrådet Roger Nordlund, minister Carina Aaltonen, minister Johan Ehn, minister Fredrik Karlström, minister Gun-Mari Lindholm, minister Veronica Thörnroos, skattedirektör Raija Aller-Mattsson vid Ålands skattebyrå, byråchef Ian Bergström, fondförvaltare Johan Budd, vd Håkan Clemes vid Andelsbanken för Åland, styrelseordförande Jarl Danielsson vid Vårdö kommun, förvaltnings- och utvecklingschef Dan E Eriksson, ordf. Folke Engblom vid Föreningen Leader Åland rf., vd Janne Engblom vid Consilia Solutions Ab, redovisningsassistent Kristina Eriksson vid Ålands fountainhouse r.f., klubbchef Lotta Eriksson vid Ålands fountainhouse rf, vik. ledande socialkurator Sirpa Eriksson vid ÅHS, styrelseordförande Susanne Fagerström vid Visit Åland r.f., utredningschef Katarina Fellman vid Ålands statistik- och utredningsbyrå, byråchef Göran Franzén, vd Peter Granholm vid Pedago Interaktiv Ab, prognoschef Jesper Hansson vid Konjunkturinstitutet i Sverige (per telefon), verksamhetsledare Marie Hanström vid ABF Åland r.f. (per telefon), ordf. Bert Hellman vid Ålands hästsportförening r.f., styrelseordförande Ralf Hellman vid Ålands handikappförbund r.f., förvaltningschef Gyrid Högman vid Ålands gymnasium, vd Anders Ingves vid PAF, redERICHEF Kaj Jansson, avdelningschef Linnea Johansson, avdelningschef Rainer Juslin, styrelseordförande Björn Kalm vid Ålands Idrott rf, avdelningschef Niklas Karlman, vd Mikael Kraft vid Havsvidden Ab, prognoschef Mika Kuismanen vid finansministeriet (per telefon), vd Henrik Lindqvist vid All Winds Ab, landshövding Peter Lindbäck, lagberedare Diana Lönngren, ekonomichef Mari Lövgren vid ÅHS, ombudsman Jonny Mattsson vid Ålands företagareförening r.f., vd Kjell Mattsson vid byggnadsfirma Hans Mattsson Ab, vik. hälso- och sjukvårdsdirektör Bengt Michelsson, egen företagare Ester Miiros, hälsovårdsinspektör Eivor Nikander, konsultativ tjänsteman Meri Obstbaum vid finansministeriet (per telefon), utredaren Richard Palmer vid ÅSUB, socialinspektör Ulla Rindler-Wrede, polismästare Teijo Ristola vid Ålands polismyndighet, konsult Hans Rodin vid Forsen Projekt Ab, rektor Leena Raitanen vid Medborgarinstitutet i Mariehamn, kommundirektör Carolina Sandell vid Jomala kommun, kommundirektör Magnus Sandberg vid Vårdö kommun, t.f. avdelningschef Sören Silverström, verksamhetsledare Charlotta Solax vid Föreningen Leader Åland r.f., direktör Sia Spiliopoulou Åkermark vid Ålands fredsinstitut r.f., avdelningschef Carina Strand, styrelseordförande Barbro Sundback vid ÅHS, styrelsemedlem Oskar Svensson vid Havsvidden Ab, styrelseordförande Rune Söderlund vid Eckerö kommun, fårfarmare Sara Tobiasson, stadsdirektör Edgar Vickström vid Mariehamns stad, styrelseordförande Kurt Wendelin vid Just-IT Åland Ab, sportchef Jani Westerlund vid Ålands Idrott r.f., vd Olof Widén vid Rederierna i Finland (per telefon), vd Peter Wiklöf vid Ålandsbanken Ab och personalchef Terese Åsgård.

Närvarande

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Jörgen Pettersson, vice ordföranden Mika Nordberg samt ledamöterna Tony Asumaa, Petri Carlsson, Brage Eklund, Karl-Johan Fogelström och Mats Perämaa.

Reservationer

Följande reservationer har fogats till betänkandet:

Tre reservationer har fogats till betänkandet. En reservation är en gemensam reservation som inlämnats av ledamöterna Tony Asumaa, Brage Eklund och Mats Perämaa. Den andra reservationen har inlämnats av ledamoten Brage Eklund. Den tredje reservationen har inlämnats av ledamöterna Tony Asumaa och Mats Perämaa gemensamt.

Utskottets förslag

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att lagtinget antar landskapsregeringens förslag till budget för landskapet Åland under år 2013 med följande ändringar samt bemyndigar landskapsregeringen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån:

Inkomster

		Landskaps- regeringens förslag	Finans- utskottets förslag
35.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE	8 237 000	7 637 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	7 400 000	6 800 000
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård – verksamhetsinkomster	7 400 000	6 800 000
39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMS- TER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	300 179 000	303 179 000
39.30.	UPPTAGNA LÅN	32 431 000	35 431 000
39.30.90.	Finansieringslån	32 431 000	35 431 000
	<i>Inkomsternas totalbelopp</i>	<i>357 390 000</i>	<i>359 790 000</i>

Utgifter

		Landskaps- regeringens förslag	Finans- utskottets förslag
45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	-124 484 000	-126 884 000
45.56.	AVFALLHANTERING	-186 000	-186 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen (R)	-170 000	-170 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	-85 400 000	-87 800 000
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård – verksamhetsutgifter (VR)	-78 200 000	-80 600 000
	<i>Utgifternas totalbelopp</i>	<i>-357 390 000</i>	<i>-359 790 000</i>

att lagtinget beslutar att budgeten för år 2013 ska tillämpas från och med den 1 januari 2013 i den lydelse den har i lagtingets beslut,

att lagtinget förkastar budgetmotionerna nr 1-42 och 44-45 samt

att lagtinget godkänner budgetmotion nr 43.

Mariehamn den 17 december 2012

Ordförande

Jörgen Pettersson

Sekreterare

Niclas Slotte

Ålands lagting

Lagtingsledamot

• **Brage Eklund**

RESERVATION

Datum

2012-12-18

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 6/2012-2013 gällande budget för landskapet Åland 2013

Jag reserverar mig mot finans- och näringsutskottets budgetbetänkande för år 2013 då detta inte enligt min uppfattning innehåller några konkreta sparförslag vad gäller landskapets verksamhetsutgifter.

Med ett prognostiserat ackumulerat budgetunderskott på över 32 miljoner euro för 2013 bör landskapets konsumtionsutgifter minska med i medeltal 5 procent per år de närmaste åren för att uppnå målsättningen med en budget i balans år 2015.

Det är lagtinget som ställer sparkraven, sedan är det upp till förvaltningen att uppfylla dessa. Jag är övertygad om att det går att minska verksamhetskostnaderna genom en effektivisering av förvaltningen. Åtminstone bör det vara en självklar målsättning.

Alternativet, som utskottet nu föreslår, är att tillåta kostnaderna fortsätta öka, vilket på sikt drabbar gemene ålänning genom mindre resurser för välfärd och särskilt kärnområden som vård, skola och omsorg.

För att föregå med gott exempel bör regeringskansliet minska antalet ministrar från sju till sex.

Med anledning av det ovanstående föreslår jag

att tredje stycket i betänkandets allmänna motivering under rubriken "Landskapets budgetekonomi", ges följande tillägg: "Målet är att bibehålla välfärden och utveckla det åländska samhället på lång sikt samtidigt som man skapar finansiellt utrymme för att trygga kärnområdena vård, skola och omsorg samt för nödvändiga framtidssatsningar. Den ekonomiska situationen med flera år av budgetunderskott kräver krafttag för att minska landskapets verksamhetsutgifter. För att uppnå landskapsregeringens målsättning att få budgeten i balans år 2015 bör landskapets verksamhetsutgifter nästa år minskas med 5 procent. Landskapsregeringen återkommer i första tilläggsbudget med konkreta sparåtgärder för 2013."

att anslaget under moment 41.01.01 "Lagtinget – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 90.000.

att anslaget under moment 41.05.01 "Lagtingets kansli – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 37.000.

att anslaget under moment 42.01.01 "Landskapsregeringen – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 158.000.

att anslaget under moment 43.01.01 "Kansliavdelningens allmänna förvaltning" – verksamhetsutgifter (VR) minskas med 87.000.

att anslaget under moment 44.01.01 "Finansavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 105.000.

att anslaget under moment 45.01.01 "Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 60.000.

att anslaget under moment 45.60.20 "Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 91.000.

att anslaget under moment 46.01.01 "Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 41.000.

att anslaget under moment 48.01.01. "Trafikavdelningens allmänna förvaltning – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 54.000.

att anslaget under moment 45.70.20 "Ålands hälso- och sjukvård – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 782.000 euro

att anslaget under moment 46.45.20 "Ålands gymnasium – verksamhetsutgifter (VR)" minskas med 839.000 euro.

Mariehamn den 18 december 2012

Brage Eklund

Ålands lagting

Lagtingsledamot

• **Mats Perämaa m.fl.**

RESERVATION

Datum

2012-12-18

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 6/2012-2013 gällande budget för landskapet Åland 2013

Färjfäste på östra Föglö

I betänkandets allmänna motivering under rubriken **Trafik och transportpolitik** finns inget konkret ställningstagande om förverkligande av korrutten.

I landskapsregeringens budgetförslag i budgetmoment 48.30.78. Korruttsinvesteringar (R) finns alla tänkbara korruttsprojekt uppräknade utan någon inbördes prioritering och utan något ställningstagande om byggstart.

Inget tydligt ställningstagande för korrutt och inget konkret projekt som inledning för förverkligande av korrutt finns således i de av majoriteten antagna dokumenten som hör till budgetberedningen för år 2013.

Det är synnerligen viktigt att förverkligandet av planerna inleds omedelbart och att det projekt som innebär den största kostnadsinbesparingen prioriteras. Fast förbindelse till Föglö samt att leda Kökartrafiken över Föglö skulle innebära stora inbesparingar och därför bör de projekten ha första prioritet. Målet med korruttsinvesteringarna ska vara att färjpass tas bort eller förkortas samt att parallellinjerna tas bort på sikt. På så sätt kan antalet körtimmar minska och driftskostnaderna hållas på rimlig nivå, samtidigt utökas trafikutbudet väsentligt.

För att snabbare nå inbesparingar i driften är det synnerligen viktigt att lagtinget beslutar om en prioritering var utbyggnadsarbetet ska börja. Uppgifterna om landskapsregeringens korruttsarbete som kommer ut i offentligheten spretar, vilket också förstärker behovet av prioriteringsbeslut.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att ett tillägg till utskottsbetänkandets allmänna motivering införs sist i det andra stycket under rubriken **Trafik och transportpolitik** med följande lydelse: "Arbetet med att bygga ett färjfäste på östra Föglö inleds omedelbart för att leda Kökartrafiken den vägen och arbetet med sikte på förbättrad förbindelse från fasta Åland till Föglö intensifieras. Prioriteringsförslag för övriga korruttsprojekt lämnas till lagtinget i brådskande ordning."

Förbättrad infrastruktur i skärgården

Driftskostnaderna i skärgårdstrafiken måste minska. Det finns en överstor kostnad i det rådande trafiksystemet med långsamma fartyg, trafikerande långa rutter, ofta parallellt med möjliga vägsträckningar över våra skärgårdsöar. Lagtinget tog principiellt ställning för korrutt våren 2011 efter behandling av landskapsregeringens korruttsmeddelande. Nu föreslår Landskapsregeringen ett införande av ett system med dubbla färjor på de långa rutterna medan ett flertal konsulter anlitas för beredning av det fortsatta arbetet. Det är uppenbart att kostnadseffekterna av dubbellångruttsystemet inte är klarlagt till fullo. Självklart är också att förslaget inte har nämnvärda positiva effekter på den totala bränsleförbrukningen eftersom fartygen fortfarande trafikerar på samma långa rutter. Om bränslepriset stiger i framtiden vilket det sannolikt gör så leder detta

självlklart till fortsatta kostnadsökningar. Vi anser att det med relativt små åtgärder redan nu kan införas kortrutt till delar av trafiksystemet och åtminstone under den turistiska lågsäsongen. Ett exempel är ett införande av kortrutt från Brändö till Kumlinge med vidaretrafik Snäckö-Överö-Långnäs och med matartrafik från Snäckö till Hummelvik.

Det kan hävdas att delar av den åländska befolkningen har deltagit i en digital agenda genom att via sociala medier aktivt deltagit i diskussionen om hur trafiksystemen kan utvecklas. Ingen kan heller påstå att det föreligger en total enighet kring hur utvecklingen ska se ut. Det existerar ändå beräkningar på att kortruttsystemet kan spara avsevärda belopp. Vi anser det viktigt att så fort som möjligt implementera kortruttsstanken i det praktiska, operativa trafiksystemet i skärgårdstrafiken. Vi anser att de första stegen till detta kan göras redan under år 2013.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att det i utskottsbetänkandets allmänna motivering införs ett nytt sista stycke under rubriken **Trafik och transportpolitik** med följande lydelse: "Målet med kortrutt i skärgårdstrafiken är att minska driftsutgifterna, åstadkomma en ökad turtäthet och därmed en förbättrad service för ålänningar, skärgårdsbor och övriga brukare. En förbättrad infrastruktur ger skärgårdens näringsliv den grundförutsättning som krävs för en stabil utveckling av verksamheterna. Arbetet måste göras i skyndsam ordning där åtgärderna ändå stöder de långsiktiga planerna. Redan under 2013 ska Landskapsregeringen införa kortrutt i delar av skärgårdstrafiksystemet istället för de föreslagna dubbla fartygen på de långa linjerna."

Produktion av förnybara energiformer

Landskapsregeringen har inte lyckats få med åländsk produktion av förnybara energiformer i rikets stödssystem, det så kallade inmatningstariffsystemet. Landskapsregeringen föreslår nu också att det tidigare beslutade och utlovade åländska produktionsstödet för förnybara energikällor ska slopas.

Den lagstiftning om ett åländskt produktionsstöd som lagtinget antog och som stadfästes 2011 var ett stöd som skulle kompensera den accisbefrielse som energiproducenterna tidigare hade varit i åtnjutande av. Accisbeskattningen är en riksbehörighet och sloandet av accisbefrielsen kom att beröra också åländska energiproducenter. I riket ersattes accisbefrielsen av ett nytt stödssystem. På Åland ville landskapsregeringen och lagtinget att åländska energiproducenter inte skulle bli i en sämre situation i redan färdigställda produktionsanläggningar än motsvarande anläggningar i riket. Avsikten var också att inte rubba investeringsviljan i åländsk vindkraft genom att medverka till oväntade skattehöjningar i energiproduktionen. Avsikten var alltså att ge näringen långsiktiga och stabila verksamhetsförutsättningar.

Under utskottsbehandlingen har vi kunnat erfara att den åländska produktionen av vindkraft nu riskerar läggas ner. Inte enbart på grund av det att landskapsregeringen inte lyckats få med Åland i det rikstäckande inmatningstariffsystemet utan i synnerhet på grund av den otydlighet som Landskapsregeringen ger uttryck för i budgetförslaget för år 2013. Landskapsregeringens budgetförslag kan inte tolkas på annat sätt än att produktionsstödet för befintlig vindkraft föreslås indraget vilket innebär att ytterligare konkurrensnackdelar uppstår för åländsk vindkraft i förhållande till vindkraft producerad i vår omgivning.

Samtidigt som Landskapsregeringen begär att Åland borde införas i det rikstäckande stödssystemet så drar landskapsregeringen in det begränsade stödssystem som finns för befintlig åländsk vindkraft.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att motiveringen under momentet 43.27.41 Produktionsbaserad ersättning för el som produceras med förnybara energikällor (R), i enlighet med budgetmotion nr 35/2012-2013 ges ett nytt sista stycke med följande lydelse: "Landskapsregeringen höjer aktiviteten i sina strävanden att få med den åländska produktionen av förnybara energikällor i rikets stödssystem. Beroende på framgången i dessa strävanden så överväger landskapsregeringen att fortsätta det åländska kompenserande produktionsstödet som avses i detta moment. Landskapsregeringen återkommer i så fall med behövliga lagframställningar och förslag till budgetanslag."

Anskaffande av arbetsbåt

Vi undertecknade har inte under behandlingen i finansutskottet fått ta del av sådana ekonomiska kalkyler som ger den information att det skulle ge ekonomiska vinster eller ett akut behov för anskaffande av en dylik arbetsbåt. Det har också framkommit att polisens behov av båten är överskattat och med beaktande av det ekonomiska läget som råder bedömer undertecknade att investeringen inte bör prioriteras och kan skjutas på framtiden.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att anslaget under moment 48.01.70. Anskaffning av arbetsbåt utgår i sin helhet.

Bildningsförbundens verksamhet

Landskapsregeringen och utskottsmajoriteten föreslår att bildningsförbundens verksamhet ska finansieras med vinstmedel från Paf. Det finns starka principiella skäl till varför en utvidgning av vad som finansieras med Paf-medel kan ifrågasättas. Vi reserverar vill därför hänvisa till budgetmotion nr 30/2012-2013 och till utskottsbetänkandets allmänna motivering som uppmanar landskapsregeringen att återkomma till lagtinget för en principdiskussion i ämnet.

Vi föreslår att landskapsregeringens finansiering av bildningsförbundens verksamhet upphör. Bildningsförbunden har åtminstone delvis en partipolitisk anknytning som inte bör finansieras med varken skattemedel eller spelvinster. All finansiering av partipolitisk informationsverksamhet bör ske på ett transparent sätt via de anslag som öppet är till för det ändamålet.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att finansieringen av bildningsförbundens verksamhet upphör så att ett nytt sista stycke infogas i betänkandet med följande lydelse: momentet 46.13.60 Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet, likväl som momentet 46.05.52 Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet, utgår.

Mariehamn den 18 december 2012

Mats Perämaa

Tony Asumaa

Brage Eklund

Ålands lagting

Lagtingsledamot

• **Mats Perämaa m.fl.**

RESERVATION

Datum

2012-12-18 •

Till Ålands lagting

Reservation mot finans- och näringsutskottets betänkande nr 6/2012-2013 gällande budget för landskapet Åland 2013

Bostadproduktion

Bostadproduktion är en viktig fråga för ett samhälle i utveckling. Åland behöver tillväxt och ett självklart led i en sådan målsättning bör vara att säkerställa att grundförutsättningar för en stabil och tillräcklig bostadsproduktion finns. Landskapsregeringen har givetvis en nyckelroll i detta. Ett boende i bostadsrätter är en boendeform som har vuxit i intresse bland ålänningarna. Då intresset för denna boendeform finns så är det naturligt att landskapsregeringen införlivar denna boendeform i sin planläggning för en tillräcklig bostadsproduktion parallellt med produktion av hyres- och ägarbostäder.

Vi reseranter har under utskottsbehandlingen erfarit att risker föreligger för en nedgång i antal byggprojekt som bjuds ut för förverkligande. Detta tycks speciellt gälla större byggprojekt. I förlängningen riskerar byggsektorn, som ett resultat av rådande konjunktur, stå utan byggprojekt och därmed sakna möjlighet att hålla sina anställda i arbete i den nuvarande omfattningen. En risk för permitteringar eller uppsägningar kan föreligga under de närmaste åren.

En aktiv konjunkturpolitik i denna samhällssektor skulle innebära att det offentliga skulle ha ett stort intresse av privat bostadsbyggande. Bostadsrätter är en privat boendeform och byggandet sker i privat regi.

För att stimulera byggsektorn och möjliggöra byggandet av bostadsrätter och för att det av bostadsrättsföreningen planerade 11 miljoners byggprojektet kunde förverkligas så anser vi att det krävs en ändring av utskottsmajoritetens ställningstagande.

Med anledning av det ovanstående föreslår vi

att i det till betänkandets detaljmotivering under momentet 43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F), infogas ett nytt sista stycke: "För produktion av hyresbostäder och bostadsrätter föreslås att räntestödslån för högst 10.000.000 euro får beviljas."

Mariehamn den 18 december 2012

Mats Perämaa

Tony Asumaa

**Ålands lagtings beslut om antagande av
Budget för landskapet Åland år 2013**

Efter att förslag inkommit från landskapsregeringen har lagtinget antagit nedanstående budget för landskapet Åland för år 2013:

I N K O M S T E RAvdelning 31

31.	LAGTINGET	1 000
31.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>1 000</u>
31.05.01.	Lagtinget - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 32

32.	LANDSKAPSREGERINGEN	201 000
32.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>156 000</u>
32.05.12.	Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013	156 000
32.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>42 000</u>
32.20.39.	Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader	42 000
32.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>3 000</u>
32.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsinkomster	3 000

Avdelning 33

33.	KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	2 959 000
33.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>75 000</u>
33.01.01.	Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	75 000
33.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	<u>30 000</u>
33.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster	30 000
33.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>2 307 000</u>
33.05.60.	Inkomster av radio- och TV-verksamhet	2 307 000
33.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>170 000</u>
33.15.50.	Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet	90 000

33.15.51.	Statsanslag för understödjande av politisk information	80 000
33.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>15 000</u>
33.27.05.	Inkomst av elinspektionsverksamhet	15 000
33.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>2 000</u>
33.30.04.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster	2 000
33.40.	FASTIGHETSENHETEN	<u>0</u>
33.40.88.	Överlåtelse av fastigheter	0
33.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>360 000</u>
33.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster	360 000

Avdelning 34

34.	FINANS-AVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	39 730 000
34.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>4 000 000</u>
34.05.30.	Inkomst av justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna	4 000 000
34.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR	<u>200 000</u>
34.10.31.	Inkomst av danaarv	200 000
34.10.88.	Försäljning av aktier	0
34.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>20 000 000</u>
34.20.50.	Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet	20 000 000
34.90.	PENSIONER OCH PENSIONS-AVGIFTER	<u>15 500 000</u>
34.90.04.	Överföring från pensionsfonden	15 500 000
34.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>30 000</u>
34.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster	30 000

Avdelning 35

35.	SOCIAL- OCH MILJÖ-AVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	7 637 000
35.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>30 000</u>
35.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	30 000
35.52.	NATURVÅRD	<u>3 000</u>
35.52.01.	Naturvård - verksamhetsinkomster	3 000

35.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>804 000</u>
35.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster	422 000
35.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster	382 000
35.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>6 800 000</u>
35.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster	6 800 000

Avdelning 36

36.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	893 000
36.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>12 000</u>
36.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	12 000
36.03.	STUDIESTÖD	<u>50 000</u>
36.03.51.	Återindrivna studiestöd	50 000
36.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET	<u>2 000</u>
36.13.55.	Inkomster av kulturell verksamhet	2 000
36.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	<u>2 000</u>
36.15.24.	Inkomster från försäljning av läromedel	2 000
36.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>19 000</u>
36.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF	19 000
36.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>85 000</u>
36.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster	85 000
36.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>82 000</u>
36.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster	82 000
36.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	<u>400 000</u>
36.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster	400 000
36.60.	MUSEIBYRÅN	<u>240 000</u>
36.60.20.	Museibyrån - verksamhetsinkomster	240 000
36.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>1 000</u>
36.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster	1 000

Avdelning 37

37.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	3 930 000
37.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>49 000</u>
37.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	49 000
37.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>104 000</u>
37.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster	104 000
37.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN	<u>928 000</u>
37.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF	928 000
37.15.	FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION	<u>78 000</u>
37.15.04.	Inkomster för avbytarservice inom lantbruket	78 000
37.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDS BYGDENSUTVECKLING	<u>1 654 000</u>
37.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013	1 654 000
37.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>148 000</u>
37.22.04.	Inkomster för viltvårds- och jaktärenden	135 000
37.22.40.	Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt	13 000
37.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>693 000</u>
37.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisek-torn 2007 - 2013	693 000
37.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIE-SERVICEMYNDIGHET	<u>116 000</u>
37.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster	1 000
37.30.25.	Inkomster för projekt	115 000
37.52.	SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR	<u>20 000</u>
37.52.20.	Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster	20 000
37.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>140 000</u>
37.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster	140 000

Avdelning 38

38.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	1 260 000
38.01.	ALLMÅN FÖRVALTNING	<u>90 000</u>
38.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster	90 000
38.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>0</u>
38.10.04.	Inkomster av oljesanering	0
38.10.70.	Inkomster från oljeskyddsfonden	0
38.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	<u>0</u>
38.20.70.	Försäljning av fartyg	0
38.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	<u>0</u>
38.30.88.	Försäljning av fastigheter	0
38.50.	VERKSTAD OCH LAGER	<u>50 000</u>
38.50.20.	Verkstad och lager - verksamhetsinkomster	50 000
38.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>1 120 000</u>
38.70.20.	Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster	1 120 000

Avdelning 39

39.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	303 179 000
39.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>3 025 000</u>
39.01.91.	Räntor på lån	1 150 000
39.01.92.	Ränteinkomster	500 000
39.01.93.	Premier för landskapsgarantier	25 000
39.01.94.	Dividendinkomster	1 350 000
39.10.	SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR	<u>233 440 000</u>
39.10.90.	Avräkningsbelopp	211 860 000
39.10.91.	Skattegottgörelse	9 500 000
39.10.92.	Återbäring av lotteriskatt	11 500 000
39.10.93.	Apoteksavgifter	580 000
39.15.	EXTRA ANSLAG	<u>20 000 000</u>
39.15.92.	Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning	20 000 000
39.20.	ÅTERBETALADE LÅN	<u>2 750 000</u>
39.20.91.	Avkortningar på lån	2 750 000

39.30.	UPPTAGNA LÅN	<u>35 431 000</u>
39.30.90.	Finansieringslån	35 431 000
39.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>2 100 000</u>
39.90.90.	Återförda utgiftsrester och reservationsanslag	2 000 000
39.90.95.	Återbokade bidrag	100 000
39.95.	UTJÄMNINGSFOND	<u>6 433 000</u>
39.95.90.	Överföring från utjämningsfond	6 433 000
	Inkomsternas totalbelopp	359 790 000

UTGIFTER

Huvudtitel 41

41.	LAGTINGET	-3 242 000
41.01.	LAGTINGET	<u>-1 795 000</u>
41.01.01.	Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)	-1 795 000
41.05.	LAGTINGETS KANSLI	<u>-992 000</u>
41.05.01.	Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)	-742 000
41.05.03.	E-demokrati - utvecklingsprojekt (VR)	-220 000
41.05.04.	Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
41.10.	LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>-424 000</u>
41.10.04.	Revisionsutgifter (VR)	-59 000
41.10.05.	Expertutlåtanden	-6 000
41.10.06.	Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål	-255 000
41.10.07.	Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsutgifter (VR)	-34 000
41.10.18.	Dispositionsmedel (VR)	-70 000
41.20.	ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET	<u>-31 000</u>
41.20.01.	Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)	-31 000

Huvudtitel 42

42.	LANDSKAPSREGERINGEN	-2 997 000
42.01.	LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDA-MÖTER	<u>-1 038 000</u>
42.01.01.	Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)	-968 000
42.01.18.	Dispositionsmedel	-70 000

42.05.	LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER	<u>-412 000</u>
42.05.05.	Kostnader för kommittéer och utredningar	-100 000
42.05.09.	Externt samarbete	-86 000
42.05.11.	Utgifter för språkrådet	-10 000
42.05.12.	Interrreg IVA Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)	-156 000
42.05.19.	Oförutsedda utgifter (F)	-60 000
42.20.	KONSUMENTFRÅGOR	<u>-60 000</u>
42.20.01.	Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)	-42 000
42.20.21.	Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)	-18 000
42.25.	REVISIONSBYRÅN	<u>-180 000</u>
42.25.01.	Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-180 000
42.30.	ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ	<u>-534 000</u>
42.30.20.	Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-534 000
42.40.	LAGBEREDNINGEN	<u>-577 000</u>
42.40.01.	Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)	-577 000
42.50.	DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN	<u>-75 000</u>
42.50.20.	Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)	-75 000
42.59.	DATAINSPEKTIONEN	<u>-121 000</u>
42.59.20.	Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)	-121 000
<u>Huvudtitel 43</u>		
43.	KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-17 273 000
43.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 845 000</u>
43.01.01.	Kansliävdelenings allmänna förvaltning – verksamhets - utgifter (VR)	-1 745 000
43.01.20.	Utgifter för samhällsreform (VR)	-100 000
43.03.	KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER	<u>-360 000</u>
43.03.01.	Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)	-193 000
43.03.02.	Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)	-72 000
43.03.04.	Informationsverksamhet (VR)	-95 000
43.04.	FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN	<u>-75 000</u>
43.04.01.	Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)	-75 000
43.05.	RADIO- OCH TV-VERKSAMHET	<u>-2 307 000</u>
43.05.60.	Främjande av rundradioverksamhet (F)	-1 978 000
43.05.61.	Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)	0

43.05.62.	Upphovsrättskostnader (F)	-329 000
43.10.	LAGTINGSVAL	<u>0</u>
43.10.04.	Utgifter för lagtingsval (F)	0
43.10.31.	Landskapets andel av valnämndernas utgifter	0
43.15.	UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET	<u>-170 000</u>
43.15.50.	Understödjande av politisk verksamhet	-90 000
43.15.51.	Understödjande av politisk information	-80 000
43.20.	PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET	<u>-115 000</u>
43.20.01.	Planläggnings- och byggnadsväsendet – verksamhets- utgifter (VR)	-115 000
43.25.	FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>-220 000</u>
43.25.61.	Understöd för bostadsreparationer (R)	-100 000
43.25.62.	Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostads hus (R)	0
43.25.64.	Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)	-20 000
43.25.67.	Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)	-100 000
43.27.	ELSÄKERHET OCH ENERGI	<u>-35 000</u>
43.27.04.	Befrämjande av energihushållning och tryggnad av ener- giförsörjning (VR)	-24 000
43.27.05.	Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad	-11 000
43.28.	ELMARKNADSTILLSYNSMYNDIGHETEN	<u>-25 000</u>
43.28.20.	Elmarknadstillsynsmyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
43.30.	BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET	<u>-30 000</u>
43.30.01.	Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)	-30 000
43.30.30.	Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet	0
43.40.	FASTIGHETSENHETEN	<u>-5 897 000</u>
43.40.01.	Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 297 000
43.40.74.	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)	-3 000 000
43.40.75.	Ombyggnader och grundförbättringar (R)	-1 600 000
43.60.	ÅLANDS POLISMYNDIGHET	<u>-5 800 000</u>
43.60.20.	Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-5 800 000
43.91.	FRÄMJANDE AV INTEGRATION	<u>-44 000</u>
43.91.23.	Koordinering av integrationsarbetet (VR)	-44 000
43.95.	PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ	<u>-350 000</u>
43.95.06.	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personal- aktiviteter (VR)	-290 000

43.95.09.	Personalpolitiska åtgärder	-60 000
<u>Huvudtitel 44</u>		
44.	FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-67 999 000
44.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-2 307 000</u>
44.01.01.	Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhets- utgifter (VR)	-2 097 000
44.01.04.	Verkställande av beskattningen (VR)	-210 000
44.01.05.	Utvecklingsarbete (VR)	0
44.05.	ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA	<u>-5 415 000</u>
44.05.30.	Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)	-2 100 000
44.05.31.	Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)	-1 765 000
44.05.32.	Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kom- munerna (F)	-650 000
44.05.36.	Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)	-900 000
44.10.	SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTE- RINGAR	<u>-22 700 000</u>
44.10.31.	Överföring av danaarv	-200 000
44.10.62.	Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)	-20 000 000
44.10.89.	Aktieteckning i bolag (R)	-2 500 000
44.20.	PENNINGAUTOMATMEDEL	<u>-7 518 000</u>
44.20.50.	Bidrag ur penningautomatmedel	-950 000
44.20.51.	Projektbidrag ur penningautomatmedel	-2 660 000
44.20.52.	Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel	-100 000
44.20.86.	Lån ur penningautomatmedel (R)	-3 808 000
44.90.	PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER	<u>-28 570 000</u>
44.90.01.	Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)	-430 000
44.90.04.	Pensioner och familjepensioner (F)	-27 500 000
44.90.05.	Övriga pensionsutgifter (F)	-640 000
44.95.	ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER	<u>-1 489 000</u>
44.95.01.	Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)	-454 000
44.95.04.	Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)	-10 000
44.95.05.	IKT-utveckling (VR)	-275 000
44.95.08.	Förtroendemannaarvoden m.m.	-20 000
44.95.70.	Anskaffning av inventarier (R)	-130 000
44.95.71.	Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)	-100 000
44.95.72.	Utgifter för digital agenda, samordnad IT-utveckling och e-förvaltning (R)	-500 000

Huvudtitel 45

45.	SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALT- NINGSSOMRÅDE	-126 884 000
45.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 203 000</u>
45.01.01.	Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 203 000
45.10.	ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER	<u>-10 566 000</u>
45.10.01.	Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-50 000
45.10.50.	Bostadsbidrag (F)	-1 400 000
45.10.52.	Moderskapsunderstöd (F)	-90 000
45.10.53.	Barnbidrag (F)	-8 640 000
45.10.54.	Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)	-21 000
45.10.56.	Underhållsstöd (F)	-335 000
45.10.57.	Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)	-30 000
45.15.	AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNS- TER	<u>-20 864 000</u>
45.15.30.	Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)	-20 560 000
45.15.31.	Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)	-254 000
45.15.34.	Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom barnomsorgen	-50 000
45.20.	MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR	<u>0</u>
45.20.30.	Mottagande av flyktingar (R)	0
45.25.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖ- VERKSAMHET	<u>-2 950 000</u>
45.25.50.	Understöd för social verksamhet	-2 650 000
45.25.53.	Understöd för miljöverksamhet	-300 000
45.30.	ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER	<u>-53 000</u>
45.30.01.	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)	-20 000
45.30.52.	Understöd för Kumlinge filialapotek	-30 000
45.30.53.	Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)	-3 000
45.35.	MILJÖHÄLSOVÅRD	<u>-26 000</u>
45.35.01.	Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)	-26 000
45.50.	ALLMÄN MILJÖVÅRD	<u>-24 000</u>
45.50.01.	Allmän miljövärd - verksamhetsutgifter (VR)	-24 000
45.52.	NATURVÅRD	<u>-259 000</u>
45.52.01.	Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
45.52.20.	Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)	-183 000

45.52.60.	Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur	-1 000
45.52.88.	Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)	-50 000
45.54.	VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD	<u>-440 000</u>
45.54.01.	Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)	-280 000
45.54.31.	Räntestöd för vatten- och avloppsätgärder	-60 000
45.54.60.	Understöd för samhällenas vatten- och avloppsätgärder (R)	-100 000
45.56.	AVFALLSHANTERING	<u>-186 000</u>
45.56.04.	Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)	-16 000
45.56.62.	Främjande av avfallshanteringen (R)	-170 000
45.60.	ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET	<u>-2 513 000</u>
45.60.20.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)	-1 811 000
45.60.21.	Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)	-702 000
45.70.	ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	<u>-87 800 000</u>
45.70.20.	Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)	-80 600 000
45.70.70.	Anskaffningar (R)	-700 000
45.70.75.	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)	-500 000
45.70.76.	Byggnad av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)	-6 000 000

Huvudtitel 46

46.	UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE	<u>-54 020 000</u>
46.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-893 000</u>
46.01.01.	Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-810 000
46.01.04.	Utvecklingsarbete (VR)	-83 000
46.03.	STUDIESTÖD	<u>-7 413 000</u>
46.03.50.	Studiepenning (F)	-7 240 000
46.03.51.	För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)	-150 000
46.03.52.	Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)	-23 000
46.07.	BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN	<u>-742 000</u>
46.07.04.	Övriga utgifter för biblioteksverksamheten	-118 000
46.07.30.	Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)	-591 000
46.07.50.	Understöd åt författare och översättare (RF)	-33 000
46.09.	ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET	<u>-913 000</u>
46.09.04.	Utgifter för Ålands kulturdelegation	-19 000

46.09.05.	Nordiskt kulturutbyte	-108 000
46.09.30.	Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)	-721 000
46.09.59.	Övrig kulturell verksamhet	-65 000
46.11.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT	<u>-1 731 000</u>
46.11.04.	Övrigt ungdomsarbete	-42 000
46.11.52.	Understöd till föreningar och organisationer för ungdoms- arbete	-275 000
46.11.53.	Understöd för idrottsorganisationers verksamhet	-1 344 000
46.11.54.	Understöd för idrotts- och sportanläggningar	-70 000
46.13.	PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERK- SAMHET	<u>-1 801 000</u>
46.13.25.	Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus	-80 000
46.13.30.	Landskapsandel för medborgarinstituts driftskostnader (F)	-276 000
46.13.50.	Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier	-780 000
46.13.51.	Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.	-320 000
46.13.52.	Understöd för särskilda projekt	-90 000
46.13.53.	Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)	-175 000
46.13.60.	Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet	-80 000
46.13.74.	Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)	0
46.15.	GRUNDSKOLEVÄSENDET	<u>-12 305 000</u>
46.15.30.	Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)	-12 050 000
46.15.32.	Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)	0
46.15.34.	Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom grundskolan	-255 000
46.17.	UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN	<u>-430 000</u>
46.17.24.	Kostnader för skolfartyg (VR)	-430 000
46.19.	VUXENUTBILDNING	<u>-550 000</u>
46.19.06.	Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)	-500 000
46.19.23.	Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)	-50 000
46.20.	EUROPEISKA UNIONEN - SOCIALFONDEN	<u>-38 000</u>
46.20.41.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-19 000
46.20.46.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)	-19 000
46.32.	ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA	<u>-976 000</u>
46.32.20.	Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)	-976 000
46.34.	ÅLANDS MUSIKINSTITUT	<u>-920 000</u>
46.34.20.	Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)	-920 000

46.41.	ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM	<u>-78 000</u>
46.41.20.	Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-78 000
46.45.	ÅLANDS GYMNASIUM	<u>-16 780 000</u>
46.45.20.	Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)	-16 780 000
46.55.	HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	<u>-5 370 000</u>
46.55.20.	Högskolan på Åland - verksamhetsutgifter (VR)	-5 100 000
46.55.70.	Investeringar till maskinlaboratoriet (R)	-270 000
46.60.	MUSEIBYRÅN	<u>-2 970 000</u>
46.60.20.	Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)	-2 750 000
46.60.22.	Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)	0
46.60.71.	Inköp av konst (R)	-20 000
46.60.72.	Ålands museums basutställning (R)	-200 000
46.60.74.	Utvecklande av Bomarsund (R)	0
46.80.	ÅLANDS LANDSKAPSARKIV	<u>-110 000</u>
46.80.20.	Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)	-110 000

Huvudtitel 47

47.	NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOM- RÅDE	-23 446 000
47.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 960 000</u>
47.01.01.	Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhets- utgifter (VR)	-1 960 000
47.03.	NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE	<u>-2 103 000</u>
47.03.05.	Utgifter för investeringslån (F)	-6 000
47.03.23.	Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-210 000
47.03.24.	Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)	-20 000
47.03.40.	Bidrag för företagens internationalisering	-100 000
47.03.41.	Turismens främjande (R)	-1 120 000
47.03.42.	Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgiv- ningsverksamhet	-50 000
47.03.44.	Nationella investeringsbidrag (R)	-300 000
47.03.45.	Bidrag för produkt- och teknologiutveckling	-15 000
47.03.46.	Räntestöd för företags investeringar	-2 000
47.03.47.	Finansieringsstöd för företag i skärgården	-175 000
47.03.48.	Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag	-35 000
47.03.60.	Ersättning av kreditförluster (R)	-50 000
47.03.62.	Internationella utvecklingsprojekt (R)	-20 000
47.05.	EUROPEISKA UNIONEN - REGIONALA UTVECKL- INGSFONDEN	<u>-1 556 000</u>
47.05.42.	Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-628 000

47.05.47.	EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)	-928 000
47.15.	FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION	<u>-2 705 000</u>
47.15.04.	Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)	-5 000
47.15.23.	Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)	-638 000
47.15.41.	Finansiering av försöksodlingsverksamhet	-575 000
47.15.43.	Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)	-140 000
47.15.44.	Investeringsstöd till lantbruket (R)	-1 000 000
47.15.46.	Utgifter för räntestödslån vid skördekadaver (F)	-10 000
47.15.47.	Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)	-7 000
47.15.48.	Stöd för producentorganisationer och rådgivning	-330 000
47.17.	EUROPEISKA UNIONEN - PROGRAM FÖR LANDS- BYGDENSUTVECKLING	<u>-7 783 000</u>
47.17.07.	Nationellt tekniskt stöd (R)	-100 000
47.17.42.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	0
47.17.43.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-5 822 000
47.17.44.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.46.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)	0
47.17.47.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)	-1 751 000
47.17.48.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)	0
47.17.60.	Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-55 000
47.17.65.	Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)	-55 000
47.21.	FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET	<u>-293 000</u>
47.21.01.	Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)	-25 000
47.21.40.	Särskilda understöd för skogsbruket (F)	-18 000
47.21.41.	Stöd för skogsbruksåtgärder (R)	-250 000
47.21.83.	Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)	0
47.21.84.	Skogsförbättringslån (R)	0
47.21.88.	Ersättning för biotopskydd (R)	0
47.22.	JAKT- OCH VILTVÅRD	<u>-118 000</u>
47.22.04.	Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)	-105 000
47.22.40.	Bidrag för hjortdjursskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)	-13 000

47.24.	FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN	<u>-179 000</u>
47.24.01.	Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)	-28 000
47.24.40.	Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)	-50 000
47.24.43.	Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar	-1 000
47.24.44.	Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik	-50 000
47.24.49.	Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande	-50 000
47.26.	EUROPEISKA UNIONEN - STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN	<u>-1 386 000</u>
47.26.41.	Landskapets finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-693 000
47.26.46.	EU:s finansieringsandel - strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)	-693 000
47.30.	ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIE-SERVICEMYNDIGHET	<u>-4 598 000</u>
47.30.20.	Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)	-1 213 000
47.30.24.	Praktikantplatser för högskolestuderande	-140 000
47.30.25.	Utgifter för projekt (VR)	-115 000
47.30.50.	Arbetslöshetsersättningar (F)	-2 600 000
47.30.52.	Specialutgifter för arbetskraftsservicen	-30 000
47.30.54.	Sysselsättningens främjande (R)	-500 000
47.44.	ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM	<u>-215 000</u>
47.44.20.	Ålands teknologacentrum - verksamhetsutgifter (VR)	-215 000
47.55.	SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR	<u>-120 000</u>
47.55.20.	Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)	-120 000
47.58.	ÅLANDS FISKODLING, GUTTORG	<u>-430 000</u>
47.58.20.	Ålands fiskodling, Guttorg - verksamhetsutgifter (VR)	-430 000

Huvudtitel 48

48.	TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	-37 054 000
48.01.	ALLMÄN FÖRVALTNING	<u>-1 320 000</u>
48.01.01.	Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)	-1 070 000
48.01.70.	Anskaffning av arbetsbåt (R)	-250 000
48.05.	ÅLANDSTRAFIKEN	<u>-367 000</u>
48.05.20.	Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	-367 000
48.10.	ÖVRIG TRAFIK	<u>-3 323 000</u>
48.10.04.	Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)	-65 000
48.10.40.	Understöd för flygtrafik	-1 433 000

48.10.45.	Understöd för kollektivtrafik	-1 825 000
48.10.70.	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)	0
48.20.	KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK	<u>-20 250 000</u>
48.20.22.	Upphandling av sjötrafik (VR)	-17 300 000
48.20.25.	Upphandling av linfärjetrafik (VR)	-2 600 000
48.20.40.	Understöd för varutransporter i skärgården	-350 000
48.20.70.	Anskaffning av fartyg och färjor (R)	0
48.21.	REDERIVERKSAMHET	<u>-300 000</u>
48.21.20.	Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.21.	Reparation och underhåll av färjor (VR)	0
48.21.22.	Linfärjetrafiken - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.21.23.	Reparation och underhåll av linfärjor (VR)	0
48.21.27.	Omställningskostnader (VR)	-300 000
48.30.	KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING	<u>-10 464 000</u>
48.30.22.	Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)	-2 364 000
48.30.23.	Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrar (VR)	-500 000
48.30.24.	Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)	-600 000
48.30.30.	Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)	0
48.30.74.	Byggnadsinvesteringar (R)	0
48.30.77.	Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)	-5 000 000
48.30.78.	Kortruttsinvesteringar (R)	-500 000
48.30.79.	Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)	-1 500 000
48.31.	VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET	<u>0</u>
48.31.20.	Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)	0
48.70.	MOTORFORDONSBYRÅN	<u>-1 030 000</u>
48.70.20.	Motorfordonsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)	-1 030 000

Huvudtitel 49

49.	SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER	-26 875 000
49.01.	FINANSIELLA POSTER	<u>-225 000</u>
49.01.90.	Ränteutgifter (F)	-25 000
49.01.91.	Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)	-200 000
49.90.	ÅTERFÖRDA ANSLAG	<u>-150 000</u>
49.90.90.	Återförda inkomstresten (F)	-150 000

49.98.	ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR	<u>-26 500 000</u>
49.98.98.	Föregående års underskott	-26 500 000
	Utgifternas totalbelopp	-359 790 000

Mariehamn den 21 december 2012

Britt Lundberg
talman

Viveka Eriksson
vicetalman

Roger Jansson
vicetalman

31./41. LAGTINGET

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	4 341	1 000	2 000	100,0%	-53,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 740 047	-2 921 000	-3 242 000	11,0%	18,3%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringsutgifter					
Summa utgifter	-2 740 047	-2 921 000	-3 242 000	11,0%	18,3%
Anslag netto	-2 735 707	-2 920 000	-3 240 000	11,0%	18,4%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Lagtinget	-1 723 558	-1 726 000	-1 795 000	4,0%	4,1%
Lagtingets kansli	-633 991	-744 000	-992 000		
Lagtingets övriga utgifter	-360 778	-417 000	-424 000	1,7%	17,5%
Ålands delegation i Nordiska rådet	-21 721	-34 000	-31 000	-8,8%	42,7%
Summa	-2 740 047	-2 921 000	-3 242 000	11,0%	18,3%

41.01. LAGTINGET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 723 558	-1 726 000	-1 795 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 723 558	-1 726 000	-1 795 000
Anslag netto	-1 723 558	-1 726 000	-1 795 000

Lagtinget utövar lagstiftnings-, budget- och kontrollmakt i enlighet med självstyrelselagen samt lagtings- och arbetsordningen. Det egentliga lagtingsarbetets omfattning beror i hög grad på det antal ärenden som republikens president och landskapsregeringen överlämnar till lagtinget samt på i vilken utsträckning ledamöterna själva utövar sin initiativrätt. Ledamotskapet i lagtinget kräver även insatser från ledamöterna i form av grupparbete, nordiska och övriga internationella kontakter, behov att läsa in och följa med material och information samt utbildning på olika områden.

Utåtriktad verksamhet

Med tanke på självstyrelsens utveckling är det angeläget att lagtinget och dess ledamöter skapar och upprätthåller kontakter till politiker utanför landskapet bland annat genom att ta emot besökare och företa studie- och arbetsresor.

Lagtingshuset

Frågan om underhållet och förvaltningen av lagtingshusets utrymmen har länge varit föremål för diskussion eftersom arbetet i lagtinget har utvecklats och den tekniska utvecklingen har framskridit.

Den pågående totala översynen av dispositionen av lagtingshuset syftar till att garantera ett fortsatt ändamålsenligt utnyttjande samtidigt som fastighetens status och arkitektoniska grundvärden respekteras. Kanslikommissionen följer och påverkar kontinuerligt planerna för lagtingshusets ombyggnad.

E-demokrati – ett integrerat kommunikationssystem

Lagtinget eftersträvar en ökad öppenhet i förhållande till och dialog med medborgarna. Lagtingets kanslikommission anser att målet för lagtinget är ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem, e-demokrati.

Föreslås att medel för projektet upptas under ett nytt moment. Medlen är avsedda för kartläggning och dokumentering med sikte på utvecklingen av ett integrerat dokument- och ärendehanteringssystem. Målet är att det ska vara lättare att navigera i ett ärende och att det i realtid ska vara möjligt att följa lagtingets plenum via lagtingets hemsida.

Revisionsverksamheten

Landskapsregeringen har överlämnat ett förslag (23/2011-2012) till en landskapslag enligt vilken en ny myndighet, Landskapsrevisionen, ska inrättas. Avsikten är att den nya lagen ska träda i kraft den 1 juli 2013 och att den nya myndigheten ska ersätta de nuvarande landskapsrevisorerna samt landskapsregeringens revisionsbyrå. Om lagen träder i kraft kommer den att få konsekvenser för budgeten för år 2013 i form av en tilläggsbudget där anslagen under momenten för landskapsrevisorerna (se moment 41.10.04) samt för revisionsbyrån (se moment 42.25.01) delvis överförs till ett nytt anslag för den nya myndigheten.

Utgifter

41.01.01. Lagtinget - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 297 463	Grund	-1 726 000	Årets	-785 560	-1 795 000
		Tb				
Tid. års	-426 095	Tid. års		Tid. års	-51 440	Tid. års
Totalt	-1 723 558	Totalt	-1 726 000	Totalt	-837 000	Totalt -1 795 000

Under momentet upptas främst medel för lagtingsledamöternas arvoden enligt lagtingets gällande beslut samt för lagtingsledamöternas och lagtingsorganens resekostnader. Anslaget under momentet avser även talmannens särskilda representationsersättning.

Lagtingsledamöternas arvode betalas som ett årsarvode som utgör 67 % av grundlönen jämte dyrortstillägg och sex ålderstillägg i landskapets löneklass A 28. Till talmannen utbetalas ett arvode på helårsbasis medan vicetalmännen och utskottsordförandena, gruppordförandena och medlemmarna i Nordiska rådet samt ordföranden för BSPC-delegationen erhåller en förhöjning om fem procent på sina arvoden. En skattepliktig kommunikationsersättning om 120 euro per månad utgår dessutom för att täcka ledamöternas kostnader för mobilsamtal, datorförbindelser m.m.

Anslaget beräknas i övrigt täcka ledamöternas resekostnader såväl inom som utom Åland, dagtraktamenten och logiersättningar förutom kostnaderna för medlemmarna i Nordiska rådet samt den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) som påförs separata moment. Ur anslaget betalas också de hälsovårds- och utbildningstjänster som ledamöterna erhåller samt utbildning för ledamöterna.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 första klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 90.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att första klämman i budgetmotionen förkastas.

41.05. LAGTINGETS KANSLI

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	4 341	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-633 991	-744 000	-992 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-633 991	-744 000	-992 000
Anslag netto	-629 650	-743 000	-991 000

*Inkomster***31.05.01. Lagtinget - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	4 341	Grund	1 000
		Tb	
Tid. års		Årets	654
Totalt	4 341	Tid. års	
		Totalt	654
		Tid. års	
		Totalt	1 000

Lagtingets inkomster består huvudsakligen av avgifter för prenumeration av lagtingshandlingar. Eftersom de inkomster som inflyter är mycket små ligger anslaget på lägsta möjliga nivå.

*Utgifter***41.05.01. Lagtingets kansli - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-225 356	Grund	-714 000
		Tb	
Tid. års	-376 845	Årets	-467 823
Totalt	-602 201	Tid. års	
		Totalt	-236 175
		Tid. års	
		Totalt	-742 000

I anslaget ingår avlöningsutgifter för den ordinarie kanslipersonalen samt arvodet på timbasis för tillfälliga uppdrag vid tidvis förekommande arbetsanhopning. Vidare ingår i anslaget utgifter för kopiering och tryckning av lagtingshandlingarna och övrigt tryckarbete, post- och teleavgifter, kontorsmaterial och servicearbeten, personalens resor och fortbildning samt sedvanlig förnyelse av kontors-, data- och teleutrustning för kansliet och lagtingsledamöterna. I anslaget ingår också kostnader för teknisk utrustning samt förnyelse av programvaror. Ur anslaget under momentet stöds även verksamheten i lagtingets veteranförening. Vidare kan medel ur anslaget under momentet användas för konstanskaffningar enligt beslut av kanslikommissionen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 andra klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 37.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att andra klämman i budgetmotionen förkastas.

41.05.03. E-demokrati – utvecklingsprojekt (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	Tb	Årets		-220 000
Tid. års	Tid. års		Tid. års		
Totalt	0	Totalt	0	0	Totalt -220 000

Momentet nytt.

För att öka öppenheten i förhållande till och dialogen med medborgarna har lagtingets kanslikommission länge ansett att ett integrerat internetbaserat kommunikationssystem, e-demokrati, bör utarbetas. För att skapa en möjlighet att igångsätta projektet avsätts under momentet ett anslag om 220.000 euro att användas i enlighet med kommande beslut i kanslikommissionen. Medlen är i första hand avsedda för kartläggning och dokumentering men ger även i viss mån utrymme för eventuell start av utvecklingen av ett integrerat dokument- och ärendehanteringssystem som utgör en grund för ett nytt plenisystem. Lagtingets nuvarande diarierhanteringssystem är ursprungligen en prototyp och byggd på gammal teknik varför det kräver förändringar. Målet är, förutom en ökad tillgänglighet för medborgarna, att driften av det nya systemet ska vara så kostnadseffektiv som möjligt och projektet kan resultera i olika rationaliseringsvinster såsom en möjlighet att ersätta de stenografiska protokollen.

41.05.04. Lagtingets bibliotek - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-24 362	Grund	-30 000	Årets	-16 517	-30 000
		Tb				
Tid. års	-7 428	Tid. års		Tid. års	-49	Tid. års
Totalt	-31 790	Totalt	-30 000	Totalt	-16 566	Totalt -30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro som avser kostnader för inköp av litteratur och prenumerationer till lagtingets och centrala ämbetsverkets handbibliotek, inbindning, datakatalogisering, informationssökning, anslutning till avgiftsbelagda databaser och användartjänster, fjärlån, post- och tullavgifter, kontorsutgifter och övriga konsumtionsutgifter. Anslaget är oförändrat i förhållande till år 2012.

41.10. LAGTINGETS ÖVRIGA UTGIFTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-360 778	-417 000	-424 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-360 778	-417 000	-424 000
Anslag netto	-360 778	-417 000	-424 000

Under kapitlet upptas medel bland annat för landskapsrevisorernas verksamhet, för stöd av lagtingsgruppernas verksamhet samt för lagtingets representation.

Landskapsrevisorernas verksamhet bedrivs enligt bestämmelserna i landskapslagen (1996:7) om landskapsrevisionen. Ett förslag (23/2011-2012) till en ny landskapslag om Landskapsrevisionen har överlämnats till lagtinget i september 2012. Landskapsrevisionen är enligt förslaget en ny oberoende revisionsmyndig-

het som ersätter nuvarande landskapsrevisorerna och landskapsregeringens revisionsbyrå. Om lagen som planerat träder i kraft den 1 juli 2013 kommer det att föreligga ett behov av omfördelning av anslag.

En viktig förutsättning för att främja demokratin är att det ges tillräckliga och jämlika verksamhetsbetingelser för att bedriva politiskt arbete och politisk opinionsbildning. Ett fungerande samarbete inom ramen för de olika lagtingsgrupperna är tillsammans med kansliresurser här viktiga beståndsdelar. I detta syfte beviljas lagtingsgrupperna ett årligt anslag för att stöda gruppkansliernas arbete som service- och utredningsresurs för grupperna.

Utgifter

41.10.04. Revisionsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-22 267	Grund	-59 000	Årets	-48 176	-59 000	
		Tb					
Tid. års	-16 693	Tid. års		Tid. års	886	Tid. års	
Totalt	-38 960	Totalt	-59 000	Totalt	-47 290	Totalt	-59 000

Under anslaget föreslås medel för landskapsrevisorernas arvoden samt deras gransknings- och studieresor. Landskapsrevisorernas dagsarvoden motsvarar enligt lagtingets beslut av den 26 mars 2008 lagtingsledamöternas dagsarvoden. I anslaget beaktas även kostnader för studiebesök och nödvändiga externa specialutredningar i anslutning till revisionsarbetet. Anslaget motsvarar 2012 års anslag. Om landskapslagen om Landskapsrevisionen träder i kraft den 1 juli 2013 som planerat kommer anslaget under momentet att bli föremål för förändringar.

41.10.05. Expertutlåtanden

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-4 460	Grund	-6 000	Årets	-3 608	-6 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-4 460	Totalt	-6 000	Totalt	-3 608	Totalt	-6 000

Anslaget avser kostnader för sakkunnigutlåtanden till utskott och övriga organ inom lagtinget samt för översättnings- och tolkningsuppdrag och liknande. Anslaget motsvarar 2012 års anslag.

41.10.06. Till lagtingsgruppernas disposition för kansliändamål

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-247 986	Grund	-248 000	Årets	-20	-255 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-247 986	Totalt	-248 000	Totalt	-20	Totalt	-255 000

Anslaget utgår som stöd för lagtingsgruppernas verksamhet enligt riktlinjerna i 1985 års budgetbeslut kompletterat med anvisningar från kansli Kommissionen. Beloppet föreslås fördelat på en andel per lagtingsgrupp enligt den gruppindelning som anmälts vid mandatperiodens början och en andel som fördelas per

mandat.

Den slutliga fördelningen mellan lagtingsgrupperna fastställs av kanslikommissionen enligt ovan angivna grunder. Anslaget har inte höjts på flera år varför en mindre höjning föreslås.

41.10.07. Lagtingets Östersjösamarbete BSPC - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-34 000	Årets	-18 106	-34 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -34 000	Totalt	-18 106	Totalt -34 000

Under momentet föreslås ett anslag om 34.000 euro. Lagtingets samarbete inom ramen för den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) har blivit allt viktigare och ger lagtinget en god plattform att på jämbördig nivå tillsammans med övriga parlament runt Östersjön bidra till en positiv utveckling av regionen. Lagtinget deltar bl.a. i den årliga konferensen, den ständiga kommitténs möten, olika arbetsgruppsmöten samt vid behov i sekretariatets möten. Därutöver kan BSPC utse rapportörer från lagtinget för olika ärenden. Så har t.ex. skett i fråga om de maritima frågorna. Anslaget utgörs främst av resekostnader, omkostnader samt representation. Anslaget, som beretts av lagtingets arbetsgrupp för BSPC, motsvarar 2012 års anslag.

41.10.18. Dispositionsmedel (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-56 158	Grund -70 000	Årets	-59 453	-70 000
		Tb			
Tid. års	-13 215	Tid. års	Tid. års	4 043	Tid. års
Totalt	-69 373	Totalt -70 000	Totalt	-55 410	Totalt -70 000

Anslaget avser medel för gästbesök, uppvaktningar, vissa resekostnader i anslutning till inbjudningar, arrangemang och motsvarande. Anslaget motsvarar 2012 års anslag.

41.20. ÅLANDS DELEGATION I NORDISKA RÅDET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-21 721	-34 000	-31 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-21 721	-34 000	-31 000
Anslag netto	-21 721	-34 000	-31 000

Verksamheten vid delegationen och delegationssekretariatet bedrivs med stöd av landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet.

Liksom föregående år sköts sekreteraruppgifter och kansligöromål vid delegationen av en utskottssekreterare respektive byråsekreterare vid lagtingets kansli.

Utgifter

41.20.01. Ålands delegation i Nordiska rådet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-31 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 226	-34 000	-22 691	
-20 494		-29 027	
-21 721	-34 000	-51 717	-31 000

Under momentet föreslås ett anslag om 31.000 euro. Anslaget utgörs främst av delegationens resekostnader, omkostnader samt representation. På initiativ av Ålands delegation i Nordiska rådet föreslås en mindre sänkning av anslaget.

32./42. LANDSKAPSREGERINGEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	144 182	203 000	201 000	-1,0%	39,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-2 608 542	-2 894 000	-3 097 000	7,0%	18,7%
Överföringsutgifter					
Realinvesteringarutgifter					
Summa utgifter	-2 608 542	-2 894 000	-3 097 000	7,0%	18,7%
Anslag netto	-2 464 361	-2 691 000	-2 896 000	7,6%	17,5%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Lantrådet och landskapsregeringens ledamöter	-818 196	-870 000	-1 038 000	19,3%	26,9%
Landskapsregeringens övriga inkomster och utgifter	-295 413	-387 000	-412 000	6,5%	39,5%
Konsumentfrågor	-56 867	-60 000	-60 000	0,0%	5,5%
Revisionsbyrån	-150 763	-180 000	-180 000	0,0%	19,4%
Ålands statistik- och utredningsbyrå	-537 554	-516 000	-534 000	3,5%	-0,7%
Lagberedningen	-580 358	-694 000	-677 000	-2,4%	16,7%
Diskrimineringsombudsman	-79 247	-69 000	-75 000	8,7%	-5,4%
Datainspektionen	-90 143	-118 000	-121 000	2,5%	34,2%
Summa	-2 608 542	-2 894 000	-3 097 000	7,0%	18,7%

42.01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSREGERINGENS LEDAMÖTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-818 196	-870 000	-1 038 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-818 196	-870 000	-1 038 000
Anslag netto	-818 196	-870 000	-1 038 000

För att handha landskapets allmänna styrelse och förvaltning tillsätter lagtinget, på sätt därom är stadgat i lagtingsordningen, en landskapsregering bestående av lantrådet och högst sju ledamöter. På landskapsregeringen ankommer att bevaka landskapets rätt och bästa samt att till verkställighet befodra lagtingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsregeringen ska i det dagliga arbetet beakta jämställdhet i sin planering och sitt beslutsfattande, för att göra det möjligt för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Landskapsregeringen och dess medlemmar biträds av landskapsregeringens allmänna förvaltning i de ärenden och andra uppgifter som ankommer på landskapsregeringen.

Under huvudtitel 42 redovisas lantrådets och landskapsregeringens ledamöters verksamhetsområde samt övriga verksamheter som inte redovisas under någon avdelnings förvaltningsområde.

Utgifter

42.01.01. Landskapsregeringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-705 008	Grund	-800 000	Årets	-243 909	-968 000
		Tb				
Tid. års	-69 591	Tid. års		Tid. års	-39 739	Tid. års
Totalt	-774 599	Totalt	-800 000	Totalt	-283 647	Totalt -968 000

Under momentet föreslås ett anslag om 968.000 euro.

Landskapsregeringen antas under året bestå av lantrådet jämte sex ministrar. Arvodet till landskapsregeringsledamöterna utgår enligt landskapslagen (1985:17 ändrad 2000/64) om arvode för medlem av Ålands [landskapsstyrelse].

Under momentet upptas även anslag för avlönande av förvaltnings- och utvecklingschef. I budgeten för år 2012 upptogs anslag för avlönande av förvaltningschef under moment 43.01.01.

Anslaget avser främst

- löner och arvoden för lantrådet, ministrar samt personalkostnader
- ministrarnas resor samt
- prenumerationer, mindre inköp och övriga konsumtionsutgifter.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 tredje klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 158.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att tredje klämman i budgetmotionen förkastas.

42.01.18. Dispositionsmedel

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-43 598	Grund	-70 000	Årets	-32 618	-70 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-43 598	Totalt	-70 000	Totalt	-32 618	Totalt -70 000

Under momentet föreslås ett anslag om 70.000 euro.

Anslaget avser främst landskapsregeringens kostnader för kontakter med myndigheter och organisationer samt kostnader i samband med representationsuppdrag.

42.05. LANDSKAPSREGERINGENS ÖVRIGA INKOMSTER OCH UTGIFTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	99 324	151 000	156 000
Konsumtionsutgifter	-295 413	-387 000	-412 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-295 413	-387 000	-412 000
Anslag netto	-196 089	-236 000	-256 000

*Inkomster***32.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	99 324	Grund 151 000	Årets 7 190
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	99 324	Totalt 151 000	Totalt 77 866
			Totalt 156 000

Med hänvisning till moment 42.05.12 föreslås motsvarande inkomst.

*Utgifter***42.05.05. Kostnader för kommittéer och utredningar**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-67 196	Grund -100 000	Årets -50 911
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-67 196	Totalt -100 000	Totalt -50 911
			Totalt -100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för arvoden och reseersättningar för lagstadgade delegationer och övriga av landskapsregeringen tillsatta kommittéer, kommissioner och sakkunniga för vilka anslag inte har upptagits särskilt.

Därtill ingår anslag för utredningskostnader, men även kostnader för utvecklingsprojekt och andra konsultinsatser. Anslaget föreslås kunna användas för tillfälliga projektanställningar avseende projekt som kan komma att bli aktuella under året. Anslaget kan även användas för deltagande i kostnader för utredningar som genomförs av annan men som är i landskapets intresse.

I momentet ingår även kostnader för kontaktgruppen mellan landskapsregeringen och utrikesministeriet, vars uppgift är att utveckla och öka användningen av Ålandsexemplet i internationella sammanhang.

Ytterligare ingår kostnader för arbetet med revidering av självstyrelselagen. Se även allmänna motiveringen.

42.05.09. Externt samarbete

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-42 481	Grund	-66 000	Årets	-46 911	-86 000	
		Tb	0				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-42 481	Totalt	-66 000	Totalt	-46 911	Totalt	-86 000

Under momentet föreslås ett anslag om 86.000 euro.

* Upprätthålla ett brett externpolitiskt nätverk i särskilt intressanta frågor för Åland under året

* Inneha ordförandeskapet inom B7 med temat "Green possibilities".

Landskapsregeringen har under en längre tid deltagit i olika externa samarbeten. Syftet med dessa samarbeten är att utbyta erfarenheter med andra regioner samt öka landskapets möjligheter till påverkan inom Europeiska Unionen. Landskapets externa samarbete bedrivs bland annat genom B7, samarbetet mellan de 7 östersjööarna, och det så kallade Regleg-samarbetet, vilket är ett samarbete mellan lagstiftande regioner inom Europeiska Unionen.

Även kostnader för arbetet med en Ålandshavskommission kan påföras momentet. Se även allmänna motiveringen.

Under år 2013 innehar landskapsregeringen ordförandeskapet inom B7. Temat för ordförandeskapet är "Green possibilities", vilket kommer att innebära möjligheter att studera hur de andra öarna arbetar med hållbar utveckling. Landskapsregeringens arbete innefattar ett samarbete med näringslivet och tredje sektorn. Erfarenheterna från arbetet under året kommer att sammanställas i en skrift med positiva miljöexempel från de olika öarna. För att täcka de extra kostnader som ordförandeskapet medför budgeteras 20.000 euro för ändamålet.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med beräknade ersättningar om ca 50.000 euro i samband med ordförandeskapet.

I anslaget ingår medel för medlemsavgifter till olika organisationer samt övriga utgifter för externt samarbete.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering.

42.05.11. Utgifter för språkrådet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-14 515	Grund	-10 000	Årets	-10 000	-10 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-14 515	Totalt	-10 000	Totalt	-10 000	Totalt	-10 000

Det tidigare språkrådets verksamhet förändras i enlighet med landskapsregeringens handlingsprogram så att språkrådets uppdrag klargörs och dess ställning i självstyrelsesystemet stärks. Ett nytt språkråd med ett förtydligt politiskt mandat tillsätts och inleder sitt arbete under år 2013. Språkrådet ska fungera som landskapsregeringens referensgrupp i språkärenden och leds av lantrådet. Språkrådet består av representanter från landskapet, kommunerna och staten samt representanter från centrala samhällssektorer där språket har särskild betydelse så som

exempelvis näringsliv, vård och utbildning.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 10.000 euro. Kostnaderna för sekreterarfunktionen belastar moment 43.01.01.

42.05.12. Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	-107 958	Grund	-151 000	Årets	-44 493		-156 000
		Tb					
Tid. års	-5 163	Tid. års		Tid. års	-60 603	Tid. års	
Totalt	-113 121	Totalt	-151 000	Totalt	-105 096	Totalt	-156 000

Under momentet föreslås ett anslag om 156.000 euro.

Interreg IV A Central Baltic Programme 2007 - 2013 omfattar Åland, Sverige (från Gävleborg till Östergötland och Gotland), Finland (södra landskapen), Estland (utom östra delen) och Lettland (östersjödelen). Programmet består av tre delar av vilka Åland omfattas av huvudprogrammet Central Baltic och underprogrammet Archipelago and Islands (Skärgården och öarna). Den totala programbudgeten för hela perioden omfattar ca 130 miljoner euro, varav knappt ca 100 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Landskapsregeringen är värdorganisation för det kontor som har särskilt ansvar för genomförandet av underprogrammet Skärgården och öarna. Landskapsregeringen erhåller förskottsbetalningar från programmets budget för tekniskt stöd halvårsvis för att täcka kostnaderna för bl.a. en programansvarig och en projektkoordinator. I anslaget ingår dessutom kostnader för ett utrustat kontor, ekonomi och kommunikations- och andra servicetjänster samt resor. Eventuell nationell medfinansiering för åländska aktörers deltagande i projekt kan finansieras genom anslag under moment 47.03.62.

Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.05.12.

42.05.19. Oförutsedda utgifter (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	-35 771	Grund	-60 000	Årets	-53 291		-60 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-35 771	Totalt	-60 000	Totalt	-53 291	Totalt	-60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro för att täcka eventuella person-, sak- och förmögenhetsskador samt juridiska kostnader och andra på förhand oförutsedda kostnader samt på lag baserade utgifter för vilka anslag inte särskilt upptagits.

Vid en storolycka utanför Åland kan anhöriga och stödpersoner för de drabbade efter prövning beviljas understöd för resor till och från olycksplatsen.

42.20. KONSUMENTFRÅGOR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	42 000	42 000	42 000
Konsumtionsutgifter	-56 867	-60 000	-60 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-56 867	-60 000	-60 000
Anslag netto	-14 867	-18 000	-18 000

Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland hör konsumentskyddet till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 30 § 11 punkten ska de uppgifter som enligt lagstiftningen om konsumentrådgivning ankommer på magistraterna i landskapet skötas av landskapsmyndigheterna i enlighet med avtal mellan landskapet och staten. Kostnaderna för verksamheten ersätts av staten.

*Inkomster***32.20.39. Statens ersättning för konsumentrådgivningsverksamhetens kostnader**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	42 000	Årets	42 000
	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	42 000	29 819	42 000

Med hänvisning till moment 42.20.01 föreslås en uppskattad inkomst om 42.000 euro för statens ersättning av kostnaderna för konsumentrådgivningsverksamheten.

*Utgifter***42.20.01. Konsumentrådgivningen - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-29 647	Årets	-42 000
	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	-41 827	-29 522	-42 000

För utgifter föranledda av konsumentrådgivningen föreslås ett anslag om 42.000 euro. Anslaget motsvaras av inkomster under moment 32.20.39. Se även kapitel-motiveringen.

42.20.21. Konsumentskydd - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-15 040	Årets	-18 000
	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	0	-10 475	-18 000

Enligt 30 § 10 punkten självstyrelselagen handhas de uppgifter som i riket an-

kommer på konsumentklagonämnden i landskapet av en särskild av landskapsregeringen tillsatt nämnd. Nämndens uppgift är att fungera som ett opartiskt och kostnadsfritt tvistlösningsorgan vid vilket konsumenten kan anhängiggöra ärenden.

Nämnden eftersträvar i första hand att uppnå förlikningar mellan konsumenter och näringsidkare. Om en förlikning inte är möjlig meddelar nämnden en rekommendation som bygger på rättsliga normer samt den utredning som förebringats. En rekommendation från nämnden kan ses som en fingervisning av den bedömning en domstol skulle göra. Till skillnad från en dom är en rekommendation från nämnden inte rättsligt bindande, men det kan noteras att motsvarande rekommendationer efterlevs till ca 80 % i Finland och Sverige. Nämnden arbetar med ett system för uppföljning av sina rekommendationer som motsvarar det finska systemet och eftersträvar en motsvarande efterlevnad av sina rekommendationer.

Nämnden eftersträvar så korta handläggningstider som möjligt och utgör ett snabbt och ekonomiskt riskfritt alternativ för en konsument jämfört med att föra ett ärende till domstol.

Under år 2011 avgjorde nämnden 12 ärenden. Av dessa rörde

- 9 ärenden kvinna mot företag
- 1 ärende kvinna och man mot företag
- 2 ärenden man mot företag

Sammanfattningsvis rör det sig om 12 företag, 10 kvinnor och 3 män.

Föreslås ett anslag om 18.000 euro för nämndens utgifter år 2013.

42.25. REVISIONSBYRÅN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-150 763	-180 000	-180 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-150 763	-180 000	-180 000
Anslag netto	-150 763	-180 000	-180 000

Revisionen ska bedrivas i överensstämmelse med god revisionsred, varvid den främst bör inriktas på förhållanden av betydelse eller på omständighet där risk för väsentliga fel annars kan föreligga.

Bokslutsgranskningen och uppföljningen av hur den interna kontrollen utvecklas kommer att ha hög prioritet och genomföras i samverkan med landskapsrevisionerna.

Landskapsregeringen har i augusti överlämnat ett lagförslag om en reformering av revisionen (LF 23/2011-2012). Lagförslaget innebär i korthet att den landskapsregeringen underställda revisionsbyråer läggs ner och en ny myndighet kallad landskapsrevisionen skapas. Den nya myndigheten beräknas starta 1 juli 2013.

Budgetförslaget är dock utformat så att det möjliggör verksamhet vid revisionsbyråer under hela år 2013. Avsikten är således att under våren 2013 i en tilläggsbudget, utgående från lagtingets behandling av lagförslaget, föreslå anslag för

den nya myndigheten varvid även anslaget för revisionsbyrån kan anpassas till det faktiska behovet med beaktande av när den nya lagstiftningen kan börja tillämpas.

Utgifter

42.25.01. Revisionsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-93 597	Grund	-180 000	Årets	-121 594	-180 000
		Tb				
Tid. års	-57 166	Tid. års		Tid. års	-4 859	Tid. års
Totalt	-150 763	Totalt	-180 000	Totalt	-126 453	Totalt -180 000

För revisionsbyråns verksamhet föreslås ett anslag om 180.000 euro. I anslaget ingår förutom personalkostnader anslag för bl.a. expert- och utredningstjänster. Se även kapitel motiveringen.

42.30. ÅLANDS STATISTIK- OCH UTREDNINGSBYRÅ

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-537 554	-516 000	-534 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-537 554	-516 000	-534 000
Anslag netto	-537 554	-516 000	-534 000

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) uppgift är att producera kvalificerad kunskap om Åland. Fokus ligger på demografiska, sociala och ekonomiska särdrag och utvecklingsförutsättningar hos det åländska samhället, något som i sin tur kräver god kännedom om de ekonomiska och geopolitiska sammanhang som Åland är en del av. ÅSUB är en på objektiv statistik och vetenskaplig forskning baserad kompetensmiljö som regelbundet nyttjas av landskapsregeringen och dess myndigheter. Institutets kompetens efterfrågas också utanför Åland, varför ÅSUB i viss utsträckning även genererar intäkter till Åland i form av kvalificerad tjänsteexport.

ÅSUB har två verksamhetsgrenar: löpande *statistikproduktion* samt *forskning och utredningar*. Båda dessa typer av kunskapsproduktion sker enligt de prioriteringar som läggs fast i ÅSUB-direktionens treåriga verksamhetsprogram. Treårsprogrammet konkretiseras varje år i löpande verksamhetsplaner. I slutet av år 2011 antog direktionen ett nytt program för perioden 2012 - 2014. Under våren 2012 togs även ett långsiktigt kompetensutvecklingsprogram fram och antogs av direktionen.

Huvuddelen av utredningsverksamheten sker på projektbasis där beställaren också står för kostnaderna. Ett undantag är ÅSUB:s årligen återkommande konjunkturanalys som finansieras genom ÅSUB:s fasta budgetanslag.

Uppgiften som officiell statistikmyndighet och de åtaganden i form av produktion, sammanställning, bearbetning och spridning av viktiga uppgifter om Åland (även i nordiska, EU- och FN-sammanhang) som detta medför, är beroende av det från regeringen och Lagtinget erhållna fasta (netto-)budgetanslaget. Anslaget

finansierar den officiella åländska statistiken inom 24 produktionsområden gällande bl.a. befolkning, offentlig ekonomi, arbetsmarknad, turism, sjöfart, kommunal verksamhet, boende, miljö och val. I åtagandet ingår även produktionen av Ålands KPI och BNP, all kommunal ekonomi- och verksamhetsstatistik samt huvuddelen av ÅSUB:s prognosverksamhet gällande landskapets befolkningsmässiga och ekonomiska utveckling inkl. prognoser rörande självstyrelsens inkomster. All statistikproduktion gällande individer insamlas, redovisas och analyseras - där så är möjligt av data- och sekretesskäl - utgående från kön.

Det fasta anslaget finansierar även hemsidan (med underhåll och interaktiva databaser) samt den statistiska årsboken och den på fem språk årligen utgivna fickstatistiken "Åland i Siffror".

Under år 2013 beräknas ÅSUB producera 6 statistikrapporter och 50 statistikmeddelanden förutom "Statistisk Årsbok" för Åland, "Åland i siffror" och leveranserna till vissa utomåländska statistikmyndigheter (Statistikcentralen, det nordiska statistiksamarbetet samt FN:s statistiska byrå). Härtill kommer så webbpubliceringar av olika typer av statistik, vilka under budgetåret beräknas bli 18 stycken. Inom analys- och forskningsverksamheten planeras 9 rapporter att utges. Förutom den i arbetsprogrammet angivna löpande utredningsverksamheten beräknas ÅSUB genomföra 5 - 7 externa utredningsuppdrag.

En sammanställning över publikationsverksamheten under de senaste åren samt planerna för år 2013 finns i tabellen nedan:

Publicerade produkter	2008	2009	2010	2011	2012 prel.	2013 planerat
Utredningsrapporter	11	14	8	8	8	9
Statistikrapporter	5	6	4	7	5	6
Statistikmeddelanden	76	69	57	57	54	50
Webbpublicering	-	-	11	17	18	18
Övrigt	<u>6</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>7</u>	<u>6</u>
Totalt	98	94	85	94	92	89

Utgifter

42.30.20. Ålands statistik- och utredningsbyrå - verksamhetsutgifter (VR)						
Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-448 821	Grund	-516 000	Årets	-102 844	-534 000
		Tb				
Tid. års	-88 733	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-537 554	Totalt	-516 000	Totalt	-102 844	Totalt -534 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 534.000 euro för ÅSUB:s verksamhet under år 2013. Ökningen föranleds främst av allmänna kostnadsförhöjningar i kombination med en prioriterad satsning på personalens kompetensutveckling. Nettoökningen av anslaget hålls tillbaka eftersom inkomsterna beräknas öka med ca 25.000 euro i förhållande till budgeten för år 2012.

För verksamheten föreslås med hänvisning till 8 § finansförvaltningslagen (1971:43) att nettobudgetering fortsättningsvis tillämpas så att de beräknade inkomsterna för försäljning av publikationer och utförda uppdrag från landskapsregeringens förvaltning och andra externa beställare inom och utanför Åland om maximalt ca 205.000 euro kan gottskrivas momentet.

42.40. LAGBEREDNINGEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	2 858	10 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-580 358	-694 000	-677 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-580 358	-694 000	-677 000
Anslag netto	-577 500	-684 000	-674 000

Arbetet vid lagberedningen består i huvudsak i att bereda författningsförslag samt i att utföra de uppgifter som hör samman med offentliggörandet av författningarna. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och anslaget för lagberedningen är följaktligen i huvudsak avsett att täcka löner och lönebikostnader.

De inkomster som faller under lagberedningen härrör från försäljningen av Ålands författningssamling och Ålands lagsamling. Varken författningssamlingen eller lagsamlingen bär sina egna kostnader.

Under år 2012 kom lagberedningsarbetet att i stor utsträckning handla om att bereda lagstiftning som krävs för att genomföra omställningsbudgeten. Det mesta av den lagstiftning som har direkt inbesparingseffekt och förutsattes i omställningsbudgeten har utarbetats. Under budgetåret är målet att tid ska kunna ägnas åt beredningen av sådana reformer som kan leda till ett bättre utnyttjande av samhällets begränsade resurser och till sådana reformer som ska genomföras enligt regeringsprogrammet. Liksom under tidigare år måste de krav som uppställs från EU ges hög prioritet, vilket förutsätter en ständig beredskap för omprioriteringar.

När den nya moderna hemsidan för landskapsregeringen tagits i bruk är avsikten att en uppdaterad lagsamling ska hållas tillgänglig för allmänheten.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I budgetförslaget anger landskapsregeringen att en ny uppdaterad lagsamling ska hållas tillgänglig för allmänheten när den nya moderna hemsidan tagits i bruk. Utskottet konstaterar att detta är mycket bra om en sökbar och indexerad lagbok tillhandahålls elektroniskt. En sådan sökbar och indexerad lagbok bör utarbetas i samarbete med lagtingets kansli.

*Inkomster***32.40.01. Lagberedningen - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	2 858	Grund	10 000	Årets	7 227	3 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	2 858	Totalt	10 000	Totalt	7 227	Totalt	3 000

Den främsta orsaken till att inkomsterna beräknas minska jämfört med föregående år är att försäljningstoppen för Ålands lagsamling 2012 inföll under utgivningsåret. Inkomsterna minskar även kontinuerligt till följd av att antalet prenumeranter på författningssamlingen minskar då tidigare prenumeranter nöjer sig med den elektroniska versionen som tillhandahålls kostnadsfritt.

Utgifter

42.40.01. Lagberedningen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-435 770	Grund	-694 000	Årets	-254 726	-577 000
		Tb				
Tid. års	-144 588	Tid. års		Tid. års	-151 288	Tid. års -100 000
Totalt	-580 358	Totalt	-694 000	Totalt	-406 014	Totalt -677 000

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 577.000 euro. Anslaget avser främst kostnader för personal. Lönekostnaderna bygger på att personalen är oförändrad jämfört med föregående år. Dessutom ingår kostnader för tryckningen av ÅFS, annonser, litteratur och resor.

Inom ramarna för medel som sparats från föregående år förutsätts vid behov tjänster kunna köpas främst för att utveckla den elektroniska lagsamlingen och för att utarbeta lagförslag.

42.50. DISKRIMINERINGSOMBUDSMAN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-79 247	-69 000	-75 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-79 247	-69 000	-75 000
Anslag netto	-79 247	-69 000	-75 000

Ålands Diskrimineringsombudsman (DO) är en oberoende myndighet med landskapet Åland som huvudman. Myndighetens uppgift är att utöva tillsyn över efterlevnaden av landskapslagen om förhindrande av diskriminering, dvs att arbeta för att både förebygga, motverka och förhindra diskriminering inom den offentliga sektorn (arbetslivet) i landskapet. DO:s tjänsteomfattning är 60%.

Till sin hjälp har DO en Diskrimineringsnämnd (DN), vilken skall bistå DO i dess verksamhetsutövning. DN tillsätts av Ålands Landskapsregering för en tvåårsperiod. Ny DN tillsattes av landskapsregeringen i april för perioden 2012 - 2013.

Verksamhet och målsättningar år 2013

- DO bistår med rådgivning och konsultation i diskrimineringsfrågor
- DO fortsätter med att bistå kommunerna i deras jämlikhetsarbete med bl a information/rådgivning om diskrimineringslagstiftning, policyfrågor relaterade till jämlikhetsområdet m.m.
- DO informerar samt medvetandegör de åländska samhällsmedborgarna om verksamhetsområdet med därtill hörande lagstiftning samt
- fortsätter samverkansarbetet med relevanta aktörer och utvecklandet av det åländska samverkansarbetet inom ramarna för den Nationella Rapportörens (MO) verksamhetsområde i arbetet mot människohandeln.

Utgifter

42.50.20. Diskrimineringsombudsmannen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-70 019	Grund	-69 000	Årets	-30 025	-75 000	
		Tb					
Tid. års	-9 227	Tid. års		Tid. års	-175	Tid. års	
Totalt	-79 247	Totalt	-69 000	Totalt	-30 200	Totalt	-75 000

För diskrimineringsombudsmannens verksamhet under år 2013 föreslås ett anslag om 75.000 euro.

42.59. DATAINSPEKTIONEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-90 143	-118 000	-121 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-90 143	-118 000	-121 000
Anslag netto	-90 143	-118 000	-121 000

Övergripande mål, beskrivning av verksamheten samt målsättningar för året

Till grund för Datainspektionens uppdrag och verksamhetsplan ligger landskapslag (2007:89) om Datainspektionen.

Datainspektionen arbetar genom sin tillsynsverksamhet för att behovet av personuppgifter inte medför otillbörligt intrång i enskildas personliga integritet. Myndigheten utövar tillsyn och inspektioner, följer den allmänna utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och tar nödvändiga initiativ, informerar om gällande regler samt ger anvisningar och råd om behandlingen av personuppgifter. I Datainspektionens uppdrag ingår även att följa utvecklingen på IT-området när det gäller frågor som rör integritet och ny teknik.

För att underlätta arbetet med att följa utvecklingen inom datatillsynsområdet samverkar Datainspektionen med Dataombudsmannens byrå i Helsingfors och Datainspektionen i Stockholm samt med övriga datatillsynsmyndigheter i Norden. Samverkan sker bland annat genom att delta i nordiska datachefsmöten och möten med de handläggande tjänstemännen inom de nordiska tillsynsmyndigheterna samt genom att delta i konferenser och annan utbildning inom sakområdet. Vidare samarbetar Datainspektionen med Dataombudsmannens byrå för att ge ålänningarna god service trots den delade förvaltningsbehörigheten mellan de båda myndigheterna.

Motiveringar

Datainspektionen bidrar till utvecklandet av en effektiv och rättssäker förvaltning där både kvinnors och mäns samt flickors och pojkars intressen tillvaratas genom att särskilt bevaka och synliggöra integritetsfrågorna. Datainspektionen arbetar med att kartlägga myndighetsregister för att bättre kunna följa upp om landskapets och de kommunala myndigheterna kan uppvisa att verksamheten är så organiserad att bland annat information om behandling av personuppgifter på ett snabbt, effektivt och rättsäkert sätt kan lämnas ut till medborgarna. Arbetet med kartläggningen sker i samarbete med myndigheterna och efter att de informerats om det ansvar de har enligt lagstiftningen. Datainspektionen följer upp att de registeransvariga myndigheterna vidtar de åtgärder som lagstiftningen förutsätter.

Verksamheten vid myndigheten bedrivs huvudsakligen genom att bland annat förmedla kunskap, sprida medvetenhet, varna för risker, ge råd och hjälp samt granska och säkerställa att myndigheterna hanterar personuppgifter på ett lagligt sätt. Några områden där behandling av personuppgifter förekommer som är särskilt viktiga är e-förvaltning, hälso- och sjukvård, socialförvaltning, skolförvaltningen samt internet.

Genom myndighetsutövning och förebyggande arbetssätt gällande tolkning och tillämpning av landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen arbetar Datainspektionen bl.a. genom media, nyhetsbrev, utbildning och genom att ge råd i utvecklingsarbete. Arbetet med att förbättra och effektivisera arbetsrutinerna pågår kontinuerligt.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013
<u>Synliggörande av integritetsfrågorna</u>	14	15	15	15
<u>Informationsverksamhet</u> bl.a. information och muntlig rådgivning	45	50	55	55
<u>Löpande verksamhet</u> antalet kontakter	60	70	75	75
<u>Rådgivning och yttranden</u> skriftlig rådgivning och yttranden	15	25	30	30
<u>Tillsyn</u>	<u>3</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
Totalt	137	165	180	180

42.59.20. Datainspektionen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-85 454	Grund	-118 000
		Årets	-56 353
		Tb	
Tid. års	-4 689	Tid. års	-27 393
Totalt	-90 143	Totalt	-118 000
		Totalt	-83 746
		Totalt	-121 000

För datainspektionens verksamhet föreslås ett anslag om 121.000 euro.

Den relativt korta tid myndigheten verkat i kombination med landskapets omfattande besparingskrav gör att det är svårt att förutse den slutliga nivån för budgetanslaget. För att hitta ett effektivt arbetssätt för en så liten specialmyndighet som Datainspektionen behöver det finnas en beredskap att bland annat knyta experttjänster med särskild förtrogenhet med registerverksamhet och god datateknisk sakkunskap inom olika områden. Vid val av experter eftersträvas en balans mellan kvinnor och män samt en blandad åldersstruktur. Vidare behövs resurser för att utveckla och underhålla webbsidorna, byggande av struktur och innehåll beträffande administrativa dokument, informationsmaterial, marknadsföring och annonsering samt kompetensutveckling i bland annat IT-stöd.

Föreliggande förslag grundar sig på att den oanvända delen av 2012 års anslag kan användas under år 2013.

33./43.

KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	3 177 441	3 191 000	2 959 000	-7,3%	-6,9%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-9 596 856	-10 092 000	-10 211 000	1,2%	6,4%
Överföringsutgifter	-3 052 895	-3 724 000	-2 697 000	-27,6%	-11,7%
Realinvesteringsutgifter	-2 633 317	-4 950 000	-4 600 000	-7,1%	74,7%
Lån och övriga finansin- vesteringar	-3 758 000	0	0		-100,0%
Summa utgifter	-19 041 068	-18 766 000	-17 508 000	-6,7%	-8,1%
Anslag netto	-15 863 627	-15 575 000	-14 549 000	-6,6%	-8,3%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 614 204	-1 922 000	-1 915 000	-0,4%	18,6%
Kommunikationsverksamhet och externa kontakter	-314 596	-366 000	-360 000	-1,6%	14,4%
Främjande av jämställdheten	-69 936	-72 000	-75 000	4,2%	7,2%
Radio- och TV-verksamhet	-2 276 482	-2 289 000	-2 307 000	0,8%	1,3%
Lagtingsval	-105 382	0	0		-100,0%
Understödjande av politisk verksamhet	-180 000	-180 000	-170 000	-5,6%	-5,6%
Planläggnings- och byggnads- väsendet	-98 985	-98 000	-130 000	32,7%	31,3%
Främjande av bostadsproduk- tion	-4 165 796	-680 000	-220 000	-67,6%	-94,7%
Elsäkerhet och energi	-208 056	-571 000	-35 000	-93,9%	-83,2%
Elmarknadstillsyns- myndigheten	0	0	-25 000		
Brand- och räddningsväsendet	-17 439	-105 000	-30 000	-71,4%	72,0%
Landskapsalarmcentralen	-36 144	0	0		-100,0%
Fastighetsenheten	-4 142 605	-6 552 000	-6 047 000	-7,7%	46,0%
Ålands polismyndighet	-5 392 178	-5 580 000	-5 800 000	3,9%	7,6%
Främjande av integration	0	-20 000	-44 000	120,0%	
Personalarbete och arbets- miljö	-419 266	-331 000	-350 000	5,7%	-16,5%
Summa	-19 041 068	-18 766 000	-17 508 000	-6,7%	-8,1%

43.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	59 746	75 000	75 000
Konsumtionsutgifter	-1 614 204	-1 922 000	-1 915 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 614 204	-1 922 000	-1 915 000
Anslag netto	-1 554 457	-1 847 000	-1 840 000

Kansliavdelningen ansvarar för författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet samt samhällsplanering. Vid avdelningen finns två byråer med följande ansvarsområden

- *allmänna byrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller författningsenliga frågor, offentlig förvaltning, externa relationer, allmän ordning och säkerhet, polisväsendet, allmänna val, kommunalförvaltning, information, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, jämställdhet, integration, radio- och television, postväsendet samt personalpolitik och perso-

naladministrativt arbete samt

- *byggnadsbyrån*, vid vilken handläggs ärenden som gäller byggnads- och planläggningsväsendet, landskapets byggnadsprojekt, fastighetsförvaltning, expropriation, bostadsproduktion och -förbättringar, hyresförhållanden, byggnadsstatistik samt elsäkerhet, hissäkerhet och energi.

Vid kansliavdelningens allmänna byrå finns följande enheter

- *rättserviceenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller åländsk hembygdsrätt, jordförvärv, näringsrätt och reglementerade näringar, allmänna val, kommunerna, registerövervakning, tillståndsfrågor såsom spel, lotterier och penninginsamlingar, radio- och television, postväsendet, allmänjuridisk rådgivning inom förvaltningen, brand- och räddningsväsendet, explosionsfarliga ämnen, befolkningsskydd och beredskapsfrågor, registrering av inkvarterings- och trakteringsverksamhet samt strategisk planering och övriga enligt lag på landskapsregeringen ankommande uppgifter inom polisens, brand- och räddningsväsendets verksamhetsområden
- *enheten för kommunikation och externa kontakter*, svarar för en övergripande samordning av kommunikationen, verkar som en stödjande funktion och rådgivare inom kommunikationsområdet och den interna kommunikationen, upprätthåller landskapsregeringens intranät, ansvarar för den redaktionella informationen på landskapsregeringens hemsida och samordningen av landskapsregeringens information på internet och upprätthåller kontakter till landskapsregeringens olika samarbetspartners
- *enheten för Europarätt och externa frågor*, vid vilken handläggs ärenden som gäller Europeiska unionen och rådgivning i EU relaterade ärenden, demilitariseringen och neutraliseringen, internationella fördrag, som inte påförts någon annan byrå eller enhet och annat institutionaliserat internationellt samarbete
- *personalenheten*, utvecklar, samordnar och följer upp landskapsregeringens personalpolitik, stöder chefer i rollen som arbetsgivare, verkar som en stödjande funktion och rådgivare inom det personaladministrativa området, ansvarar för personalbokslut, kompetensutveckling, arbetsmiljö, jämställdhetsplanering, företagshälsovård och friskvård samt samordnar den interna personalinformationen och samarbetet mellan personal och arbetsgivare,
- *jämställdhetsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller jämställdhet och integration samt
- *serviceenheten*, till vilken registratur, reception och vaktmästeri hör.

Vid kansliavdelningens byggnadsbyrå finns följande enheter

- *fastighetsenheten*, vid vilken handläggs landskapets byggnadsprojekt och fastighetsförvaltning,
- *bostadsenheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller bostadsproduktion och bostadsförbättringar, hyresförhållanden samt byggnadsstatistik samt
- *el- och energienheten*, vid vilken handläggs ärenden som gäller elsäkerhet, hissäkerhet och energi.

Följande konkreta mål uppställs för allmänna byrån för år 2013

- en modernisering av självstyrelsesystemet bereds av en för landskapet och riket gemensam arbetsgrupp
- arbetet med samhällsreformen fortsätter i enlighet med allmänna motiveringen
- en omorganisering av kansliavdelningen bereds utgående från förslag från två arbetsgrupper
- en ändring av lagstiftningen om förvaltningschefstjänsten bereds utgående från förslag från arbetsgrupp
- en arbetsgrupp tar fram förslag till reviderad lagstiftning om hembygdsrätt, jordförvärvs- och näringsrätt

- en policy för Ålands demilitarisering och neutralisering fastställs
- Ålands inflytande i EU-arbetet förstärks
- landskapsregeringens insatser med att samordna och effektivisera det nordiska fortsättes samt
- integrations- samt jämställdhetsintegreringsarbetet utvecklas och fördjupas med målsättningen att garantera en service som bygger på likabehandling av medborgarna.

Inkomster

33.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	59 746	Grund	75 000	Årets	40 232		75 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	59 746	Totalt	75 000	Totalt	40 232	Totalt	75 000

Momentet avser inkomster av försäljning av intyg och utdrag ur register, försäljning av böcker, broschyrer samt inkomster för avgiftsbelagda prestationer vid kansliavdelningens allmänna byrå.

Utgifter

43.01.01. Kansliavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-1 424 744	Grund	-1 852 000	Årets	-685 270		-1 745 000
		Tb	-40 000				
Tid. års	-189 460	Tid. års	-30 000	Tid. års	18 456	Tid. års	-70 000
Totalt	-1 614 204	Totalt	-1 922 000	Totalt	-666 814	Totalt	-1 815 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.745.000 euro för kansliavdelningens allmänna förvaltning. Se även moment 42.01.01.

Vid bedömningen av anslaget bör beaktas att kostnader om sammanlagt ca 225.000 euro för städpersonal, städtjänster och –material har överförts från moment 43.40.01.

Landskapsregeringen har för perioden 1.6.2011 – 31.5.2013 bekostat en nationell expert vid kommission. Med beaktande av rådande ekonomiska läge avser landskapsregeringen inte förlänga arrangemanget.

Förutom direkta personalutgifter och kostnader för EU-specialrådgivaren upptas därtill under förevarande moment anslag för tjänstemäns resor, prenumerationer, underhåll och bränsle för fordon, diverse inköp och andra konsumtionsutgifter inklusive avdelningens representation. Därtill ingår anslag för avdelningens utgifter för den yrkesspecifika personalutbildningen och personalens kompetensutveckling i övrigt.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 fjärde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 87.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att fjärde klämman i budgetmotionen förkastas.

43.01.20. Utgifter för samhälls- och servicereform (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-100 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt -100 000

Momentet nytt.

Anslaget avser kostnader för det fortsatta arbetet med samhällsreformen. Landskapsregeringen har hösten 2012 förutom en ledningsgrupp för samhällsreformen tillsatt två arbetsgrupper som ska ta fram förslag för samordning av den tekniska sektorn respektive den sociala sektorn. Föreslås ett anslag om 100.000 euro för arbetsgruppernas arbete, planering, information, samordning och initiala implementeringskostnader. Se även allmänna motiveringen samt moment 44.95.72 beträffande den digitala agendan.

43.03. KOMMUNIKATIONSVERKSAMHET OCH EXTERNA KONTAKTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	27 347	28 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-314 596	-366 000	-360 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-314 596	-366 000	-360 000
Anslag netto	-287 250	-338 000	-330 000

Landskapsregeringens kommunikationsverksamhet utgår från offentlighetsprincipen. I enlighet med fastslagen kommunikationsstrategi ska förvaltningen ha beredskap att aktivt, korrekt, snabbt och lättillgängligt både internt och externt informera om arbetet och presentera beslut och åtgärder.

Enheten för kommunikation och externa kontakter svarar för samordning, planering och uppföljning av kommunikationen och agerar aktivt stödjande till hela förvaltningen. Enheten har dessutom ett särskilt ansvar för att samordna förvaltningens kontakter i förhållande till Helsingfors och Stockholm, samt arbetsinsatser inom ramen för det nordiska samarbetet. Målet är att fördjupa kunskapen om och förståelsen för Åland och självstyrelsen samt få till stånd ett smidigt samarbete med externa kontakter.

Målsättningar för år 2013

- ta fram en modern och effektiv lösning för landskapsregeringens hemsida och intranät för att skapa en bättre extern och intern kommunikation som stärker medborgarnas förtroende och förbättrar personalens självkänsla och trivsel
- köpa in tjänster för att utveckla landskapsregeringens webbkommunikation
- implementera den nya webblösningen inom förvaltningen genom utbildning och information samt
- uppdaterat informationsmaterial ska finnas tillgängligt för olika behov.

Övriga åtgärder

Utöver kostnader för webbsidans utveckling förväntas särskilda behov föreligga under året för personalens mediautbildning, för inköp av trycksaker och broschyrer relaterade till landskapets informationsverksamhet och för andra kostnader som uppkommer i samband med kommunikationsinsatser.

Inkomster

33.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	27 347	Grund	28 000	Årets	6 561	30 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	13	Tid. års
Totalt	27 347	Totalt	28 000	Totalt	6 574	Totalt 30 000

Föreslås en inkomst om 30.000 euro från Ålandskontoret i Helsingfors. Inkomsten utgörs av hyresinbetalningar.

Utgifter

43.03.01. Ålandskontoret i Helsingfors - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-182 515	Grund	-187 000	Årets	-46 671	-193 000
		Tb				
Tid. års	-2 642	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-185 157	Totalt	-187 000	Totalt	-46 671	Totalt -193 000

Föreslås ett anslag om 193.000 euro för verksamheten vid Ålandskontoret i Helsingfors.

Ålandskontoret i Helsingfors är landskapsregeringens informationskontor och ansvarar för kommunikation och kontakter med målgrupper i Helsingfors och riket i övrigt. Kontoret verkar i hyrda lokaler med centralt läge, med utrymmen för möten och mottagningar samt arbetsutrymmen för landskapsregeringens tjänstemän på tjänsteresa i Helsingfors.

Kontoret sköter uppgifterna inom sitt ansvarsområde inom kommunikationsenheten i enlighet med gällande kommunikationsstrategi och landskapsregeringens handlingsprogram. Under år 2013 uppmärksammas särskilt arbetet med reformen av självstyrelselagen och självstyrelseinformation till lärare och läroanstalter.

43.03.02. Ålandskontoret i Stockholm - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-81 000	Grund	-84 000	Årets	-26 572	-72 000
		Tb	0			
Tid. års	-1 377	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-82 377	Totalt	-84 000	Totalt	-26 572	Totalt -72 000

Under momentet föreslås ett anslag om 72.000 euro.

Ålandskontoret i Stockholm är Ålands landskapsregerings informationskontor i Sverige. Verksamheten delas tidsmässigt mellan Stockholm och Mariehamn. Ålandskontoret verkar i hyrda lokaler i centrala Stockholm där även utrymmen för landskapsförvaltningens möten och evenemang finns att tillgå.

Basverksamheten är Ålandsrelaterad information och kontakter med myndigheter, företag, media, organisationer och privatpersoner samt att vara kontaktlänk mellan Ålands landskapsregering och svenska regeringskansliet.

Under år 2013 kommer samarbetet att ytterligare förstärkas med de nordiska och svenska organisationer som verkar i angränsande lokaler i Stockholm.

Arbetet med en Ålandshavskommission kan efter att landskapsregeringen tagit beslut komma att uppta resurser samt innebära att kontakterna med svenska regeringskansliet utökas.

Informationssekreteraren vid Ålandskontoret fungerar också som Ålands representant i Nordiska samarbetskommittén, NMR:s Gränshinderforum och expertgruppen för det framtida gränshinderarbetet. Dessa kostnader belastar moment 43.01.01. Under år 2013 är Sverige ordförandeland i NMR.

Anslaget under momentet minskas till följd av bl.a. lägre lokalhyra, uppsägning av medlemskap samt minskad marknadsföring.

43.03.04. Informationsverksamhet (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-44 971	Grund	-95 000	Årets	-59 912	-95 000	
		Tb					
Tid. års	-2 092	Tid. års		Tid. års	-49 191	Tid. års	
Totalt	-47 062	Totalt	-95 000	Totalt	-109 103	Totalt	-95 000

Under momentet föreslås ett anslag om 95.000 euro för kostnader för tryckning av årsberättelse, produktion av informationsmaterial, översättningar, köp av reklambyråtjänster och utgifter för pressklipp. I anslaget ingår kostnader för utvecklandet av en ny hemsida. Webbprojektet är flerårigt och uppstart sker under år 2012. Se även moment 44.95.05.

43.04. FRÄMJANDE AV JÄMSTÄLLDHETEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-69 936	-72 000	-75 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-69 936	-72 000	-75 000
Anslag netto	-69 936	-72 000	-75 000

Det övergripande målet för den åländska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt och frihet att forma samhället och sina egna liv. Landskapsregeringen vidtar därför åtgärder som på sikt bidrar till att förändra och motverka system som konserverar fördelningen av makt och resurser mellan könen på en samhälls nivå.

Landskapsregeringen konstaterar att olika former av våld och övergrepp mot kvinnor är ett allvarligt hinder för jämställdhet och för kvinnors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter.

Fokusområden för jämställdhetspolitiken under perioden 2012 - 2015 är utbildning, arbetsmarknad, kvinnofrid, makt, normer och identitet.

Jämställdhetsintegrering kompletterat med särskilda åtgärder är landskapsregeringens strategi för att nå det övergripande jämställdhetspolitiska målet jämte delmål.

Åtgärder som igångsatts eller som påbörjas under år 2013

- landskapsregeringen har antagit Ramprogram för det åländska jämställdhetsarbetet 2012 - 2015
- expertrådet för jämställdhet har tillsatts för perioden 2012 - 2015 och har även påbörjat sitt arbete med att utveckla jämställdhetspolitiken i landskapet samt med att följa upp landskapsregeringens ramprogram för jämställdhetsarbetet
- landskapsregeringen har påbörjat och vidareutvecklar projekt "Fair Sex" – konceptet med målsättningen att främja jämställdhet och att förebygga sexuellt våld i skolan. Åtgärder ska även vidtas så att arbetet på sikt integreras i skolornas ordinarie verksamhet. Grundskolorna kommer att i ännu högre grad involveras i arbetet. Fältarnas kompetens och erfarenheter på området ska tillvaratas
- landskapsregeringen har även tillsatt en kommitté som påbörjat arbetet med att utarbeta en övergripande strategi för det åländska arbetet gällande våld i nära relationer. Målsättningen med kommitténs arbete är att skapa ett kvinno/familjefridscentrum på Åland med målsättningen att öka skyddet och stödet till de våldsutsatta, stärka det förebyggande arbetet, utveckla insatserna riktade mot förövare, samla och öka kunskaperna samt utveckla samverkan och samarbete
- konferensen på temat "Människohandel för sexuella ändamål" följs upp genom att landskapsregeringen under året skapar förutsättningar för nätverk och samverkan bland åländska myndigheter, organisationer och andra berörda målgrupper
- det åländska projektet "Jämställd barnomsorg" kommer under året att utgöra en del av grunden i det nordiska jämställdhetssamarbetet gällande jämställdhetsintegrering i förskola och skola
- samarbetet med Alternativ till Våld i Norge och Nationellt Centrum för Kvinnofrid i Sverige utvecklas samt
- att följa upp innehållet i ÅSUB-publikationen "På tal om jämställdhet Åland 2012".

Utgifter

43.04.01. Främjande av jämställdheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	-47 595	Grund	-72 000	Årets	-44 610	-75 000	
		Tb					
Tid. års	-22 341	Tid. års		Tid. års	-712	Tid. års	
Totalt	-69 936	Totalt	-72 000	Totalt	-45 322	Totalt	-75 000

Föreslås ett anslag om 75.000 euro för främjande av jämställdhet.

Anslaget innefattar kostnaderna för såväl åtgärder och utbildningsinsatser inom prioriterade områden i ramprogrammet som för arbetet med jämställdhetsintegrering. Anslaget inkluderar kostnader för Kvinnofridslinjen och Alternativ till våld. Anslaget inkluderar även arbetet i kommittéer, arbetsgrupper och utgifter för Expertrådet för jämställdhet. Anslaget ska också täcka kostnader som uppstår i samband med det nordiska samarbetet på jämställdhetsområdet.

43.05. RADIO- OCH TV-VERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	2 092 476	2 289 000	2 307 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-2 276 482	-2 289 000	-2 307 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 276 482	-2 289 000	-2 307 000
Anslag netto	-184 005	0	0

Ålands Radio och TV Ab är ett samhällsägt bolag vars målsättning enligt bolagsordningen är att bedriva allmännyttig rundradioverksamhet. Den allmännyttiga public serviceverksamheten ska särskilt

- främja demokratin genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussion i samhällsfrågor
- värna om åsiktsfriheten, vara kritiskt granskande och följa principen om fri och obunden journalistik
- främja insikterna i och förståelsen för de grundläggande principerna för självstyrelsen, det vill säga bevarandet av det svenska språket, utvecklandet av kulturlivet, stärkandet av samhörighetskänslan hos befolkningen och fördjupandet av den samhällspolitiska debatten och demokratin samt främja programutbudets allmänbildande karaktär och stöda studieverksamhet samt förmedla myndighetsmeddelanden och
- främja jämställdhet och integration.

En process vars syfte är att separera produktionen av radio- och tv-program från distribution av desamma har påbörjats. Målsättningen är att bolagisera distributionsverksamheten. Processen fortsätter under år 2013.

*Inkomster***33.05.60. Inkomster av radio- och TV-verksamhet**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	2 092 476	Grund	2 289 000	Årets	755 190	2 307 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	2 092 476	Totalt	2 289 000	Totalt	755 190	Totalt 2 307 000

Momentet avser inkomster från avgifter för innehav av televisionsmottagare. Avgiften utgör för närvarande 220 euro/år

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 § 2 mom.) om landskapets finansförvaltning att kostnaderna för uppbörd och kontroll av avgifterna vilka består av ersättning för uppbörden och avlöning av granskare får belasta momentet. Kostnaderna för uppbörd och kontroll beräknas till totalt 75.000 euro. För att avgifterna ska flyta in som beräknat krävs att kontrollen hålls minst på samma nivå som nu.

Med beaktande av ovanstående beräknas nettoinkomsterna uppgå till ca 2.307.000 euro vilket föreslås som anslag under momentet.

Målsättningen är att ersätta tv - avgiften med en skattebaserad avgift varför en arbetsgrupp tillsätts under hösten 2012.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I budgetförslaget anger landskapsregeringen att avsikten är att ersätta TV-avgiften med en skattebaserad avgift. Utskottet betonar vikten av att arbetet med detta påskyndas.

*Utgifter***43.05.60. Främjande av rundradioverksamhet (F)**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-1 978 000	Grund	-1 978 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-494 500
		Tid. års	
Totalt	-1 978 000	Totalt	-1 978 000
		Totalt	-494 500
		Tid. års	
		Totalt	-1 978 000

Till Ålands Radio och TV Ab överförs i månadsrater under året ett belopp som baseras på de beräknade intäkterna från uppbörderna av avgifterna för innehav av televisionsapparat. En slutreglering görs under påföljande år på basis av de faktiska intäkterna från avgifterna och avdraget för delfinansieringen av upphovsrättskostnaderna. Föreslås att avgifterna för innehav av televisionsapparat används för täckande av upphovsrättskostnaderna. Se även moment 43.05.62.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 1.978.000 euro

43.05.61. Understöd för investeringar i radio- och TV-anläggningar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Grund	0
		Tb	
Tid. års		Årets	0
		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0
		Totalt	0
		Tid. års	
		Totalt	0

Föreslås detta år inget anslag.

43.05.62. Upphovsrättskostnader (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-298 482	Grund	-311 000
		Tb	
Tid. års		Årets	1 551
		Tid. års	
Totalt	-298 482	Totalt	-329 000
		Totalt	1 551
		Tid. års	
		Totalt	-329 000

Landskapsregeringen erlägger enligt avtal med Sveriges television Ab, Sveriges utbildningsradio Ab, Sveriges Radio Ab, Kopiosto r.y. och Säveltäjän tekijänoikeustoimisto r.y. avgift för upphovsrättskostnader i samband med återutsändningar. Landskapsregeringen har likaledes ingått avtal med Sveriges TV 4 och de finländska upphovsrättsorganisationerna Kopiosto r.y. och Teosto r.y. om återutsändning av Sveriges TV 4 över Åland.

För de beräknade ersättningarna föreslås anslag om 329.000 euro. Ökningen av ersättningarna föräns av avtalsmässiga justeringar av avgifterna.

43.10. LAGTINGSVAL

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-88 064	0	0
Överföringsutgifter	-17 318	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-105 382	0	0
Anslag netto	-105 382	0	0

*Utgifter***43.10.04. Utgifter för lagtingsval (F)**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-88 064	Grund	0
		Tb	0
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-88 064	Totalt	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.10.31. Landskapets andel av valnämndernas utgifter

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-17 318	Grund	0
		Tb	0
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-17 318	Totalt	0

Inget anslag föreslås för budgetåret.

43.15. UNDERSTÖDJANDE AV POLITISK VERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	180 000	180 000	170 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-180 000	-180 000	-170 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-180 000	-180 000	-170 000
Anslag netto	0	0	0

*Inkomster***33.15.50. Statsanslag för understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	90 000	Årets	90 000
	Grund	Årets	
	90 000	22 500	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
90 000	90 000	22 500	90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Se moment 43.15.50.

33.15.51. Statsanslag för understödjande av politisk information

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	90 000	Årets	80 000
	Grund	Årets	
	90 000	29 970	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
90 000	90 000	29 970	80 000

Föreslås en inkomst om 80.000 euro. Se moment 43.15.51.

*Utgifter***43.15.50. Understödjande av politisk verksamhet**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-90 000	Årets	-90 000
	Grund	Årets	
	-90 000	0	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-90 000	-90 000	0	-90 000

I statens budget anslås en summa för understödande av politisk verksamhet av vilken 1/200 del överförs till landskapet Åland. Summan utgör 90.000 euro.

Från och med år 1988 har fördelningen till de politiska organisationerna gjorts i enlighet med mandatfördelningen i lagtinget.

Som kriterier för politisk organisation vilket berättigar till stöd för politisk verksamhet gäller att

- organisationen ska vara företrädd i lagtinget
- organisationen ska vara registrerad eller under registrering
- organisationen ska ha partiprogram och
- organisationen ska ha en fast organisation och fungera som ett parti.

Innan fördelningen till de politiska organisationerna verkställs kan ett särskilt stöd för riksdagsledamotens verksamhet avskiljas.

Övergår en lagtingsledamot under mandatperioden till en annan politisk organisation ska följande gälla

- av ett partis lagtingsledamöter ska minst tre eller, om gruppen består av fem eller färre medlemmar, mer än hälften av dessa frånträda medlemskapet i sin tidigare organisation för att understödet ska erläggas till den organisation de anslutit sig till eller bildat
- understöd vid byte av organisation utbetalas inte till ny organisation för det kalenderår bytet skett utan först följande kalenderår samt
- avgår lagtingsledamot från en organisation utan att ansluta sig till en annan kan understöd inte utbetalas till denna enmansgrupp.

43.15.51. Understödjande av politisk information

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-90 000	Grund	-90 000	Årets	-10 000	-80 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-90 000	Totalt	-90 000	Totalt	-10 000	Totalt	-80 000

Av det anslag som i statens budget anslås för partiernas informationsverksamhet och kommunikation överförs 1/200 del till landskapsregeringen för att stödja den politiska informationsverksamheten.

Anslaget om 80.000 euro fördelas till de politiska organisationerna på basis av mandaten i lagtinget.

43.20. PLANLÄGGNINGS- OCH BYGGNADSVÄSENDET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-88 985	-98 000	-130 000
Överföringsutgifter	-10 000	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-98 985	-98 000	-130 000
Anslag netto	-98 985	-98 000	-130 000

Under kapitlet upptas anslag för uppföljning och information inom plan- och byggnadsväsendet samt upprätthållande av landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS).

Landskapsregeringen har som mål att hålla en modern lagstiftning och ett regelverk inom plan- och byggnadsväsendet som är ändamålsenlig med beaktande av samhällsutvecklingen och motsvarande regelverk i omvärlden. I enlighet härmed har en översyn av plan- och bygglagen (2008:102) och förordningen (2008:107) gjorts. Under år 2013 beräknas föreslagna revideringar kunna träda ikraft. Likaså

har landskapsregeringen börjat göra en större översyn av landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling, vilken behöver anpassas till revideringar i svenska Boverkets bygg- och konstruktionsregler samt de europeiska s.k. eurokoderna.

Landskapsregeringens geografiska informationssystem (LRGIS) är ett system för digital hantering av geografiskt relaterad information. En stor del av den information som hanteras i landskapsregeringens verksamhet är lägesrelaterad (geografisk) och kan hanteras i ett GIS. Möjligheterna att arbeta med GIS har under de senaste åren förbättrats och förenklats genom utvecklingen av webbprogramvaror vilka ger möjlighet att tillhandahålla information och funktioner för ett större spektra av användare.

Målsättningar för år 2013

- övergången till webbaserad GIS-miljö fortsätter samt överföring av GIS-data till en central databas
- beskrivande data, s.k. metadata upprättas för att underlätta sökning och ursprung av geografisk data
- kartmaterial producerat inom landskapsregeringen ska under året vara klart att användas i Lantmäteriverkets nya koordinatsystem, ETRS89 samt
- möjligheterna till ökad GIS-samverkan mellan landskapsregeringen och kommunerna utreds.

43.20.01. Planläggnings- och byggnadsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-58 823	Grund	-98 000	Årets	-59 776	-115 000
		Tb				
Tid. års	-30 162	Tid. års		Tid. års	-3 186	Tid. års -15 000
Totalt	-88 985	Totalt	-98 000	Totalt	-62 962	Totalt -130 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 115.000 euro. Anslaget används dels för upprätthållande av landskapets geografiska informationssystem (GIS), dels för utredningsarbete, utbildning och information om plan- och bygglagen.

Huvuddelen av anslaget används för upprätthållande av GIS. I anslaget ingår bl.a. personalkostnader, kostnader för underhållsavtal för programlicenser, uppdatering av fastighetsdata från lantmäteriverket samt anpassningar och utveckling av programvara inom GIS.

Den föreslagna anslagshöjningen är avsedd att användas för en omfattande revidering av Ålands byggbestämmelsesamling samt utarbetande av anvisningar och informationsmaterial gällande denna. Vidare föreslås att anslaget får användas till utvecklingsarbetet med det nya system för uppgörande av energicertifikat som ska tas i bruk och det sammanlänkade kravet på en ny databas för energicertifikaten.

43.25. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-407 796	-680 000	-220 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-3 758 000	0	0
Summa utgifter	-4 165 796	-680 000	-220 000
Anslag netto	-4 165 796	-680 000	-220 000

Målsättningarna för bostadspolitiken är att verka för en god tillgång på ändamålsenliga bostäder för olika målgrupper och i olika regioner samt skapa förutsättningar för ett bostadsbestånd som medger ett livslångt och hälsosamt boende. För att uppnå dessa målsättningar används olika stödformer vars uppgift är att stimulera till ändamålsenliga investeringar i nybyggda bostäder och reparationer av det befintliga bostadsbeståndet.

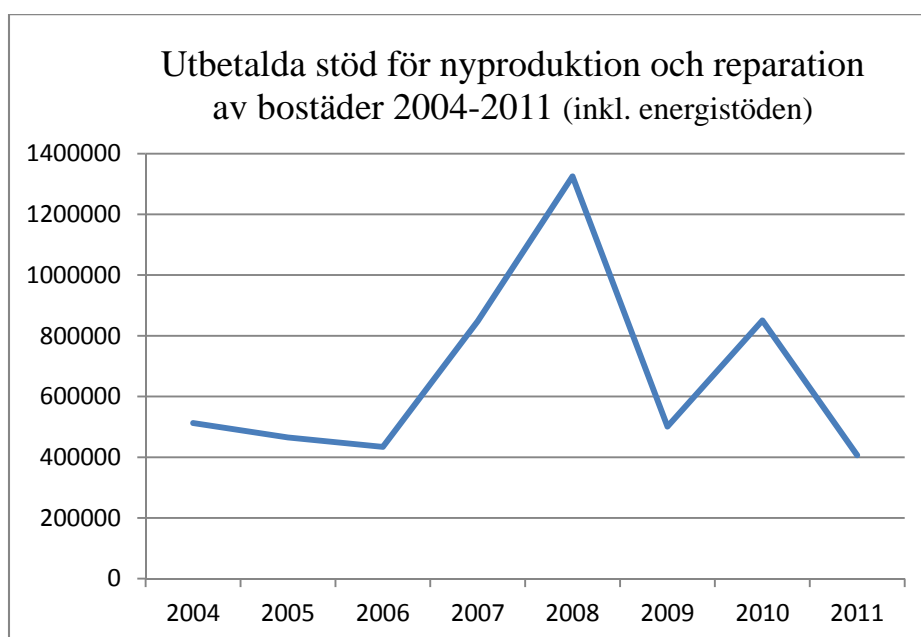
Räntestödslånen för nybyggnad av egnahemshus eller inköp av nybyggd lägenhet i flerbostadshus föreslås upphöra och ersätts med landskapsborgen som kan beviljas i hela landskapet. För att kunna genomföra detta krävs en liten ändring av bostadsproduktionslagen. Med stöd av bostadssparavtal beviljas fortsättningsvis räntestöd och en sparpremie om 3.000 euro för anskaffning av den första egna bostaden.

Bidrag beviljas sjuk- och ålderspensionärer för reparation av den egna bostaden. Åt hushåll vars bostäder drabbats av sanitära olägenheter såsom fuktskador, mögel, ohyra och liknande företeelser kan också understöd beviljas.

Stödet för produktion av hyresbostäder sker i första hand genom räntestöd med förmånliga villkor. Boendet i flerbostadshus stöds dessutom med bidrag för att främja kvalitetshöjande åtgärder på fastigheterna, främst energitekniska åtgärder men också installation av hiss och avlägsnande av andra rörelsehinder, förbättringar av boendemiljö och allmän fastighetsteknik.

Klimatåtagandena stöds genom bidrag för installation av solfångare. Vidare föreslås att bidraget till solfångare utvidgas till att omfatta även mikroproduktion av el från fastighetsmonterade solceller och vindkraftverk. Bidragen gäller endast bostadsfastigheter.

I nedanstående figur visas nettoutgifterna för bostadsstöden utgående från årsboksluten. De stora variationerna beror på att kostnaderna för räntestöden varierar med den allmänna räntenivån. Bostadslånen är inte medräknade.

Utgifter

43.25.61. Understöd för bostadsreparationer (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-52 519	Grund	-150 000	Årets	-149 773		-100 000
		Tb					
Tid. års	-61 443	Tid. års		Tid. års	-106 283	Tid. års	
Totalt	-113 962	Totalt	-150 000	Totalt	-256 056	Totalt	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro att användas som finansieringsunderstöd för att underlätta boendet för främst pensionärer och rörelsehindrade, för avlägsnande av hälsorisker i bostadsbyggnader, för installation av hiss i befintligt bostadsbestånd och för bekämpning av husbock och därmed jämförbara skadeinsekter. Stödet uppgår till högst 40 % av godkända kostnader, i vissa speciella fall högst 70 %. Kostnader för bekämpning av farliga skadeinsekter ersätts i sin helhet av landskapsregeringen.

Understöd för reparationsåtgärder beviljas enligt tidigare tillämpade beviljningsprinciper och sker på basen av inkomstprövning. Understöd för anpassning av handikappades bostäder beviljas inte med hänvisning till landskapslagen (2010:50) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om stöd och service på grund av handikapp. Anslaget kan även användas för att stöda installation av hissar i äldre våningshus enligt de principer som landskapsregeringen fastställde under år 2010.

**43.25.62 Understöd för energieffektivisering och kvalitetshöjande åtgärder i bostads-
hus (R)**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	0	Grund	-110 000	Årets	-110 000		0
		Tb					
Tid. års	-55 860	Tid. års		Tid. års	-368 439	Tid. års	
Totalt	-55 860	Totalt	-110 000	Totalt	-478 439	Totalt	0

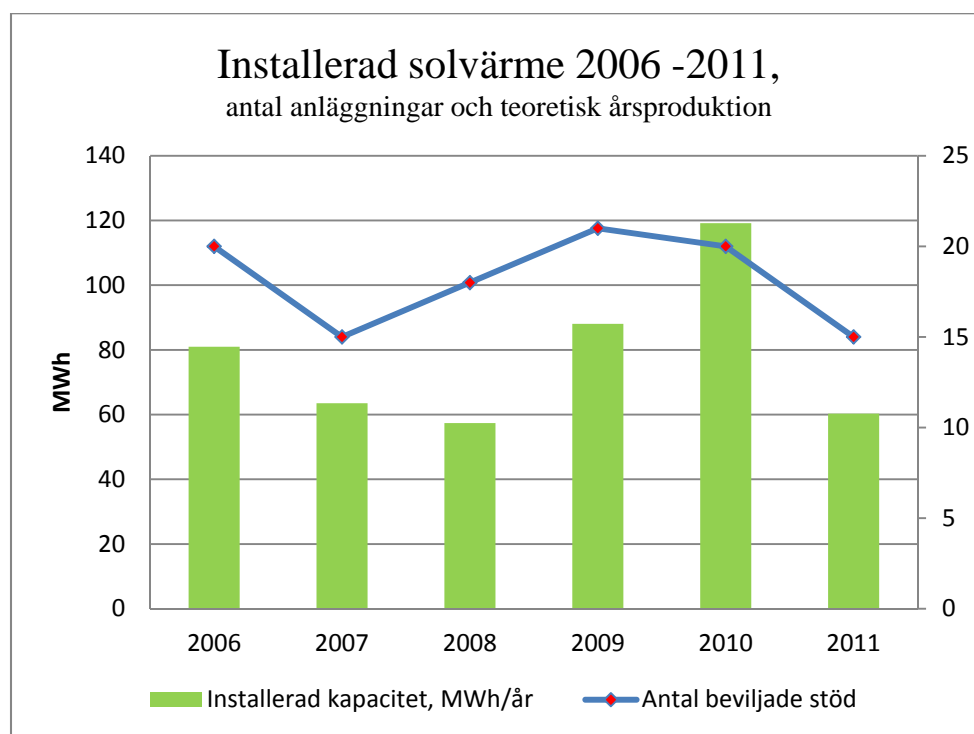
Föreslås, med hänvisning till tillgängliga medel från tidigare år (ca 450.000

euro), att inget anslag upptas.

För att öka energieffektiviteten i fastighetsbeståndet och därigenom minska miljöpåverkan föreslås att understöd kan beviljas till fastighetsägare som förnyar fastighetens regler- och styrsystem och/eller installerar solvärmesystem. Understödet för förnyande av regler- och styrsystem gäller enbart fastigheter med tre eller fler bostäder. Stöd för installation av solpaneler ges också till nybyggda bostäder. Vidare föreslås att stödet utvidgas till att omfatta system för mikroproduktion av el baserat på solceller och vindkraftverk för bostadsfastighetens eget bruk. Stödet till regler- och styrsystem kan högst uppgå till 25 % och för solvärmesystem, solceller och vindkraftverk till högst 40 % av de godkända kostnaderna.

Vidare föreslås att anslaget kan användas till att stöda kvalitetshöjande åtgärder i äldre flerbostadshus, t.ex. avlägsnande av rörelsehinder, förbättrad boendemiljö, energiekonomi och fastighetsteknik. Stödet föreslås högst utgöra 25 % av godkända kostnader och utgå enligt kriterier som landskapsregeringen fastställer.

I nedanstående figur framgår antalet anläggningar (110 st) som beviljats stöd under perioden 2006 - 2011. Den teoretiska produktionskapaciteten hos dessa anläggningar uppgår till ca 470 MWh, vilket motsvarar energianvändningen i 20 moderna egnahemshus.

43.25.64.

Understöd och specialåtgärder gällande låntagare med ekonomiska svårigheter (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-20 000	Årets	-19 151
		Tb			
Tid. års	-6 294	Tid. års		Tid. års	-60 000
Totalt	-6 294	Totalt	-20 000	Totalt	-79 151
				Totalt	-20 000

Med beaktande av tillgängliga medel från tidigare år (ca 75.000 euro) föreslås ett

anslag om 20.000 euro. Föreslås att anslaget får användas till betalning av räntor för landskapsbelånade hyreshus som har betydande ekonomiska svårigheter och, i särskilda fall, för utgivande av direkt driftstöd, avskriva lånefordringar eller inlösa aktier i fastighetsaktiebolag som äger landskapsbelånade hyresbostäder. Vidare föreslås anslaget enligt prövning kunna användas till att främja och stöda företagsarrangemang i det landskapsbelånade hyresbostadsbeståndet i avsikt att skapa solidare företag med bättre verksamhetsförutsättningar på lång sikt. Därtill föreslås anslaget kunna användas för att täcka kreditförluster förorsakade av låntagare med landskapsbelånad ägarbostad där låntagaren blivit permanent insolvent.

Vidare föreslås anslaget användas för att täcka eventuella åtaganden för de borgensförbindelser för ägarbostäder som utges med stöd av moment 43.25.67. Eventuella åtaganden för borgensförbindelser utgivna för hyresbostäder föreslås finansierade via tilläggsbudget.

43.25.67. Räntestöd och landskapsborgen för bostadsproduktion (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-231 345	-400 000	-349 398	-100 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-231 345	-400 000	-349 398	-100 000

Under momentet föreslås ett anslag om 100.000 euro för erläggande av räntestöd på banklån vilka utgör finansiering för produktion av hyres- och ägarbostäder beviljade med stöd av landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion. För närvarande betalas räntestöd först då låntagarens bruttoränta överstiger 3,5 % för ägarbostäder och 2,0 eller 2,5 % för hyresbostäder. Den kalkylerade kostnaden för utelöpande räntestödslån är beräknad med en genomsnittlig bruttoränta för låntagaren om 2,5 %. Som en följd av de låga referensräntorna förväntas räntestöden vara mycket låga under det kommande budgetåret.

Föreslås att räntestödsfinansieringen för produktion av ägarbostäder upphör. Istället utvidgas landskapsborgen för anskaffning av bostad till att gälla hela landskapet, dock med fortsatt beaktande av de regionala skillnader i säkerhetsvärden för fastigheter som förekommer. För att kunna genomföra denna ändring måste 13 § bostadsproduktionslagen få en ny formulering.

För produktion av hyresbostäder föreslås att räntestödslån för högst 10.000.000 euro får beviljas. Räntestödet beviljas för 10 eller 30 år, det längre stödet företrädesvis till institutionella innehavare av hyresbostäder. Vidare får räntestödsfullmakten användas för att stöda installation av hiss i befintliga flervåningshus. Räntestödet för hissar beviljas i kombination med bidraget som kan beviljas med stöd av skrivningen under moment 43.25.61. Föreslås att beviljningsfullmakten får användas under flera år, bl.a. på grund av att det har blivit allt vanligare att tidigare beslut om beviljat räntestöd för byggande av hyresbostäder inte fullföljs. Föreslås vidare att landskapsborgen enligt 21 § landskapslagen (1999:40) om bostadsproduktion får ställas för produktion av hyresbostäder som beviljats räntestöd. Borgensåtagandet får högst utgöra 20-50 % (beroende på region) av godkänt lånevärde. Ingen avgift debiteras. Det totala beloppet av beviljade borgensförbindelser föreslås få uppgå till högst 18,0 miljoner euro.

Föreslås vidare att anslaget får användas för utbetalning av räntegottgörelser, bostadssparpremier och kreditreserveringsersättningar med stöd av landskapslagen

(1982:16) om bostadssparpremier, landskapslagen (1983:29) om räntestödslån för förvärv av ägarbostad och landskapslagen (1994:41) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar angående stöd vid förvärv av bostad, det s.k. BSP-systemet. Räntestödet för bostadssparlånet utgör 70 % av den del av räntan som överskrider 3,8 % och betalas under de tio första låneåren. Antalet nya lån med stöd av bostadssparavtal beräknas uppgå till ca 10 st.

Föreslås vidare att anslaget får användas för att bevilja kommunerna räntestöd för anskaffande av tomtmark för bostadsändamål i stöd av landskapslagen (1972:50) om räntestöd till kommuner för anskaffande av områden för bostadsproduktion. Föreslås en fullmakt om beviljande av räntestöd på lån om högst 500.000 euro. Räntestödets finansiella uppbyggnad är samma som för räntestöden till produktion av hyresbostäder, dock för högst 20 år. Den genomsnittliga kostnadsbelastningen kan kalkyleras till ca 5.000 euro/år.

Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan. Beräkningen baserar sig på den ränta som använts för kalkylering av budgetanslaget. Räntestöd för ägarbostäder har beräknats utgå för en genomsnittlig period om 10 år och för hyresbostäder i 10 eller 30 år. I tabellens sista kolumn framgår kostnaden enligt det sämsta möjliga scenariot, d.v.s. ett sådant ränteläge då högsta möjliga räntestöd betalas.

Tabell över beräknade kostnader för räntestödslånen

	Lånesaldo 31.5. 2012 (m€)	Kostnad år 2013 (€)	Beräknad åter- stående nominell kostnad vid ett ränteläge om 3 %, (€)	Beräknad återstå- ende nominell kostnad vid ett ränteläge över 6 %, (€)
Bostadssparlån	3,5	-	-	400.000
Ägarbostäder	25,0	-	-	4.000.000
Hyresbostäder	31,0	100.000	7.500.000	26.000.000
Summa	59,5	100.000	7.500.000	30.400.000

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Mats Perämaas m.fl. budgetmotion nr 29/2012-2013 föreslås att det tredje styckets första mening i momentet ersätts med följande: "För produktion av hyresbostäder och bostadsrätter föreslås att räntestödslån för högst 10.000.000 euro får beviljas.". Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

Beslutet har tillkommit efter omröstning som utföll 4-2. Beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, vice ordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Petri Carlsson och Karl-Johan Fogelström.

43.25.83.

Bostadslån (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Årets	0
	Grund		
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-3 758 000		-1 000 000	
-3 758 000		-1 000 000	0

Momentet utgår.

43.27. ELSÄKERHET OCH ENERGI

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	16 156	15 000	15 000
Konsumtionsutgifter	-46 756	-71 000	-35 000
Överföringsutgifter	-161 300	-500 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-208 056	-571 000	-35 000
Anslag netto	-191 900	-556 000	-20 000

Målsättningen med elsäkerhetsarbetet är att upprätthålla elsäkerheten på en hög nivå så att antalet elolyckor och bränder förorsakade av el ska hållas på ett minimum.

För övervakningen utnyttjas tillbudsstående medel enligt den åländska ellagen samt informations-, rådgivnings- och kursverksamhet i elsäkerhetsfrågor. Behovsanpassat utvecklingsarbete av gällande regelverk pågår kontinuerligt.

Inom energiområdet är målet en energiproduktion och konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling, samt att energifrågorna behandlas enligt regionala, nationella och internationella målsättningar. Dessutom bör en tryggad, konkurrenskraftig och säker energiförsörjning eftersträvas.

Arbetet med att öka användningen av förnybara och lokala energikällor fortsätter och landskapsregeringen är angelägen om klimatriktig och växthusgasreducerande energiproduktion. Vidare önskar landskapsregeringen fortsättningsvis bistå projekt inom förnyelsebar energi. Detta sker bl.a. genom kontakter och samarbete mellan olika inom området aktiva, kunskapsrådgivning, delfinansiering av studier samt delfinansiering av investeringar av infrastrukturell karaktär.

En energikommission tillsätts som ett rådgivande organ för landskapsregeringen för att dra upp riktlinjerna för en framåtsyftande och miljöinriktad energipolitik som även beaktar och främjar näringslivets behov av energi. Energikommissionen ska bl.a. undersöka energikostnaderna för slutkunden. I uppdraget kan faktorer som inverkar i prisbilden undersökas, även vilka marknadsmekanismer och regelverk som påverkar detta.

Under året avser landskapsregeringen utarbeta ett förslag till ny lag om energicertifikat i enlighet med EU-direktivet om detta.

Inkomster

33.27.05. Inkomst av elinspektionsverksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	16 156	Grund	15 000
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Årets	11 301
Totalt	16 156	Totalt	15 000

För avgifter baserade på prestationer utförda vid el- och energienheten beräknas en inkomst om 15.000 euro.

Utgifter

43.27.04. Befrämjande av energihushållning och tryggande av energiförsörjning (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-41 040	Grund	-60 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-34 641
		Tid. års	-150 516
Totalt	-41 040	Totalt	-185 157
		Tid. års	-24 000
		Totalt	-24 000

En energiproduktion och -konsumtion som sker i samklang med villkoren för hållbar utveckling fortsätter. Anslaget avser täcka kostnader för

- informations-, rådgivnings-, skolnings- och upplysningsverksamhet på energiområdet
- landskapsregeringens utveckling av och delaktighet i energikutvecklingsprojekt i landskapet i form av förstudier inom området
- landskapets finansieringsdel i samarbetsprojekt på energiområdet med aktörer och organisationer i syfte att befrämja förnybar energi, energieffektivisering och försörjningstrygghet samt
- inköp av externa tjänster inom energiområdet.

Ökad användning av lokalt producerade förnyelsebara energikällor har under senare år blivit allt viktigare. Av betydelse för omställningen är bl.a. de negativa konsekvenserna fossila bränslen orsakar miljön, det ständigt ökade behovet, samt ökat energipris. Fokus på energifrågorna har ökat under de senaste åren och behovet av att omvärldsbevaka samt att samordna lokala insatserna tyder på ett fortsatt resursbehov.

Föreslås därtill att anslaget kan användas för förstudier och utredning av vilka möjligheter det finns att på Åland framställa och använda förnyelsebar energi för uppvärmning t.ex. olika former av pellets och andra skogs- och jordbruksprodukter. Miljövänliga alternativ att producera el t.ex. sol, vind och vågor. I utredningarna bör klarläggas bl.a. miljövinster, sysselsättningseffekter, påverkan på konsumentpriser samt möjligheten till energieffektivisering.

Med hänvisning till ovanstående föreslås ett anslag om 24.000 euro.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I tlt. Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion nr 20/2012-2013 föreslås att till motiveringen under momentet infogas följande stycke: - en åländsk sektorövergripande biogasstrategi utarbetas.

Utskottet har erfarit att arbetet med en sektorövergripande biogasstrategi pågår inom ramen för Ålands teknolog centrum. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

43.27.05. Utgifter för upprätthållande av elsäkerhet och övervakning av elmarknad

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-5 715	Grund	-11 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-8 468
		Tid. års	
Totalt	-5 715	Totalt	-11 000
		Tid. års	
		Totalt	-11 000

Föreslås ett anslag om 11.000 euro för att täcka utgifter för landskapsregeringens besiktningsverksamhet, utbildning, dessutom kostnader för publikationer, examinationsprov, registerhållning, kontroll av elmaterial och dylikt. Anslaget täcker även omkostnaderna för anlåtande av konsult för kontroll av elsäkerheten samt

övervakning av den åländska elmarknaden och deltagande i nordiska kommittén för samordning av elektriska säkerhetsfrågor (NSS).

43.27.41. Produktionsbaserad ersättning för el som produceras med förnybara energikällor (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-500 000	Årets	-500 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-500 000
Totalt	0	Totalt	-500 000	Totalt	-1 000 000
				Totalt	0

Lagtingets beslut i anledning av landskapsregeringens framställning om produktionsstöd för el (lr. framst. nr 25/2010-2011) stadfästes av republikens president under år 2011. Landskapsregeringen har dock inte beslutat om lagens ikraftträdande eftersom en förutsättning för beviljande av ersättning är att stödordningen godkänns av EU-kommissionen och ännu vid tidpunkten för beredningen av budgetförslaget är den processen inte slutförd.

Landskapsregeringen konstaterar att i enlighet med den ännu inte ikraftträdde lagen ska en ansökan om utbetalning av ett fast produktionsstöd lämnas till landskapsregeringen senast sex månader efter det stödberättigande kalenderårets slut. Eftersom ansökningstidpunkten redan har passerats vad gäller stöd för 2011 års produktion betyder det att en lagändring måste göras innan åtminstone stödet för 2011 års produktion kan beviljas. Landskapsregeringen avser att då stödordningen godkänts av EU-kommissionen föreslå erforderliga lagändringar. Stöd kan därefter beviljas med från tidigare år reserverade anslag.

Med hänvisning till ovanstående föreslås momentet utgå.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Mats Perämaas m.fl. budgetmotion nr 35/2012-2013 föreslås att det tredje stycket i motiveringen under momentet ersätts med följande: "Landskapsregeringen höjer aktiviteten i sina strävanden att få med den åländska produktionen av förnybara energikällor i rikets stödsystem. Beroende på framgången i dessa strävanden så överväger landskapsregeringen att fortsätta det åländska kompenserande produktionsstödet som avses i detta moment. Landskapsregeringen återkommer i så fall med behövliga lagframställningar och förslag till budgetanslag."

Utskottet betonar vikten av att landskapsregeringen intensifierar sina ansträngningar med att få Åland med i rikets stödsystem samtidigt som landskapsregeringen bereder alternativa förslag som medför förbättrade villkor för produktion av el från förnybara energikällor.

Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas. Utskottets beslut har fattats efter omröstning som utföll 4-3. Beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, vice ordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Petri Carlsson och Karl-Johan Fogelström.

43.28. ELMARKNADSTILLSYNSMYNDIGHETEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	0	-25 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-25 000
Anslag netto	0	0	-25 000

Kapitlet nytt.

Utgifter

43.28.20. Elmarknadstillsynsmyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-25 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt
			-25 000

Momentet nytt.

Genom landskapslag (2012:38) om ändring av ellagen för landskapet Åland inrättas elmarknadstillsynsmyndigheten som är en landskapsregeringen underställd myndighet som ska främja en effektiv, säker och miljömässigt hållbar elmarknad för konsumenter och elhandlare. I landskapslagen och direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el beskrivs närmare myndighetens ansvarsområde och uppgifter.

Utförandet av elmarknadstillsynsmyndighetens uppgifter i landskapet är föremål för närmare utredning inom landskapsregeringen. Den preliminära bedömningen är att myndighetens uppgifter antingen samordnas med en av de fristående myndigheterna under landskapsregeringen eller att myndighetens uppgifter överförs på riksmyndighet enligt överenskommelseförordning. Föreslås ett anslag om 25.000 euro för detta ändamål.

43.30. BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	640	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	-17 439	-30 000	-30 000
Överföringsutgifter	0	-75 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-17 439	-105 000	-30 000
Anslag netto	-16 799	-103 000	-28 000

Landskapsregeringen har det övergripande ansvaret för att den kommunala räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med räddningslagen för landskapet Åland. Det sker genom att landskapsregeringen leder och utövar tillsyn över räddningsverksamheten. Landskapsregeringen ansvarar dessutom för att en särskild räddningsdelegation tillsätts. Räddningsdelegationen har till uppgift att biträda landskapsregeringen i ärenden som rör räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet. Landskapsregeringen avser att utarbeta en plan samt vidta åtgärder för att inrätta en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet.

Inkomster

33.30.04. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	640	Grund	2 000	Årets	1 380	2 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	640	Totalt	2 000	Totalt	1 380	Totalt 2 000

Föreslås en inkomst om 2.000 euro under momentet.

Utgifter

43.30.01. Brand- och räddningsväsendet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-17 439	Grund	-30 000	Årets	-6 890	-30 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-17 439	Totalt	-30 000	Totalt	-6 890	Totalt -30 000

Under momentet föreslås ett anslag om 30.000 euro.

Landskapsregeringens målsättningar för år 2013 är

- att skapa förutsättningar för kurser, information, planering och övning för myndigheter och personal som deltar i räddningsverksamhet
- att upprätthålla en räddningsdelegation för räddningsverksamhet med uppgift att följa med utvecklingen och ta initiativ till utveckling inom området samt att samordna räddningsväsendet
- att tillsammans med Statens Ämbetsverk på Åland upprätthålla en organisation för befolkningsskyddet samt utföra och initiera förberedelser för förhållanden och händelser som avviker från det normala
- att utföra utredningar och utarbeta regelverk med syfte att förbättra säkerheten i samhället och effektiviteten hos räddningsmyndigheterna samt
- att genomföra anskaffningar av utrustning och uppgifter för räddningsverksamhet och säkerhet där särskilda motiv finns.

43.30.30. Landskapsandelar enligt landskapslagen om brand- och räddningsväsendet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	0	Grund	-75 000	Årets	-25 000	0
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	-75 000	Totalt	-25 000	Totalt 0

Föreslås detta år inget anslag eller någon fullmakt att godkänna anskaffningar berättigande till landskapsandelar.

43.40. FASTIGHETSENHETEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	266 588	290 000	0
Konsumtionsutgifter	-1 544 428	-1 602 000	-1 447 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-2 598 177	-4 950 000	-4 600 000
Summa utgifter	-4 142 605	-6 552 000	-6 047 000
Anslag netto	-3 876 018	-6 262 000	-6 047 000

Landskapsregeringen har som målsättning att upprätthålla en rationell, välfungerande och ekonomisk förvaltning av sina fastigheter. Vidare eftersträvas en tydlighet i redovisningen av fastighetskostnaderna, så att kostnaderna för respektive fastighet och verksamhet kan bedömas.

I enlighet med första tilläggsbudgeten för år 2012 förbereds en relativt självständig fastighetsenhet, som handhar förvaltningen av landskapets samtliga fastigheter, hyres- och arrendeobjekt, för att härigenom tillhandahålla lokaler och mark för landskapets behov i enlighet med uppgjorda avtal med respektive nyttjande enhet. Undantaget från ovannämnda är de fastigheter som nyttjas av ÅHS. Målsättningen är även att landskapets fastigheter och lokaler ska utnyttjas effektivt.

Bebyggda fastigheter som landskapet inte längre behöver och som saknar särskilda kulturhistoriska eller miljövärden ska i allmänhet avyttras. Vissa obebbyggda fastigheter kan behållas om de anses vara värdefulla för rörligt friluftsliv eller kan utgöra markreserv för framtida behov.

*Inkomster***33.40.88. Överlåtelse av fastigheter**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets 200 470	Grund 290 000	Årets 216 275	0
	Tb 0		
Tid. års 66 118	Tid. års	Tid. års 1 302 529	Tid. års
Totalt 266 588	Totalt 290 000	Totalt 1 518 804	Totalt 0

Kastelholms kungsgårds framtida användning inom kultur- och turismområdet klargörs under året.

Föreslås att landskapsregeringen bemyndigas att sälja ett outbrutet område om ca 55 ha av Pehrsberg r:nr 1:2 i Godby, Finström till högstbjudande. Avsikten är att området ska användas aktivt för bostadsändamål och näringsverksamhet. Eftersom någon värdering av området inte gjorts föreslår landskapsregeringen att inkomsten tas upp i budgeten i ett senare skede då försäljningen genomförts.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion nr 18/2012-2013 föreslås att det till detaljmotiveringen under momentet fogas ett nytt stycke med följande lydelse: "Landskapsregeringen bemyndigas att även sälja Eckeröhallen."

I ltl. Mats Perämaas m.fl. budgetmotion nr 36/2012-2013 föreslås att motiveringen i det andra stycket under momentet kompletteras med följande: "Landskapsregeringen bemyndigas att sälja travbanan."

Utskottet har erfarit att landskapsregeringen överväger en försäljning av travbanan. I fråga om Eckeröhallen framhåller utskottet att en försäljning borde övervägas i god tid innan avtalsperioden upphör. Utskottet föreslår att budgetmotionerna nr 18 och 36/2012-2013 förkastas.

Utgifter

43.40.01. Fastighetsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 214 527	Grund	-1 602 000	Årets	-872 395	-1 297 000
		Tb	0			
Tid. års	-329 901	Tid. års		Tid. års	13 862	Tid. års -150 000
Totalt	-1 544 428	Totalt	-1 602 000	Totalt	-858 533	Totalt -1 447 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.297.000 euro för drift och underhåll av de i kapitel motiveringen nämnda fastigheterna. Anslaget beaktar inte kostnader och inkomster för de fastigheter som landskapet ännu inte övertagit av finska staten. För dessa kostnader bör tilläggsbudgeteras när utgifterna är kända.

Vid bedömningen av anslaget bör beaktas att kostnader om sammanlagt ca 225.000 euro för städpersonal, städtjänster och -material har överförts till moment 43.01.01. Detta görs för att förhållandet mellan fastighetsförvaltningen och allmänna förvaltningen skulle vara likartat som för övriga verksamheter som verkar i landskapets lokaler.

I anslaget ingår, förutom anslag för personal, även medel för hyres- och driftkostnader, såsom el. m.m. för de allmänna kontors- och förrådsutrymmen, som landskapet hyr för förvaltningens behov.

Landskapsregeringen har som målsättning att minska energiförbrukningen och driftskostnaderna i landskapets fastigheter. I enlighet härmed avser landskapsregeringen att under året fortsätta arbetet med energiutredningar och driftsoptimering.

Landskapsregeringen fortsätter även arbetet med s.k. planerat underhåll av fastigheterna för att härigenom successivt renovera och underhålla byggnaderna under kontrollerade former.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att hyresinkomster från de till kapitlet hörande fastigheterna samt från vissa av de upphyrd lokalerna kan gottskrivas momentet. Detsamma gäller även uthyrning av vissa utrymmen i det s.k. Bergsskyddet samt inbetalning av driftskostnader för Bergsskyddet från övriga delägare. Vidare ska intäkter gällande förskottade utgifter för Ålands sjöfartsmuseum kunna gottskrivas momentet.

Med anledning av att telekommunikationssystemen alltmer bygger på IT-teknik överförs ansvaret för förvaltningens telefonsystem till finansavdelningens IT-enhet och kostnaderna, ca 50.000 euro belastas i stället moment 44.95.01.

43.40.74. Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-3 000 000	Årets	-1 187 056	-3 000 000
		Tb				
Tid. års	-926 530	Tid. års		Tid. års	-27 028	Tid. års
Totalt	-926 530	Totalt	-3 000 000	Totalt	-1 214 084	Totalt -3 000 000

I enlighet med budgeten för år 2011 har landskapsregeringen planerat och igång-

satt renoveringen och ombyggnaden av kanslihuset. Tillbyggnaden har slutförts under hösten 2012. Renoveringsarbetena beräknas ännu pågå fram till slutet av år 2013.

Under år 2013 genomförs projektering av den planerade ombyggnaden av lagtingshuset, vilken avses genomföras under år 2014. Inom ramen för anslaget kan även en utbyggnad av arkivet planeras.

För genomförande av ovannämnda projekt föreslås ett anslag om 3.000.000 euro för år 2013. Hittills har för självstyrelsegårdens renovering upptagits 8,5 miljoner euro. Kostnaden för renoveringen av lagtingsdelen beräknas uppgå till 2,5 miljoner euro och tillbyggnaden av arkivet till ca 1 miljon euro. Anslag för detta kommer att föreslås under kommande år.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet har erfarit att landskapet efter renoveringen sparar ca 190 000 euro per år i minskade hyreskostnader och att det enbart kommer att vara 10-12 anställda vid den allmänna förvaltningen som kommer att befinna sig i upphyrda lokaler.

Utskottet betonar i sammanhanget vikten av att moderna kommunikationssystem utnyttjas så långt möjligt för att minimera kostnader och arbetstidsåtgång för möten.

Utskottet förutsätter att all form av upphyrning av externa lokaler bör undvikas och att landskapets befintliga lokaliteter används i så hög grad som möjligt. I sammanhanget önskar utskottet föreslå att landskapsregeringen överväger om någon fristående myndighet kunde flyttas till Naturbruksskolans lokaliteter.

43.40.75. Ombyggnader och grundförbättringar (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-458 035	Grund	-1 700 000	Årets	-1 848 388	-1 600 000
		Tb	-250 000			
Tid. års	-1 213 612	Tid. års		Tid. års	-2 834 109	Tid. års
Totalt	-1 671 647	Totalt	-1 950 000	Totalt	-4 682 498	Totalt
						-1 600 000

Föreslås ett anslag om 1.600.000 euro för planerade byggnadsåtgärder och anskaffningar under året.

Anslaget omfattar bl.a. anslag för planerat underhåll och grundrenoveringar av landskapets fastigheter. Undantaget är bl.a. ÅHS:s byggnadsinvesteringar, byggnadsåtgärder i museibyråns kulturhistoriska byggnader och landskapsprojekt vilka budgeteras separat.

Under året planeras bl.a. följande byggnadsåtgärder. De större projekten anges med en uppskattad kostnad:

Ålands yrkesskola

- ombyggnader, förnyande av VVS-installationer, målning resp. förnyande av tak, installation av brandalarm (505.000 euro)

Ålands sjömansskola

- målning fasad och bassäng vid Ålands sjösäkerhetscentrum, ombyggnad av maskinlabb samt brandalarm vid Ålands sjömansskola (195.000 euro)

Östra och Västra skolgatan/Ålands lyceum

- reparation av fasadputs, förnyande av VVS-installationer (120.000 euro)

Bergsskyddet

- förnyande av ventilationssystem (landskapsregeringens andel 160.000)

euro varav 80.000 euro budgeterats år 2012)

Ribacka

- åtgärder för eliminering av radongas i byggnaden, fasadarbeten (120.000 euro)

Utöver ovannämnda projekt ingår även ett anslag om ca 310.000 euro för ett flertal mindre byggnadsåtgärder. Inom ramen för anslaget genomförs bl.a. vissa renoveringsarbeten i Ålands museums utställningsutrymmen i samband med förnyelsen av basutställningen.

Därtill ingår i anslaget kostnader för oförutsedda reparationer samt diverse mindre ombyggnader och anskaffningar.

Åtgärderna genomförs med beaktande av prioritering och tillgängliga medel.

43.60. ÅLANDS POLISMYNDIGHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	331 058	312 000	360 000
Konsumtionsutgifter	-5 392 178	-5 580 000	-5 800 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-5 392 178	-5 580 000	-5 800 000
Anslag netto	-5 061 120	-5 268 000	-5 440 000

Polisverksamheten i landskapet bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (2000:26 och 34), samt enligt ett av landskapsregeringen fastställt reglemente för polismyndigheten. Polismyndighetens verksamhet är uppdelad på en ordnings-, en brottmåls- och en kansliavdelning och från och med år 2011 ingår även alarmcentralen.

Landskapsregeringen avlämnar under hösten ett lagförslag till ny polislag och kommer under året att utarbeta tillämpningsanvisningar till den.

Det övergripande målet för polisverksamheten är att trygga den lagstadgade rätts- och samhällsordningen, att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, öka tryggheten i samhället samt ge en god service till allmänheten.

Under verksamhetsåret kommer kärnverksamheten att prioriteras så att polismyndigheten på ett så effektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt bedriver den operativa verksamheten.

Inriktningsmål för år 2013

Fält- och alarmerhetens målsättning är att genom sin verksamhet förhindra att sådana situationer uppstår då den allmänna ordningen och säkerheten är i fara, att sköta trafikövervakningen samt känslan för tryggheten i området. Vid behov agerar man effektivt för att återställa ordningen i området. Enheten stöder förundersökningen i synnerhet genom att sträva till att gripa gärningsmannen på bar gärning, utföra inledande åtgärder på brottsplatser, använda omedelbara tvångsmedel samt göra de behövliga anteckningarna i databaserna.

Brottsbekämpningsenhetens målsättning är att inom sitt verksamhetsområde utföra en effektiv, opartisk och ekonomiskt försvarbar utredning och att föra brott till åklagare. Med sin verksamhet upprätthåller sektorn för sin del allmän ordning

och säkerhet.

För serviceverksamheten är målsättningen att ge allmänheten god service genom hög tillgänglighet samt genom snabb och korrekt handläggning av tillståndsärenden.

För att uppnå målsättningarna har polismyndigheten vidsträckt samarbete med övriga myndigheter, samfund och invånare i området.

Alarmcentralens målsättning är att hålla en hög driftsäkerhet med kompetent personal och ändamålsenlig teknisk utrustning. Verksamheten ska samverka effektivt med de kommunala räddningsmyndigheterna och frivilligorganisationerna.

Under budgetåret ska uppmärksamhet fästas vid polismyndighetens förutsättningar att till alla delar fungera på svenska. Landskapsregeringen avser för sin del att uppta diskussioner med berörda riksmyndigheter. Därtill utarbetas en egen åländsk profil för polismyndigheten.

I enlighet med budgetförslaget för år 2012 har landskapsregeringen arbetat vidare med planerna på att, i samarbete med en extern part, låta uppföra kompletterade utrymmen för polisens verksamhet på en angränsande tomt till befintligt polishus. Enligt planerna skulle polisen hyra de kompletterande lokalerna genom ett långsiktigt hyresavtal. Landskapsregeringen avser även att i samarbete med styrelsen för landskapet Ålands pensionsfond utreda förutsättningarna för att pensionsfonden skulle äga hela fastigheten, d.v.s. både den nuvarande och den tillbyggda delen.

En målsättning är att polisen ska kunna ta i bruk de nya lokalerna under år 2015. I planerna ingår även en viss ombyggnad av det befintliga polishuset för att bl.a. möjliggöra inflyttning av alarmcentralen till polishuset. Dessutom planeras utrymmen för AMS behov.

Inkomster

33.60.20.

Ålands polismyndighet - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	331 058	Grund	312 000	Årets	1 353	360 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	331 058	Totalt	312 000	Totalt	1 353	Totalt 360 000

För verksamheten beräknas sammanlagt 360.000 euro inflyta huvudsakligen i form av tillståndsavgifter och avgifter för pass. I inkomsten ingår även alarmcentralens inkomster för bl.a. trygghetstelefoner och servicealarm.

Utgifter

43.60.20. Ålands polismyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-5 066 615	Grund	-5 600 000	Årets	-1 212 552	-5 800 000	
		Tb	20 000				
Tid. års	-325 563	Tid. års		Tid. års	-46	Tid. års	
Totalt	-5 392 178	Totalt	-5 580 000	Totalt	-1 212 598	Totalt	-5 800 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.800.000 euro för att täcka kostnaderna för polismyndighetens inklusive alarmcentralens verksamhet under år 2013.

Föreslås därtill, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att momentet kan gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för praktikanter och ersättningar för deltagande i övriga samarbeten och projekt.

43.91. FRÄMJANDE AV INTEGRATION

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	-20 000	-44 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-20 000	-44 000
Anslag netto	0	-20 000	-44 000

Det övergripande målet för integrationspolitiken i landskapet Åland, att alla kvinnor, män, flickor, och pojkar ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter på alla områden i livet, definieras i landskapsregeringens program för främjande av integration 2012-2015. Åland ska vara ett inkluderande samhälle där alla garanteras en likvärdig behandling.

Landskapsregeringen konstaterar att inflyttningen till Åland bidrar till en vitalisering av det åländska samhället, arbetsmarknaden och ekonomin och betonar därför vikten av att åtgärder vidtas för att undvika alla former av utanförskap. Landskapsregeringen avser därför att under året öka och bredda den utåtriktade informationsverksamheten för nyinflyttade så att de snabbare kan få hjälp och handledning i olika frågor.

I föreliggande budgetförslag föreslår landskapsregeringen särskilda anslag för integrationsbefrämjande åtgärder om sammanlagt drygt 800.000 euro. I det ingår bl.a. understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom såväl barnomsorg som grundskola, utbildning i svenska för inflyttade enligt avtal med Medborgarinstitutet samt insatser för att främja kulturell förståelse och integration av nya medborgare. Landskapsregeringen kommer under året att arbeta med utåtriktad och uppsökande verksamhet samt etablera en informationspunkt/ett medborgarkontor.

Mål för år 2013

- Inflyttade till Åland ska ha god kännedom om rättigheter och skyldigheter i det åländska samhället speciellt gällande arbetsliv och samhällets servicesystem
- Åland ska vara ett fungerande och mångkulturellt samhälle där en god dialog förs mellan olika kulturer samt

- Landskapsregeringen anordnar informationstillfällena för de grupper som ska arbeta med den nya lagstiftningen, tillämpningsdirektiv och program inom integrationen.

Utgifter

43.91.23. Koordination av integrationsarbetet (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-20 000	Årets	-14 889	-44 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -20 000	Totalt	-14 889	Totalt -44 000

Föreslås ett anslag om 44.000 euro.

Anslaget innefattar kostnader för layout, tryck, översättning, utbildnings- och kompetenshöjande insatser för olika berörda målgrupper som t.ex. AMS och kommunerna. Därtill ingår anslag för anordnandet av informationsdagar för nyinflyttade.

43.95. PERSONALARBETE OCH ARBETSMILJÖ

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	203 430	0	0
Konsumtionsutgifter	-419 266	-331 000	-350 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-419 266	-331 000	-350 000
Anslag netto	-215 836	-331 000	-350 000

Personalenheten är en stab som bistår chefer och personal inom landskapsförvaltningen i olika personalfrågor. Enligt LF (2010:94) om landskapsregeringens allmänna förvaltning ankommer följande uppgifter på personalenheten: Utveckla, samordna och följa upp landskapsregeringens personalpolitik. Stöda chefer i rollen som arbetsgivare. Verka som stödjande funktion och rådgivare inom det personaladministrativa området. Ansvara för personalbokslut, kompetensutveckling, arbetsmiljö, den personalpolitiska jämställdhetsplaneringen, företagshälsovård och friskvård. Samordna samarbetet mellan personal och arbetsgivare.

Inriktningsmål

Landskapsregeringen har goda arbetsförhållanden och ett stimulerande arbetsklimat för både kvinnor och män. Landskapsregeringens medarbetare har rätt kompetens för sitt uppdrag.

Mål för år 2013

Följande mål uppställs för personalenheten

- utveckla en gemensam värdegrund för medarbetarskap och ledarskap inom landskapsregeringen
- stärka landskapsregeringens arbetsgivarvarumärke genom att utarbeta strategier för att behålla och utveckla personal samt rekrytera ny kompetens, bl.a. genom att utveckla högskolepraktikantinstrumentet och
- säkerställa bästa möjliga kvalitet av företagshälsovård till lägsta pris genom att göra en upphandling av företagshälsovården.

Utgifter

43.95.06. Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd och personalaktiviteter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-383 295	Grund	-253 000	Årets	-207 304	-290 000
		Tb				
Tid. års	-9 473	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-392 768	Totalt	-253 000	Totalt	-207 304	Totalt -290 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 290.000 euro.

Av anslaget har 340.000 euro beräknats för lagstadgad företagshälsovård (Lag om företagshälsovård FFS 1383/2001) och sjukvård på allmänläkarnivå, kostnader för arbetsglasögon för bildskärmsarbete, första hjälpen-material och utbildning, mediciner, personalvård och handledning. Inkomsterna av gottskrivna ersättningar från Folkpensionsanstalten för skäliga kostnader för företagshälsovård och sjukvård beräknas uppgå till 180.000 euro.

I momentet ingår ett anslag om 2.000 euro som avser arvode till arbetarskyddsfullmäktige enligt tjänstekollektivavtal.

För gemensam personalutbildning, arbetarskyddsutbildning, inköp av tjänster och arvode till arbetarskyddsfullmäktige har beräknats 35.000 euro samt för gemensam ledarskapsutbildning 6.000 euro.

För friskvård, personalaktiviteter, personalkaffe för personalen vid allmänna förvaltningen samt för gemensam julfest har 87.000 euro beaktats. I anslaget ingår även 17.000 euro för förebyggande subventionerad massage som överförs från anslaget för företagshälsovård.

Därtill föreslås ett nettoanslag för utgifter för stipendier i samband med Nordiskt tjänstemannautbyte, ca 13.000 euro, samt motsvarande inkomster från Nordiska ministerrådet. Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att momentet gottskrives med dessa inkomster.

43.95.09. Personalpolitiska åtgärder

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-26 498	Grund	-78 000	Årets	-73 801	-60 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-26 498	Totalt	-78 000	Totalt	-73 801	Totalt -60 000

Föreslås ett anslag om 60.000 euro. Anslaget omfattar personalpolitiska åtgärder vars kostnader det inte är skäligt att belastar de olika enheterna inom förvaltningen där den berörda personalen arbetar eller har arbetat.

I anslaget ingår kostnader för åtgärder som syftar till att tillgodose behovet av personal. Sådana åtgärder kan vara både kompetensutveckling för att kunna ta sig an nya arbetsuppgifter och omställningsåtgärder i samband med personalavveckling. Kostnader för åtgärder som syftar till att upprätthålla arbetsförmågan eller underlätta återgången i arbete efter lång sjukledighet samt andra liknande personaladministrativa arrangemang av i huvudsak tillfällig karaktär ingår också i anslaget. Vidare kan anslaget i undantagsfall användas för anställande av vikarier för sjuk- och moderskapsledig personal eller annan tillfällig arbetskraft vid små enheter som inte själva kan täcka oförutsedda kostnader.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion nr 28/2012-2013 föreslås att under moment infogas ett nytt stycke med följande lydelse: "Ett försök med att tillhandahålla ett övergångsarbete för psykiskt funktionshindrade inleds under året."

Utskottet är positivt till att övergångsarbete för psykiskt funktionshindrade möjliggörs. Utskottet har erfarit att förvaltningen uppmanats se över möjligheterna för detta. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

34./44. FINANSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	26 093 172	37 580 000	39 730 000	5,7%	52,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-26 664 729	-29 754 000	-31 748 000	6,7%	19,1%
- varav pensionsutgifter	-23 700 321	-26 520 000	-28 570 000	7,7%	20,5%
- varav övriga utgifter	-2 964 408	-3 234 000	-3 178 000	-1,7%	7,2%
Överföringsutgifter	-10 805 170	-20 419 000	-29 325 000	43,6%	171,4%
Realinvesteringsutgifter	-152 349	-680 000	-730 000	7,4%	379,2%
Lån och övriga finansinve- steringar	-3 141 650	-13 360 000	-6 308 000	-52,8%	100,8%
Summa utgifter	-40 763 899	-64 213 000	-68 111 000	6,1%	67,1%
Anslag netto	-14 670 727	-26 633 000	-28 381 000	6,6%	93,5%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-2 208 260	-2 484 000	-2 419 000	-2,6%	9,5%
Allmänna stöd till kommun- erna	-6 217 118	-6 560 000	-5 415 000	-17,5%	-12,9%
Särskilda understöd, lån och investeringar	-1 043 278	-12 960 000	-22 700 000	75,2%	2075,8%
Penningautomatmedel	-6 695 317	-14 259 000	-7 518 000	-47,3%	12,3%
Pensioner och pensionsav- gifter	-23 700 321	-26 520 000	-28 570 000	7,7%	20,5%
Enligt förvaltningsområde icke fördelade poster	-899 604	-1 430 000	-1 489 000	4,1%	65,5%
Summa	-40 763 899	-64 213 000	-68 111 000	6,1%	67,1%

44.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-2 208 260	-2 484 000	-2 419 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 208 260	-2 484 000	-2 419 000
Anslag netto	-2 208 260	-2 484 000	-2 419 000

Finansavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning (2006/91), landskapets ekonomi och den ekonomiska utvecklingen i landskapet.

Finansavdelningens övergripande målsättningar är

- en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans
- att budgetförslag och annat beslutsunderlag ska vara sådant att det främjar beslut som står i överensstämmelse med visionen och principerna för en hållbar utveckling samt
- en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt befrämjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Avdelningen har till uppgift

- att uppgöra och sammanställa beslutsunderlag om tilldelning av resurser för och finansiering av landskapets olika verksamhetsområden
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och staten
- att följa de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna
- att handha den centrala ägarstyrningen av landskapets bolag
- att ansvara för upphandlingsanvisningar, ge rådgivning och verka som stöd till alla landskapets myndigheter och budgetansvariga i upphandlingsfrågor
- att sköta landskapets och dess underlydande myndigheters kassahantering, bokföring och bokslut samt övervakning av de myndigheter som själva ålagts att utföra någon av dessa uppgifter
- att ansvara för att ta fram, utföra och följa upp ekonomiska processer och rutiner som syftar till att stödja en god intern styrning och kontroll av landskapets verksamhetsområden
- att handha löne- och pensionsutbetalningar
- att handlägga pensionsärenden för de personer som tillhör landskapets pensionssystem
- att handlägga ärenden angående kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning samt tjänsteregleringar
- att administrera av landskapet utgivna lån
- att förvara och bevaka ingångna avtal och erhållna säkerheter
- att samordna förvaltningens IKT-utveckling, -drift och -kommunikation
- att samordna landskapets allmänna e-förvaltning
- att handha kassahantering och bokföring för vissa separata organisationer såsom pensionsfonden och Nordens Institut
- att bereda EU-ärenden inom avdelningens rättsområden
- att delta i implementeringen av skatteundantaget
- att handha beredningen av övriga skattefrågor samt
- att fortsätta arbetet med att utarbeta förslag till förändringar av tjänstemannalagen i syfte att modernisera och uppdatera densamma och för att skapa grund för en modern och trygg personalpolitik.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen har beräknats respektive uppskattats enligt följande:

	2010	2011	2012	2013
Bokförda dokument	69.341	70.681	68.000	70.000
-varav inscannade fakturor		41.000	43.000	43.000
Lön-, pensions- och arvodes- tagare	7.427	7.641	7.600	7.800
Utestående lån	585	505	470	410
Räntestödslån	870	780	700	690
Dataarbetsplatser administrerade av IT-enheten				480

Påpekas kan att ett bokfört dokument kan innehålla en mängd in- respektive utbetalningar. Antalet löntagare är mätt genom antalet utgivna skatteinnehållningsbevis varvid samma person kan vara såväl lön- som arvodestagare.

Mål för år 2013

- utformningen av landskapsregeringens budgetförslag förnyas i enlighet med regeringsprogrammet
- i enlighet med det meddelande avseende den digitala agendan för Åland som landskapsregeringen under hösten 2012 lämnat till lagtinget, påbörja arbetet med att genomföra den digitala agendan utgående från årliga handlingsplaner
- landskapsregeringens hemsida förnyas, en med kommunerna och ÅHS samordnad upphandling av ett nytt publiceringssystem slutförs, varefter tjänster

- för förverkligande av grafisk layout och innehåll upphandlas. I anslutning till detta utvecklas informationstjänster och e-tjänster integrerade med landskapsregeringens dokument- och ärendehanteringssystem
- upphandlingen av ett nytt ekonomisystem slutförs, det nya ekonomisystemet installeras samt implementeras i en testmiljö för att kunna tas i drift vid årsskiftet 2013 - 2014
 - ett system för verksamhetsplanering upphandlas
 - ett system för stödhantering som uppfyller de krav som från och med år 2014 ställs gällande elektronisk kommunikation mellan landskapsregeringen och stödtagaren förverkligas
 - samordna upphandlingen av kontorsmaterial och kontorsmöbler inom landskapsregeringen, ÅHS och övriga underställda myndigheter
 - uppdatera handboken om landskapets upphandling
 - ta fram mallar och förnya rutiner för upphandlingar
 - en arbetsgrupp utreder och föreslår hur A-löneklasserna kan omvandlas till eurolöner
 - en arbetsgrupp utarbetar kriterier för beviljande av personligt lönetillägg i ÅHS avtalet (8 §) och ser över vilken eventuell anpassning av paragraferna om bestämmande av tjänstemannens grundlön (3-5 §) som krävs samt
 - en arbetsgrupp kommer med förslag, följer upp och stöder utvecklandet av åtgärder som stöder arbetshälsa fram till den lagstadgade pensionsåldern.

Utgifter

44.01.01. Finansavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-1 710 556	Grund	-2 027 000	Årets	-649 643		-2 097 000
		Tb					
Tid. års	-265 969	Tid. års	-107 000	Tid. års	-11 932	Tid. års	-60 000
Totalt	-1 976 525	Totalt	-2 134 000	Totalt	-661 575	Totalt	-2 157 000

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett nettoanslag om 2.097.000 euro.

I anslaget ingår inköp av tjänster för bl.a. kostnader för avdelningens officiella delgivningar, utbildning samt tryckningen av budgetförslag och bokslut.

Föreslås att pensionsfonden fortsättningsvis debiteras för de lönekostnader som vållas av administrationen av värdepappersportföljerna. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster. Momentet kan även gottskrivas med inkomster av kostnadsersättningar för prestationer utförda inom ramen för samarbete med andra offentliga organisationer.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 femte klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 105.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att femte klämman i budgetmotionen förkastas.

44.01.04. Verkställande av beskattningen (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-182 725	Grund	-210 000	Årets	-132 275		-210 000
		Tb					
Tid. års	-27 275	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-210 000	Totalt	-210 000	Totalt	-132 275	Totalt	-210 000

Anslaget avser den beräknade ersättningen till skattestyrelsen för de merkostnader som avvikelser i den åländska beskattningen i förhållande till beskattningen i riket föranleder. Eventuella nya avvikelser fr.o.m. år 2013 har inte beaktats vid dimensioneringen av anslaget.

Skatteförvaltningen har aviserat om en ny förhandling avseende ersättningsnivån.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 1/2012-2013.

44.01.05. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	0	Grund	-140 000	Årets	-135 000		0
		Tb					
Tid. års	-21 735	Tid. års		Tid. års	-88 860	Tid. års	-52 000
Totalt	-21 735	Totalt	-140 000	Totalt	-223 860	Totalt	-52 000

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, inget ytterligare anslag. Tidigare budgeterade anslag används för allmänt utvecklingsarbete inom avdelningens verksamhetsområde, bl.a. kostnader för att utveckla budgetering och redovisning.

44.05. ALLMÄNNA STÖD TILL KOMMUNERNA

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			4 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-6 217 118	-6 560 000	-5 415 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 217 118	-6 560 000	-5 415 000
Anslag netto	-6 217 118	-6 560 000	-1 415 000

Syftet med de allmänna stöden till kommunerna är att minska skillnaderna i ekonomisk bärkraft mellan kommunerna och främja förutsättningarna att upprätthålla den kommunala verksamhet som förutsätts i lagstiftningen. Se även allmänna motiveringen.

Inkomster

34.05.30. Inkomst av justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	4 000 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	Totalt 4 000 000

Momentet nytt.

Landskapsregeringen har för avsikt att avlämna ett lagförslag om en justering av överföringarna mellan landskapet och kommunerna. Avsikten är att från kommunerna uppbära en avgift som beräknas utgående från ett belopp per invånare som för år 2013 uppgår till 141,07 euro. Inkomsten ingår som en del i den helhetslösning som landskapsregeringen föreslår och som berör kommunernas ekonomi med beaktande av lagtingets ställningstagande i samband med antagandet av den nya landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård samt då den ekonomiska situationen kräver åtgärder även i förhållande till kommunerna. Förslaget beskrivs närmare i allmänna motiveringen.

Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 4.000.000 euro.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet konstaterar att anslaget hör ihop med lagförslag nr 6/2012-2013.

Utgifter

44.05.30. Finansieringsunderstöd till kommunerna (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-2 100 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-1 942 617 Totalt	-2 300 000 Totalt	-527 378 Totalt -2 100 000

För finansieringsunderstöd enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna föreslås ett anslag om 2.100.000 euro. Av anslaget beräknas utgående från preliminära uppgifter om beskattningen för år 2011 kompletteringen av skatteinkomster uppgå till ca 2.000.000 euro. Därtill ingår i anslaget ca 100.000 euro att på basis av kommunernas ansökningar utges enligt prövning för dels samarbetsunderstöd, dels särskilt understöd.

Landskapsregeringen välkomnar inom det sociala området särskilt samarbetsprojekt inom äldreomsorgen t.ex. beträffande äldre och teknik, inom handikappserviken och inom barnskyddet.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 6/2012-2013.

44.05.31. Allmänna landskapsandelar till kommunerna (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-1 857 241	-1 910 000	-10 057	-1 765 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 857 241	-1 910 000	-10 057	-1 765 000

Föreslås ett anslag om 1.765.000 euro. Anslaget avser allmänna landskapsandelar till kommunerna enligt LL (1993:70, ändr. 2007/68) om landskapsandelar till kommunerna.

Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 110,96 euro per kommuninvånare. Se även allmänna motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 6/2012-2013.

44.05.32. Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt till kommunerna (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-575 439	-750 000	-144 900	-650 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-575 439	-750 000	-144 900	-650 000

Under momentet föreslås ett anslag om 650.000 euro för kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter.

Anslaget har dimensionerats utgående från ÅSUB:s prognos om utvecklingen av kapitalinkomstskatterna. Det exakta beloppet som ska kompenseras blir tillgängligt först efter att beskattningen för år 2011 har slutförts.

44.05.36. Kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-1 841 822	-1 600 000	-473 000	-900 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 841 822	-1 600 000	-473 000	-900 000

Under momentet föreslås ett anslag om 900.000 euro för kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av avdrag i kommunalbeskattningen. Kompensationen beviljas i enlighet med LL (2007:14, ändr. 2007/75) om kompensation för förlust av skatteintäkter. Anslaget avser slutreglering av skatteåret 2012. Landskapsregeringen avser att lämna ett lagförslag där ovan nämnd lag slopas fr.o.m. skatteår 2013.

Anslag för kompensation för det ändrade sjukdomskostnadsavdraget för skatteår 2013 avses upptaget i budgetförslaget för år 2014. Se även allmänna motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 3/2012-2013 föreslås att anslaget under momentet ökas med 220.000 euro samt att anslaget under momentet ökas med ytterligare 750.000 euro. Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 1/2012-2013. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

44.10. SÄRSKILDA UNDERSTÖD, LÅN OCH INVESTERINGAR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	1 051 360	200 000	200 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 034 385	-10 200 000	-20 200 000
Investeringsutgifter	-8 893	0	0
Lån o övr. finansinv.	0	-2 760 000	-2 500 000
Summa utgifter	-1 043 278	-12 960 000	-22 700 000
Anslag netto	8 082	-12 760 000	-22 500 000

Under kapitlet upptas moment av blandad natur.

*Inkomster***34.10.31. Inkomst av danaarv**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	70	Grund	200 000
		Tb	200 000
Tid. års	1 035 000	Tid. års	200 000
Totalt	1 035 070	Totalt	200 000

Landskapet erhåller i enlighet med 63 § självstyrelselagen danaarv. Anslag för överlåtelse av danaarv till kommun föreslås under moment 44.10.31.

34.10.88. Försäljning av aktier

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	7 397	Grund	0
		Tb	0
Tid. års		Tid. års	
Totalt	7 397	Totalt	0

Landskapsregeringen bemyndigas att sälja aktier till skäligt pris och vad som bedöms ändamålsenligt avseende verksamhetens syfte och ägarförhållanden.

Utgifter

44.10.31. Överföring av danaarv

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	0	Grund	-200 000	Årets	-200 000		-200 000
		Tb					
Tid. års	-1 034 385	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 034 385	Totalt	-200 000	Totalt	-200 000	Totalt	-200 000

Med hänvisning till moment 34.10.31 föreslås ett anslag om 200.000 euro för överföring av danaarv till kommun. Föreslås även att landskapsregeringen befullmäktigas att överlåta eventuella fastigheter som tillfaller landskapet genom danaarv till respektive berörd kommun.

44.10.62. Bidrag för byggande av likströmsförbindelse till riket (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets		Grund	-10 000 000	Årets	-10 000 000		-20 000 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-10 000 000	Totalt	-10 000 000	Totalt	-20 000 000

Föreslås ett ytterligare delanslag om 20.000.000 euro att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. Bidraget utges i enlighet med av Ålandsdelegationen fastställda villkor för extra anslag. Nu föreslaget anslag utgör det beräknade behovet av bidrag under år 2013 medan resterande anslag, sammanlagt 20.000.000 euro, föreslås upptaget i senare budgetframställningar. Se även moment 39.15.92 samt lagtingets beslut om landskapsgaranti till säkerhet för lån som Kraftnät Åland Ab upptar (lr.framst. nr 32/2010-2011).

44.10.88. Inköp av aktier

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets		Grund		Årets	-3 500		
		Tb	-2 760 000				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-2 760 000	Totalt	-3 500	Totalt	0

Momentet utgår.

44.10.89. Aktieteckning i bolag (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets		Grund		Årets			-2 500 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-2 500 000

Momentet nytt.

För att öka andelen eget kapital i Kraftnät Åland Ab, hänvisande till lagtingets beslut om landskapsgaranti till säkerhet för lån som Kraftnät Åland Ab upptar

(lr.framst. nr 32/2010-2011), avser landskapsregeringen att utöka aktiekapitalet med 5.000.000 euro. Föreslås ett anslag om 2.500.000 euro, varvid ytterligare 2.500.000 euro upptas i budgetförslaget för år 2014.

44.20. PENNINGAUTOMATMEDEL

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	10 000 000	20 000 000	20 000 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-3 553 667	-3 659 000	-3 710 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-3 141 650	-10 600 000	-3 808 000
Summa utgifter	-6 695 317	-14 259 000	-7 518 000
Anslag netto	3 304 683	5 741 000	12 482 000

I enlighet med LF (1993:56, 17 §) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet intas årligen i landskapets budget ett anslag som uppskattas motsvara beloppet av Ålands Penningautomatförenings nettoavkastning året före budgetåret. Sedan fördelningsrådet på basis av ansökningar har lagt fram ett fördelningsförslag fattas beslut om fördelning av lån och bidrag till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål.

Ålands Penningautomatförening har i den ordning penningautomatförordningen (1993:56, 17 §) föreskriver meddelat om den beräknade nettoavkastningen för år 2012. Med beaktande av ovanstående samt oförändrad praxis vad gäller behandlingen av den lotteriskatt som återförs till landskapet föreslås att 20.000.000 euro upptas som inkomst.

Avkastningen föreslås med beaktande av ovanstående i sammandrag fördelat enligt följande:

BIDRAG:

Social verksamhet	2.650.000 euro
Miljöverksamhet	300.000 euro
Ungdomsarbete	317.000 euro
Idrott	1.414.000 euro
Kulturell verksamhet	1.801.000 euro
Evenemangsbidrag	100.000 euro
Övriga bidrag	950.000 euro
Projektbidrag	<u>2.660.000 euro</u>
	10.192.000 euro

LÅN OCH INVESTERINGAR:

Geriatrisk klinik	6.000.000 euro
Övriga lån	<u>3.808.000 euro</u>
	20.000.000 euro

Även om den långsiktiga nivån på avkastningen på penningautomatmedlen fortsättningsvis är osäker anser landskapsregeringen att ett visst utrymme för att fortgående finansiera verksamhet av likartad karaktär bestående med penningautomatmedel finns. De verksamheter som sålunda är aktuella för att finansiering genom penningautomatmedel bör vara sådana att de uppmuntrar till medborgaraktivitet och inte vara en del av det offentligas absoluta kärnverksamhet. Därtill är det enligt landskapsregeringen lämpligt att finansiera särskilda anläggningsprojekt genom penningautomatmedel för att dels utjämna fluktuationer i tillgången på medel och dels säkerställa att medel används på ett för samhället ändamålsenligt sätt.

Fördelningen sker på basis av inkomna ansökningar, varvid beaktas framförallt verksamhetens natur, samhällsintresset av verksamheten, antalet medlemmar och deras aktivitet, frivilligsatsernas andel av verksamheten och möjligheter att i samverkan med samhällsinsatser lokalt och på landskapsregeringen möta aktuella behov. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen förnyelse, jämställdhet, hållbar utveckling och demokrati.

Nya principer för verksamhets- och projektbidrag samt lån ur penningautomatmedel har fastställts under år 2012.

Föreningarna bör eftersträva att aktivera så många medlemmar som möjligt i de verksamheter som organisationerna bedriver. Landskapsregeringen avser att år 2013 vid fördelningen av anslaget beakta andelen medlemmar som aktivt tar del i organisationernas arbete och antalet frivilligarbetstimmar. Därtill ges både aktiviteter som direkt eller indirekt stöder barn och unga, samt sådan verksamhet som stöder inflyttades integration hög prioritet. Dessutom beaktas hur väl verksamheten överensstämmer med hållbar utveckling.

För att uppnå jämställdhetsmålet vid beviljande av penningautomatmedel så att fördelningen ska ske på jämlika villkor inbegärs uppgifter om fördelning av kvinnor och/eller män eller flickor och/eller pojkar gällande medlemmar och/eller aktiviteter. Utvärdering av målet möjliggörs genom att kartlägga och följa upp hur fördelningen av beviljade medel ser ut ur ett könsperspektiv.

Genom de anslag som budgeteras under detta kapitel främjas de ideella föreningarnas verksamheter som inte naturligt hänför sig till något annat budgetkapitel som finansieras med penningautomatmedel men som har sådan verksamhet som faller inom ramen för fördelningen av penningautomatmedel. Därtill understöds investeringar och projekt som gynnar de verksamheter för vilka penningautomatmedel beviljas och som främjar penningautomatföreningens verksamhet.

Se även kapitel 45.25, 46.11, 46.13 och moment 45.70.76 samt LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till skrivningar under betänkandets allmänna motivering.

Inkomster

34.20.50. Avkastning av Ålands Penningautomatförenings verksamhet							
Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	10 000 000	Grund	20 000 000	Årets	20 000 000	20 000 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	10 000 000	Totalt	20 000 000	Totalt	20 000 000	Totalt	20 000 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås en inkomst om 20.000.000 euro upptagen.

Utgifter

44.20.50. Bidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-738 800	Grund	-800 000	Årets	-31 100	-950 000
		Tb				
Tid. års	-142 290	Tid. års		Tid. års	-720 444	Tid. års
Totalt	-881 090	Totalt	-800 000	Totalt	-751 544	Totalt -950 000

Föreslås ett anslag om 950.000 euro, vilket avser bidrag ur penningautomatmedel för ideella föreningar och organisationer vilka inte hänför sig till sociala, miljö-, kultur-, ungdoms- eller idrottssektorn samt penningautomatmedel till landskapsregeringens disposition. Ökningen av anslaget avser att möjliggöra bidrag för utplantering av fiskyngel i syfte att stärka sportfisket samt för att stöda en profilsatsning på integrationsarbete och destinationsmarknadsföring inom elitfotbollen. Se även kapitel motiveringen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 24/2012-2013 första klämman föreslås att texten: "Ökningen av anslaget avser att möjliggöra bidrag för utplantering av fiskyngel i syfte att stärka sportfisket samt för att stöda en profilsatsning på integrationsarbete och destinationsmarknadsföring inom elitfotbollen" utgår ur motiveringen under momentet och att anslaget under momentet minskas med 150.000 euro.

Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

44.20.51. Projektbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-44 200	Grund	-2 759 000	Årets	-1 692 612	-2 660 000
		Tb				
Tid. års	-2 584 937	Tid. års		Tid. års	-4 101 934	Tid. års
Totalt	-2 629 137	Totalt	-2 759 000	Totalt	-5 794 546	Totalt -2 660 000

Föreslås ett anslag om 2.660.000 euro att utges som bidrag för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt eller andra investeringar som faller inom ramen för principer för fördelning av penningautomatmedel i enlighet med LL (1966:10, 3 §) om lotterier. Se även kapitel motiveringen.

44.20.52. Evenemangsbidrag ur penningautomatmedel

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-100 000	Årets	-100 000	-100 000
		Tb				
Tid. års	-43 440	Tid. års		Tid. års	-113 808	Tid. års
Totalt	-43 440	Totalt	-100 000	Totalt	-213 808	Totalt -100 000

Under momentet föreslås att av penningautomatmedel upptas ett anslag om 100.000 euro att utges som stöd för evenemang.

Evenemangsbidrag kan komma ifråga till ideella föreningar eller annan juridisk person som inte utgör företag. Syftet med evenemangsbidrag är att främja satsningar på nya eller befintliga evenemang under ett uppbyggnads- eller utvecklingskedje, som har positiv effekt på besöksnäringen. Se även kapitel motiveringen.

44.20.86. Lån ur penningautomatmedel (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-10 600 000	Årets	-10 600 000	-3 808 000	
		Tb					
Tid. års	-3 141 650	Tid. års		Tid. års	-5 701 496	Tid. års	
Totalt	-3 141 650	Totalt	-10 600 000	Totalt	-16 301 496	Totalt	-3 808 000

Föreslås ett anslag om 3.808.000 euro att utges som lån för aktivitetsfrämjande och sysselsättningsskapande projekt. Miljöförbättrande och energieffektiverande projekt prioriteras. Lånen kan även utges för socialvårdsanläggningar, idrottsanläggningar och liknande projekt. Se även kapitel motiveringen.

Lånen utges åt kommuner och via kommunens förmedling och på kommunens ansvar åt föreningar och sammanslutningar.

Räntan föreslås uppgå till f.n. 1,0 %.

44.90. PENSIONER OCH PENSIONSavgIFTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	15 000 000	16 500 000	15 500 000
Konsumtionsutgifter	-23 700 321	-26 520 000	-28 570 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-23 700 321	-26 520 000	-28 570 000
Anslag netto	-8 700 321	-10 020 000	-13 070 000

Målet är en effektiv pensionsadministration som ska beakta alla de nya krav på pensions servicen som pensionsreformen år 2005 medförde.

Arbetsbördan har ökat markant under de fem senaste åren främst på grund av ökande antal ålderspensionsansökningar och fler personer som behöver pensionsrådgivning och förhandsuträkningar.

Nedan visas utvecklingen av antalet personer som de senaste åren beviljats respektive lyft landskapspension. Från år 2009 anges fördelningen även enligt kön (kvinnor/män).

År	2007	2008	2009	Kvinnor/män 2009	2010	Kvinnor/Män 2010	2011	Kvinnor/Män 2011
Beviljade	151	234	259	170/89	282	185/97	318	196/122
varav								
ålderspensioner	89	141	151	92/59	168	102/66	211	125/86
Utbetalda	1.606	1.709	1.835	1.147/688	1.950	1.218/732	2.121	1.322/799

I juni 2012 fördelade sig pensionsutbetalningarna enligt följande:

	Kvinnor	Män	Totalt
Antal mottagare	1.322	802	2.124
Utbetalt belopp (euro)	1.018.674	966.046	1.984.720
Utbetalt belopp i genomsnitt (euro)	771	1.205	934

Förväntat antal ålderspensionsansökningar

År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År	År
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
230	222	286	229	272	268	292	248	235	259	256	261

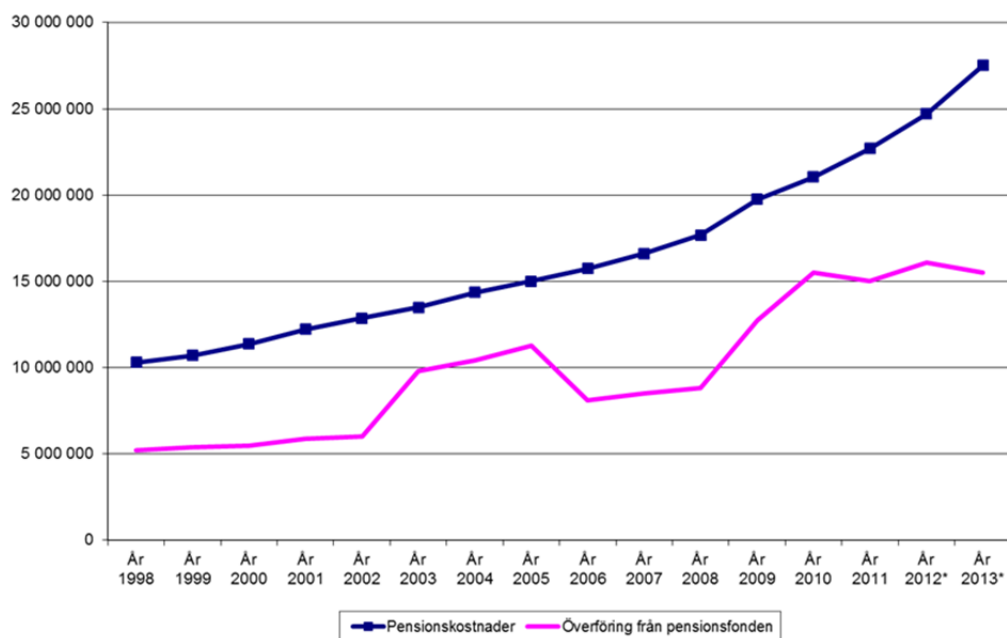
I förväntat antal år 2013 ingår även de personer som redan är över individuell pensionsålder men som ännu inte sökt ålderspension.

Det ökande antalet pensionstagare innebär även ökade pensionsutgifter. Enligt prognoserna inom arbetspensionssystemet i Finland så ökar den förväntade medellivslängden snabbare än man tidigare beräknat och enligt statistiken verkar dödligheten minska i synnerhet i de äldre åldersklasserna. Trenden är densamma inom landskapets pensionssystem.

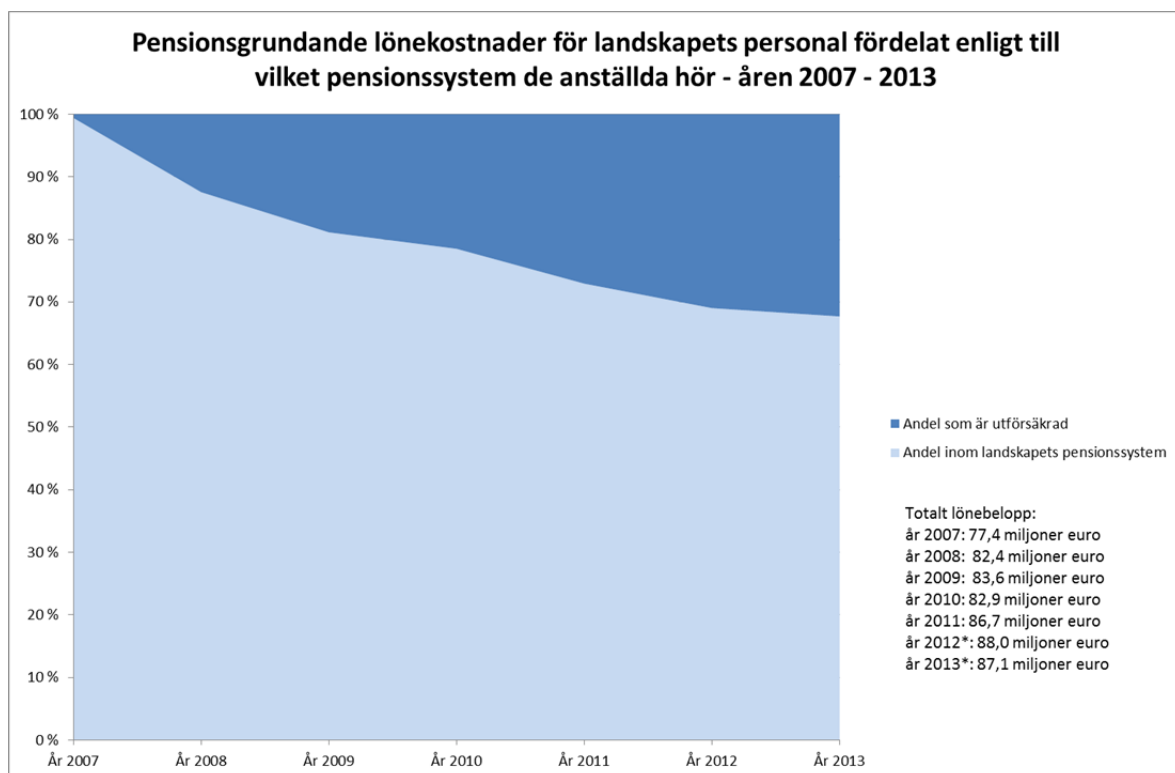
Gamla anställningar utreds fortfarande och uträknas och registreras i Statskontorets PSR-net system. Dit sänds även pågående anställdas årliga löneuppgifter som sedan överförs till pensionssystemets gemensamma datasystem AREK. Ett tillräckligt underlag för beräkning av pensionsansvarskulden finns nu tillgängligt. Förberedelser för genomförandet av beräkningen pågår. Då beräkningen föreligger kan en strategi för fonden utarbetas.

Pensionskostnadernas utveckling och överföringen från pensionsfonden för täckande av pensionskostnader framgår av grafen nedan.

Pensionskostnader och överföringen från pensionsfonden åren 1998 - 2013

I takt med att en allt större andel av personalen är utförsäkrade till pensionsanstalt medför det att inflödet av premier till pensionsfonden minskar. För att inte uttaget ur fonden ska överstiga de inbetalade premierna för året medför det att uttaget måste minskas. Andelen lönekostnader som ligger till grund för pensionspremier till pensionsfonden respektive pensionsanstalt framgår av grafen nedan. Vid utgången av år 2013 erläggs närmare 1/3 av pensionspremierna till pensionsanstalt.

Inkomster

34.90.04. Överföring från pensionsfonden

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	15 000 000	Grund	16 500 000	Årets	8 250 000	15 500 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	15 000 000	Totalt	16 500 000	Totalt	8 250 000	Totalt	15 500 000

Enligt LL (1995:71) om landskapet Ålands pensionsfond ska för dem som hör till landskapets pensionssystem pensionspremier och pensionsavgifter betalas till fonden medan från fonden till budgeten kan överföras ett belopp som får uppgå till högst tre fjärdedelar av landskapets årliga pensionsutgifter. Med beaktande av detta föreslår landskapsregeringen att det under år 2013 överförs ett belopp från pensionsfonden till landskapets budget som uppgår till drygt 56 % av de beräknade pensionsutgifterna och högst till summan av de pensionspremier och -avgifter som inbetalas. I uppskattningen av premieinflödet har beaktats att andelen för vilka pensionspremier inbetalas till pensionsanstalt successivt ökar. Med hänvisning till ovanstående föreslås en inkomst om 15.500.000 euro för överföringar under år 2013.

Med beaktande av detta uppskattas totalbehållningen i fonden vid slutet av år 2013 till ca 340 miljoner euro värderat enligt marknadsvärde.

Utgifter

44.90.01. Pensioner - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-339 776	Grund	-385 000	Årets	-197 500	-430 000
		Tb				
Tid. års	-35 724	Tid. års		Tid. års	-7 224	Tid. års
Totalt	-375 500	Totalt	-385 000	Totalt	-204 724	Totalt -430 000

Anslaget om 430.000 euro avser utgifter för köp av pensions Servicetjänster från Keva (Kommunernas pensionsförsäkring). Det handlar om uträknings-, registrerings- och sakkunnigtjänster samt IT-system och datakommunikation med andra pensionsanstalter samt pensionsutdrag. Därtill ingår anslag för de utgifter för registrering som avtalet med Pensionsmyndighetscentralen fortfarande kan medföra.

44.90.04. Pensioner och familjepensioner (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-22 693 231	Grund	-25 500 000	Årets	-7 324 449	-27 500 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-22 693 231	Totalt	-25 500 000	Totalt	-7 324 449	Totalt -27 500 000

Anslaget om 27.500.000 euro avser lagbundna utgifter (ÅFS 2007:54 m.fl.). Det används för ålderspensioner, invalidpensioner och rehabiliteringsstöd, deltids-pensioner och familjepensioner samt rehabiliteringspenning och andra utgifter i samband med yrkesinriktad rehabilitering. Anslaget avser även landskapets del av de kostnader som fördelas mellan pensionsanstalterna för pensionsdelar som tjänats in för oavlönade perioder från år 2005. Anslaget får även vid behov användas för att bekosta specialundersökningar om arbetsförmåga och rehabiliteringsbehov för personer som söker invalidpension.

44.90.05. Övriga pensionsutgifter (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-631 591	Grund	-635 000	Årets	-161 246	-640 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-631 591	Totalt	-635 000	Totalt	-161 246	Totalt -640 000

Anslaget om 640.000 euro avser pensionsbaserad KomPL-betalningsandel (tidigare KTAPL) enligt lagen om kommunala pensioner. Landskapet övertog betalningsansvaret i samband med ÅHS-reformen, varför avgiften således är att betrakta som betalning av Ålands folkhälsoförbunds och Ålands vårdförbunds skuld till Keva (Kommunernas pensionsförsäkring).

44.95. ENLIGT FÖRVALTNINGSOMRÅDE ICKE FÖRDELADE POSTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	41 812	880 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-756 147	-750 000	-759 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-143 456	-680 000	-730 000
Summa utgifter	-899 604	-1 430 000	-1 489 000
Anslag netto	-857 791	-550 000	-1 459 000

*Inkomster***34.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets 41 812	Grund 880 000	Årets 831 138	30 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års 20	Tid. års
Totalt 41 812	Totalt 880 000	Totalt 831 158	Totalt 30 000

Anslaget avser inkomster för vilka inte upptagits särskilda anslag, bl.a. ersättning för kopior, postporton, telefonsamtal och avgifter för registrering av domännamn m.m.

*Utgifter***44.95.01. Förvaltningens ofördelade verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -469 072	Grund -420 000	Årets -201 655	-454 000
	Tb		
Tid. års -37 669	Tid. års	Tid. års -5 302	Tid. års
Totalt -506 741	Totalt -420 000	Totalt -206 956	Totalt -454 000

Föreslås ett anslag om 454.000 euro för förvaltningens gemensamma kostnader för vissa centrala av finansavdelningen administrerade kontorsfunktioner och inköp av tjänster för likviditetsförvaltning. I anslaget ingår kostnader för drift och viss modifiering av förvaltningen gemensamma datasystem. Anslaget kan även användas för utgifter för drift av toppdomänen .ax. Anslaget för teletjänster har ökats eftersom anslag för förvaltningens telefonsystem, sammanlagt 50.000 euro, har överförts från moment 43.40.01.

Utgifterna beräknas fördela sig enligt följande

- kontorsmaterial och förnödenheter	60.000 euro
- underhåll av inventarier	20.000 euro
- tryckningstjänster	15.000 euro
- banktjänster	25.000 euro
- posttjänster	60.000 euro
- teletjänster	120.000 euro
- expert- och utredningstjänster	50.000 euro
- patent- och licensavgifter	85.000 euro
- hyror och övrigt	<u>19.000 euro</u>
	454.000 euro

44.95.04. Ålandsdelegationen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-6 900	Grund	-10 000	Årets	-6 253	-10 000	
		Tb					
Tid. års	-5 891	Tid. års		Tid. års	-2 518	Tid. års	
Totalt	-12 791	Totalt	-10 000	Totalt	-8 771	Totalt	-10 000

För landskapets kostnader för Ålandsdelegationens verksamhet föreslås ett anslag om 10.000 euro.

44.95.05. IKT-utveckling (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-81 308	Grund	-300 000	Årets	-162 184	-275 000	
		Tb					
Tid. års	-140 000	Tid. års		Tid. års	-465	Tid. års	
Totalt	-221 308	Totalt	-300 000	Totalt	-162 649	Totalt	-275 000

Föreslås ett anslag om 275.000 euro för central IKT-utveckling för förvaltningens behov för vilket inte upptagits särskilda anslag.

Anslaget kan användas för konsulttjänster, inköp av programvaror, projektledarsamt IT-assistenttjänst m.m.

I anslaget ingår även kostnader för konsulttjänster för utvecklingsarbete relaterat till landskapsregeringens befintliga centrala IT-system.

44.95.08. Förtroendemannaarvoden m.m.

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-15 307	Grund	-20 000	Årets	-10 943	-20 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-15 307	Totalt	-20 000	Totalt	-10 943	Totalt	-20 000

I anslaget om 20.000 euro ingår kostnader för förtroendemannaarvoden samt övriga arvoden och ersättningar för facklig verksamhet i enlighet med gällande tjänstekollektivavtal.

44.95.70. Anskaffning av inventarier (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-38 400	Grund	-130 000	Årets	-67 348	-130 000	
		Tb					
Tid. års	-105 057	Tid. års		Tid. års	-116 831	Tid. års	
Totalt	-143 456	Totalt	-130 000	Totalt	-184 179	Totalt	-130 000

Under momentet föreslås ett anslag om 130.000 euro. Anslaget avser anskaffning och utbyte av datorer och övrig datautrustning samt möbler och kontorsmaskiner.

44.95.71. Anskaffning av nytt ekonomisystem (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-400 000	Årets	-399 751	-100 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -400 000	Totalt	-399 751	Totalt -100 000

Upphandling av ett nytt ekonomisystem pågår. Landskapsregeringen föreslår att ett ytterligare anslag om 100.000 euro upptas, varefter sammanlagt 500.000 euro budgeterats för projektet.

44.95.72. Utgifter för digital agenda, samordnad IT-utveckling och e-förvaltning (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund		Årets	-140 000	-500 000
	Tb	-150 000			
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -150 000	Totalt	-140 000	Totalt -500 000

Föreslås ett anslag om 500.000 euro för utgifter inom ramen för den digitala agendan för Åland. Anslaget kan användas för konsult- och projektledartjänster, systemanskaffningar och andra för genomförandet av den digitala agendan tillhörande kostnader. I anslaget ingår kostnader såväl för landskapsregeringens egna utvecklingsarbeten och investeringar som för förvaltningsgemensamma utgifter.

Utgifter som är förvaltnings specifika för övriga deltagande parter i den digitala agendan bekostas däremot av respektive organisation.

I enlighet med detta samordnas upphandlingen av ett nytt publiceringssystem för landskapsregeringen med övriga till förvaltningen hörande myndigheter och enheters hemsidor samt med övriga deltagande parter i den digitala agendan varefter en upphandling av tjänster för förverkligande av grafisk layout och innehåll genomförs.

I anslutning till förnyelsen av hemsidan vidareutvecklas landskapsregeringens system för elektronisk dokument- och ärendehantering samt informations- och e-tjänster kopplade till detta.

I anslaget ingår även kostnader för ett system för verksamhetsplanering, samt kostnader för utvecklandet av ett nytt system för stödhantering.

35./45. SOCIAL- OCH MILJÖAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	10 322 009	11 323 000	8 237 000	-27,3%	-20,2%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-81 276 965	-82 446 000	-82 695 000	0,3%	1,7%
Överföringsutgifter	-31 853 990	-33 239 000	-34 694 000	4,4%	8,9%
Realinvesteringsutgifter	-5 568 425	-3 350 000	-7 200 000	114,9%	29,3%
Lån och övriga finansin- steringar	0	-30 000	-50 000	66,7%	
Summa utgifter	-118 699 380	-119 065 000	-124 639 000	4,7%	5,0%
Anslag netto	-108 377 371	-107 742 000	-116 402 000	8,0%	7,4%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 205 925	-1 220 000	-1 303 000	6,8%	8,0%
Övriga sociala uppgifter	-10 107 470	-10 725 000	-10 606 000	-1,1%	4,9%
Av kommunerna anordnade sociala tjänster	-18 859 220	-19 760 000	-20 864 000	5,6%	10,6%
Mottagande av flyktingar	-65 018	0	0		-100,0%
Penningautomatmedel för social och miljöverksamhet	-2 422 018	-2 450 000	-2 950 000	20,4%	21,8%
Övriga hälso- och sjukvårds- uppgifter	-32 973	-33 000	-53 000	60,6%	60,7%
Miljöhälsovård	-25 654	-26 000	-26 000	0,0%	1,3%
Allmän miljövard	-32 041	-24 000	-24 000	0,0%	-25,1%
Naturvård	-253 714	-239 000	-259 000	8,4%	2,1%
Vattenförsörjning och vatten- vård	-758 005	-659 000	-455 000	-31,0%	-40,0%
Avfallshantering	-134 530	-86 000	-186 000	116,3%	38,3%
Ålands miljö- och hälsoskydds- myndighet	-2 283 958	-2 516 000	-2 513 000	-0,1%	10,0%
Ålands hälso- och sjukvård	-82 518 853	-81 327 000	-85 400 000	5,0%	3,5%
Summa	-118 699 380	-119 065 000	-124 639 000	4,7%	5,0%

45.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	34 680	25 000	30 000
Konsumtionsutgifter	-1 205 925	-1 220 000	-1 303 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 205 925	-1 220 000	-1 303 000
Anslag netto	-1 171 245	-1 195 000	-1 273 000

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är enligt LL (1998:70) om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgifter är därför att allmänt planera, leda, utveckla, samordna och följa upp verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård, miljömedicin och miljövard samt utöva tillsyn över socialvården, hälso- och sjukvården samt naturvården.

Det långsiktiga målet för socialpolitiken är att på ett hållbart sätt trygga den grundläggande välfärden med tillräckliga resurser för vård och omsorg samt att verka för social rättvisa och för minskade ekonomiska och sociala klyftor i det åländska samhället. Vidare ska avdelningen verka för att kvinnor och män, flick-

or och pojkar ska ha tillgång till likvärdig och trygg socialvård.

För att stärka och utveckla tillsynen över den privata och offentliga socialvården och göra tillsynen mer oberoende, avser landskapsregeringen att överföra ansvaret för tillsynen och för beviljandet av tillstånd från landskapsregeringen till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM. Genom överföringen separeras merparten av myndighetsutövningen över det sociala området från den allmänna förvaltningen, vilket innebär att landskapsregeringens arbete på det sociala området i större utsträckning kommer att inriktas på lagstiftning och övergripande strategiska frågor.

Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården är att främja en hållbar utveckling genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt att verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en tillräckligt god sjukvård.

Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljö- och hälsoskyddarbete är att bidra till att nå en hållbar utveckling.

Mål och åtgärder för år 2013

Socialpolitik

- att vidta lagstiftningsåtgärder för att fr.o.m. år 2014 överföra tillsynen över den privata och offentliga socialvården samt tillståndsverksamheten för producenter av privat socialservice till ÅMHM
- att verka för en samordning av ombudsmannaskapen på Åland
- att ta fram ny modell för socialvårdsplanen
- att utöva tillsyn i enlighet med ”Tillsynsplan för socialvårdsbyrån”
- att utarbeta erforderliga anvisningar till barnomsorgslagen
- att fortsätta arbetet mot målet att barnkonsekvensanalys av beslut och lagar som berör barns och ungdomars hälsa och levnadsbetingelser blir rutin
- att fortsätta främja en hållbar utveckling av äldreomsorgen genom att i enlighet med kvalitetsrekommendationen ”Tjänster för äldre” prioritera förebyggande, aktiverande och rehabiliterande åtgärder
- att i samarbete med kommunerna och ÅHS ta fram riktlinjer för omsorg och vård för grupper av äldre där behovet av riktlinjer anses särskilt stort. Under året utarbetas riktlinjer angående gruppen psykogeriatriska klienter/patienter
- att fortsätta utvecklingen av det interna samarbetet mellan hälso- och sjukvårdsbyrån och socialvårdsbyrån inom området äldreomsorg i syfte att säkra helhetssynen på äldre och deras behov av samhällstjänster samt
- att ta fram underlag till lagstiftning angående äldres rätt till tjänster, reviderad lag om behörighetsvillkor för yrkesutbildad personal inom socialvården, förslag till reviderad lag om missbrukarvård och förslag till reviderad lag om nykterhetsarbete.

Hälso- och sjukvårdspolitik

- att fortsätta arbetet med landskapslagen om hälso- och sjukvård och utfärda närmare bestämmelser på förordningsnivå inom i lagen angivna områden
- att vidta åtgärder som behövs för implementeringen av EU:s direktiv om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård
- att utarbeta rapport om befolkningens hälsa och välfärd och de åtgärder som vidtagits
- att ta fram kostnadskalkyler för olika servicenivåer av tjänster inom den allmänna tandvården samt
- att vidta lagstiftningsåtgärder för att fr.o.m. år 2014 överföra tillsynen över den offentliga hälso- och sjukvården till ÅMHM.

Miljöpolitik

- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras samt tillse att be-
fintliga naturskyddsområden bibehåller sin gynnsamma bevarandestatus
- att tillse att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör
hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att förbereda en ansökan om EU-LIFE-medel på naturvårdsområdet
- att utreda hur en undervattensnationalpark skulle kunna förverkligas
- att verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön, att minska förorening och
skadlig påverkan och därigenom bevara och förbättra vattenkvaliteten i ha-
vet, sjöar och grundvatten
- att minska utsläppen av fosfor och kväve inom alla sektorer och att minska
övergödningen i Östersjön i enlighet med HELCOM:s åtgärdsprogram
- arbeta för en kretsloppsbasead och mer hållbar fiskodling i EU-projektet
AQUABEST och i enlighet med landskapsregeringens strategibeslut
- arbeta för att ytterligare minska utsläppen från jordbruket genom riktad råd-
givning och nya kombinationer av våtmarker, skydds-zoner och infiltrering
- att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden
- att optimera miljöåtgärderna inom ramen för arbetet med de nya operativa
EU programmen för landsbygdsutveckling samt havs- och fiskerisektorn
- att förebygga att avfall uppkommer och tillvarata den resurs som avfall utgör
så effektivt som möjligt och med så liten påverkan på miljön som möjligt
- att ta fram underlag till reviderad lagstiftning om producentansvaret
- att verka för ett gott konsumentskydd gällande livsmedel, kemikalier och
produktsäkerhet
- att verka för en god djurhälsa inklusive djurskydd och smittskydd
- att förbättra och förtydliga miljö- och hälsoskyddslagstiftningen utan att för-
sämra miljö- och hälsoskyddet
- att arbeta med att införa mera hållbarhetstänkande i beslutsfattandet samt
- att fortsätta arbetet med överföring av lagstiftningsbehörigheten på det mil-
jömedicinska området till riket.

Inkomster

35.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster							
Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	34 680	Grund	25 000	Årets	-8 880		30 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	34 680	Totalt	25 000	Totalt	-8 880	Totalt	30 000

Under momentet upptas en beräknad inkomst om 30.000 euro. Av de föreslagna inkomsterna är 27.000 euro en årlig ersättning för av landskapsregeringen utförda uppgifter med stöd av Republikens Presidents förordning (2010:2) om vissa förvaltningsuppgifter inom hälso- och sjukvården i landskapet Åland. 2.000 euro är ett kalkylerat nettobelopp för uppburna avgifter för utfärdade tillstånd, mottagna anmälningar och övrig registerhantering. 50 % av de uppburna bruttoavgifterna betalas till staten (Valvira). Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att nämnda betalningar påförs momentet.

Därtill ingår inkomster från avgifter för anmälan och rapportering till producentregistret.

Utgifter

45.01.01. Social- och miljöavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-854 959	Grund	-1 220 000	Årets	-645 317	-1 203 000	
		Tb	0				
Tid. års	-350 966	Tid. års		Tid. års	142	Tid. års	-100 000
Totalt	-1 205 925	Totalt	-1 220 000	Totalt	-645 175	Totalt	-1 303 000

Under momentet föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 1.203.000 euro.

I anslaget ingår utgifter för personalkostnader, inköp av tjänster, kompetensutveckling för avdelningens personal, tjänsteresor och handledning samt för litteratur, information, utbildning, utredningar, material, förnödenheter, teletjänster, annonsering och representation.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 sjätte klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 60.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att den sjätte klämman i budgetmotionen förkastas.

45.10. ÖVRIGA SOCIALA UPPGIFTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-78 894	-100 000	-90 000
Överföringsutgifter	-10 028 577	-10 625 000	-10 516 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-10 107 470	-10 725 000	-10 606 000
Anslag netto	-10 107 470	-10 725 000	-10 606 000

I kapitlet ingår anslag för verksamheter som främjar utvecklingen av socialvården, understöd för familjepolitiska förmåner, tryggheten av skälig utkomst samt för förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet.

Förtroenderådet

Förtroenderådet arbetar kontinuerligt med aktuella frågeställningar gällande socialvården och hälso- och sjukvården. Under år 2013 prioriterar förtroenderådet att arbeta med äldreomsorgen.

Handikapprådet

Handikapprådet avser att under år 2013 fortsättningsvis arbeta med tillgänglighet och med att främja de funktionshindrades ekonomiska levnadsvillkor.

Utgifter

45.10.01. Övriga sociala uppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-33 106	Grund	-60 000	Årets	-54 434		-50 000
		Tb					
Tid. års	-45 788	Tid. års	-40 000	Tid. års	-28 357	Tid. års	-40 000
Totalt	-78 894	Totalt	-100 000	Totalt	-82 791	Totalt	-90 000

Med beaktande av tidigare års anslag om 40.000 euro föreslås ett anslag om 50.000 euro för

- utgifter för utvecklingsarbete inom socialvården
- förverkligandet av det alkohol- och narkotikapolitiska programmet
- handikapprådets, förtroenderådets och kommittéers verksamhet
- de extra kostnader som posten debiterar för hembärning av post till personer med funktionshinder samt
- att ersätta kommuner för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU- eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 eller nr 883/2004 om tillämpningen av systemen för social trygghet.

45.10.50. Bostadsbidrag (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-1 187 300	Grund	-1 500 000	Årets	-607 100		-1 400 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 187 300	Totalt	-1 500 000	Totalt	-607 100	Totalt	-1 400 000

För bostadsbidrag som enligt LL (1975:63) om tillämpning av lagen om bostadsbidrag beviljas enligt i riket gällande grunder, föreslås ett anslag om 1.400.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

År	Antal hushåll i medeltal som regelbundet får bostadsbidrag	Regelbundet bostadsbidrag i medeltal i euro per månad
2007	229	228
2008	235	244
2009	273	258
2010	325	282
2011	315	254
januari - april 2012	314	261

45.10.52. Moderskapsunderstöd (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-46 827	Grund	-80 000	Årets	-22 734		-90 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-46 827	Totalt	-80 000	Totalt	-22 734	Totalt	-90 000

I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 90.000 euro. Anslaget har beräknats

från ett födelsetal om ca 300, fyra internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2013 samt en kostnad om 231 euro per moderskapsförpackning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

45.10.53. Barnbidrag (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -8 482 000	Grund -8 640 000	Årets -2 215 000	-8 640 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -8 482 000	Totalt -8 640 000	Totalt -2 215 000	Totalt -8 640 000

Med hänvisning till LL (1994:48, ändring 2008/8, 4 §) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 8.640.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Barnbidrag per kalendermånad är enligt följande:

Barn enligt åldersordning inom familjen	Barnbidrag euro per månad
1:a barnet	110
2:a barnet	143
3:dje barnet	185
4:de barnet	214
5:te och varje följande barn	259
Ensamförsörjartillägg	50

Antalet ensamförsörjare var under år 2011 totalt 450, varav 383 kvinnor och 67 män.

Under år 2011 beviljades barnbidrag till 3.089 mottagare, varav 2.902 kvinnor och 187 män.

45.10.54. Utkomstskydd för personer med diagnosen fibromyalgi (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -17 730	Grund -20 000	Årets -6 222	-21 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -17 730	Totalt -20 000	Totalt -6 222	Totalt -21 000

Föreslås ett anslag om 21.000 euro. År 1998 upptogs medel för att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning och som hamnat utanför det yrkesinriktade rehabiliteringssystemet delvis på grund av att de inte har befunnit sig i fas med rehabiliteringssystemets utveckling.

Diagnostiseringen sker på ett mera träffsäkert sätt idag och rehabiliteringssystemet har utvecklats sedan dess, vilket resulterat i att de flesta numera får den rehabilitering deras sjukdom kräver. Utkomstskyddet kommer därför att fortsätta beviljas endast till de som idag finns med i systemet. Nya utkomstskydd beviljas

inte efter år 2006.

Från och med år 2005 får de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet från landskapsregeringen.

45.10.56. Underhållsstöd (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-274 600	Grund	-335 000
		Tb	Årets
			-144 900
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-274 600	Totalt	-335 000
		Totalt	-144 900
		Totalt	-335 000

Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 335.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av underhållsstödsärenden kan påföras momentet.

Antalet mottagare av underhållsstöd var under år 2011 totalt 271, varav 235 kvinnor och 36 män.

45.10.57. Stöd för tolkningstjänster för funktionshindrade (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-13 573	Grund	-50 000
		Tb	Årets
			-30 748
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-13 573	Totalt	-50 000
		Totalt	-30 748
		Totalt	-30 000

Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 30.000 euro som ersättning för kostnader för tolkningstjänster för funktionshindrade. Även administrativa kostnader för handläggande av tolkningsärenden kan påföras momentet.

45.15. AV KOMMUNERNA ANORDNADE SOCIALA TJÄNSTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-18 859 220	-19 760 000	-20 864 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-18 859 220	-19 760 000	-20 864 000
Anslag netto	-18 859 220	-19 760 000	-20 864 000

Enligt LL (1993:71) om planering av och landskapsandelar för socialvården ska landskapsregeringen årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren; socialvårdsplanen.

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftkostnaderna för social-

vården enligt kalkylerade grunder. Grunderna för landskapsandelarna är basbelopp enligt åldersgrupp som landskapsregeringen fastställer årligen.

Till kommunerna betalas även särskilda landskapsandelar för vardera specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna på vardera område som grund.

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Kommunernas ansökningar sammanställs i en projektplan för anläggningsprojekt. Landskapsregeringen fastställer sedan utifrån projektplanen vilka anläggningsprojekt som får inledas under verksamhetsåret.

Utgifter

45.15.30. Landskapsandel till kommunerna för driftskostnader för socialvården (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-20 560 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-18 859 220	-19 760 000	-54 078	-20 560 000

Med hänvisning till 3 kap. LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården föreslås ett anslag om 20.560.000 euro. I enlighet med landskapslag (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren. Socialvårdsplanen finns tillgänglig på <http://www.regeringen.ax/socialomiljo/planS10.pbs>.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 6/2012-2013.

45.15.31. Landskapsandel för anläggningskostnader för sociala tjänster (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-254 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	0	-254 000

Med hänvisning till 4 kap. LL (1993:71, ändrad 1998/26, 2007/69) om planering av och landskapsandel för socialvården och den preliminära socialvårdsplanen för åren 2013 - 2017 föreslås att landskapsregeringen skulle befullmäktigas att fastställa nya projekt inom socialvården så att landskapsandelarna för dessa uppgår till totalt högst 254.000 euro.

45.15.34. Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom barnomsorgen

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-50 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt
			-50 000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter ingår i budgeten för år 2012 under moment 45.15.30.

Föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget används som understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska för flickor och pojkar inom barnomsorgen med annat modersmål än svenska. Understödet kan uppgå till högst 86 % av kostnaderna.

45.20. MOTTAGANDE AV FLYKTINGAR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-65 018	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-65 018	0	0
Anslag netto	-65 018	0	0

Mottagningsverksamheten har som mål att främja flyktingarnas sociala, ekonomiska och kulturella jämlikhet samt deltagande i och anpassning till det åländska samhället. Mottagandet av flyktingarna organiseras av kommunerna. Till kommunerna betalas ersättning av landskapsregeringen huvudsakligen under tre år för de tjänster som omfattas av mottagandet.

I motiveringarna till LL om främjande av integration framkommer att bestämmelserna i den finländska integrationslagen om anvisande av kvotflyktingar till kommuner hör till utlänningslagstiftningen, vilket inte är Ålands lagstiftningsbehörighetsområde. Landskapsregeringen välkomnar fortsättningsvis en kommunal flyktingmottagning på Åland och arbetar för att flyktingmottagningen framöver sker genom överenskommelse mellan de åländska kommunerna och riksstyrelsen så att landskapet tar på sig en koordinerande roll.

Utgifter

45.20.30. Mottagande av flyktingar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-1 732 Grund	0 Årets	0
	Tb		
Tid. års	-63 286 Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-65 018 Totalt	0 Totalt	0 Totalt
			-507 410

Med beaktande av tillgängliga anslag från tidigare år föreslås inget anslag. Tidigare års anslag används till att betala ersättningar enligt avtal mellan Mariehamns stad och landskapet om mottagandet av flyktingar.

45.25. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR SOCIAL OCH MILJÖVERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-2 422 018	-2 450 000	-2 950 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 422 018	-2 450 000	-2 950 000
Anslag netto	-2 422 018	-2 450 000	-2 950 000

Penningautomatmedel för social verksamhet fördelas mellan ett stort antal frivilliga organisationer, år 2012 38 st., för deras verksamhet inom social- och hälsovårdssektorn samt till sju organisationer för deras verksamhet inom miljöområdet.

Anslagen under kapitlet är avsedda att ge grundförutsättningar för en bred och mångfacetterad medborgarverksamhet inom social-, hälsovårds- och miljösektorn. Frivilligverksamheten ska på ett ändamålsenligt sätt komplettera de samhälleliga insatserna med tillvaratagande av kvinnors och mäns samt flickors och pojkars kunskaper, engagemang, initiativ och idealitet. Särskilt betydelsefull har den ideella verksamheten varit och är fortfarande vid prövningen och utvärderingen av befintliga och nya verksamhetsformer, samt även tillgodoseende av sådana gruppers intresse som annars skulle ha svårt att göra sig hörda.

Se även kapitel 44.20.

Utgifter

45.25.50. Understöd för social verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -2 159 028	Grund -2 200 000	Årets -76	-2 650 000
	Tb		
Tid. års -4 890	Tid. års	Tid. års -58 557	Tid. års
Totalt -2 163 918	Totalt -2 200 000	Totalt -58 633	Totalt -2 650 000

Föreslås ett anslag om 2.650.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer.

Inom ramen för anslaget beviljas bidrag till Ålands Fountainhouse Pelaren samt till Ålands Handikappförbund r.f. för upprätthållande av skyddad arbetsverksamhet, Fixtjänst, i enlighet med den överenskommelse som ingåtts med Ålands kommunförbund.

Inom ramen för anslaget kan även bidrag för ett projekt "Äldre omsorg på distans – implementering av ny stödtjänst" finansieras. Projektet är en fortsättning på ett tidigare EU-finansierat projekt och bedrivs i samarbete mellan högskolan och kommunerna. Projektet är tvåårigt.

Inom ramen för anslaget finansieras även bidrag för en funktion som drogsamordnare.

Höjningen av anslaget avser även att möjliggöra bidrag för finansiering via Finlands Röda kors, Ålands distrikt r.f. av en studieplats vid Red Cross United

World College i Norge.

45.25.53. Understöd för miljöverksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -258 100	Grund -250 000	Årets -4 400	-300 000
	Tb		
Tid. års 0	Tid. års	Tid. års -112 180	Tid. års
Totalt -258 100	Totalt -250 000	Totalt -116 580	Totalt -300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro att beviljas som verksamhetsunderstöd till ideella organisationer för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling samt för samarbetet med Åbo Akademi genom Husö biologiska station gällande vattenundersökningar. Ansökningar som har en bra samverkan med landskapsregeringens arbete för hållbar utveckling kommer att prioriteras.

45.30. ÖVRIGA HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUPPGIFTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	0	-20 000
Överföringsutgifter	-32 973	-33 000	-33 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-32 973	-33 000	-53 000
Anslag netto	-32 973	-33 000	-53 000

Anslaget för ersättande av resekostnader för patienter i samband med vård i Sverige är avsett att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till institutioner utom Stockholm - Uppsala regionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning utbetalas på samma grunder som Folkpensionsanstalten tillämpar för resor inom landet.

Utgifter

45.30.01. Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets 0	Grund 0	Årets 0	-20 000
	Tb		
Tid. års 0	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt 0	Totalt 0	Totalt -20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro. Anslaget avser utvecklingsarbete inom hälso- och sjukvård. Utvecklingsarbetet syftar till att direkt eller indirekt förbättra förutsättningarna för god hälso- och sjukvård för landskapets invånare. Medel från anslaget kan till exempel användas till övergripande projekt och arbete inom folkhälsa, men även dito inom specifika medicinska fält som anses av vikt. Anslaget kan även användas till samarbetsprojekt med andra aktörer.

45.30.52. Understöd för Kumlinge filialapotek

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-30 000	Grund	-30 000	Årets	0	-30 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-30 000	Totalt	-30 000	Totalt	0	Totalt -30 000

Föreslås ett anslag om 30.000 euro för att understöda läkemedelsdistributionen i Kumlinge- Brändöregionen.

45.30.53. Ersättning för resor i samband med vård i Sverige (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-2 973	Grund	-3 000	Årets	-1 754	-3 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-2 973	Totalt	-3 000	Totalt	-1 754	Totalt -3 000

Föreslås ett anslag om 3.000 euro för att kompensera de patienter som av ÅHS remitteras till vård på institutioner utom Stockholm-Uppsalaregionen och som inte erhåller ersättning av Folkpensionsanstalten. Ersättning betalas på samma grunder som Folkpensionsanstalten tillämpar för resor inom landet.

45.35. MILJÖHÄLSOVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-25 654	-26 000	-26 000
Överföringsutgifter	0	0	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-25 654	-26 000	-26 000
Anslag netto	-25 654	-26 000	-26 000

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är ett gott konsument-skydd och god djurhälsa inklusive djurskydd.

För att säkra livsmedelskvaliteten och den sanitära hälsovården i landskapet utförs under året övervakningsprogram för främmande ämnen i animaliska livsmedel, såsom rester av läkemedel och bekämpningsmedel.

Förebyggandet och bekämpandet av smittsamma djursjukdomars spridning säkerställs genom att garantera en fungerande beredskap vid ökad risk för smittspridning. Upprätthållande av beredskapscentralen i Ribacka är en viktig del i det arbetet. För att uppfylla EU:s krav på övervakning av märkning och registrering av produktionsdjur anlitas statens ämbetsverk genom en överenskommelseförordning från år 2011.

Utgifter

45.35.01. Miljöhälsovård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-21 340	Grund	-26 000	Årets	-24 664	-26 000	
		Tb					
Tid. års	-4 314	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-25 654	Totalt	-26 000	Totalt	-24 664	Totalt	-26 000

Föreslås ett anslag om 26.000 euro för beredskap, provtagningar, laboratorieanalyser, utredningar, inspektioner, information, utbildning och annat arbete inom miljöhälsovårdsområdet.

45.50. ALLMÄN MILJÖVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-32 041	-24 000	-24 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-32 041	-24 000	-24 000
Anslag netto	-32 041	-24 000	-24 000

Den övergripande målsättningen är en hållbar utveckling och att miljön skyddas och vårdas i tillräcklig grad.

Landskapsregeringens arbete med hållbar utveckling för hela Åland är inriktat på att förbättra beslutsprocesserna så att balansen mellan ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser blir så jämn som möjligt och att därmed framtida konsekvenser i tillräcklig mån inverkar på besluten. En parlamentariskt tillsatt kommitté jobbar med att ta fram en strategi för arbetet. Kommittén ska lämna en rapport under året. Uppdraget är att ta fram en långsiktig strategi för en omställning av det åländska samhället med tydliga hållbarhetsmål och delmål, förslag på åtgärder, tidsplan samt förslag på utbildningsinsatser.

Miljölagstiftningen och informationsinsatser är viktiga styrmedel för att minska miljöpåverkan. Lagstiftningsarbetet inriktas på att förbättra och förtydliga den befintliga lagstiftningen utan att försämma miljöskyddet. Informationsarbetet samordnas så långt som möjligt med Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Den huvudsakliga myndighetsutövningen inom miljöområdet, förutom naturvården, ansvarar Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för. Landskapsregeringen styr myndigheten genom myndighetens resultat- och verksamhetsplan.

Utgifter

45.50.01. Allmän miljövard - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-41	Grund	-24 000	Årets	-14 226	-24 000	
		Tb					
Tid. års	-32 000	Tid. års		Tid. års	-7 959	Tid. års	
Totalt	-32 041	Totalt	-24 000	Totalt	-22 185	Totalt	-24 000

Föreslås ett anslag om 24.000 euro för gemensamma kostnader för arbetet med

hållbar utveckling, bränslekvalitetskontroll, miljöinformation och annat miljöarbete.

45.52. NATURVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	4 884	3 000	3 000
Konsumtionsutgifter	-253 714	-208 000	-208 000
Överföringsutgifter	0	-1 000	-1 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	0	-30 000	-50 000
Summa utgifter	-253 714	-239 000	-259 000
Anslag netto	-248 830	-236 000	-256 000

Den åländska naturen har påtagligt förändrats av rationellt jord- och skogsbruk samt av en urban livsstil med fritidsboende i stugor. Generellt sett är naturen idag artfattigare och mindre mångformig. Naturskydd som begränsar de negativa konsekvenserna av landskapsförändringarna är en väsentlig del av naturvårdsarbetet. Naturskyddet syftar också till att tillförsäkra allmänheten mark för rekreation.

Flera av landskapets artrikaste och mest mångformiga naturreservat är formade av äldre jordbruksmetoder och bete. Under senare år har delvis igenväxta kulturbiotoper inom reservaten röjts och hävden enligt äldre principer utökats. Arbetsinsatserna inriktas på den årliga hävden (kontinuerliga skötseln) av reservaten. Om hävden uteblir äventyras flera års arbete. Restaurering av nya delområden sker nu i begränsad omfattning. Detta gör dock inte att arbetet helt kunnat stanna av. Då nya områden förverkligas inom Natura 2000-nätverket ingår vissa vars biologiska mångfald är beroende av att restaurering och skötselåtgärder vidtas. Rationalisering av skötseln är möjlig men fordrar förnyande av vissa maskinella hjälpmedel.

De väsentligaste övergripande målsättningarna för landskapsregeringens naturvårdsarbete är

- att freda eller på annat sätt tillse att värdefull natur bevaras
- att tillse att förpliktelser enligt EU:s naturvårdsdirektiv uppfylls, i första hand genom att följa upp och förverkliga Natura 2000-programmet
- att verka för att särskilt skyddsvärda biotoper inte förstörs och att arter som hör hemma i landskapets flora och fauna fortlever i livskraftiga populationer
- att utföra de tillsyns- och övervakningsuppgifter som enligt naturvårdslagen ankommer på landskapsregeringen
- att underhålla och vårda landskapets naturreservat för att upprätthålla den biologiska mångfalden, samt att på lämpligt sätt informera allmänheten om områdenas naturvärden och möjligheterna till friluftsliv inom dessa samt
- att i möjligaste mån bistå allmänhet och verksamhetsutövare med information om värdefull natur.

*Inkomster***35.52.01. Naturvård - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	4 884	Grund	3 000	Årets	1 517	3 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	4 884	Totalt	3 000	Totalt	1 517	Totalt 3 000

Under momentet upptas beräknade inkomster om 3.000 euro från avgifter för prövning av ansökningar, arrendeinkomster och inkomster från försäljning av virke och publikationer.

*Utgifter***45.52.01. Naturvård - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-14 000	Grund	-25 000	Årets	-17 489	-25 000
		Tb				
Tid. års	-7 980	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-21 980	Totalt	-25 000	Totalt	-17 489	Totalt -25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för kostnader för kartering av Ålands natur bl.a. för att möta förväntade krav från EU. Det finns ett behov av att inventera och kartlägga förändringar i vissa artbestånd och biotoper. Vilka inventeringar som görs eller påbörjas under året kommer att avgöras utgående från kravet på att inventeringarna ska hålla hög kvalitet. Dessutom kommer den värdefulla, årliga havsörnsinventeringen att genomföras.

45.52.20. Naturresevat - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-143 013	Grund	-183 000	Årets	-74 883	-183 000
		Tb				
Tid. års	-88 721	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-231 734	Totalt	-183 000	Totalt	-74 883	Totalt -183 000

Föreslås ett anslag om 183.000 euro för kontinuerlig tillsyn och underhåll av landskapets naturresevat inklusive byggnader och anläggningar på dessa. I anslaget ingår medel för arbetskraft för skötsel och för inköp av redskap och maskiner inklusive service. Under året kommer en översyn av maskinparken att göras, vilket kan resultera i nyinvesteringar.

45.52.60. Bidrag för ersättande av skador förorsakade av sällsynta och särskilt skyddsvärda arter av djur

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-1 000	Årets	-1 000	-1 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-1 000	Totalt	-1 000	Totalt	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro för ersättande av skador som förorsakats av arter av djur som är sällsynta eller särskilt skyddsvärda enligt landskapsförordning (1998:113) om naturvård. Ersättning ges i de fall förebyggande åtgärder vidtagits utan framgång.

45.52.88. Anskaffning av områden för naturskyddsändamål (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-30 000	Årets	-30 000	-50 000	
		Tb					
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års	-5 785	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-30 000	Totalt	-35 785	Totalt	-50 000

Den tidsplan som EU fastslagit för genomförandet av Natura 2000 programmet löpte ut år 2011. Det är ännu oklart vad det innebär för Åland. Mycket arbete återstår innan programmet är förverkligat. En förverkligandeplan tas fram under år 2013. Föreslås ett anslag om 50.000 euro för att gå vidare med förverkligandet av programmet.

45.54. VATTENFÖRSÖRJNING OCH VATTENVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-432 483	-359 000	-295 000
Överföringsutgifter	-325 522	-300 000	-160 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-758 005	-659 000	-455 000
Anslag netto	-758 005	-659 000	-455 000

Landskapsregeringens målsättning är att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar vattenförvaltning. Arbetet är i linje med landskapsregeringens målsättningar rörande hållbar utveckling och balans mellan ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter.

Allmänna mål för vattenvården i landskapet är att

- verka för ett hållbart nyttjande av vattenmiljön
- att minska förorening och skadlig påverkan samt att bevara och förbättra vattenkvaliteten i havet, sjöar och grundvatten samt
- att kontinuerligt övervaka vattenkvaliteten i alla åländska vattenområden.

Arbetet för ett renare hav har högsta prioritet. Arbetet måste bedrivas dels genom konkreta åtgärder lokalt på Åland dels genom internationellt samarbete.

Ett övergripande mål är minska utsläppen av fosfor och kväve inom alla sektorer och att minska övergödningen i Östersjön i enlighet med HELCOM:s åtgärdsprogram.

I sitt beslut i Krakow år 2007 slog Östersjöländerna fast högsta tillåtna utsläppsnivåer för Östersjöns olika delbassänger i syfte att uppnå god vattenkvalitet. Överenskommelsen innebär att utsläppen av fosfor till Egentliga Östersjön ska minska med 65 % i jämförelse med referensåren 1997-2003. Motsvarande siffra för kväve är 29 %.

Minskingsbehoven har fördelats mellan de olika Östersjöstaterna i relation till deras utsläpp under referensperioden. För Åland och Skärgårdshavet nämns inga siffror, utan det sägs att minskningsbehoven ska beaktas i nationella planer.

Rent konkret innefattar det ett omfattande arbete som är lagstadgat utgående från krav i olika EU-direktiv. Genomförandet av det befintliga vattenåtgärdsprogrammet fortsätter. Arbetet med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram för de åländska kustvattnen, sjöarna och grundvattnen inleds. Arbetet ska genomföras i samråd med alla berörda parter och vara klart år 2015. Ett motsvarande program för de åländska havsområdena ska tas fram under perioden 2012 - 2016 i samarbete med övriga länder i regionen. I arbetet ingår att uppfylla de krav som åläggs Åland i internationella konventioner, såsom HELCOM.

Innehållet i åtgärdsprogrammen regleras i vattenlagen (1996:61) och är omfattande. Finansieringen av åtgärdsprogrammet sker till stor del inom ramen för EU:s strukturfonder för landsbygdsutveckling och havs- och fiskerisektorn. Under år 2013 fastställs nya operativa EU-program för perioden 2014 - 2020. De nya programmen kommer att ha stor betydelse för vilka vattenförbättrande åtgärder som kommer att genomföras under den kommande tioårsperioden.

Arbetet för en kretsloppsbasead och mer hållbar fiskodling fortsätter i enlighet med landskapsregeringens strategibeslut. I arbetet ingår att genomföra EU-projektet AQUABEST under perioden 2012 - 2014 för att utveckla metoder och

tekniker för ett mer hållbart vattenbruk i Östersjön. I detta ingår att utveckla nya styrmedel för en mer miljövänlig fiskodling, att utveckla tekniker för foder baserade på Östersjöråvaror och att undersöka potentialen för landbaserade recirkulationsanläggningar.

Det pågående arbetet med att ytterligare minska utsläppen från jordbruket fortsätter i samråd med näringen. I arbetet ingår bland annat riktad rådgivning till jordbrukare vid känsliga vattenområden. Nya kombinationer av våtmarker, skyddszoner och infiltrering testas i pilotprojekt.

Ett viktigt arbete under året är att, i samråd med dricksvattenbolag och markägare, ta fram skyddsföreskrifter och skyddsplaner för dricksvattentäkterna.

Landskapsregeringen kommer vidare att i samråd med rederinäringen aktivt arbeta för en hållbar sjöfart i Östersjön inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.

Genom information och samråd fortsätter arbetet med att öka skyddet för grunda havsvikar i samarbete med vattenägare och fiskeorganisationer.

Landskapsregeringen stöder åtgärder för förbättrad avloppsbehandling enligt kommunala planer och för vattenförsörjning i glesbygden. Landskapsregeringen önskar ett fortsatt och utökat kommunalt samarbete i avlopps- och vattenförsörjningsfrågor.

Ett program för vattenövervakning och -undersökningar genomförs. Övervakningen är lagstadgad och genomförs med syfte att ge en heltäckande översikt av vattenmiljöns tillstånd. Övervakningen utförs till allra största delen av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium. Undersökningarna genomförs i huvudsak av Husö biologiska station inom ramen för samarbetet med Åbo Akademi. De fokuseras på inventeringar av de åländska sjöarna och skärgårdsvattenen. I enlighet med den s.k. omställningsbudgeten kommer Husöundersökningarna under de kommande åren att finansieras med penningautomatmedel.

Landskapsregeringen sammanställer information om den övervakning och forskning som genomförs och presenterar den på ett lättillgängligt och stimulerande sätt för allmänheten på Internet och som pdf-version.

Utgifter

45.54.01. Vattenförsörjning och vattenvård - verksamhetsutgifter (VR)							
Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-391 839	Grund	-350 000	Årets	-257 683		-280 000
		Tb					
Tid. års	-40 644	Tid. års	-9 000	Tid. års	-47 100	Tid. års	-15 000
Totalt	-432 483	Totalt	-359 000	Totalt	-304 783	Totalt	-295 000

Med beaktande av tidigare års medel om 15.000 euro föreslås ett anslag om 280.000 euro.

Anslaget avser utgifter för

- genomförande av åtgärder i åtgärdsprogrammet för vattenvården
- vattenövervakning som genomförs av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium
- övrig vattenövervakning och -undersökningar
- driften och underhållet av reglerdammen i Kloströmmen i Sund samt grundvattenstationen i Jomala

- information samt
- annat arbete med vattenvårdsfrågor.

Nedskärningar har gjorts och besparingsåtgärder föreslagits i enlighet med första tilläggsbudgeten för år 2012. Förslaget innebär att inventeringar och andra undersökningar i samarbete med Husö biologiska station under de kommande åren finansieras med penningautomatmedel från moment 45.25.53. Vidare innebär förslaget att nedskärningar görs av den vattenövervakning som genomförs av bland andra Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium, samt att anslaget för annat arbete med vattenvårdsfrågor, främst av inköp av utrednings- och experttjänster, bibehålls på en låg nivå. Nedskärningarna kan under år 2013 till en del motverkas av tillgängliga medel från tidigare år.

Åtgärdsprogrammet för vattenvården är fastställt enligt vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, 5 kap. 22 §. Övervakningen och övriga undersökningar inklusive driften av grundvattenstationen genomförs i enlighet med 5 kap. 18 och 21 §§ i samma lag. Driften av reglerdammen i Kloströmmen, Sund, genomförs i enlighet med krav i tillståndsvillkoren för dammen.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) får momentet gottskrivas med inkomster för seminarier och deltagande i projekt som arrangeras inom ramen för verksamheten.

45.54.31. Räntestöd för vatten- och avloppsåtgärder

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-5 858	Grund	-100 000	Årets	-97 235	-60 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-5 858	Totalt	-100 000	Totalt	-97 235	Totalt	-60 000

Föreslås att 60.000 euro anslås för räntegottgörelse för tidigare godkända räntestödslån. Räntegottgörelsen är 4 % under de åtta första låneåren och 2 % under de följande åtta låneåren, dock så att låntagarens ränta är minst 2 %. Anslaget har beräknats utgående från ett ränteläge på 3 %.

Saldot på utestående räntestöds krediter var 1.268.239 euro per 15.5.2012. Den framtida kostnadsbelastningen utgående från existerande räntestödsförbindelser framgår ur tabellen nedan.

Räntestöd vatten- och avloppsåtgärder	Kostnad år 2013	Kostnad år 2014	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 - 2012	60.000	55.000	485.000	1.700.000
Summa				

45.54.60. Understöd för samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-115 316	Grund	-200 000	Årets	-343	-100 000	
		Tb					
Tid. års	-204 348	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-319 664	Totalt	-200 000	Totalt	-343	Totalt	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro som understöd för kommunala avloppsprojekt enligt kommunernas avloppsplaner och för privata projekt för fem eller fler hushåll som inte kan få kommunalt avlopp före 1.1.2013 samt för vattenförsörjningsprojekt.

Stöd för vattenförsörjning kan beviljas kommuner och sammanslutningar för att trygga vattenförsörjningen i glesbygden. Ett krav för att bidrag ska beviljas för vattenförsörjning är att sökanden visar att samtliga fastigheter som drar nytta av vattenförsörjningsprojektet har godkänd avloppsanläggning. Vid brist på anslag prioriteras avloppsprojekt före vattenförsörjningsprojekt och då främst de avloppsprojekt som har funnits med i kommunernas avloppsplanering en längre tid. Om det i ansökan om stöd framhålls att det av vattenvårdsskäl ställs särskilt stränga krav på behandling och avledande av avloppsvatten kan detta beaktas särskilt vid beslut om stöd. Stöd beviljas inte för byggandet av kommunala avloppsanläggningar i nya bostadsområden eller för nya hus eller fritidshus.

45.56. AVFALLSHANTERING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-13 869	-16 000	-16 000
Överföringsutgifter	-120 661	-70 000	-170 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-134 530	-86 000	-186 000
Anslag netto	-134 530	-86 000	-186 000

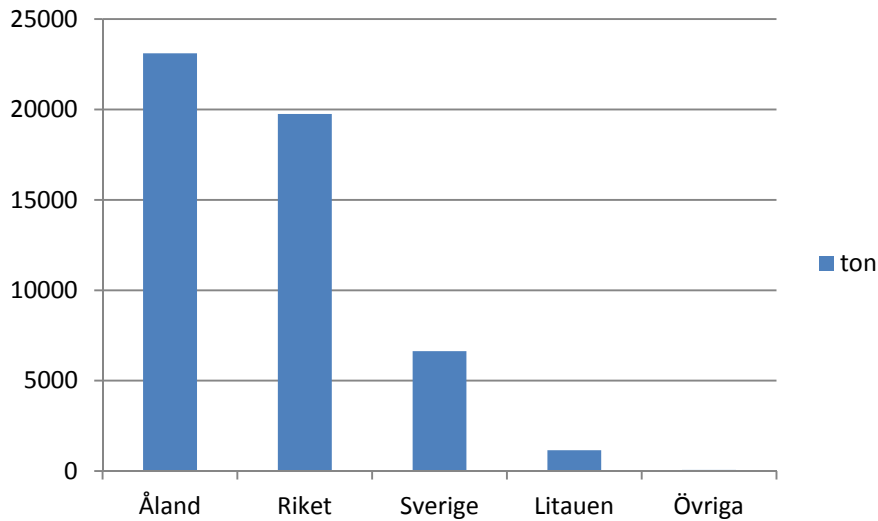
Det främsta målet på avfallsområdet är att minimera de negativa effekterna på människors hälsa och miljön vid generering och hantering av avfall. Resursanvändningen ska minska och avfallshierarkin ska tillämpas på det sätt som ger bästa resultatet för miljön som helhet.

Avfallshierarki:

- 1) Förebyggande
- 2) Förberedelse för återanvändning
- 3) Materialåtervinning
- 4) Annan återvinning, t.ex. energiåtervinning
- 5) Bortskaffande

Landskapsregeringen ansvarar för den högsta ledningen på avfallsområdet medan kommunerna ansvarar för verkställigheten. Landskapsregeringens målsättning är ett lättöverskådligt system där högt ställda miljömål uppnås samtidigt som medborgarna har acceptans för systemet.

Behandlat avfall enligt destinationsort, år 2010

Utgifter

45.56.04. Avfallshantering - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-13 869	Grund	-16 000	Årets	-5 329	-16 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-2 131	Tid. års	
Totalt	-13 869	Totalt	-16 000	Totalt	-7 460	Totalt	-16 000

Föreslås ett anslag om 16.000 euro för kostnader för

- medlemskap i Svenska Renhållningsverksförbundet
- sammanställning av avfallsstatistik (ÅSUB)
- åtgärder i enlighet med avfallsplanen och renhållningslagen (1981:3) samt
- annat arbete för att förebygga avfall, förbättra avfallshanteringen och resursanvändningen.

45.56.62. Främjande av avfallshanteringen (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-120 661	Grund	-70 000	Årets	-70 000	-170 000	
		Tb	0				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-120 661	Totalt	-70 000	Totalt	-70 000	Totalt	-170 000

Förslås ett anslag om 170.000 euro för sluttäckning av kommunala deponier.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet har erfårit att anslaget ska vara ett reservationsanslag i likhet med ändringen som gjordes i första tillägget till budgeten för år 2012. Utskottet föreslår att anslaget ändras i enlighet med detta.

45.60. ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	732 609	695 000	804 000
Konsumtionsutgifter	-2 283 958	-2 516 000	-2 513 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 283 958	-2 516 000	-2 513 000
Anslag netto	-1 551 349	-1 821 000	-1 709 000

Organisation och arbetsuppgifter

ÅMHM:s uppgifter och organisation fastställs i landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Verksamheten styrs av lagstiftningen och verksamhets- och resultatplanen, vilken fastställs av landskapsregeringen.

ÅMHM förebygger skador på människor och miljö och utjämnar konkurrensförhållanden genom rådgivning, information och lagstadgad prövning, tillsyn och provtagning inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt tillhandahåller veterinärvård och ackrediterade laboratorietjänster i landskapet. Myndighetens arbetsfält är mycket brett. Rättigheter och skyldigheter finns i ett mycket stort antal lagar och förordningar inom landskapets, rikets och gemenskapens lagstiftning.

I uppdraget ingår bland annat byggnads-, livsmedels-, vatten-, konsument säkerhets- och miljötillsyn, ansvaret för djurskyddet, tobakstillsynen och alkoholservingen, handläggningen av miljötillstånds- och miljögranskningsärenden, beredskapsfrågor samt den tidigare hälsonämndens arbetsuppgifter. Ungefär 1.300 ärenden inkommer årligen. Av de 500 olika godkännandena avgörs 70 % inom sex veckor. Tillsynen omfattar uppskattningsvis 1.400 permanenta objekt och hundratals tillfälliga verksamheter.

ÅMHM Laboratoriet sköter bland annat Ålands vattenövervakningsprogram, stödjer jordbruket med jord- och foderanalyser samt företag och privatpersoner med fysikalisk-kemiska och mikrobiologiska analyser inom livsmedel, dricksvatten, avloppsvatten och djursjukdomar. Kunderna består av 56 % företag, 31 % Ålands landskapsregering, 7 % myndighetsprover och 6 % allmänhet. Totalt analyseras över 6.300 prover per år, motsvarande 35.000 analyser.

ÅMHM står även för landskapets nyttodjursvård, smittskyddsprovtagning och köttbesiktning, upprätthåller veterinärvårdsberedskap och sköter en mindre smådjursklinik. Totalt behandlar veterinärvården 3.800 fall per år och utför mellan 2.000 – 6.000 provtagningar i enlighet med nationella och internationella program.

Verksamheten år 2013

En effektiv och modern myndighet för ett levande örike i en ren och trygg livsmiljö är ÅMHM:s vision. Kundperspektivet är en ledstjärna i arbetet. ÅMHM fortsätter år 2013 i sin andra fas, utvecklingsfasen.

Riskbaserad övervakning

Från och med år 2012 riskbedöms alla livsmedelsobjekten enskilt i enlighet med gemenskapens regler och kan därmed få en större eller mindre tillsynstid. Syftet är att bättre kunna rikta insatserna och därmed kostnaderna mot verksamhetsutövare som behöver ett starkare stöd.

Effektivisering av laboratoriet

ÅMHM Laboratoriet har de första åren fokuserat främst på kvalitet, ackreditering, samordning och arbetarskydd. Under år 2013 läggs fokus på tids- och kostnadseffektivitet dock utan att äventyra kvaliteten.

Ökad samordning inom veterinärvården

Veterinäromställningen, som innebär att kundavgifterna numera betalas till myndigheter och att endast avgifter för tjänster under jourtid betalas direkt till veterinärerna, är nu genomförd, vilken ger ökade inkomster till landskapet samtidigt som veterinärernas arbetsvillkor moderniserats. Nu riktas resurserna på effektivisering och stabilitet genom ökad samordning och långsiktigare planering av veterinärvården.

Kunden i fokus

ÅMHM utvecklar och organiserar verksamheten så att kvaliteten på handläggningen eller tjänsterna hålls på en hög nivå, samtidigt som väntetiderna minimeras. I handläggningen fästs vikt vid kvalitet, rättssäkerhet, öppenhet och effektivitet. För att nå detta lyfts bland annat personalens kompetensutveckling och insatser för att gynna en utvecklande och stödjande arbetsmiljö.

I kommunikationen med allmänheten och verksamhetsutövare strävar myndigheten till tydlighet och öppenhet. Ett steg i att tillhandahålla 24 timmars service är att vidareutveckla hemsidan och utöka de digitala tjänsterna. Insatser utförs för att öka samhällets kunskap om myndighetens ämnesområden och arbetet med miljö- och kvalitetsledningssystemet fortsätter.

*Inkomster***35.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	370 253	Grund	330 000
		Årets	-37 862
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	370 253	Totalt	330 000
		Totalt	-37 862
		Totalt	422 000

Föreslås en inkomst om 422 000 euro från veterinärvården och prövning och tillsyn enligt miljö-, hälso- och djurskyddslagstiftningen samt av serveringstillstånd. Beräknade inkomster inom prövning och tillsyn baserar sig på tidigare års utfall, veterinäromställningen, befintlig lagstiftning och de uppgifter myndigheten har över verksamheter som bedöms vara skyldiga att betala tillsynsavgift.

35.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	362 356	Grund	365 000
		Årets	251 887
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	362 356	Totalt	365 000
		Totalt	251 887
		Totalt	382 000

Föreslås en inkomst om 382.000 euro. Inkomsterna beräknas öka p.g.a. höjningar i avgiftstaxan.

Utgifter

45.60.20. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 515 549	Grund	-1 727 000	Årets	-594 144	-1 811 000
		Tb				
Tid. års	-119 468	Tid. års	-46 000	Tid. års	-574	Tid. års
Totalt	-1 635 017	Totalt	-1 773 000	Totalt	-594 718	Totalt -1 811 000

För utförande av den verksamhet som åligger Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet enligt landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet föreslås ett anslag om 1.811.000 euro.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 sjunde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 91.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att den sjunde klämman i budgetmotionen förkastas.

45.60.21. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets laboratorium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-491 607	Grund	-710 000	Årets	-312 332	-702 000
		Tb				
Tid. års	-157 334	Tid. års	-33 000	Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-648 941	Totalt	-743 000	Totalt	-312 332	Totalt -702 000

Föreslås ett anslag om 702.000 euro för att bedriva analysverksamhet inom områdena miljö, livsmedel, djur och jordbruk vid ÅMHM Laboratoriet.

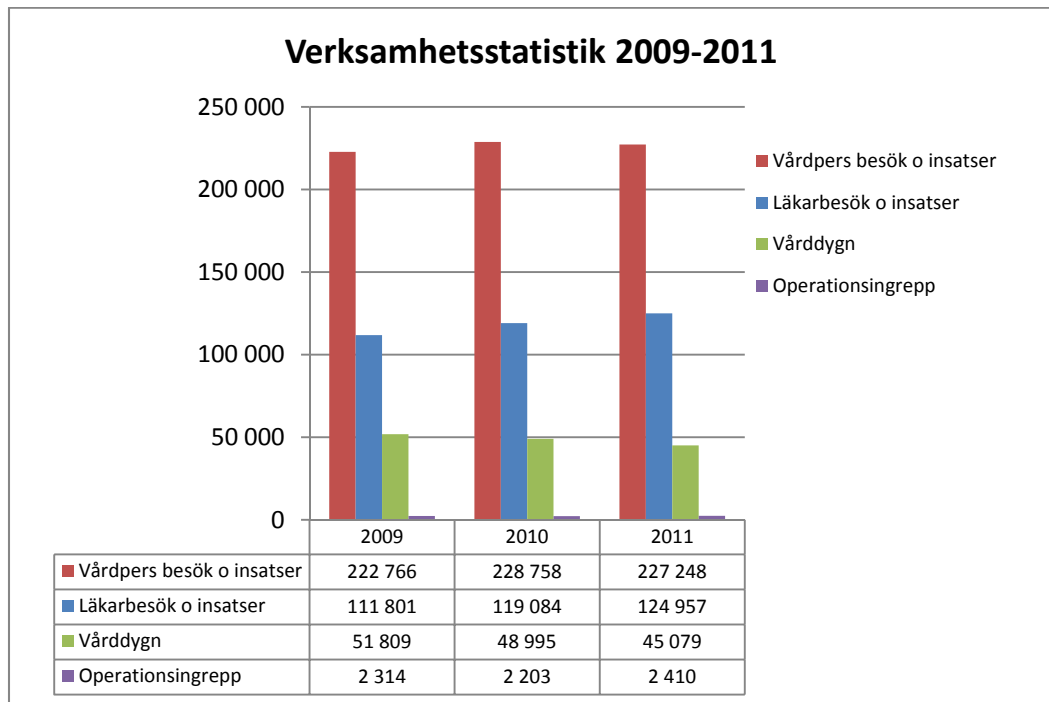
45.70. ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	9 549 836	10 600 000	7 400 000
Konsumtionsutgifter	-76 950 428	-77 977 000	-78 200 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	-5 568 425	-3 350 000	-7 200 000
Summa utgifter	-82 518 853	-81 327 000	-85 400 000
Anslag netto	-72 969 017	-70 727 000	-78 000 000

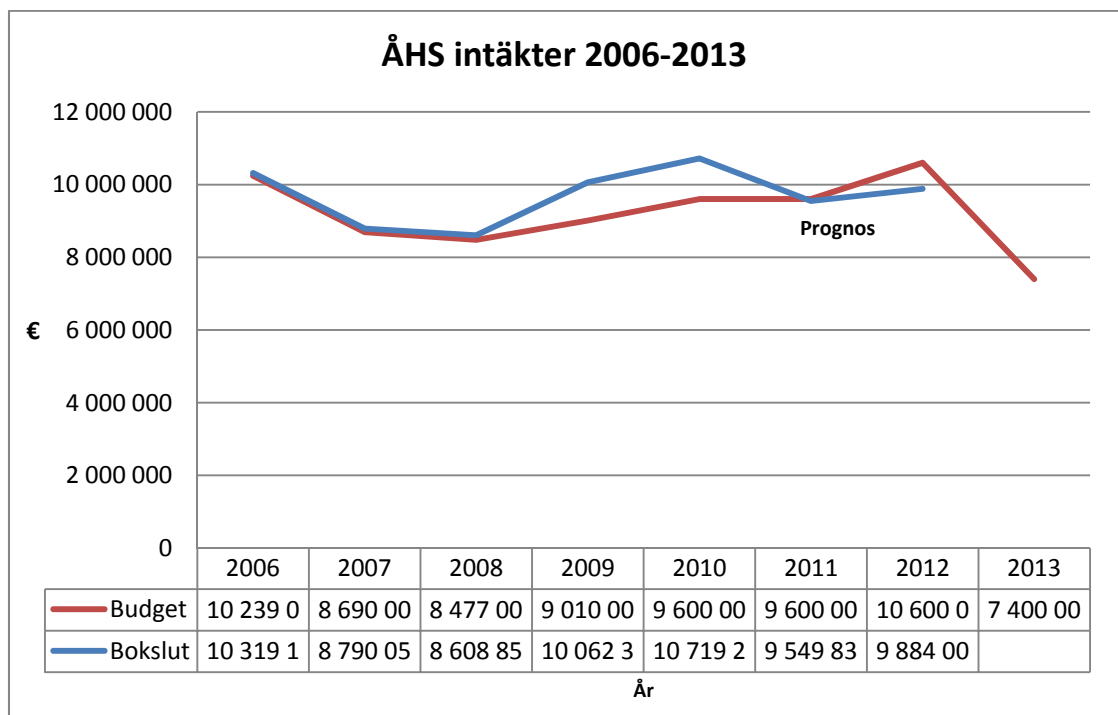
Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) har till uppgift att handha den offentliga hälso- och sjukvården på Åland. ÅHS kan sköta sina uppgifter genom att själv producera vårdtjänster eller genom att köpa tjänster av andra vårdproducenter. ÅHS kan även sälja vårdtjänster om det kan ske utan att försämra myndighetens förutsättningar att fullgöra sina uppgifter.

Verksamheten ändrar successivt karaktär så att allt mer av vården sker i öppen-vård. Utvecklingen de senaste åren framgår av nedanstående statistik. Minskningen av antalet vårddygn kan i första hand hänföras till minskat antal vårdplat-

ser inom den geriatriska kliniken, tidigare långvårdsenheten.

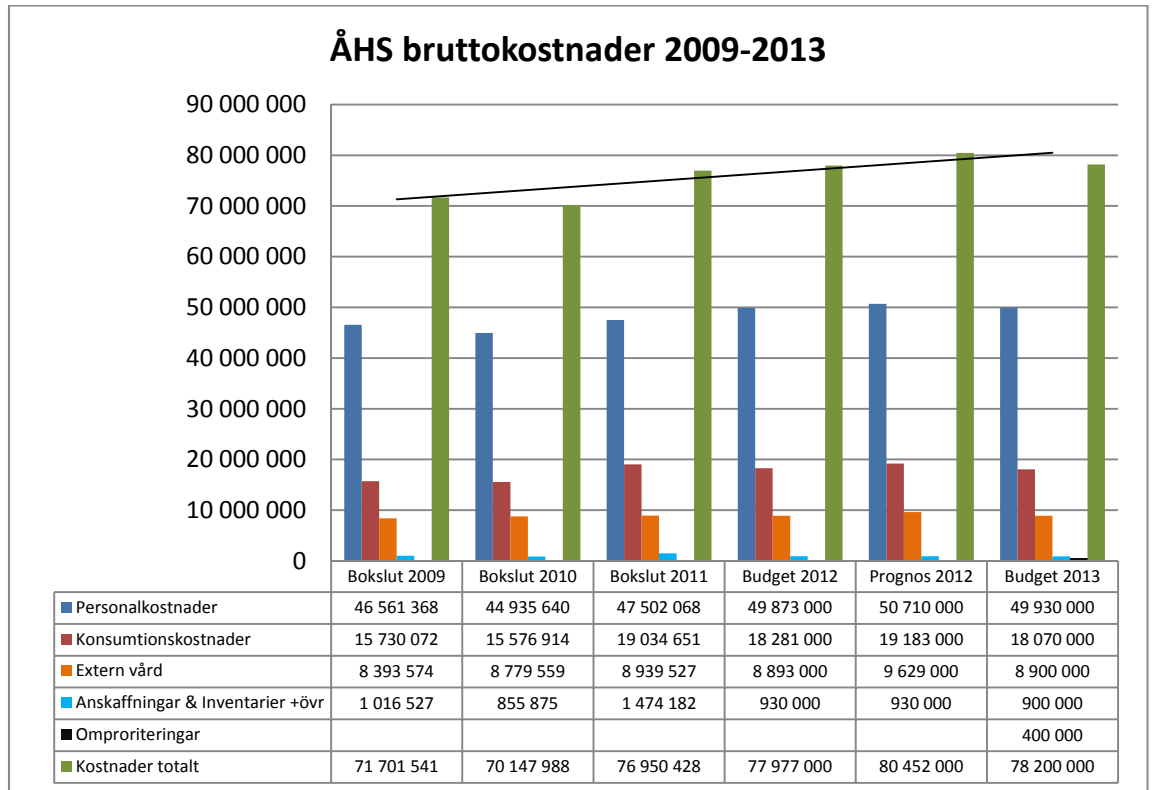
Intäkterna av ÅHS verksamhet har under de senaste åren uppgått till i storleksordningen 8 – 10 miljoner euro enligt nedanstående diagram. Av intäkterna bestod år 2011 2,7 miljoner euro av den s.k. Gullåsenavgiften, d.v.s. kommunernas ersättning för kostnaderna för vården vid långvårdsenheten förutom kostnaderna för den palliativa cancervården. I snitt har kommunerna under de 5 senaste åren erlagt 3,2 miljoner euro.

Prognosen för intäkterna under år 2012 pekar på ett underskott i förhållande till budget. Orsaken till detta är främst kommunernas förbättrade förmåga att ta hand om de så kallade klinikfärdiga patienterna, vilket i sig är positivt ur verksamhets-synpunkt. I förlängningen innebär det även lägre beläggning på geriatriska klini-

ken. Kommunersättningarna i form av den s.k. Gullåsenavgiften bortfaller med beaktande av den nya hälso- och sjukvårdslagen (2011:114) fr.o.m. år 2013 vilket syns i den sänkta nivån för inkomsterna under år 2013. Se även kapitel 44.05. och allmänna motiveringen.

Kostnadsutvecklingen under de senaste åren framgår av nedanstående diagram.

Prognosen för kostnaderna under år 2012 visar, som av diagrammet framgår, på väsentligt högre kostnader för alla kostnadsslag och därmed betydande svårigheter i förhållande till de tillgängliga budgetanslagen. Av det resterande verksamhetsanslaget från år 2011 om drygt 1,2 miljoner euro har 300.000 euro använts till angelägna anskaffningar, således återstår knappt 1 miljon euro, utöver det i budgeten för år 2012 beviljade anslaget, att användas för driften under år 2012.

I första tilläggsbudgeten för år 2012, den s.k. omställningsbudgeten, beaktades anslag för ÅHS för åren 2013 - 2015 (alla rambelopp i 2013 års beräknade penningvärde) enligt följande:

	Budget 2012	Ram 2013	Ram 2014	Ram 2015
Intäkter	10.600.000	7.400.000	7.900.000	8.400.000
Driftkostnader	77.977.000	78.200.000	78.500.000	78.500.000
Investeringskostnad	3.350.000	7.200.000	8.100.000	9.700.000
Totalram netto	70.272.000	78.000.000	78.700.000	79.800.000

För att de angivna budgetramarna för år 2013 och de därpå kommande åren ska kunna hållas måste långtgående åtgärder vidtas. I praktiken innebär det föreslagna anslaget för år 2013 med beaktande av de avtalsenliga löneökningarna ett neddragningskrav på i storleksordningen 2 %. Därtill tyder kostnadsuppföljningen för innevarande år på att ÅHS redan nu har för stor verksamhetsvolym i förhållande till budget. Det faktiska kravet på omstruktureringar och nedskärningar för att anpassa verksamheten till anslagsnivån för år 2013 är därför sannolikt minst dubbelt så stort, i storleksordningen 4 -5 %.

Situationen för myndigheten är därmed sådan att fokus måste sättas på budget och kostnads- och intäktsuppföljning. ÅHS ledning har därför begärt in skriftliga tertialanalyser inkluderande åtgärdförslag från verksamhetscheferna i syfte att klara budgetramen för år 2012 samt för att få in underlag för långsiktiga strukturförändringar som ger en lägre verksamhetsvolym och därmed lägre kostnader år 2013 och framåt. De verksamhetsuppföljningar som ÅHS ledning genomför med samtliga verksamhetsenheter syftar även dessa till att ta fram såväl strukturförändringar som ger sänkta kostnader samt att sätta fokus på allmän återhållsamhet.

Trots det besvärliga ekonomiska läget bör viss verksamhetsutveckling ske genom omprioriteringar av resurser.

En ur helhetsperspektivet viktig förändring är möjligheten till sammanhållen hemvård utgående från ett avtal mellan ÅHS och kommunerna. Enligt landskapsregeringens uppfattning är det viktigt att en sammanhållen hemvård kan genomföras på hela Åland så att den medför högre effektivitet och så att den totala kostnaden minskar. Landskapsregeringen avser därför att följa upp hur förändringen genomförs.

Ekonomi- och processperspektivet

Verksamhetsenheterna föreläggs ett nedskärningskrav på ca 3 % och det krävs stor återhållsamhet och strukturella beslut för att detta ska uppnås. Några beslut kring neddragningar är gjorda såsom minskat öppethållande och centralisering av verksamhet till sjukhusområdet och avslutande av vissa operativa ingrepp som hör till s.k. prioritetsgrupp 4, men fler likartade åtgärder behövs.

De redan fattade besluten innebär minskad jourmottagning och fredagsstängt vid Godby hälsocentral inom primärvårdskliniken. Den psykiatriska rehabiliteringsmottagningen flyttas från årsskiftet från hyrda lokaler i centrala Mariehamn till samma hus på sjukhusområdet som psykiatriska klinikens övriga verksamhet som då förtätas. Andra åtgärder som är aktuella är att antalet vårdplatser och hur dessa nyttjas ses över och sannolikt minskas. Ytterligare kan det bli aktuellt med sommarstängningar, alternativt minimal verksamhet under vissa perioder i kombination med att personal allmänt uppmuntras att ta ut semesterpenningssledighet utan vikarier, vilket påverkar tillgängligheten negativt. När det gäller allmän återhållsamhet kan det bli aktuellt med större begränsningar gällande tillgången till patienthjälpmedel, minskat underhåll av fastigheterna och minskad utveckling.

Trots det kärva ekonomiska läget så behöver resurser frigöras för nödvändiga satsningar som i längden bedöms spara tid och pengar. Ett sådant område är IT-utvecklingen där ÅHS deltar i ett samarbete med bl.a. Mariehamns stad under ledning av landskapsregeringen. Ett annat område är upphandling där likaså ett samarbete pågår med landskapsregeringen och andra offentliga organisationer. I detta arbete har ÅHS en central roll. Lagtinget har gett i uppdrag till landskapsregeringen och i förlängningen ÅHS att ÅHS ska bistå med hjälpmedel även till klienter som är intagna på institution inom socialvården. Under diskussionerna med institutionerna har framkommit att resurserna för det tekniska underhållet av hjälpmedel är för litet och att en satsning krävs för att ett helhetsansvar ska kunna tas för patienthjälpmedel.

Personalperspektivet

De neddragningar och strukturella åtgärder som är aktuella under budgetåret kommer att ske genom naturlig avgång, eller genom att tillfälliga anställningar inte förlängs. Bland de planerade nya tjänsterna är flertalet antingen utbildningar för att motsvara dagens krav bättre eller anpassning till förändringar i utbildningssystemet eller ordinariegörande av funktioner som redan är i användning.

Detta för att minska antalet tillfälligt anställda. Under året ska ÅHS påbörja en utredning om förutsättningar och konsekvenser för en övergång där merparten av anställningarna i tjänsteförhållande övergår till arbetsavtalsförhållande.

Invånar- och patientperspektivet

I samband med de minskade öppethållningstiderna för primärvårdsklinikens jourmottagning bemannas sjukvårdsupplysningen med en sjukskötare mellan kl. 16-18 under vardagar. Satsningen på TeleQ, ett telefonsvarsystem där sjukvården ringer upp patienten på avtalad tid, ska utvärderas under året och användningen av systemet kommer att utökas om erfarenheterna då är lika positiva som de initiala signalerna indikerar.

Anlitandet av köpta vårdtjänster utanför Åland är satt under stor ekonomisk press som ytterligare förstärks av att euron är lågt värderad jämfört med den svenska kronan. Som ett led i detta har styrelsen förtydligat principerna för remittering till vård utanför Åland och där framhålls att den remitterande läkaren ska göra en helhetsbedömning och att det inte råder fritt val för patienten beträffande vart remissen ska skickas.

En mobil tandvårdsenhet ska införskaffas. Den mobila tandvårdsenheten ska tillgodose skärgårdsbornas behov av bastandvård och bastandvård för klienter vid institutioner, samt i mån av möjlighet även för personer med funktionsnedsättning. För att sköta tandvården i den nya enheten avsätts för uppdraget en tandläkare och en tandskötare vid tandvårdskliniken, vilket motsvarar den personalresurs som fanns innan den mobila tandvårdsverksamheten upphörde år 2010. Efter det inledande året 2013 görs en bedömning av verksamheten och eventuella förändringar i personal och övriga resurser beaktas i budgeten för år 2014.

Inkomster

35.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsinkomster							
Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10				Budget 2013	
Årets	6 868 557	Grund	7 300 000	Årets	2 909 107	6 800 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	6 868 557	Totalt	7 300 000	Totalt	2 909 107	Totalt	6 800 000

Föreslås att en inkomst om 7.400.000 euro upptas under momentet.

Avsikten är att fastställa en ny avgiftsstadga.

En stor del av intäkterna, drygt 1 miljon euro är dock beroende av behovet av vård för icke ålänningar och sådana patienter som omfattas av lagstadgade trafik- och olycksfallsersättningar. Hur det behovet utvecklas under året kan inte styras. Däremot bör rutinerna kring olycksfallshanteringen ses över för att minska risken för felaktig eller ofullständig hantering.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet konstaterar att anslaget måste minskas med 600 000 euro med anledning av att det inte längre är sannolikt att anslaget i landskapsregeringens budgetförslag kommer att hålla. Utskottet har erfarit att styrelsen för ÅHS har tagit initiativ till höjning av högkostnadsskyddet och att det sannolikt behövs avgiftshöjningar samt en höjning av högkostnadsskyddet för att nå inkomstmålet år 2013 trots en sänkning av anslaget. Utskottet konstaterar att ett nytt avgiftssystem är under beredning. Utskottet betonar att landskapsregeringen utreder avgifternas storlek i förhållande till motsvarande avgifter i omkringliggande reg-

ioner.

35.70.39. Kommunernas ersättning för Gullåsen

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	2 681 279	Grund	3 300 000	Årets	1 495 710	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	2 681 279	Totalt	3 300 000	Totalt	1 495 710	Totalt 0

Momentet utgår. Kommunernas ersättning för vården vid Gullåsen, numera geriatriska kliniken, upphör enligt ikraftträdelsebestämmelserna i § 56 LL om hälso- och sjukvården från och med den 1.1.2013.

Utgifter

45.70.20. Ålands hälso- och sjukvård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-74 757 958	Grund	-77 977 000	Årets	-20 482 613	-80 600 000
		Tb				
Tid. års	-2 192 470	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-76 950 428	Totalt	-77 977 000	Totalt	-20 482 613	Totalt -80 600 000

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 78.200.000 euro.

Föreslås därtill, med hänvisning till 8 § i finansförvaltningslagen (1971:43) att donationer som Ålands hälso- och sjukvård erhåller kan gottskrivas momentet och användas som finansiering av utgifter i enlighet med donatorns önskemål.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I tll Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 7/2012-2013 föreslås att anslaget under moment 45.70.20 minskas med 782.000 euro. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

Landskapsregeringen anger i budgetförslaget att det faktiska kravet på omstruktureringar och nedskärningar för att anpassa verksamheten till anslagsnivån för år 2013 är i storleksordningen 4-5 procent. Utskottet har erfarit att anslaget i landskapsregeringens budgetförslag inte kommer att räcka. Utskottet föreslår därför att anslaget höjs med 2 400 000 euro. Utskottet har vidare erfarit att ÅHS måste vidta sparåtgärder uppgående till ca 2 000 000 euro för att klara verksamheten trots en förhöjning av anslaget. Utskottet betonar att ÅHS under år 2013 bör förbereda ytterligare omstruktureringar och nedskärningar i syfte att minska kostnadsramen.

Utskottet förutsätter att landskapsregeringen tillsammans med ÅHS styrelse vidtar omstruktureringar i fråga om ÅHS ekonomi och ledningssystem i syfte att säkerställa att ÅHS styrelse och landskapsregeringen erhåller fullständig kontroll över ÅHS kostnadsutveckling.

Utskottet hänvisar i övrigt till sina skrivningar under den allmänna motiveringen gällande budgetdisciplin.

Utskottet konstaterar att ÅHS verksamhetsutgifter utgör drygt 40 procent av landskapets totala kostnader varför det är helt nödvändigt att få kontroll över myndighetens kostnadsutveckling för att nå en budget i balans inom mandatperioden.

45.70.70. Anskaffningar (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-71 150	Grund	-950 000	Årets	-950 000	-700 000
		Tb				
Tid. års	-612 351	Tid. års		Tid. års	-315 917	Tid. års
Totalt	-683 501	Totalt	-950 000	Totalt	-1 265 917	Totalt
						-700 000

Föreslås ett anslag om 700.000 euro enligt följande:

Elektroniskt systemstöd i verksamheten 280.000 euro

IT används idag överallt inom ÅHS och antalet system blir successivt allt fler samtidigt som vissa behöver bytas ut för att de inte längre uppfyller de krav som finns dels funktionsmässigt, dels tekniskt. Grunden för väl fungerande systemstöd är en säker och tillräckligt IT-infrastruktur och ÅHS har en teknisk utvecklingsplan för de närmaste tre åren. Planen syftar till att uppnå en enligt dagens mått modern infrastruktur och teknisk IT-säkerhet. Avsikten är även att utvecklingen i stort ska ske i samarbete med i första hand landskapsregeringen och Mariehamns stad för att underlätta ett framtida utökat samarbete och eventuella samgående på IT-området.

Andra aktuella större projekt är:

- ärende- och dokumenthantering
- byte av personaladministrativt system
- system för upphandlingen inklusive beställningar och avtalshantering
- åtgärder med anledning av systemrevisionen av det patientadministrativa systemet (Medix)
- nytt intranät
- e-faktura till kund
- eReceipt samt
- övriga e-tjänster.

Övrig utrustning 300.000 euro

Den tekniska och särskilt den medicintekniska utvecklingen går snabbt. Förutom den tekniska utvecklingen kan utrustning behöva förnyas p.g.a. att servicen inte längre garanteras från leverantören. I första hand är avsikten att förnya autoklaverna på operationsavdelningen och instrumentvården. Behovet av bilar inom organisationen ökar även i takt med att hemsjukvården utökas. Befintliga bilar behöver även bytas ut.

Mobil tandvårdsenhet 120.000 euro

I investeringsbudgeten för år 2012 finns 100.000 euro anslaget för upphandling av en mobil tandvårdsenhet. Det framkommer där att kostnadsläget är mycket osäkert då flera alternativ undersöks. I de kartläggningar som gjorts över alternativ har man kommit till att det är en mer avancerad mobil tandvårdsenhet som krävs för att man ska kunna utföra de undersökningar som bedöms nödvändiga. Det kräver dock ytterligare anslag om ca 120.000 euro i budgeten för år 2013, varefter ca 220.000 euro upptagits för ändamålet. Den mobila tandvårdsenheten i form av en tandvårdsvagn/-bil ska tillgodose skärgårdsbornas behov av bastandvård och bastandvård för klienter vid institutioner, samt i mån av möjlighet även för personer med funktionsnedsättning.

45.70.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års	-255 553	Tid. års		Tid. års	-485 383
Totalt	-255 553	Totalt	0	Totalt	-485 383
				Totalt	0

Momentet utgår.

45.70.75. Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-2 061 768	Grund	-2 000 000	Årets	0
		Tb			
Tid. års	-2 567 603	Tid. års		Tid. års	-1 712 985
Totalt	-4 629 371	Totalt	-2 000 000	Totalt	-1 712 985
				Totalt	-500 000

Föreslås ett anslag om 500.000 euro.

Planeringen för om- och tillbyggnaden av läkemedelcentralen och obduktionsutrymmena är i princip klar och byggstarten förväntas bli senhösten 2012.

- Läkemedelcentralen har delvis utdömda lokaler och laboratorier och är i behov av både ombyggnation och tillbyggnad enligt dåvarande läkemedelsverkets inspektionsrapport. Byggekostnaden skattas till 2,2 miljoner euro. Därtill kommer planeringskostnaden som hittills uppgår till 350.000 euro.
- Åtgärd av obduktionsutrymmena inklusive bårhuset som en del av den i övrigt genomförda ombyggnationen av källaren. Kostnaden beräknas till 870.000 euro inklusive planeringen.

Av anslaget för om- och tillbyggnad på sjukhusområdet uppskattas att ca 1,5 miljoner euro återstår av beviljade investeringsanslag efter att den pågående ombyggnaden av medicinavdelningen samt läkemedelscentralen och obduktionsutrymmena är färdigställda. Det finns därför orsak att under vintern 2013 ta ställning till nästa steg i förverkligandet av om- och tillbyggnad. Följande projekt är fortsättningsvis högaktuella:

- Ombyggnation av barn- och ungdomsavdelningen för att förbättra möjligheterna till övervakning av svårt sjuka barn i och med att de i allt högre grad vårdas på Åland.
- Röntgenfastigheten är byggd i början på 1970-talet och är mer eller mindre i originalskick och är i behov av en grundrenovering både invändigt och utvändigt. I fastigheten, som har platt tak, finns bl a den nyinköpta datortomografen placerad. Obduktionsutrymmet och bårhuset är placerat i denna del av sjukhuset.
- Grundrenovering av personalbostäder; De tre våningarna på sammanlagt 800 m² i den södra flygeln av personalbostadshuset har endast ytrenoverats sedan byggnaden uppfördes 1953. De ursprungliga el- och rörinstallationerna är ett riskmoment som måste åtgärdas och ventilation saknas. Hissen från samma år är den äldsta på Åland. Köksinredningar och fönster, som börjat ruttna sönder, behöver bytas och våtutrymmenas ytbeläggning förnyas. Avsikten är även att kontoriserat vissa utrymmen då behovet av kansliutrymmen är stort

inom organisationen och dagens trångboddhet medför säkerhetsrisker. Därtill finns behov av vissa renoveringar av t ex läkarvillorna för att hålla fastigheterna i ett bra grundskick.

- Om- och nybyggnation av IVA/dialys/akutvårdsavdelning. Alternativa lösningar har diskuterats och verksamhetsföreträdare har haft olika åsikter om lokalernas placering och logistiken mellan olika enheter och var samverkansmöjligheterna är störst. Det kvarstår därför betydande utredningsarbete. Projektet är inte prioriterat i dagsläget.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Katrin Sjögrens m.fl. budgetmotion nr 9/2012-2013 föreslås att momentets motivering under rubriken Om- och tillbyggnad av IVA/dialys/akutvårdsavdelning ändras så att de två sista meningarna stryks och ersätts av följande: "En grundlig utredning genomförs."

Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas och hänvisar till sina skrivningar under moment 45.70.20.

45.70.76. Byggnad av geriatrisk klinik med penningautomatmedel (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund -400 000	Årets -400 000	-6 000 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 0	Totalt -400 000	Totalt -400 000	Totalt -6 000 000

Om- och nybyggnation av fastigheten Gullåsen är nästa byggprojekt inom ÅHS, arkitekt har anlåtats och skissritningsstadiet har just inletts. Gullåsenfastigheten inrymmer idag den geriatriska kliniken, fysiatri- och rehabiliteringskliniken samt primärvårdsklinikens hemsjukvård. Finansieringen ska enligt planen ske med s.k. penningautomatmedel och kostnadsnivån har beslutats till 20 miljoner euro.

En planeringskommitté tillsatt av styrelsen har sett på behovet av vårdplatser och en grov kostnadskalkyl har gjorts inom den kostnadsram som beslutats politiskt. Den ramen innebär att antalet vårdplatser minskar från dagens totalt 80 vårdplatser till ca 60 st. Kommittén har även kommit till att det varken är ekonomiskt eller funktionellt att renovera den äldsta delen av Gullåsenfastigheten då konstruktionen är gjord enligt dåtidens metoder. Arkitekt har upphandlats under hösten 2012 och skissritningsstadiet har just inletts. Byggstarten planeras till början av år 2014.

Föreslås ett anslag om 6.000.000 euro, varvid återstår 13.600.000 euro att budgetera under kommande år beaktande att 400.000 euro beviljats för planeringen i budgeten för år 2012.

36./46.

**UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGENS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE**

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	2 205 427	1 475 000	893 000	-39,5%	-59,5%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-29 262 732	-29 482 000	-29 029 000	-1,5%	-0,8%
Överföringsutgifter	-24 754 897	-24 797 000	-24 576 000	-0,9%	-0,7%
Realinvesteringar	-3 114 076	-340 000	-490 000	44,1%	-84,3%
Lån och övriga finansinve- steringar	-60 000	-1 000	0	-100,0%	-100,0%
Summa utgifter	-57 191 705	-54 620 000	-54 095 000	-1,0%	-5,4%
Anslag netto	-54 986 278	-53 145 000	-53 202 000	0,1%	-3,2%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-996 603	-964 000	-943 000	-2,2%	-5,4%
Studiestöd	-6 874 223	-7 275 000	-7 413 000	1,9%	7,8%
Bildningsarbete	-369 310	-380 000	0	-100,0%	-100,0%
Biblioteksverksamheten	-697 813	-716 000	-742 000	3,6%	6,3%
Allmän ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet	-840 032	-836 000	-913 000	9,2%	8,7%
Penningautomatmedel för ungdomsarbete och idrott	-1 490 877	-1 526 000	-1 731 000	13,4%	16,1%
Penningautomatmedel för kulturell verksamhet	-4 443 483	-1 365 000	-1 801 000	31,9%	-59,5%
Grundskoleväsendet	-12 370 996	-12 620 000	-12 305 000	-2,5%	-0,5%
Utbildning efter grundskolan	-1 245	-430 000	-430 000	0,0%	34452,0%
Vuxenutbildning	-925 101	-620 000	-550 000	-11,3%	-40,5%
Europeiska Unionen - socialfonden	-963 423	-392 000	-38 000	-90,3%	-96,1%
Ålands folkhögskola	-1 069 949	-1 126 000	-976 000	-13,3%	-8,8%
Ålands musikinstitut	-888 946	-955 000	-920 000	-3,7%	3,5%
Ålands lyceum	-2 038 404	0	0		-100,0%
Ålands sjömansskola	-1 982 709	0	0		-100,0%
Ålands sjösäkerhetscentrum	-158 110	-58 000	-78 000	34,5%	-50,7%
Ålands yrkesskola	-2 863 250	0	0		-100,0%
Jomala gård	-425 935	-31 000	0	-100,0%	-100,0%
Ålands gymnasium	-7 052 888	-16 747 000	-16 780 000	0,2%	137,9%
Ålands hotell- och restaurang- skola	-1 061 177	0	0		-100,0%
Ålands vårdinstitut	-656 237	0	0		-100,0%
Ålands handelsläroverk	-641 484	0	0		-100,0%
Högskolan på Åland	-4 801 918	-5 295 000	-5 370 000	1,4%	11,8%
Museibyran	-3 454 904	-3 144 000	-2 970 000	-5,5%	-14,0%
Ålands landskapsarkiv	-122 689	-140 000	-135 000	-3,6%	10,0%
Summa	-57 191 705	-54 620 000	-54 095 000	-1,0%	-5,4%

46.01. ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	15 403	12 000	12 000
Konsumtionsutgifter	-996 603	-964 000	-943 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-996 603	-964 000	-943 000
Anslag netto	-981 199	-952 000	-931 000

Utbildnings- och kulturavdelningen handhar med stöd av gällande lagstiftning landskapsregeringens allmänna ledning, tillsyn och utveckling av grundskole-, gymnasie- och högskoleutbildningarna på Åland, fritt bildningsarbete och vuxenutbildning medräknade. Till avdelningens ansvarsområde hör även kultur-, media-, idrotts- och ungdomsfrågor. Arkiv- och museirelaterad verksamhet är också en del av avdelningens centrala ansvar.

Utbildningspolitiken är långsiktig och utvecklar utbildningssystemen så att

- de behörighetsgivande delarna svarar mot motsvarande utbildningar i riket, i Norden och inom EU
- möjligheterna till det livslånga lärandet säkras samt
- näringslivet och den offentliga sektorns arbetskraftsbehov tillgodoses genom ett tillräckligt och mångsidigt utbildningsutbud.

Kulturpolitiken är långsiktig och utvecklar det åländska samhället genom att

- tillräckliga stödsystem garanterar ett mångsidigt kulturliv samt
- förvaltningen av kulturarvet och kulturmiljön ges hög prioritet och beaktar såväl kvinnors som mäns angelägenheter.

Inkomster

36.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsin-
komster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	15 403	Grund	12 000	Årets	12 000
		Tb		1 387	
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	15 403	Totalt	12 000	Totalt	12 000

Föreslås en inkomst om 12.000 euro i samband med tjänsteresor som gäller det nordiska samarbetet. Momentet gottskrives även inkomster för arbetet inom ramen för Nordplus-programmet samt vissa hyresinkomster. Se även moment 46.01.01.

Utgifter

46.01.01. Utbildnings- och kulturavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-680 236	Grund	-794 000	Årets	-272 304	-810 000
		Tb				
Tid. års	-140 025	Tid. års	-70 000	Tid. års	-579	Tid. års -50 000
Totalt	-820 261	Totalt	-864 000	Totalt	-272 883	Totalt -860 000

Föreslås, med beaktande av tidigare års anslag, ett anslag om 810.000 euro.

I anslaget ingår förutom personalkostnader även bland annat medel för experttjänster samt personalutbildning och -utveckling. Utgifter för nordiskt samarbete täcks med motsvarande inkomster under moment 36.01.01.

I anslaget ingår ca 20.000 euro för täckande av licenskostnader för lärplattformen Fronter samt 10.000 euro för årlig uppdatering av arbetsmarknadsbarometern och databasen för kartläggning av utbildningsbehov.

En överföring av ESF-programmets administration till näringsavdelningen förbereds dock så att utbildnings- och kulturavdelningen innehar oförändrad status i övervakningskommissionen och reellt inflytande vid utveckling och förverkligande av ett livslångt lärande.

Antal erkännande av yrkeskvalifikationer förväntas öka i och med tillämpning av ny lagstiftning på området. System för centralisering av viss myndighetsutövning framtas under året.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 åttonde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 41.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivelser under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att den åttonde klämman i budgetmotionen förkastas.

46.01.04. Utvecklingsarbete (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-25 258	Grund	-100 000	Årets	-99 786	-83 000
		Tb				
Tid. års	-102 802	Tid. års		Tid. års	-4 099	Tid. års
Totalt	-128 060	Totalt	-100 000	Totalt	-103 886	Totalt -83 000

Föreslås ett anslag om 83.000 euro för avdelningens utvecklingsarbete. I anslutning till utbildningslagstiftningen (1995:18 och 1997:52) strävar landskapsregeringen genom allmänt tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan samt lednings-, tillsyns- och utvecklingsansvar för utbildningen på gymnasienivå att främja en hållbar utveckling inom skolornas läroplansenliga undervisning och inlärningsresultat avseende

- säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet, elevdemokrati och jämställdhet samt kontakten mellan hemmet och skolan

- undervisningen i miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
- nätbaserade arbetssätt och metoder samt öppna digitala lärresurser
- tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten
- utbildningspolitiskt program och förverkligande av utbildningsdelegationens uppdrag samt
- fortsatt samordning av sjöfartsutbildningen.

46.03. STUDIESTÖD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	43 839	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-6 874 223	-7 275 000	-7 413 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 874 223	-7 275 000	-7 413 000
Anslag netto	-6 830 384	-7 225 000	-7 363 000

Inkomster

36.03.51. Återindrivna studiestöd

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets 43 839	Grund 50 000	Årets 41 276	50 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 43 839	Totalt 50 000	Totalt 41 276	Totalt 50 000

Den beräknade inkomsten av återkrav av studiestöd och av de studielån som landskapet på basen av borgensansvar erlagt till kreditinrättningar uppskattas uppgå till 50.000 euro under år 2013. Se LL (71/2006) om studiestöd.

Utgifter

46.03.50. Studiepenning (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -6 726 322	Grund -7 105 000	Årets -2 756 596	-7 240 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt -6 726 322	Totalt -7 105 000	Totalt -2 756 596	Totalt -7 240 000

Föreslås ett anslag om 7.240.000 euro under momentet för år 2013. Enligt LL om studiestöd § 6a (66/2008) indexjusteras studiestödsbeloppen. I enlighet med den s.k. omställningsbudgeten bereder landskapsregeringen ett lagförslag för att möjliggöra att en indexjustering av studiestödsbeloppen inte görs inför läsåret 2013-2014. Förslaget beräknas medföra en inbesparing om ca 94.000 euro under höstterminen 2013 med beaktande av en uppskattning att konsumentprisindexhöjningen under år 2012 uppgår till 2,8 %.

Studiepenning, högskola	2.752.000 euro
Studiepenning, ej högskola	1.882.000 euro

Vuxenstudiepenning	290.000 euro
Bostadstillägg	2.244.000 euro
Försörjartillägg	72.000 euro
Totalt	7.240.000 euro

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 10/2012-2013 andra klämman föreslås att motiveringen under momentet ändras att lyda enligt följande: "Föreslås ett anslag om 7.240.000 euro under momentet för år 2013. Enligt LL om studiestöd § 6a (66/2008) indexjusteras studiestödsbeloppen."

Utskottet hänvisar till landskapsregeringens lagförslag nr 2/2012-2013 och föreslår att andra klämman i budgetmotionen förkastas.

46.03.51. För övriga i landskapslagen om studiestöd förutsatta utgifter (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-150 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-126 998	-150 000	-135 795	-150 000

Föreslås ett anslag om 150.000 euro för räntestöd för studielån, erläggande av borgensansvarsbelopp samt ränteunderstöd i enlighet med LL (71/2006) om studiestöd.

46.03.52. Vissa studiesociala förmåner och stipendier (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-23 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-20 903	-20 000	-8 530	-23 000

Föreslås ett anslag om 23.000 euro för kostnader för att täcka studiesociala förmåner för de ålänningar som inte fyllt 17 år och som studerar på gymnasialstadiet utanför Åland.

46.05. BILDNINGSPARBETE

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbl	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-369 310	-380 000	0
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-369 310	-380 000	0
Anslag netto	-369 310	-380 000	0

Kapitlet utgår.

Utgifter

46.05.51. Landskapsandel för medborgarinstitutets driftskostnader (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-294 310	-300 000	-24 828	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-294 310	-300 000	-24 828	0

Momentet utgår. Se moment 46.13.30.

46.05.52. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-75 000	-80 000	0	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-75 000	-80 000	0	0

Momentet utgår. Se moment 46.13.60.

46.07. BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-113 086	-115 000	-118 000
Överföringsutgifter	-584 728	-601 000	-624 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-697 813	-716 000	-742 000
Anslag netto	-697 813	-716 000	-742 000

De allmänna biblioteken ska tillgodose invånarnas behov av kunskap, bildning och förströelse i enlighet med LL (1997:82) om allmänna bibliotek. Biblioteken ska stimulera intresset för litteratur, stöda utbildning och självständiga studier samt verka för att information görs tillgänglig för allmänheten.

Biblioteken lånar kostnadsfritt ut böcker och andra biblioteksmedier ur sina samlingar och ger handledning i sökning av information. Den omfattande användningen av elektronisk informationsförmedling kräver kontinuerlig uppdatering av utrustning vid centralbiblioteket. För att utrustningen ska fungera smidigt krävs också teknisk sakkunskap.

De allmänna biblioteken är levande informationscentra i kommunerna. Mariehamns stadsbibliotek fungerar som centralbibliotek för hela landskapet och uppgifterna specificeras i LF (1987:83) för landskapet Åland och i ett avtal mellan landskapsregeringen och Mariehamns stad. Avtalet är i kraft till och med år 2014.

Utgående från en kartläggning 2010 - 2011 av de kommunala bibliotekens service, ska ytterligare utarbetas riktlinjer som kompletterar ovan nämnda avtal för att främja biblioteksverksamheten i landskapet. Åtgärder utgående från dessa riktlinjer har inletts under år 2012 och fortgår under år 2013. Bland åtgärderna nämns en sakkunnig bibliotekskommitté med uppgift att samla upp och föreslå olika insatser på området för centralbiblioteket och landskapsregeringen. Enligt åtgärdsplanen ska även eventuell ojämlikhet i biblioteksservicen mellan olika äl-

derskategorier och kön följas upp.

Utgifter

46.07.04. Övriga utgifter för biblioteksverksamheten

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-118 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-113 086	-115 000	-34 984	-118 000

Föreslås ett anslag om 118.000 euro för centralbibliotekskostnader i enlighet med avtal med Mariehamns stad. I kostnaderna ingår bland annat lön för en bibliotekarie, inköp av Alandicalitteratur, licenskostnader för biblioteksdatasystem samt utbildning.

46.07.30. Landskapsandel för kommunala bibliotek (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-591 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-553 078	-569 000	-97	-591 000

Föreslås i enlighet med LL (1993:72 och 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet ett anslag om 591.000 euro. Anslaget har beräknats utgående från ett basbelopp om 83,87 euro. Se även allmänna motiveringen.

46.07.50. Understöd åt författare och översättare (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-33 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-31 650	-32 000	-19 000	-33 000

Föreslås i enlighet med LL (1985:29) om stöd för litterär verksamhet ett anslag om 33.000 euro. Medlen avser stipendier till författare och översättare. Ålands kulturdelegation fördelar stipendierna efter förslag av litteraturnämnden.

46.09. ALLMÄN UNGDOMS-, IDROTTS- OCH KULTURVERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-151 221	-121 000	-127 000
Överföringsutgifter	-688 811	-715 000	-786 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-840 032	-836 000	-913 000
Anslag netto	-840 032	-836 000	-913 000

Enligt gällande lagstiftning skapar landskapsregeringen och kommunerna gemensamt de allmänna förutsättningarna för ungdoms-, idrotts- och kulturverk-

samhet som bedrivs av organisationer och föreningar. Verksamheterna stöds genom landskapsandelar till kommunerna.

Förutom lagstadgade utgifter upptas under detta kapitel även andra anslag för kulturell verksamhet. Till dessa hör Nordens institut på Åland vars administrativa utgifter bekostas av landskapsregeringen i enlighet med ett avtal med Nordiska ministerrådet. Dessutom innehåller kapitlet utgifter för övriga kulturella verksamheter där landskapsregeringen är huvudman eller medarrangör.

Utgifter

46.09.04. Utgifter för Ålands kulturdelegation

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-15 903	Grund	-16 000	Årets	-9 900	-19 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-15 903	Totalt	-16 000	Totalt	-9 900	Totalt	-19 000

Ålands kulturdelegation är en myndighet underställd Ålands landskapsregering. Dess verksamhet regleras av LL (1996:53) om Ålands kulturdelegation. Föreslås ett anslag om 19.000 euro för verksamheten år 2013, inkluderande mötesarvoden, studiebesök och sammankomster såsom seminarier och diskussionstillfällen arrangerade av Ålands kulturdelegation.

46.09.05. Nordiskt kulturutbyte

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-95 830	Grund	-105 000	Årets	-35 234	-108 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-95 830	Totalt	-105 000	Totalt	-35 234	Totalt	-108 000

I enlighet med avtal mellan Ålands landskapsregering och Nordiska ministerrådet föreslås 108.000 euro för Nordens instituts på Åland administrativa kostnader inkluderande lönekostnader för en institutssekreterare. Det höjda anslaget föränleds dels av lönejustering och dels av justering av lokalhyra.

46.09.30. Kommunal ungdoms-, idrotts- och kulturverksamhet (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-674 829	Grund	-695 000	Årets	-872	-721 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-674 829	Totalt	-695 000	Totalt	-872	Totalt	-721 000

Med hänvisning till LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet föreslås ett anslag om 627.000 euro. Anslaget avser kommunalt ungdomsarbete samt idrotts- och kulturverksamhet. Anslaget har beräknats utifrån följande basbelopp:

Ungdomsarbete	16,15 euro (15,76)
Idrottsverksamhet	75,20 euro (73,36)
Kulturverksamhet	10,98 euro (10,71)

Se även allmänna motiveringen.

46.09.59. Övrig kulturell verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-13 982	Grund	-20 000	Årets	-6 633	-65 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-13 982	Totalt	-20 000	Totalt	-6 633	Totalt	-65 000

Föreslås ett anslag om 65.000 euro för täckande av kostnader för musik- och litteraturnämnderna samt övriga kulturella och kulturpolitiska åtgärder under år 2013. Övriga åtgärder gäller

- i samarbete med Finnair hedra 50 årsminnet av de omkomna i flygolyckan på Åland 1963
- synliggöra självstyrelsen och demilitariseringen genom att placera ut informationsskyltar enligt uppgjord plan och
- tryckning av en volym i serien Det åländska folkets historia.

46.11. PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR UNGDOMSARBETE OCH IDROTT

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-28 332	-37 000	-42 000
Överföringsutgifter	-1 462 545	-1 489 000	-1 689 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 490 877	-1 526 000	-1 731 000
Anslag netto	-1 490 877	-1 526 000	-1 731 000

Landskapsregeringens ungdomspolitik sammanfattas i ungdomspolitiskt meddelande (nr 1/2010-2011) inkluderande bilagan Ungdomspolitiskt program. Landskapsregeringen har beslutat förlänga det ungdomspolitiska programmets programperiod till år 2015. Prioriterade områden kommer således fortsättningsvis vara aktivt medborgarskap, hälsa och välbefinnande samt kultur och fritid.

Under år 2012 beslutade landskapsregeringen att ersätta det tidigare ungdomsrådet och istället arrangera ungdomsforum. Under året kommer 2 - 3 ungdomsforum att arrangeras för att skapa mötesplatser för unga och beslutsfattare. En sådan mötesplats planeras att bli en uppföljning på Sommarträffen 2012 för unga studerande utanför Åland och unga som gått ut gymnasiet under år 2013.

Landskapsregeringen ser tredje sektorn, skolan och dess elevråd/studeranderåd som viktiga forum för att utveckla och främja demokratiarbete. I dialog med berörda parter kommer ett stödjande arbete att fortsätta.

Enligt LL (1987:86) om ungdomsarbete och Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland samt LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund fördelas penningautomatmedel till ungdoms- och idrottsorganisationer. I fördelningsbesluten prioriterar landskapsregeringen fortsättningsvis förnyelse, jämställdhet och demokrati.

Landskapsregeringen lägger även stor vikt vid att föreningar som arbetar med barn och ungdomar av bägge kön och som mottar landskapsbidrag för verksamheten även arbetar aktivt för att motverka användning av alkohol och droger. Be-

träffande idrotten är det Ålands idrottsförbund (Ålands idrott) som ansvarar för uppföljningen av föreningarnas drogförebyggande arbete.

Centralidrottsorganisationer och specialidrottsföreningar beviljas årligt understöd för verksamheten.

I anslaget för understöd till idrottsorganisationer beaktas stöd för främjande av handikappidrott och -motion. Medel har också anslagits för idrottsanläggningar och -redskap. Dessa bidrag kan beviljas till såväl föreningar som kommuner.

Öspelen år 2013 och beachvolleyturneringen Paf Open år 2013 har beaktats under moment 46.11.53.

Utgifter

46.11.04. Övrigt ungdomsarbete

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-28 332	Grund -37 000	Årets -6 010
		Tb	
Tid. års	0	Tid. års	Tid. års
Totalt	-28 332	Totalt -37 000	Totalt -34 037
			Totalt -42 000

Rubriken ändrad.

Föreslås ett anslag om 42.000 euro för landskapsregeringens ungdomspolitiska åtgärder omfattande 2 - 3 ungdomsforum samt ett årligt ungdomsparlament, medverkan i nordiskt ungdomsutbyte och information.

46.11.52. Understöd till föreningar och organisationer för ungdomsarbete

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-215 575	Grund -244 000	Årets -4 250
		Tb	
Tid. års	-9 100	Tid. års	Tid. års
Totalt	-224 675	Totalt -244 000	Totalt -56 275
			Totalt -275 000

Föreslås ett anslag om 275.000 euro för verksamhets- och projektbidrag till organisationer för ungdomsverksamhet. Anslaget avser även reparationer och grundrenoveringar av ungdomslokaler och hembygdsgrändar.

Ålands kulturdelegation ansvarar för bidrag till ungdomsprojekt inom musik, teater och övriga konst- och kulturprojekt som riktar sig till barn och ungdomar. Se moment 46.13.50.

46.11.53. Understöd för idrottsorganisationers verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-1 135 000	Grund -1 150 000	Årets 0
		Tb	
Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	-1 135 000	Totalt -1 150 000	Totalt 0
			Totalt -1 344 000

Föreslås ett anslag om 1.344.000 euro som överförs till Ålands idrott att använ-

das för bland annat verksamhetsunderstöd till idrottsorganisationer, evenemangen Öspelen och Paf Open 2013, utbildnings- och idrottspolicyprojekt, motion på recept och reseutjämningsstöd för föreningar samt Ålands idrotts egen administration. För Ö-spelen på Bermuda avsätts 100.000 - 120.000 euro. Se även moment 46.11.56.

46.11.54. Understöd för idrotts- och sportanläggningar

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-65 000	Grund	-65 000	Årets	-118	-70 000
		Tb				
Tid. års	-7 870	Tid. års		Tid. års	-1 592	Tid. års
Totalt	-72 870	Totalt	-65 000	Totalt	-1 710	Totalt -70 000

Föreslås ett anslag om 70.000 euro för idrottsföreningars, organisationers och kommuners inköp av idrottsredskap och projekt rörande idrottsanläggningar.

46.11.56. Understöd för särskilda idrottsevenemang

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-30 000	Grund	-30 000	Årets	-30 000	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-30 000	Totalt	-30 000	Totalt	-30 000	Totalt 0

Momentet utgår. Anslag för särskilda evenemang har beaktats under moment 46.11.53.

46.13. **PENNINGAUTOMATMEDEL FÖR KULTURELL VERKSAMHET**

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	1 944	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter	0	-40 000	-80 000
Överföringsutgifter	-1 380 262	-1 325 000	-1 721 000
Investeringsutgifter	-3 063 221	0	0
Summa utgifter	-4 443 483	-1 365 000	-1 801 000
Anslag netto	-4 441 539	-1 363 000	-1 799 000

Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och projekt inom föreningsverksamheten i enlighet med LL (1983:39) om kulturell verksamhet och det kulturpolitiska programmet Växtkraft. Nyskapande, nya målgrupper, genus- och jämställdhetsperspektiven, demokrati och hållbar utveckling ska särskilt beaktas vid tilldelning av verksamhetsstöd. Föreslås även att penningautomatmedel från år 2013 används för landskapsandel för Medborgarinstitutets verksamhet samt för bildningsförbundens verksamhet. Även stipendier till enskilda kulturutövare har beaktats under kapitlet.

Under år 2013 avser landskapsregeringen vidta följande särskilda åtgärder

- en revidering av programmet Växtkraft inleds hösten 2012
- beslut om en utveckling av kulturverksamheten vid Post och tullhuset i Eckero
- delfinansiering av en flerårig renovering av museifartyget Pommern samt
- delfinansiering av några särskilda projekt (se moment 46.13.52).

Kultur i vården och kulturaktiviteter i skärgården är fortsättningsvis prioriterade områden i landskapsregeringens kulturpolitik.

Inkomster

36.13.55. Inkomster av kulturell verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	1 944	Grund	2 000	Årets	414	2 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 944	Totalt	2 000	Totalt	414	Totalt	2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för bokförsäljning och intäkter av vistelsestipendier vid Eckerö Post- och tullhus samt på Källskär, Kökar

Utgifter

46.13.25. Kulturell verksamhet vid Eckerö post- och tullhus

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets		Grund	-40 000	Årets	2 639	-80 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-40 000	Totalt	2 639	Totalt	-80 000

Föreslås ett anslag om 80.000 euro för grundande av stiftelse samt täckande av kostnader för verksamhetsledning heltid under sommarhalvåret samt övriga administrativa utgifter med anledning av kulturverksamheten i huset.

46.13.30. Landskapsandel för medborgarinstitutets driftkostnader (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets		Grund		Årets		-276 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-276 000

Momentet nytt. Se även moment 46.05.51.

Föreslås ett anslag om 276.000 euro för landskapsandel i enlighet med LL (1993:72, ändrad 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet. Landskapsandelen baserar sig på ett basbelopp om 99,49 euro samt på samma antal undervisningstimmar som åren 2011 och 2012, d.v.s. 7.000 timmar.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till sina skrivningar gällande penningautomatmedel under betänkandets allmänna motivering.

46.13.50. Verksamhetsunderstöd till föreningar och organisationer samt projektmedel och stipendier

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-605 020	Grund	-640 000	Årets	-121 498	-780 000	
		Tb					
Tid. års	-5 019	Tid. års		Tid. års	-33 521	Tid. års	
Totalt	-610 039	Totalt	-640 000	Totalt	-155 019	Totalt	-780 000

Föreslås ett anslag om 780.000 euro att disponeras och fördelas av Ålands kulturdelegation enligt följande

- verksamhetsbidrag till föreningar och andra organisationer
- bidrag till projekt av engångskaraktär till föreningar och andra organisationer
- stipendier till enskilda kulturutövare
- satsning på kultur i skärgården och kultur i vården
- för täckande av övriga kostnader såsom självstyrelsedagen och annonsering
- genom understöd möjliggöra en naturskola i enlighet med modell från riksorganisationen Natur och miljö. Årskostnaden beräknas till 55.000 euro
- bidrag för ideell museal och kulturhistorisk/etnologisk verksamhet och för projektstöd för föreningar samt
- bidrag för föreningarna Alandia Strings och Bild- och formskolans verksamhet för barn och ungdomar samt övrig konst- och kulturundervisning samt bildningssträvanden för unga inom tredje sektorn.

I anslaget har beaktats de verksamheter som tidigare har funnits under momenten 46.13.57 och 46.13.59.

46.13.51. Understöd åt Stiftelsen Ålands Sjöfartsmuseum r.s.

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-260 000	Grund	-345 000	Årets	-45 000	-320 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-260 000	Totalt	-345 000	Totalt	-45 000	Totalt	-320 000

Föreslås ett anslag om 320.000 euro för verksamheten inkluderande administration och restaurering av föremål i samlingarna. I anslaget har även beaktats 5.000 euro för kostnader för förvaltning och skötsel av landskapets del av fastigheten Ålands sjöfartsmuseum.

46.13.52. Understöd för särskilda projekt

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-40 007	Grund	-50 000	Årets	-30 273	-90 000	
		Tb					
Tid. års	-50 000	Tid. års		Tid. års	-34 860	Tid. års	
Totalt	-90 007	Totalt	-50 000	Totalt	-65 132	Totalt	-90 000

Föreslås ett anslag om 90.000 euro för särskilda projekt under år 2013. Anslaget avser en samnordisk teaterproduktion, en filmproduktion och ett samarbete om två konserter i Alandica Kultur och kongress med Gävleborgs symfoniorkester.

46.13.53. Understöd för 4/mbk Pommerns underhåll (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-35 000	Grund	-35 000	Årets	-30 000	-175 000
		Tb				
Tid. års	-102 984	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-137 984	Totalt	-35 000	Totalt	-30 000	Totalt -175 000

Föreslås ett anslag om 175.000 euro för materialanskaffning inför reparation av Pommerns huvuddäck. Enligt tidigare praxis utgör landskapsunderstödet för större reparationer på Pommern 85 % av godtagbara totalkostnader som år 2013 beräknas uppgå till 206.000 euro.

46.13.57. Verksamhetsunderstöd för museal verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-125 950	Grund	-125 000	Årets	0	
		Tb				
Tid. års	-4 750	Tid. års		Tid. års	-8 573	Tid. års
Totalt	-130 700	Totalt	-125 000	Totalt	-8 573	Totalt 0

Föreslås att momentet utgår. Se 46.13.50.

46.13.59. Understöd för konst- och kulturundervisning

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-140 000	Grund	-130 000	Årets	-5 000	
		Tb				
Tid. års	-11 532	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-151 532	Totalt	-130 000	Totalt	-5 000	Totalt 0

Föreslås att momentet utgår. Se 46.13.50.

46.13.60. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets		Grund		Årets		-80 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt -80 000

Momentet nytt. Se moment 46.05.52.

Föreslås ett anslag om 80.000 euro i enlighet med LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund att fördelas jämnt mellan de två förbunden Ålands bildningsförbund och Arbetarnas bildningsförbund på Åland.

Statistiken nedan visar en ungefärlig* fördelning av Arbetarnas bildningsförbunds på Åland (ABF) och Ålands bildningsförbunds (ÅBF) huvudsakliga verksamhet år 2011. Därutöver har bägge förbund arrangerat flera öppna föreläsningar och seminarier.

	Kurser Antal/ Tim	Deltagare Kvinnor/Män
ABF	21/300	650/386**
ÅBF	12/357	52/121

	Studiecirklar Antal/ Tim	Deltagare Kvinnor/Män
ABF	13/26	71/51
ÅBF	11/266	76/37

*de statistiska uppgifter angående kurser som inlämnats är inte exakta beträffande tid och antal hållna timmar. Vissa av de rapporterade kurserna torde vara föreläsningar. Därför bör sammanställningen endast ses som riktgivande.

** ABF var medarrangör i en serie moderna danser som samlade många deltagare.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I tll. Mats Perämaas m.fl. budgetmotion nr 37/2012-2013 föreslås att momentet 46.13.60. Landskapsbidrag för bildningsförbundens verksamhet stryks.

På Åland finns i dag två bildningsförbund vilka utför en viktig och för medborgarna uppskattad verksamhet av folkbildande natur. Utskottet har erfarit att landskapsregeringen avser att göra en översyn av finansieringsgrunderna för stöden till bildningsförbunden.

Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas. Utskottets beslut har fattats efter omröstning som utföll 4-3. Beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, vice ordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Petri Carlsson och Karl-Johan Fogelström.

46.13.74. Utbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -2 193	Grund 0	Årets -147 158	0
	Tb		
Tid. års -3 061 028	Tid. års	Tid. års -927 654	Tid. års
Totalt -3 063 221	Totalt 0	Totalt -1 074 812	Totalt 0

Inget anslag föreslås för år 2013.

46.15. GRUNDSKOLEVÄSENDET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	4 734	2 000	2 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-12 370 996	-12 620 000	-12 305 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-12 370 996	-12 620 000	-12 305 000
Anslag netto	-12 366 262	-12 618 000	-12 303 000

I enlighet med bestämmelserna i grundskolelagen (1995:18, ändring 2007/106) för landskapet Åland ankommer ledningen av grundskolornas undervisning och övrig verksamhet på huvudmännen - kommunerna. Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan. Landskapsregeringens långsiktiga övergripande uppgift och mål är

- att stärka och utveckla sitt tillsyns- och utvecklingsansvar, bl.a. då det gäller

- målsättningen att alla elever i grundskolan ska ges möjlighet till en likvärdig-
allmänbildande utbildning som grund för fortsatta studier på gymnasienivå
- att i samråd med kommunerna främja skolornas förutsättningar att nå de mål och kunskapskrav som anges i den centrala läroplanen för grundskolan, bl.a. genom att stärka kommunernas utveckling av specialundervisningen och stöda fortbildningsarrangemang för skolornas ledare och lärare
 - att i samråd med kommunerna främja säkerhet och trygghet i lärmiljön, stävja barns och ungdomars ökade ohälsa och skapa beredskap för åtgärder som förebygger depression, stress och ångest liksom missbruk av alkohol och övriga droger samt
 - att i samråd med kommunerna främja kreativitet och entreprenörskap.

I anslutning till landskapsregeringens allmänna tillsyns- och utvecklingsansvar för grundskolan avser landskapsregeringen under budgetåret lägga tonvikt vid

- främjande av undervisningen i miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder och öppna digitala läresurser
- undervisningen för inflyttade elever
- åtgärder för elever i behov av särskilt stöd samt
- senaste PISA-undersökningsresultat (år 2009) då det gäller skillnaderna i pojkars och flickors läsning samt betydelsen av goda läsvanor och -strategier för att nå framgång både i skolan och senare i livet.

Inkomster

36.15.24. Inkomster från försäljning av läromedel

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	2 265	Grund	2 000	Årets	364	2 000
		Tb				
Tid. års	2 469	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	4 734	Totalt	2 000	Totalt	364	Totalt 2 000

Föreslås inkomster om 2.000 euro.

Utgifter

46.15.30. Landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-12 370 996	Grund	-12 620 000	Årets	-290 251	-12 050 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-12 370 996	Totalt	-12 620 000	Totalt	-290 251	Totalt -12 050 000

Föreslås ett anslag om 12.050.000 euro avsett för betalning av landskapsandel för grundskolornas driftsutgifter. Se även allmänna motiveringen och moment 46.15.34.

Hösten 2012 är antalet grundskolor 22 (22) och antalet elever 2.813 (2.840). Parentesen anger antalet hösten 2011.

Grundskolelever höstterminen 2012

	Totalt	Kön		Stadium	
		Flickor	Pojkar	Lågstadiet	Högstadiet
Totalt	2.813	1.361	1.452	1.810	1.003
Allmän undervisning	2.681	1.321	1.360	1.741	940
Anpassad specialundervisning					
Över hälften av undervisningen sker inom allmänundervisningen	45	17	28	23	22
Minst hälften av undervisningen sker inom specialundervisningen	64	15	49	36	28
Träningsundervisning	23	8	15	10	13

Enligt uppgifter i befolkningsregistret och enligt ÅSUB:s prognoser beräknas kommuninvånarna i åldersgruppen 6-15 år fortsättningsvis minska i någon mån. Enligt bestämmelserna i LL (1993:73, ändring 2007/71) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet erhåller kommunerna landskapsandel för sina driftskostnader för grundskolan enligt landskapsandelsprocenterna 20 - 80. Kommunerna, förutom de i bosättningsstrukturgrupp 1, kan inte erhålla en särskild landskapsandel för anläggningsprojekt, utan landskapsandelen ska täcka såväl drifts- som anläggningskostnader.

Landskapsandelen bestäms enligt kalkylerade grunder och utgående från basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6 - 15 år. Basbeloppen är 9.556,42 (9.323,17) euro. För en elev inom träningsundervisningen är basbeloppet 27.232,42 (26.567,82) euro.

46.15.32. Landskapsandel för anläggningskostnader för grundskolor och allmänna bibliotek (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Under år 2013 beräknas inget grundskole- eller biblioteksprojekt vara aktuellt i kommuner som tillhör bosättningsstrukturgrupp 1, varför inget anslag föreslås.

46.15.34. Understöd till kommunerna för stödundervisning i svenska inom grundskolan

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets		Grund		Årets	-255 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-255 000

Momentet nytt. Anslag för motsvarande utgifter ingår i budgeten för år 2012 under moment 46.15.30.

Föreslås ett anslag om 255.000 euro. Anslaget används som understöd till kommunerna för sådan extra stödundervisning i svenska för elever som flyttat till

landskapet från andra länder och regioner som kommunerna anordnar i stöd av 17 § grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland.

46.17. UTBILDNING EFTER GRUNDSKOLAN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-1 245	-430 000	-430 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 245	-430 000	-430 000
Anslag netto	-1 245	-430 000	-430 000

Utbildning efter grundskolan avser utbildningsformerna gymnasieutbildning, högskoleutbildning samt fri bildning som förmedlas i skolform. Landskapsregeringen har ett allmänt lednings-, tillsyns- och utvecklingsuppdrag över utbildning efter grundskolan. Landskapsregeringens uppdrag framgår i den utbildningsspecifika lagstiftningen, LL (2011:13) om gymnasieutbildning, LL (1998:59) om läroavtalsutbildning, LL (1999:53) om Ålands folkhögskola, LL (1995:80) om Ålands musikinstitut samt LL (2002:81) om Högskolan på Åland. Sjösäkerhetscentrets verksamhet regleras av LL (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum. De utbildningsspecifika målsättningarna för de olika utbildningsformerna framgår ur respektive lagstiftning.

Landskapsregeringens roll är i första hand utarbetande av målsättningar, strategier och styrdokument, regelverk för verksamheterna och system för uppföljning. Landskapsregeringens utvecklingsarbete ska systematiskt och kontinuerligt stimulera utvecklingen inom utbildning och forskning och underlätta samverkan mellan de enskilda delarna i den s.k. kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation). En utbildningsdelegation tillsätts för att utarbeta ett utbildningspolitiskt program med målsättningar och strategier för kommande utbildningspolitik.

Utbildningen på gymnasienivå och i högskolan ska beakta variationer i efterfrågan både av utbildning och av yrkesutbildad arbetskraft inom olika områden. Utbildningsutbudet ska tillgodose både kvinnors och mäns behov av utbildning. Landskapsregeringen strävar efter att kunna erbjuda en studieplats för alla. En samordning av de insatser som riktas till ungdomar som hotas av utanförskap eftersträvas. Utbildningsalternativ för studerande med behov av särskilt stöd samt inom yrkesträningsundervisningen kommer under året att följas upp och utvecklas.

Ett utbildningsutbud utvecklas och samordnas för inflyttade unga och vuxna för att uppnå ett varierat utbud av utbildningar och utbildningsformer.

Ålands folkhögskolas roll i utbildningssystemet ses över i avsikt att uppnå ett samhällsekonomiskt hållbart utbildningsalternativ. Utbildningen inom sjöfartsområdet är föremål för fortsatt utvecklingsarbete för att dels samordna resursanvändningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium och dels tydliggöra profileringen av utbildningsområdet. Samordningen möjliggörs inom ramen för ett administrativt samarbete vars utformning vidareutvecklas under året.

För utbildningen betonas särskilt följande gemensamma mål på lång och medellång sikt

- främjande av säkerhet och trygghet i lärmiljön, vilket omfattar bl.a. skolornas mobbnings-, drog- och våldsförebyggande verksamhet, elevdemokrati och

- jämställdhet samt kontakten mellan hemmet och skolan
- främjande av undervisningen i miljöområdet, konst- och färdighetsämnen och valfria språk
 - utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder, digitala läroobjekt och öppna läromedel
 - främjande av entreprenörskap i undervisningen
 - att utveckla instrument för tillsyn, uppföljning, utvärdering, dimensionering samt kvalitetsledning av undervisningen och verksamheten samt
 - att stöda samverkansformer mellan forskning, innovation och näringsliv.

Under året sätts speciellt fokus på

- att fortlöpande utveckla läroplansgrunder och läroplaner i allmänna ämnen
- utveckling av nätbaserade arbetssätt och metoder och öppna digitala lärresurser
- utvärdering, uppföljning och kvalitetsledning i undervisningen och den övriga verksamheten samt
- utveckling av ett utbildningspolitiskt program och förverkligande av utbildningsdelegationens uppdrag.

Utgifter

46.17.24. Kostnader för skolfartyg (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-430 000	Årets	-429 947	-430 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -430 000	Totalt	-429 947	Totalt -430 000

Föreslås ett anslag om 430.000 euro.

Samordning av skolfartygets användning i utbildningen inom Högskolan på Åland och Ålands gymnasium sker av en samordningsgrupp. Rederiansvaret, inkluderande det operativa ansvaret för driften samt reparationer och underhåll, ligger vid trafikavdelningen. Inom ramen för anslaget kommer fartygets navigationsutrustning att uppdateras med en ny radare.

Driftkostnaderna respektive kostnader för reparation och underhåll som förädlas av skolfartyget belastar i första hand moment 48.21.20 Sjötrafiken - verksamhetsutgifter (VR) respektive 48.21.21 Reparation och underhåll av färjor (VR). Utgående från överenskommelser om driften samt reparationer och underhåll och därav följande redovisning över kostnaderna gottskrives sedan momenten under trafikavdelningen genom interna överföringar som belastar detta moment.

Med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning föreslås att inkomsterna från externa användare kan gottskrivas momentet.

46.19. VUXENUTBILDNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	126 287	200 000	0
Konsumtionsutgifter	-925 101	-620 000	-550 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-925 101	-620 000	-550 000
Anslag netto	-798 815	-420 000	-550 000

Vuxenutbildningens tvärsektoriella karaktär, mångfald och komplexitet gör det nödvändigt med en integrerad utbildningsstrategi som omfattar alla intressenter, arbetsmarknadsparter och organisationer, på såväl lokal som regional nivå. Utbildning syftar inte enbart till en yrkeskarriär utan har även ett bildningsperspektiv samt bidrar till personlig utveckling och social kompetens. Olika utbildningsnivåer och områden utgör i praktiken viktiga instrument för upprätthållandet av samhällets utveckling. EU:s definition av vuxenutbildning är användbar för att beskriva områdets omfattning: "Vuxenutbildning är alla former av lärande som vuxna ägnar sig åt efter avslutad utbildning".

Den tekniska utvecklingen påverkar såväl arbetsliv som privatliv samtidigt som den ökande valfriheten ställer krav på förmågan att inhämta och kritiskt granska information. Samhället förutsätter med andra ord aktiva och kunniga medborgare, som kan tillvarata sina fri- och rättigheter. Ett särskilt utvecklingsområde är att skapa utbildningsmöjligheter för inflyttade och utveckla utbildningsformer som motsvarar behoven.

Inkomster

36.19.08. Inkomster för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt

Projekten upphör under år 2012. Momentet föreslås utgå.

Utgifter

46.19.06. Sysselsättningsfrämjande utbildning (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt

Föreslås ett anslag om 500.000 euro.

Anslaget avser dels köp av utbildningstjänster enligt avtal och dels särskilda utbildningsinsatser enligt följande

- lokal utbildning i svenska för inflyttade (SFI), enligt avtal med Medborgarinstitutet, ca 400.000 euro samt
- köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning, enligt avtal med

Svenska Österbottens förbund samt utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget, ca 100.000 euro.

46.19.08. Utgifter för projekten Nätpedagogik och Validering på Åland (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-266	Grund	-200 000	Årets	-198 121
		Tb			
Tid. års	-182 706	Tid. års		Tid. års	-89 728
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-182 971	Totalt	-200 000	Totalt	-287 848
				Totalt	0

Projekten upphör under år 2012. Momentet föreslås utgå.

46.19.23. Integration och mångkulturellt befrämjande (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets		Grund		Årets	-50 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0
				Totalt	-50 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för kostnader som uppkommer i samband med insatser för att befrämja kulturell förståelse och integration av nya medborgare. Anslaget är tänkt att användas för att skapa flexibla utbildningsformer i svenska språket för inflyttade personer i arbetslivet eller personer utanför arbetsmarknadsstöd. Anslaget kan även användas för information och seminarier om integration.

46.20. EUROPEISKA UNIONEN – SOCIALFONDEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	905 825	377 000	19 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-963 423	-392 000	-38 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-963 423	-392 000	-38 000
Anslag netto	-57 599	-15 000	-19 000

Det övergripande målet för programmet ”Regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF” är att höja den vuxna befolkningens kompetens i arbetslivet och att förbättra integreringen av utanförgrupper i samhället. Ledorden är livslångt lärande och formerna för aktiviteterna baseras på Lissabon-strategin.

Programmets strategi är uppdelad i tre tematiska insatsområden

- investeringar i humankapital
- innovativa former av arbetsorganisationer samt
- aktiva och preventiva åtgärder för sysselsättningen samt inklusion och tillgänglighet.

Finansieringsramen ser ut som följer:

	Finansierings- ram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2012	Förslag 2013	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.000	2.289.000	19.000	0 1)
EU:s finansieringsandel	3.125.000	2.644.000	19.000	0)
Sammanlagt	6.250.000	4.933.000	38.000	0

1) Med beaktande av annan offentlig finansiering och överskott från avslutade projekt har hela programmet budgeterats i och med föreliggande budgetförslag.

Inkomster

36.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Årets	19 000
	Grund	377 000	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
905 825		684 591	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
905 825	377 000	1 061 591	19 000

Med hänvisning till momentet 46.20.46 föreslås en inkomst om 19.000 euro.

Utgifter

46.20.41. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-19 000
-176 858	-15 000	-27 406	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-210 330		-85 425	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-387 188	-15 000	-112 831	-19 000

Föreslås ett anslag om 19.000 euro för landskapets andel av finansieringen av programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF. Anslaget är den nationella finansieringsandelen för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Se även moment 46.20.46.

46.20.46. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ESF (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-19 000
-514 969	-377 000	-123 139	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-61 266		-17 581	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-576 235	-377 000	-140 720	-19 000

Föreslås ett anslag om 19.000 euro för EU:s andel av finansieringen av programmet "Regional konkurrenskraft och sysselsättning", ESF. Anslaget är EU:s

finansieringsandel för tekniskt stöd. Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och utvärdering av programmet. Inkomsterna tas upp under moment 36.20.46. Se även moment 46.20.41.

46.32. ÅLANDS FOLKHÖGSKOLA

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	107 110	109 000	85 000
Konsumtionsutgifter	-1 069 949	-1 126 000	-976 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 069 949	-1 126 000	-976 000
Anslag netto	-962 839	-1 017 000	-891 000

Ålands folkhögskola bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och av landskapsregeringen fastställt reglemente.

Skolan är en som i överensstämmelse med sin folkbildningstradition ska ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Skolan har två specialiserade och en allmän linje, benämnd NYA-linjen, inom vilken integrationsundervisning kan ges till ungdomar som har gått ut grundskolan eller motsvarande men inte har språkliga förutsättningar att klara av studier inom den grundläggande yrkesutbildningen. Skolans vinterkurs omfattar 170 arbetsdagar. Studieresor ingår som en del av och kompletterar den ordinarie undervisningen och ger de studerande möjlighet att få en bred och balanserad världsbild. 55 studerande kan erbjudas plats på skolans två internat.

Nya linjen ersätter skolans tidigare allmänna linjer; skapande-, media-, idrotts- och musiklinjen. NYA-linjen står för ett Nytänkande - Yrkesorienterat - Annorlunda år. Studerande på NYA-linjen ska själva kunna påverka sitt schema och innehåll i utbildningen inom ramen för skolans utbildningsutbud. Inom NYA-linjen ges även studerande möjlighet att höja vissa grundskolevitsord. Intentionen är att arbeta projektorienterat med ämnesintegrering.

Under året kommer skolan att fortsätta med det ämnesövergripande projektet ART PARK som utmynnar i en utomhusutställning av konstnärliga alster i skolans trädgård.

Verksamhetens syfte är att

- erbjuda en miljö för allsidigt lärande såväl intellektuellt, emotionellt som socialt
- göra det möjligt för studerande att påverka sin egen livssituation och skapa engagemang för att delta i samhällsutvecklingen
- främja de studerandes studieintresse och eget skapande samt att öka deras delaktighet i kulturlivet
- ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen, historien och kulturen samt att främja internationell förståelse och fredsvilja samt
- ge de studerande kunskaper och erfarenheter som stärker dem inför kommande fortsatta studier för examina och yrken.

De långsiktiga målen och de allmänna målen för budgetåret anges i detalj i skolans styrdokument och planer.

De långsiktiga målsättningarna är att

- minska energiförbrukningen
- erbjuda gymnasialstadiet skraddarsydda kurser inom det estetiska området samt
- effektivera användningen av skolans fastigheter.

Målsättningarna för budgetåret är att

- starta upp samarbetet med Ålands gymnasium inom ämnesområdena musik och drama
- utveckla naturfotolinjen
- utvärdera hantverksutbildningen
- utöka marknadsföringen
- utveckla ART-parken, skolans utomhusutställning av konstnärliga alster samt
- erbjuda lägerskolverksamhet.

Utbildningsprogram	Antal studerande		Utbildningsplatser	
	2011/2012	2012/2013	Ht 2013	
	Totalt	Kvinnor/Män		
<u>Allmänna linjer</u>				
Media	4	3/1		
Skapande verksamhet	6	4/2		
Idrott	6	1/5		
Musik	5	2/3		
NYA-linjen			48	40
Totalt	21		48	40
<u>Speciallinjer</u>				
Naturfoto	8	2/6	8	8
Hantverk åk 1	9	9/0	7	8
Hantverk åk 2	-	-	5	7
Totalt	17		20	23
Studerande sammanlagt	38		68	63
Utexaminerade	30			

Studerande med annat modersmål än svenska har ingått i skolans samtliga linjer.

Inkomster

36.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	Årets	Årets	85 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
107 110	109 000	74 110	74 110	85 000

Under momentet föreslås en inkomst om 85.000 euro. Inkomsterna härrör i huvudsak från kurs- och internatsavgifter samt kosthållet. 60.000 euro beräknas för vinterkurs och övrig fortlöpande verksamhet samt 25.000 euro för sommar- och kortkursverksamheten.

Utgifter

46.32.20. Ålands folkhögskola - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-961 108	Grund	-1 126 000	Årets	-379 014	-976 000
		Tb				
Tid. års	-108 841	Tid. års		Tid. års	-83 978	Tid. års
Totalt	-1 069 949	Totalt	-1 126 000	Totalt	-462 992	Totalt
						-976 000

För verksamheten vid Ålands folkhögskola föreslås ett anslag om 976.000 euro.

Budgetförslaget bygger på att besparingsåtgärder genomförs, bl.a. översyn och omfördelning av arbetsuppgifter, minskning av timpläresurser och föreläsare till skolans speciallinjer samt minskade anslag för bl.a. utbildningstjänster, inkvartering och övriga förplägnadstjänster. Kostnaderna för material och förnödenheter kommer fortsättningsvis att stiga på grund av höjda kostnader för uppvärmning av lokalerna med olja. En energibesiktning utförs inför år 2013. I förslaget ingår inget anslag för maskiner och inventarier.

46.34. ÅLANDS MUSIKINSTITUT

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	86 561	82 000	82 000
Konsumtionsutgifter	-888 946	-955 000	-920 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-888 946	-955 000	-920 000
Anslag netto	-802 385	-873 000	-838 000

Ålands musikinstitut bedriver sin verksamhet med stöd av LL (1995:80, ändrad 1997/53) om Ålands musikinstitut samt reglemente och läroplan fastställda av landskapsregeringen.

Intresset för att studera vid Ålands musikinstitut är mycket stort och inträdesprovet våren 2011 lockade 110 stycken, varav 78 till musik (45 flickor, 33 pojkar) och 32 till dans (30 flickor, 2 pojkar).

Antalet sökande till läsåret 2012 - 2013 är 128 stycken, varav 84 till musik (48 flickor, 36 pojkar) och 44 till dans (38 flickor, 6 pojkar).

Elevantalet för läsåret 2012 - 2013 är planerat till 290 fördelat enligt följande; musikskola och institut 175 elever och dans 115 elever. Musikeleverna fördelar sig mellan 17 instrumentlinjer och danseleverna studerar klassisk balett eller modern dans.

Utbildningsprogram	Antal studerande				
	Ht 2012		Lsåret	Nybörjare	
	Totalt	Kvinnor/Män	2012/2013	Totalt	Kvinnor/Män
Dans	98	90/8	115	31	26/5
Musik	167	106/61	175	30	19/11
Totala antalet studerande	265	196/69	290	61	45/16

Inkomster

36.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	86 561	Grund	82 000	Årets	41 892	82 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	86 561	Totalt	82 000	Totalt	41 892	Totalt 82 000

Föreslås en inkomst om 82.000 euro som har beräknats utgående från följande avgifter:

Terminsavgifter för musikskola, -institut och dansskola	150 euro
Terminsavgift för syskon	120 euro
Avgift för biämne	70 euro
Avgift för ensembleverksamhet (externa elever)	50 euro

Utgifter

46.34.20. Ålands musikinstitut - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-846 350	Grund	-955 000	Årets	-303 737	-920 000
		Tb				
Tid. års	-42 596	Tid. års		Tid. års	-118	Tid. års
Totalt	-888 946	Totalt	-955 000	Totalt	-303 854	Totalt -920 000

Under momentet föreslås ett anslag om 920.000 euro.

Anslaget avser personalkostnader och övriga till verksamheten relaterade kostnader inklusive anslag för inköpande av spetskompetens, inköp av instrument, kompetensutveckling inom undervisningsområdet rytmång, personalskolning (MIP) samt utveckling av distansundervisning via internet bl.a. för skärgårdsstuderande.

46.41. ÅLANDS SJÖSÄKERHETSCENTRUM

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-158 110	-58 000	-78 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-158 110	-58 000	-78 000
Anslag netto	-158 110	-58 000	-78 000

Ålands sjösäkerhetscentrum verkar i enlighet med LL om Ålands sjösäkerhetscentrum (17/2003). Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) bildar en självständig samordningsenhet med uppgift att planera, koordinera, organisera och marknadsföra olika typer av kurser som sjöfartsnäringen, sjöskolorna och övriga aktörer behöver. Internationella konventioner såsom STCW, tillsammans med Trafiksäkerhetsverket i Finland och Transportstyrelsen i Sveriges bestämmelser, anger riktlinjer som ska följas. ÅSC ska arbeta lyhört mot sjöfartsnäringen och kunna leverera aktuella säkerhetsutbildningar.

De långsiktiga målsättningarna för Ålands sjösäkerhetscentrum är

- att erbjuda kursverksamhet inom sjösäkerhetsområdet i enlighet med internationella och nationella krav
- att varsebli nya bestämmelser och utbildningskrav som kan komma
- att finna nya kundgrupper inom vår närregion
- att fortsätta en effektiv marknadsföring av centret samt
- att garantera en hög säkerhetsnivå vid samtliga kurser.

Målsättningar för år 2013 är

- att utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa
- att leverera aktuella säkerhetsutbildningar anpassade till rederiernas tonnage
- att i kursutbudet integrera flera kurser godkända av myndigheterna i närregionerna
- att hålla ca 130 kurser under året av varierande längd samt
- att bibehålla positionen som marknadsledare.

Utgifter

46.41.20. Ålands sjösäkerhetscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-58 115	Grund	-58 000	Årets	129 238	-78 000
		Tb				
Tid. års	Tid. års	Tid. års	-7 037	Tid. års		
Totalt	-58 115	Totalt	-58 000	Totalt	122 201	Totalt -78 000

För verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum föreslås ett nettoanslag om 78.000 euro. Vid dimensioneringen av anslaget har inkomster om ca 531.000 euro beaktats. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med dessa inkomster.

En samordning av centrets verksamhet med skolfartygets verksamhet prövas under året genom administrativt samarbete i form av delad chefstjänst. Tjänstearrangemangen utvärderas under året.

I anslaget för övriga material och förnödenheter ingår 40.000 euro för förnyelse av befintlig utrustning och investering i ny utrustning för att möta näringens behov när nytt tonnage tas i bruk år 2013.

Därtill ingår i anslaget kostnader för inköp av brandkurser från Mariehamns stads Räddningsverk för totalt 168.000 euro. Värme, el och vatten är beräknade att kosta 43.000 euro under året.

46.44. JOMALA GÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	62 450	0	0
Konsumtionsutgifter	-425 935	-31 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-425 935	-31 000	0
Anslag netto	-363 485	-31 000	0

Kapitlet utgår.

Utgifter

46.44.21. Skoljordbruket Jomala gård - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	12 522	Grund	-31 000	Årets	6 673		
		Tb					
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	12 522	Totalt	-31 000	Totalt	6 673	Totalt	0

Momentet utgår.

46.45. ÅLANDS GYMNASIUM

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	190 080	369 000	400 000
Konsumtionsutgifter	-7 052 888	-16 747 000	-16 780 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-7 052 888	-16 747 000	-16 780 000
Anslag netto	-6 862 808	-16 378 000	-16 380 000

Ålands gymnasium inleder 1.8.2012 sitt andra verksamhetsår. Arbetet med att genom organisation och struktur skapa en myndighet med enhetliga strategier fortgår och kommer att påverka verksamheten under år 2013. Det tjänstekollektivavtal som togs i bruk 1.8.2011 kräver en implementeringsprocess som också kommer att fortgå under budgetåret 2013.

Under Ålands gymnasiums första verksamhetsår har ekonomi- och personaladministration i stort verkat enligt ärvda mönster, men för att den nya myndigheten i enlighet med LL (2011:13) om gymnasieutbildnings bestämmelser ska kunna utvecklas till en fungerande administrativ helhet krävs en omstrukturering. Omstruktureringen innebär att skolorna har den administration som berör studerande och utbildning samlad under rektorerna, medan ekonomi, löne- och personalfrågor samlats i en stab för hela myndigheten. I denna stab finns också personal som sköter den samåländska studerandeantagningen. Omorganisationen kan ske genom att befintlig personal får delvis nya och delvis mer ansvarsfulla uppgifter vilket föranleder tjänsteförändringar.

Ålands gymnasium kommer fr.o.m. 1.8.2012 att verka i en gemensam IT-miljö. Även om det mesta arbetet skett under år 2012 kommer sammankopplingen att medföra kostnader också under budgetåret 2013. Under år 2013 kommer Ålands gymnasiums webbsida att utformas och förnyas.

Ålands gymnasium är som en del av samordningsprocessen i behov av att ta i bruk en central telefonväxel. Innan beslut om anskaffning av ny telefonväxel fattas ska frågan om ett samarbete som omfattar allmänna förvaltningen och även andra myndigheter utredas.

I skolorna finns studerande med anpassad läroplan och studerande som kräver stöd- och specialundervisning. Gymnasialstadiet har i dagsläget inte tillräckliga resurser för stöd- och specialundervisning vilket leder till förlängda studietider och avhopp. Det föreslås därför att sex studieplatser på yrkesinriktad specialundervisning erbjuds hösten 2013. Styrelsen har därför genom omprioriteringar re-

serverat medel för att flexibelt efter behov kunna öka personalstyrkan för stöd- och specialundervisning. För att säkerställa kontinuitet föreslås att en vakant tjänst som lektor ombildas till en tjänst som speciallärare.

Vuxenutbildning utgör en integrerad del av Ålands gymnasiums verksamhet. Under våren 2013 startar två integrationsutbildningar där personer från ett utomnordiskt land får möjlighet att avlägga grundexamen inom social- och hälsovård (närvårdarexamen) och gymnasieexamen med inriktning servitör samt förbättra sina kunskaper i svenska. För att kunna säkerställa ett större utbud för vuxna inleds arbetet med att få examensrätt för fristående examen.

Verksamhetens långsiktiga mål

- att ge åländska ungdomar en kvalitativt hög utbildning för såväl vidare utbildning och yrkesliv
- att ha sådana studerandevårds- och studiehandledningsresurser som stöder ungdomarnas välbefinnande
- att ständigt utveckla pedagogiska modeller för att motsvara samhällets krav på kunskaper och färdigheter, detta gäller såväl IKT-stöd i undervisning som andra didaktiska modeller
- att befästa en grundsyn som främjar hållbar utveckling, vilket innefattar omsorg om medmänniskor, natur och naturresurser och därmed skapa en handlingsberedskap som utgår från att resurserna är ändliga
- att främja jämställdhet, vilket innefattar respektfullt uppträdande mot andra och insikt om att alla människor har lika värde
- att uppmuntra studerandes kreativitet och entreprenörskap och skapa förutsättningar för att ungdomarna ska kunna se sig själva som entreprenörer och företagare samt
- att lärare och övrig personal i sitt uppträdande är förebilder för studerande i fråga om socialt umgänge, tolerans och respektfullhet, ämneskunskap och yrkesskicklighet.

Målsättningarna för budgetåret

- att skapa en myndighet med en effektiv administration och service till de studerande
- att samordna och organisera till en fungerande helhet
- att arbeta för att utveckla vi-känslan
- att utarbeta ett kvalitetsledningssystem
- att planera för en VVS-utbildning och ta fram ett scenario för media- och kommunikationsutbildningen
- att göra verksamhetsförändringar för att uppnå de budgetmål som landskapsregeringen fastslagit
- att utveckla och förbättra bedömning
- att skapa enhetliga rutiner för dokumentation samt
- att utveckla kontakterna till arbetslivet.

Antalet studerande under tre budgetår

Skola/profil/utbildningsprogram	Totalt	Antal helårsstuderande		
		År 2011 Kvinnor/Män	År 2012 Totalt	År 2013 Totalt
Ålands lyceum				
Första läsåret	153,5	91/62,5	147	140
Andra läsåret	140	86/54	162	147
Tredje läsåret	135	81/54	138	162
Fjärde läsåret	11,5	5,5/6	18	20,5
Kompletterande studier	2	1/1	3	3

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal			
	Totalt	helårsstuderande		År 2013 Totalt
		År 2011	År 2012	
		Kvinnor/Män	Totalt	
HUTH*	84**	35/29	110	150
Kombistud. från yrkesutbildningen*	120			0
Ålands lyceum totalt*	526	299,5/206,5	578	622,5

*Kombi- och HUTH-studerande ingår även i profilernas studerandeantal
**åk 1, ht 2011

Ålands yrkesgymnasium

Ekonomi & Media

Företagsekonomi, ungdom	88	41/47	82,5	68
Företagsekonomi, vuxen	39,5	33/6,5	43	13
Media och kommunikation	32,5	21/11,5	32,5	30
Studerande totalt	160	95/65	158	111

Hotell & Restaurang

Servitör åk 1 - 3				
Kock åk 1 - 3				
Totalt	126,5	78/48,5	113	120
Kompletteringsutbildning				
- Servitör	8	7,5/0,5	8	10
- Hotell- och konferens	10,5	9,5/1	10	10
- Barmästare				
- Bageri/konditori	6,5	6/0,5		
Vuxenutbildning servitör				12
Studerande totalt	151,5	101/50,5	131	152

Livsstil & Hälsa

Frisör	12	11/1	12	12
Närvårdare, ungdom	57,5	52,5/5	60	60
Närvårdare, vuxen	40	37,5/2,5	57	55
Kompletteringsutbildning				
- Närvårdare	4	3/1	4	4
- Närvårdare, annat modersmål				14
- Läroavtal	5	5/0	2	14
Sociokant	54,5	47/7,5	53,5	38
Yrkesträning	9	5/4	9	14
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.café	5	3/2	5	6
Yrkesinr. spec.undervisning, inr.teknik			2	6
Studerande totalt	187	164/23	204,5	223

Sjöfart och teknik

Sjöfart

- Däck och maskin				
- Fartygselektriker				
- Vaktmaskinmästare				
- Vaktstyrman				
Studerande totalt	122	6/116	118	129,5

Teknik

Byggteknik	36,5	3/33,5	35,5	36
El- och datateknik	62	2,5/59,5	65	62
- inriktning el				
- inriktning data				

Skola/profil/utbildningsprogram	Antal			
	helårsstuderande			
	Totalt	År 2011 Kvinnor/Män	År 2012 Totalt	År 2013 Totalt
Fordonsteknik	40	0,5/39,5	39	40
Verkstadsteknik	41	-/41	39	25
Yrkesstarten	9	3/6	10,5	6
Studerande totalt	188,5	9/179,5	189	169
Ålands yrkesgymnasium totalt	809	375/434	800,5	784,5

36.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	190 080	Grund	369 000	Årets	135 191	400 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	190 080	Totalt	369 000	Totalt	135 191	Totalt 400 000

Föreslås inkomster om 400.000 euro. Inkomsterna kommer huvudsakligen från rörelseverksamhet, arbetsverksamhet, kursavgifter och uthyrning.

46.45.20. Ålands gymnasium - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-7 052 888	Grund	-16 747 000	Årets	-4 010 840	-16 780 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-310 532	Tid. års
Totalt	-7 052 888	Totalt	-16 747 000	Totalt	-4 321 371	Totalt -16 780 000

För verksamheten vid Ålands gymnasium föreslås ett anslag om 16.780.000 euro.

På grund av sparkraven har lönebudgeten minskat för år 2013.

Anslag för fortsatt hyresavtal för ett internat ingår i hyresanslaget eftersom frågan om alternativa studerandebostäder inte är löst.

Anslaget för anskaffning av maskiner och övrig utrustning ligger på samma nivå som under budgetåret 2012. Anslaget inkluderar bl.a. uppgradering av IT-utrustning.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 8/2012-2013 föreslås att anslaget under momentet minskas med 839.000 euro. Landskapsregeringen bör övervaka att rationaliseringarna av gymnasialstadiet leder till de planerade kostnadsbesparingarna på sikt. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

46.55. HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	121 673	0	0
Konsumtionsutgifter	-4 801 918	-5 075 000	-5 100 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter	0	-220 000	-270 000
Summa utgifter	-4 801 918	-5 295 000	-5 370 000
Anslag netto	-4 680 245	-5 295 000	-5 370 000

Enligt LL (2002:81) om Högskolan på Åland har högskolan till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet. Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov. Högskolan ska informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället och högskolan ska säkra en likvärdig verksamhet för såväl kvinnor som män. I verksamheten ska det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed ska värnas.

Det övergripande ansvaret för högskolans förvaltning och verksamhet handhas av högskolans styrelse.

Högskoleverksamhetens målsättning, verksamhetsstruktur och kvalitativa mål ska uttryckas i ett utbildningsavtal mellan Landskapsregeringen och Högskolan.

Högskolans utbildnings- och forskningsuppdrag ska främja näringslivets konkurrenskraft, välfärden, bildningen och en hållbar utveckling.

Högskolan på Åland är en modern högskola som bedriver yrkesinriktad utbildning och tillämpad forskning inom de områden som efterfrågas av arbetslivet och det åländska samhället. Högskolan är en attraktiv studie- och arbetsplats och de utexaminerade kvinnorna och männen är efterfrågade på arbetsmarknaden. Högskolestyrelsen beslutar om organisation och riktlinjerna för ansvarsfördelningen. Verksamheten består av examensinriktad utbildning som leder till yrkeshögskoleexamen, FoU som stöder grundutbildningen, kursverksamhet och stödfunktioner.

Högskolans tillämpade forskning och utvecklingsverksamhet stöder i första hand grundutbildningen och utvecklingen inom arbetslivets olika sektorer och svarar mot samhällets föränderliga behov.

Högskolan ska ha examensprogram som leder till yrkeshögskoleexamen och kan ha utbildning som leder till masterexamen inom sjöfart och vård i samverkan med andra högskolor. Högskolan ska vara en attraktiv arbetsplats där den personliga utvecklingen beaktas, var och en respekteras och en vänlig och trygg atmosfär råder.

Målet enligt det tidigare utbildningsavtalet för antalet utexaminerade kvinnor och män vid högskolan var att 60 % av dem som påbörjat studierna har avlagt grundexamen inom 5 års heltidsstudier. För sjöbefälsutbildningen gäller på motsvarande sätt sex års heltidsstudier. Procentsatsen utgör ett glidande medeltal under en treårsperiod. Mot slutet av perioden eftersträvas en höjning till 65 %." Under 2009 - 2011 har genomströmningen mätt på detta sätt varit 62,8 %. För år 2012 förväntas genomströmningen öka till 65 %.

För perioden 2012 - 2015 avser Högskolan att förbättra effektiviteten för den ex-

amensinriktade utbildningen så att antalet utexaminerade ökar på alla utbildningsprogram. Vidare ska arbetsmarknadsframgången för de utexaminerade ska fortsättningsvis hållas på den för närvarande utomordentligt goda nivån. Målet är att de utexaminerade ska ha en högre sysselsättningsgrad än den åländska befolkningen i åldern 25 - 50 år i allmänhet. Ytterligare ska andelen av de utexaminerade som bosätter sig på Åland höjas på sjöfartsprogrammen elektroteknik, maskinteknik och sjöfart.

Utbildningsområden	Antal heltidsstuderande (20.9)			
	År 2011	År 2012	År 2013	
	Totalt	Kvinnor/Män	(mål)	
Elektronik	30	2/28	36	40
Företagsekonomi	85	55/30	89	98
Hospitality management	55	37/18	63	64
Informationsteknik	67	16/51	60	78
Maskinteknik	105	5/100	109	108
Sjöfart	125	19/106	133	144
Vård	41	38/3	38	47
Utbytesstuderande				
Totalt	508	172/336	528	579

Sammanlagt 576 kvinnliga och manliga studerande har avlagt yrkeshögskoleexamen på Åland till och med vårterminen år 2012. Under åren 2008 - 2011 utexaminerades följande:

Utexaminerade	2008	2009	2010	2011
Kvinnor	17	20	30	13
Män	20	24	27	33
Totalt	37	44	57	46

För år 2012 gäller att ca 82 studenter kommer att utexamineras, vilket är det hittills högsta antalet examinerade i Högskolan på Åland.

Kursverksamhet och öppen högskoleutbildning

Inom högskolan ansvarar Öppna högskolan för kursverksamheten som omfattar akademiska kurser, kursverksamhet i anslutning till högskolans utbildningsprogram, fortbildnings- och uppdragsverksamhet.

Resultat och resultatmålen för kursverksamheten framgår av följande tabell:

Kursverksamhet	2010	2011	2012	2013
Antal deltagare	2.372	2.329	2.100	2.150
Antal studiepoäng	3.043	3.799	2.900	2.950

Utgifter

46.55.20. Högskolan på Åland -verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-4 699 944	Grund	-5 075 000	Årets	-1 667 206	-5 100 000	
		Tb					
Tid. års	-101 974	Tid. års		Tid. års	-280 788	Tid. års	
Totalt	-4 801 918	Totalt	-5 075 000	Totalt	-1 947 994	Totalt	-5 100 000

Under momentet föreslås ett nettoanslag om 5.100.000 euro.

Budgeten är baserad på högskolans uppdrag inom utbildning, forskning och utveckling och samverkan med det omgivande samhället.

Anslaget samt intäkterna från högskolans verksamhet avses användas för den verksamhet som kommer att beskrivas i det kommande utbildningsavtalet. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med nämnda inkomster.

I målen för verksamheten ingår att Högskolan åtar sig uppdrag som är externt beställda och finansierade vilket föranleder ett behov av likvida medel, eftersom inkomsterna, framför allt då det gäller ESF-delfinansierade projekt och Interreg-delfinansierade projekt i regel kommer in långt senare än motsvarande utgifter utbetalas.

Högskolan på Åland ges i uppdrag att driva integrationen och marknadsföringen av sjöfartsutbildningen på Åland och under år 2013 prioriteras därför arbetet med att implementera Högskolans nya organisation av den examensinriktade verksamheten i två fakulteter, land och sjö.

Vidare ligger fokus under år 2013 på att klara de inbesparingar som de nya budgetramarna innebär. Inom högskolan sker en kontinuerlig genomsyn av verksamheten och arbetsuppgifter i ett försök att effektivisera arbetet som utförs. Arbetsuppgifter fördelas på ett sätt som gynnar verksamheten och innan lediga tjänster utannonseras kommer dessa att behövsprövas. Enligt styrelsens beslut kommer även varje tjänst som blir ledig med anledning av att tjänsteinnehavaren går i pension att behövsprövas innan den på nytt kan tillsättas. I två fall kommer tidsbundna förordnanden inte att förnyas under år 2013.

Ytterligare fortsätter arbetet med att förbättra genomströmningen i den examensgivande utbildningen. Detta ska bland annat ske genom att bibehålla den för år 2012 höjda nivån på fortbildningsanslag för lärarna. Dessutom är målet med organisationsförändringen till två fakulteter givetvis att effektivisera ledningen av Högskolan vilket ska ge förbättrade resultat vad genomströmningen beträffar.

Med hänvisning till förändrade behov av it-stöd bland personal och studerande vid Högskolan på Åland kommer högskolans it-avdelning att omstruktureras sin verksamhet under året. Omstruktureringen är kostnadsneutral och påverkar inte Högskolans budget.

Vid sidan av inrättade tjänster, tillfälliga tjänster och arbetsavtalsförhållanden avlönas under året ca 200 kvinnliga och manliga gästföreläsare och timplärare.

Inom ramen för anslaget kommer en fortsatt uppgradering av bryggsimulatorn samt el- och automationslaboratoriet att ske.

46.55.70. Investeringar till maskinlaboratoriet (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-220 000	Årets	-220 000	-270 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -220 000	Totalt	-220 000	Totalt -270 000

Föreslås att 270.000 euro upptas för att möjliggöra renovering och nyanskaffning

av laboratorieutrustning till Högskolan på Ålands och Ålands gymnasiums gemensamma maskinlaboratorium i f.d. Ålands Sjömansskolas lokaler.

Anslaget är en delsatsning för att successivt modernisera maskinlaboratoriet så att dess utrustning motsvarar ställda miljökrav och utbildningsmässiga krav i STCW-konventionen.

Under år 2013 genomförs följande projekt i maskinlaboratoriet

- tillverkning av eltavla samt anskaffning och installation av två stycken dieselgeneratorer i laboratoriet. Nuvarande motorer saknar Common Rail och generatorerna är föråldrade. Generatorerna ska anslutas till övervakningssystemet samt
- arbetet med att förnya maskinlaboratoriet påbörjades år 2012 och en investeringsplan för uppgradering av laboratoriet finns för tidsperioden 2012 - 2015. En stor del av utrustningen är från 1970-talet vilket medför ett stort behov av att byta ut och förnya utrustningen.

46.60. MUSEIBYRÅN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	261 323	271 000	240 000
Konsumtionsutgifter	-3 283 449	-3 023 000	-2 750 000
Överföringsutgifter	-60 600	0	0
Investeringsutgifter	-50 855	-120 000	-220 000
Lån o övr. finansinv.	-60 000	-1 000	0
Summa utgifter	-3 454 904	-3 144 000	-2 970 000
Anslag netto	-3 193 581	-2 873 000	-2 730 000

Museibyråns uppdrag är att, med stöd i gällande lagstiftning, vara landskapets kunskapscentrum för kulturhistoria, kulturmiljö- och byggnadsvård samt konst. Museibyråns uppgifter fokuserar på bevarande, kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling om det åländska kulturarvet och dess kulturmiljöer. Verksamheterna omfattar myndighetsarbete, kulturminnesvård, utställningsverksamhet och museipedagogiskt arbete, byggnadsvård, kulturmiljövård, undersökningar och dokumentation, insamling och katalogisering, digitalisering samt konservering och vård av föremål.

Övergripande mål

- att främja kulturarvet och kulturmiljöns värden, öka kunskapen om det förflutna samt lyfta fram kulturarvet som en viktig samhällsresurs för både män och kvinnor, där alla medborgares identitet och kultur respekteras samt
- att söka bredare samverkan med andra samhällsområden för att skapa insikt om kulturarvets värde för ett hållbart samhälle.

Mål för år 2013

Fokus kommer att ligga på den nya basutställning som ska produceras för Ålands museum. Museibygnaden stänger i början av året för en nedmontering av den gamla basutställningen. Översyn av föremål görs för konserveringsändamål. Innehållet i den nya basutställningen planeras och ett utställningsmanus tas fram. De minskade resurserna inom landskapsförvaltningen får till följd att tjänster på museibyran indras och omprioriteringar av verksamheten görs. Nettobudgetering för arkeologiska och kulturmiljöuppdrag införs.

Kulturarvsenheten

Kulturarvsarbetet omfattar myndighetsarbete, kulturhistoria, kulturmiljö och byggnadsvård. Museibyran ansvarar för vården av flera av Ålands viktigaste

byggnadsminnen, inklusive ruinerna över Bomarsunds fästning och Kastelholms slott, friluftsmuseet Jan Karlsgården, skärgårdshemmet Hermas, och Kastelholms kungsgård. Utöver dessa ansvarar museibyrån för vård, underhåll och fastighetsdrift av ett hundratal andra byggnader och anläggningar, samt rådgivning, byggnadsdokumentation och besiktning av K-märkta byggnader. Kulturmiljöarbetet innebär antikvarisk granskning och utlåtande, arkeologiska utredningar och undersökningar, marin arkeologi, registerföring, fornminnesvård samt framtagandet av faktaunderlag om fornminnen och kulturmiljöer för samhällsplaneringen. Det kulturhistoriska arbetet omfattar insamling och katalogisering av föremål och traditioner, service till forskare och allmänhet samt förmedling av kunskaper genom medverkan i utställningsarbete och forskningsprojekt. Samlingar och arkiv, samt skötseln av dessa genom förebyggande konservering, omfattas också.

Kulturarvsenhetens mål 2013

- att medverka i planeringen och framtagande av faktaunderlag samt samlingsfrågor till Ålands museums nya basutställning
- att genom arkeologiska och kulturmiljörelaterade undersökningar öka kunskapen om forntid och historisk tid
- att måla taket på kuretornet vid Kastelholms slott
- att genomföra, konserveringsåtgärder vid Hermas
- att vidareutveckla det digitala arbetet med arkiven och samlingarna samt
- att publicera Åländsk odling (2012 - 2013).

Museienheten

Museienhetens arbete inkluderar utställningsverksamheten inom museibyrån ansvar för den museiverksamhet som ombesörjs av landskapsregeringen, i första hand vid Ålands museum, Ålands konstmuseum, museerna på Kastelholmsområdet samt övriga bemannade sevärdheter. Till verksamheten hör även evenemang och aktiviteter, guidade visningar, pedagogisk verksamhet, framtagande av utställningspublikationer, marknadsföring samt ansvar för reception och museibutik.

Museienhetens mål år 2013

- att medverka i planeringen och framtagande av faktaunderlag samt utställningstekniskt underlag till Ålands museums nya basutställning
- att uppmärksamma Ålands konstmuseums 50-årsjubileum hela året bl.a. genom olika evenemang, samarbetsprojekt och föreläsningar
- att vid inköp av konst fästs särskild uppmärksamhet vid genusperspektivet för att främja en i framtiden mer jämställd konstsamling
- att vid Kastelholms slott vidtas åtgärder för en övergång till audioguider samt
- att ta i bruk nya hemsidor för objekten Ålands museum, Ålands konstmuseum och Kastelholms slott.

Administrativa enheten

Arbetet inom den administrativa enheten består av sedvanliga administrativa och ekonomiska uppgifter, men i den nya organisationen ingår även driftskötseln av museibyråns byggnader.

Administrativa enhetens mål år 2013

- att medverka i planeringen av underlag till Ålands museums nya basutställning.

*Inkomster***36.60.20. Museibyrån - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	261 031	Grund	270 000	Årets	96 068	240 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	261 031	Totalt	270 000	Totalt	96 068	Totalt 240 000

Under momentet föreslås en inkomst om 240.000 euro för biljettintäkter vid de landskapsägda museerna, hyror och arrenden, uppdragsverksamhet, avgiftsbelagda tjänster samt försäljning av informations- och souvenirprodukter.

Anslaget har sänkts med 30.000 euro p.g.a. stängningen av Ålands museum och Ålands konstmuseum i samband med förnyelse av basutställningen, varvid biljettinkomst och viss inkomst från försäljning i museibutikerna uteblir. Motsvarande minskning har gjorts under utgiftsmoment 46.60.20.

36.60.88. Inkomst av donation

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	292	Grund	1 000	Årets	903	
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	292	Totalt	1 000	Totalt	903	Totalt 0

Momentet utgår. Se moment 46.60.20.

*Utgifter***46.60.20. Museibyrån - verksamhetsutgifter (VR)**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-3 032 793	Grund	-2 945 000	Årets	-791 820	-2 750 000
		Tb	22 000			
Tid. års	-209 023	Tid. års		Tid. års	10 262	Tid. års
Totalt	-3 241 816	Totalt	-2 923 000	Totalt	-781 558	Totalt -2 750 000

Föreslås ett anslag om 2.750.000 euro för museibyråns verksamhetsutgifter. Vid en bedömning av anslagets nivå kan noteras att den totala personalomfattningen under momentet omfattar ca 43 årsarbetsverken mot ca 49 stycken år 2012.

I anslaget ingår även kostnader för avlöande av nödvändiga semestervikarier, säsongspersonal samt personal som ansvarar för de publika aktiviteterna samt för byggnadsvård vid de landskapsägda kulturhistoriskt värdefulla byggnader som museibyrån ansvarar för. Anslaget för säsongspersonal har minskats till följd av stängningen av Ålands museum och Ålands konstmuseum då basutställningen förnyas.

Under anslaget ingår drift och underhåll för de byggnader och ruiner som museibyrån ansvarar för, samt tekniska installationer och byggnadsmaterial för detta. Därtill ingår utrustning och material för dokumentation och publik verksamhet samt anslag för kontorsutrustning och -material.

Vidare ingår inköp av byggnadstjänster, vägunderhåll, fornminnesvård och servicearbeten samt kontors- och utbildningstjänster. Därtill ingår olika expert- och utredningstjänster, särskilda analyser för kulturmiljöarbetets och samlingarnas behov samt informationsmaterial och utställningskostnader.

Föreslås, med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §), att inkomster av avkastningen av Irene och Halvdan Stenholms donationsfond kan gottskrivas momentet. Avkastningen ska användas för inköp av värdepapper eller konst. Se även moment 36.60.88, 46.60.70 samt 46.60.88.

46.60.22. Särskilda åtgärder i anledning av vrakfynd (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-41 633	Grund	-100 000	Årets	-112 715	0	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-41 633	Totalt	-100 000	Totalt	-112 715	Totalt	0

Föreslås en succesiv utfasning av landskapsregeringens operativa åtaganden och att en fristående organisation skapas med uppgift att förvalta och kommersialisera champagne- och öltillgångarna.

46.60.26. Museibyran – uppdragsverksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets		Grund		Årets		0	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Momentet nytt.

Föreslås ett nettoanslag för museibyrans uppdragsverksamhet. Genom nettobudgetering finns möjligheten att öka intäkterna genom att debitera exploatören i samband med arkeologiska och kulturmiljörelaterade undersökningar.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan påföras såväl kostnader som intäkter för uppdragsverksamhet.

46.60.70. Inköp av konst med donationsmedel (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	0	Årets	0		
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Momentet utgår. Se även moment 46.60.20.

46.60.71. Inköp av konst (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 458	Grund	-20 000	Årets	-20 000
		Tb			
Tid. års	-18 542	Tid. års		Tid. års	-4 058
Totalt	-20 000	Totalt	-20 000	Totalt	-24 058
				Tid. års	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro för inköp av konst för att uppfylla målsättningarna för Ålands konstmuseum vad gäller inköp av konst, som omfattar såväl utövande konstnärer som äldre konst, där särskild uppmärksamhet fästs vid genusperspektivet. Konsten idag innefattar traditionell bildkonst, men även modern foto- och videokonst, installationer m.m.

46.60.72. Ålands museums basutställning (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets		Grund	-100 000	Årets	-99 778
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-100 000	Totalt	-99 778
				Tid. års	-200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro för år 2013, som ett delanslag för total förnyelse av Ålands museums basutställning. Den totala kostnaden för projektet beräknas bli ca 600.000 euro fördelat på tre år enligt följande: 100.000 euro år 2012, 200.000 euro år 2013 och 300.000 euro år 2014.

46.60.74. Utvecklande av Bomarsund (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års	-500 000
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-500 000
				Tid. års	0

Föreslås inget anslag detta år.

46.60.88. Inköp av värdepapper med donationsmedel (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-1 000	Årets	-1 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-1 000	Totalt	-1 000
				Tid. års	0

Momentet utgår. Se även moment 46.60.20.

46.80. ÅLANDS LANDSKAPSARKIV

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	335	1 000	1 000
Konsumtionsutgifter	-122 689	-140 000	-135 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-122 689	-140 000	-135 000
Anslag netto	-122 354	-139 000	-134 000

Landskapsarkivet utgör en specialfunktion inom landskapsregeringen beträffande dokument- och arkivhantering och arbetar i enlighet med detta för en rationell dokumenthantering. I verksamheten ingår att motta, förvara, ordna och förteckna samt tillhandahålla arkivalier i enlighet med Arkivlag (2004:13) för landskapet Åland. Arkivet gör även utredningar och utställningar baserade på de handlingar som förvaras i arkivet.

Under år 2013 läggs särskild vikt på

- fortsatt utredning och planering av utvidgade arkivutrymmen i samverkan med kansliavdelningens byggnadsbyrå
- medverkan i landskapsregeringens fortsatta digitaliseringsprojekt samt
- en uppgradering av befintlig maskin- och programvara, som nyttjas av landskapsarkivet.

Landskapsarkivets verksamhet är föremål för kvantitativa översyner ur ett jämställdhetsperspektiv. En könsmässig fördelning av kunderna som anlitat forskarservicen under det senare halvåret 2011, d.v.s. juni-december 2011 ger följande andelar.

	Kvinnor	Män
Antal personer	646	634
Antal volymer	636	630

Med de specialarrangemang som tillämpats har landskapsarkivet kunnat ta emot leveranser som upptar inalles 4.009 hyllmeter, trots att det befintliga magasinet är planerat för 4.000 meter. Ålands landskapsarkiv har varit tvunget att hyra utrymmen i privata fastigheter för handlingar med krav på visstidsbevaring. Arrangemanget är kostsamt och lösningen kan ifrågasättas utifrån gällande rättsnormer. För att förvaltningen ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter vad gäller arkivfunktionen krävs därför en tillbyggnad i anslutning till landskapsarkivets befintliga arkivmagasin. Tillbyggnaden ska uppfylla gällande krav på långtidsförvaring.

Inkomster

36.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	335	Grund 1 000	Årets 713
		Tb	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	335	Totalt 1 000	Totalt 713
			Totalt 1 000

Föreslås verksamhetsinkomster om 1.000 euro, avseende ersättningar för kopior och utredningar.

Utgifter

46.80.20. Ålands landskapsarkiv - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-105 280	Grund	-140 000	Årets	-80 222	-110 000
		Tb	0			
Tid. års	-17 409	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års -25 000
Totalt	-122 689	Totalt	-140 000	Totalt	-80 222	Totalt -135 000

Föreslås ett anslag, med beaktande av tidigare års anslag, om 110.000 euro för verksamheten under år 2013. Anslaget inkluderar ordinarie verksamhet, personalkostnader samt fortbildning och medverkan i konferenser.

37./47.

NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	11 686 397	3 478 000	3 930 000	13,0%	-66,4%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-5 374 636	-5 660 000	-5 330 000	-5,8%	-0,8%
Överföringsutgifter	-18 183 258	-18 154 000	-18 116 000	-0,2%	-0,4%
Realinvesteringar	0	0	0		
Lån och övriga finansinve- steringar	-303 233	-20 000	0	-100,0%	-100,0%
Summa utgifter	-23 861 127	-23 834 000	-23 446 000	-1,6%	-1,7%
Anslag netto	-12 174 730	-20 356 000	-19 516 000	-4,1%	60,3%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-1 872 810	-1 938 000	-1 960 000	1,1%	4,7%
Näringslivets främjande	-3 415 608	-2 621 000	-2 103 000	-19,8%	-38,4%
Europeiska Unionen - regionala utvecklingsfonden	-865 840	-38 000	-1 556 000	3994,7%	79,7%
Främjande av lantbruket	-2 496 988	-2 738 000	-2 705 000	-1,2%	8,3%
Europeiska Unionen - program för landsbygdens utveckling	-8 557 772	-8 415 000	-7 783 000	-7,5%	-9,1%
Främjande av skogsbruket	-306 644	-313 000	-293 000	-6,4%	-4,4%
Jakt- och viltvård	-118 321	-138 000	-118 000	-14,5%	-0,3%
Främjande av fiskerinäringen	-131 689	-179 000	-179 000	0,0%	35,9%
Europeiska Unionen - strukturprogram för fiskeri- sektorn	-1 067 356	-1 624 000	-1 386 000	-14,7%	29,9%
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	-3 848 576	-4 753 000	-4 598 000	-3,3%	19,5%
Ålands teknologisentrum	-263 832	-357 000	-215 000	-39,8%	-18,5%
Försöksverksamheten	-389 000	-170 000	0	-100,0%	-100,0%
Skötsel av egna skogar	-117 366	-120 000	-120 000	0,0%	2,2%
Ålands fiskodling, Guttorp	-409 324	-430 000	-430 000	0,0%	5,1%
Summa	-23 861 127	-23 834 000	-23 446 000	-1,6%	-1,7%

47.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	7 814 269	49 000	49 000
Konsumtionsutgifter	-1 872 810	-1 938 000	-1 960 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 872 810	-1 938 000	-1 960 000
Anslag netto	5 941 459	-1 889 000	-1 911 000

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt och viltvård samt förvaltning av landskapets jordbruksegendomar, fiskevatten och skogar vilka inte ingår i naturreservat.

Med beaktande av EU:s regelverk stöds det åländska näringslivets utveckling med såväl finansieringshjälp som andra främjande åtgärder. Även deltagandet i

det internationella arbetet kommer att fortsätta.

Avdelningens målsättningar under år 2013 är att

- utveckla den externa kommunikationen
- utarbeta underlag som ska användas i utformningen av näringslivspolitikerna under programperioden 2014 - 2020 vilken delfinansieras med EU-medel samt
- återuppta arbetet med att samordna landskapets, kommunernas och statens olika enheter som administrerar jordbruksstöd.

Inkomster

37.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	7 814 269	Grund	49 000	Årets	44 414	49 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	7 814 269	Totalt	49 000	Totalt	44 414	Totalt 49 000

Under momentet föreslås en inkomst om 49.000 euro vilket främst avser inkomst av skogsbruksplaner och avgifter, inkomster av provfiske, hyra för travbanan samt inkomster av fiskekort. Därtill ingår hyra för utrustning och arrende för mark för försöksodlingsverksamhet. Se moment 47.15.41.

Utgifter

47.01.01. Näringsavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-1 402 565	Grund	-1 838 000	Årets	-631 373	-1 960 000
		Tb				
Tid. års	-470 245	Tid. års	-100 000	Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-1 872 810	Totalt	-1 938 000	Totalt	-631 373	Totalt -1 960 000

Under momentet föreslås ett anslag om 1.960.000 euro.

I anslaget ingår medel för avlönande av en tillfällig tjänst som näringslivsutvecklare med huvuduppgift att implementera turismstrategin.

Föreslås att avdelningen avyttrar två bilar och inköper ett fordon som är bättre lämpat för övervakningsarbete i oländig terräng.

De direkta stödberättigande kostnaderna för administrationen av EU-program belastas moment 47.01.01 medan anslag för tekniskt stöd upptas under kapitel 47.05, 47.17 respektive 47.26. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet kan gottskrivas med inkomster för tekniskt stöd.

Föreslås att ca 30.000 euro av de centrala förvaltningskostnaderna för jaktadministrationen täcks med influtna jaktvårdsavgifter. Se även moment 37.22.04.

Sjöfartens Dag år 2013 hålls på våren då landskapsregeringen arrangerar ett sjöfartspolitiskt seminarium på Åland för de nordiska och baltiska länderna och självstyrande områdena.

Anslag för utredningar och inköp av tjänster i anslutning till näringsavdelningens verksamhet finns upptagna under momentet.

47.03. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	71 695	114 000	104 000
Konsumtionsutgifter	-196 240	-246 000	-236 000
Överföringsutgifter	-2 919 368	-2 375 000	-1 867 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-300 000	0	0
Summa utgifter	-3 415 608	-2 621 000	-2 103 000
Anslag netto	-3 343 913	-2 507 000	-1 999 000

Landskapsregeringens näringspolitiska roll är att skapa förutsättningar för en hög ekonomisk tillväxt genom att entreprenörer och företag startar nya och utvecklar befintliga företag. Den övergripande målsättningen är att ge förutsättningar för

- hög sysselsättning, att bevara de arbetsplatser som finns samt att vara med och skapa nya arbetsplatser
- ökat antal hållbara arbetsplatser i skärgård och landsbygd
- ökad export av tjänster och produkter
- breddning av näringsstrukturen i landskapet och ge goda och långsiktiga förutsättningar för utveckling av affärsidéer samt
- ökad tillväxt i form av fler företag samt fler företag som växer.

Politikområden som bidrar till att skapa gynnsamma omständigheter för företagande är bl.a. utbildning, kommunikationer, bostadsförsörjning samt integrations- och arbetsmarknadspolitik.

Inom näringsavdelningens förvaltningsområde består kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna av

- projekt- och företagsfinansiering (näringslivets främjande och regional utveckling)
- destinationsmarknadsföring
- Ålands utvecklings ab (riskkapital) samt
- Ålands teknologicentrum (stöd och utveckla innovationer, driva projekt som främjar ekonomisk tillväxt med speciellt fokus på cleantech).

Tyngdpunkten i avdelningens arbete ligger på genomförandet och avslutandet av de EU-delfinansierade program som godkänts för perioden 2007 - 2013, Regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF) samt landsbygdsutvecklingsprogrammet (LBU). Planeringsarbetet som tar sikte på den nya programperioden 2014 - 2020 pågår både inom EU-kommissionen samt på landskapsregeringsnivå inom ramen för arbetsgrupper. Arbetet ska för medlemsländernas, liksom landskapsregeringens, del utmynna i partnerskapsavtal med EU-kommissionen samt färdigt utarbetade programdokument år 2013. Fokus för programperioden utgår ifrån EU 2020 strategin, vilken lägger tyngdpunkten vid ett innovativt, konkurrenskraftigt, hållbart och inkluderande Europa.

Landskapsregeringen avser att successivt förändra sina stödprinciper mot lägre stödnivåer och nya finansieringsformer för att bredare grupper av företag ska främjas.

Landskapsregeringen kommer att arrangera en ny konferens om kvinnors företa-

gande under året.

Portalen startaaget.ax med basinformation för nyetablering av företag kommer fortsättningsvis att erbjuda hjälp åt blivande företagare. Ålands teknologocentrum kommer att fortsätta driva det tre-åriga ERUF-projektet inom tillväxt och affärsutveckling, som inleddes år 2012, vilket är i linje med ÅTC:s nya smalare och vassare inriktning som utvecklingsenhet för innovation och tillväxt. Ålands landsbygdscentrum avser under år 2013 att driva två EU-delfinansierade projekt, av vilka det ena projektet har som mål att öka tillväxten i mikroföretag på landsbygden och i skärgården medan det andra projektet ska bidra till att Åland blir en matdestination genom arbetet inom Ny Nordisk Mat.

REGIONAL UTVECKLING

Den regionalpolitiska målsättningen är att näringslivet i hela skärgården ska vara livskraftigt. Landskapsregeringen eftersträvar en fortsatt spridd bosättning i landskapet och en jämn befolkningsutveckling i alla regioner.

Ålands landsbygdscentrum samordnar arbetet för att öka lönsamheten i lantbruksföretagen samt utvecklingen av nya näringar på landsbygden och i skärgården. Ålands skärgårdsnämnd behandlar övergripande skärgårdsfrågor inför behandling och beslut i landskapsregeringen. Tjänsten som näringslivsutvecklare är ett instrument i arbetet med att utveckla näringslivet i skärgården. Näringslivsutvecklaren som bland annat har till uppgift att implementera den nya turismstrategin är också sekreterare i nämnden. Under året revideras reglementet för Ålands skärgårdsnämnd med målsättningen att skärgårdskommunernas möjligheter till förberedande arbete och att driva frågor förbättras.

Landskapsregeringen föreslår att det särskilda driftstöd för den årliga verksamheten samt investeringsstöd för sådana investeringar som behövs för detaljhandelsverksamheten i skärgården fortsätter. Likaså föreslår landskapsregeringen att skärgårdsstödet för stimulans av nyföretagandet i skärgården fortsätter samt stödet i form av befrielse från socialskyddsavgifter för vissa arbetsgivare i skärgården. Ett viktigt verktyg i det regionalpolitiska arbetet är den åländska Leaderföreningen som fördelar finansiering från landsbygdsutvecklingsprogrammet.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I tll. Anders Erikssons m.fl. budgetmotion nr 44/2012-2013 föreslås att det under kapitel motiveringen 47.03 "Näringslivets främjande" införs ett nytt andra stycke som ges följande lydelse:

"Turismen är en av de åländska näringar som bedöms ha de starkaste utvecklingsmöjligheterna. Den åländska naturen och landskapets läge mitt i Östersjön utgör en naturlig attraktionskraft samtidigt som de geografiska avstånden till omkringliggande regioner är förhållandevis korta.

För att förverkliga Ålands potential som attraktivt turistmål krävs att Åland satsar konsekvent och målmedvetet på att erbjuda våra besökare kvalitet.

I dag utgör den undermåliga standarden på boende och de dåliga flygförbindelserna de främsta hindren för att utveckla Åland till ett högkvalitativt semester- och konferensmål. Ett utvecklingsprojekt startas upp under året vars mål är att åstadkomma 1.000 nya bäddplatser av hög kvalitet samt skapa förutsättningar för en hållbar lösning som tryggar flygförbindelser till och från Åland."

Utskottet hänvisar till sina skrivningar under den allmänna motiveringen. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

*Inkomster***37.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	60 365	Grund	114 000	Årets	87 589	104 000	
		Tb					
Tid. års	11 330	Tid. års		Tid. års	74 787	Tid. års	
Totalt	71 695	Totalt	114 000	Totalt	162 375	Totalt	104 000

Föreslås en inkomst om 104.000 euro. Inkomsterna härrör sig till olika projekt. Ett av projekten har som mål att öka tillväxten i mikroföretag på landsbygden och i skärgården. Projektet finansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet. Inkomsterna för projektet motsvarar utgifterna. Det andra projektet ska bidra till att Åland blir en matdestination genom arbetet inom Ny Nordisk Mat. Projektet delfinansieras med EU-medel.

Övriga inkomster härrör sig från Skördefesten och Landsbygdsnytt. Inkomsterna för Skördefesten och Landsbygdsnytt motsvarar utgifterna. Se även moment 47.03.23.

*Utgifter***47.03.05. Utgifter för investeringslån (F)**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-4 089	Grund	-6 000	Årets	-4 703	-6 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-4 089	Totalt	-6 000	Totalt	-4 703	Totalt	-6 000

Föreslås att ett anslag om 6.000 euro upptas i enlighet med LL (1975:45) om investeringslån som arvode till kreditinrättningarna som har förmedlat investeringslån för den befintliga kreditstocken. Per den 31.12.2011 var saldota på utestående krediter 198.000 euro. Nya lån beviljas inte längre varför anslaget successivt minskar.

47.03.23. Ålands landsbygdscentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-94 945	Grund	-220 000	Årets	-173 819	-210 000	
		Tb					
Tid. års	-68 988	Tid. års		Tid. års	-9 595	Tid. års	
Totalt	-163 933	Totalt	-220 000	Totalt	-183 414	Totalt	-210 000

Föreslås ett anslag om 210.000 euro för landsbygdsutveckling och koordinering vid Ålands landsbygdscentrum. Styrgruppen beslöt i slutet av år 2012 att en ny huvudägare ska arrangera skördefesten från år 2013. Landsbygdsutvecklaren kommer att delta i utformningen av en ny modell som är tänkt att bygga på en medlemsförening samt ett aktiebolag.

Anslaget används även för den åländska referensgruppen för Ny Nordisk Mat som inom ramen för Nordiska Ministerrådet jobbar för att regionalt öka användningen av lokalproducerade produkter och göra Norden känd som en matdestination. Aktiviteterna inom ramen för den åländska referensgruppen delfinansieras

med EU-medel. Anslaget används också för landsbygdsutvecklarens arbete som ordförande för Ny Nordisk Mat på nordisk nivå.

Ett nytt projekt inleds för att öka tillväxten i mikroföretag på landsbygden och i skärgården. Projektet finansieras med EU-medel och privat finansiering från näringslivet. Utgifterna för projektet riktat till mikroföretag motsvarar inkomsterna.

Under året fungerar styrgruppen för landsbygdsutveckling även som expertgrupp i arbetet med strategier för landsbygdsutvecklingsprogrammet för perioden 2014 - 2020.

Landsbygdsutveckling

Verksamhetsidé

- att utveckla och bredda näringsverksamheten på landsbygden och i skärgården.

Affärsidé

- att koordinera resurser och stimulera till samarbete för att på effektivaste sätt bidra till en positiv utveckling av landsbygden och dess näringar.

Ansvarsområde

- att stärka konsumentförtroendet och öka försäljningen av åländska produkter bl.a. genom Skördefesten och Ny Nordisk Mat på Åland
- att koordinera organisationerna vid Ålands landsbygdscentrum med branschföretagen och övriga verksamheter samt anlita extern spetskompetens för att uppnå den gemensamma visionen
- att inspirera, initiera och driva projekt för att utveckla landsbygdsföretagen samt
- att fungera som koordinator för Ålands landsbygdscentrum.

47.03.24. Kostnader för skärgårdsnämnden (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-21 929	Grund	-20 000	Årets	-4 686	-20 000	
		Tb					
Tid. års	-6 289	Tid. års		Tid. års	-5 070	Tid. års	
Totalt	-28 218	Totalt	-20 000	Totalt	-9 756	Totalt	-20 000

Föreslås ett anslag om 20.000 euro i vilket ingår kostnaderna för skärgårdsnämndens sekretariat. Avsikten är att lägga tonvikten på utveckling av företag och arbetsplatser i skärgården i samarbete med bl.a. landsbygdsutvecklaren.

47.03.40. Bidrag för företagens internationalisering

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-53 704	Grund	-150 000	Årets	-40 313	-100 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-53 704	Totalt	-150 000	Totalt	-40 313	Totalt	-100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro för bidrag till exportmarknadsföring. Målet med bidraget är att befrämja åländska företags exportmöjligheter och internationalisering. Bidrag kan beviljas till företag på Åland som har förutsättningar att bedriva en framgångsrik exportverksamhet. Företagets produkter eller tjänster bör ha en hög grad av åländskt ursprung.

Bidraget beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 17.03.2011.

47.03.41. Turismens främjande (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 170 260	Grund	-1 220 000	Årets	-47 680	-1 120 000
		Tb				
Tid. års	-127 481	Tid. års		Tid. års	-26 821	Tid. års
Totalt	-1 297 741	Totalt	-1 220 000	Totalt	-74 501	Totalt
						-1 120 000

Föreslås ett anslag om 1.120.000 euro för turismens främjande.

Destinationsmarknadsföring via VisitÅland r.f.	-890.000 euro
Marknadsplan för Ålandsbilden	-200.000 euro
Utvecklingsarbete	<u>-30.000 euro</u>
Förslag	-1.120.000 euro

Turismstrategin 2012 - 2022 är riktgivande för landskapsregeringens arbete med att främja besöksnäringen. Tillsammans med Visit Åland r.f. och Ålands näringsliv r.f. kommer landskapsregeringen att samordna arbetet genom de årliga handlingsplanerna.

Den största delen av finansieringen för att främja besöksnäringen avsätts till destinationsmarknadsföring som genomförs av VisitÅland r.f (VÅ). I uppgiften ingår förutom marknadsföring på prioriterade huvudmarknader även pressbearbetning, mässdeltagande och turistinformationsservice. Landskapsregeringen noterar att de säljande aktörerna bör ta ett större ansvar för produktmarknadsföringen via egen marknadsföring eller inom ramen för ett samarbete med VÅ med 50 % egenfinansiering.

Den professionella bedömningen samt uppföljningen av marknadsföringsinsatserna står VÅ för. VÅ bör tillämpa landskapsregeringens riktlinjer för offentlig upphandling. Marknadsföringen inriktas i huvudsak på de närliggande marknaderna. I marknadsföringsaktiviteterna tillämpas i huvudsak principen om att 50 % finansieras av branschen. VÅ samordnar även den säsongsbaserade turistinformationen lokalt på Åland. Den bygger på samarbete med olika företag och informationspunkter runt om i landskapet samt att VÅ är huvudman för informationskontoret i Osnäs.

Samordningsgruppens gemensamma arbete under året är att ta fram en långsiktig marknadsplan baserad på turismstrategin. Arbetet syftar till att bredda Ålandsbilden, stärka varumärket och synliggöra Åland för besökare, bosättare och affärspartner. Arbetet görs i samarbete mellan VÅ, Ålands Näringsliv, landskapsregeringen, Ams och andra aktörer. Sammanlagt avsätts ca 200.000 euro för detta ändamål under år 2013.

För år 2013 upprättas ett avtal med VÅ för den operativa externa marknadsföringen av resmålet Åland i samarbete med näringen. Landskapsregeringen föreslår att understödets storlek uppgår till 1.090.000 euro år 2013 varav ca 200.000

euro används för att bredda Ålandsbilden. Under de kommande åren 2014 och 2015 sänks den årliga finansieringen till ca. 1.000.000 euro.

Turismens samhällsekonomiska betydelse undersöks vart femte år och landskapsregeringen kommer att delta i finansieringen av undersökningen.

47.03.42. Landskapsunderstöd för kurs-, utbildnings- och rådgivningsverksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-72 210	Grund	-20 000	Årets	-15 555	-50 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-72 210	Totalt	-20 000	Totalt	-15 555	Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro. Anslaget kan användas av Tillväxtrådet samt för seminarier, undersökningar, information eller andra aktiviteter som gynnar utvecklingen av företagsverksamheten på Åland.

47.03.44. Nationella investeringsbidrag (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-500 000	Årets	-500 000	-300 000	
		Tb					
Tid. års	-892 774	Tid. års		Tid. års	-117 235	Tid. års	
Totalt	-892 774	Totalt	-500 000	Totalt	-617 235	Totalt	-300 000

Föreslås ett anslag om 300.000 euro för bidrag till nationella investeringsprojekt. Landskapsregeringen avser att prioritera tillgänglighets- och standardförhöjningar av turismanläggningar samt investeringar inom miljöområdet. Investeringsprojekten som främjar hållbar utveckling prioriteras.

Investeringsstödet tillämpas i enlighet med LL (2008:110) om näringsstöd, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti, en av kommissionen godkänd stödkarta, kommissionens förordning (EG) nr 1628/2006 av den 24 oktober 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG fördraget på statligt regionalt investeringsstöd, kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse, rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) samt i enlighet med landskapsregeringens fastställda principer.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 45/2012-2013 föreslås att anslaget under momentet ökas med 200.000 euro och att första stycket i motiveringen under momentet ges följande lydelse: "Föreslås ett anslag om 500.000 euro för bidrag till nationella investeringsprojekt. Landskapsregeringen avser att prioritera nybyggnation, tillgänglighets- och standardförhöjningar av turismanläggningar samt investeringar inom miljöområdet. Investeringsprojekten som främjar hållbar utveckling prioriteras."

Utskottet hänvisar till sina skrivningar under den allmänna motiveringen. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

47.03.45. Bidrag för produkt- och teknologiutveckling

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-75 503	Grund	-100 000	Årets	-76 000	-15 000	
		Tb					
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-75 503	Totalt	-100 000	Totalt	-76 000	Totalt	-15 000

Föreslås ett anslag om 15.000 euro. Inkubatorverksamheten vid ÅTC i Kvarteret i Tiden kommer ej längre att bedrivas fr.o.m. år 2013 varför anslag till företag inom denna verksamhet ej längre beviljas. Dock ska ännu år 2013 ersättning för subventioner för inkubatoravgifter, vilka upparbetats år 2012, erläggas till Ålands Teknologicentrum.

Bidrag för produkt- och teknologiutveckling beviljas uteslutande inom ramen för det operativa programmet Regional konkurrenskraft och sysselsättning, moment 47.05.42 samt moment 47.05.47.

47.03.46. Räntestöd för företags investeringar

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-1 494	Grund	-20 000	Årets	-19 143	-2 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-1 494	Totalt	-20 000	Totalt	-19 143	Totalt	-2 000

Föreslås ett anslag om 2.000 euro för räntestöd för företags investeringar. Saldo per 6.6.2012 för utestående räntestöds krediter var 562.805 euro. Nya räntestöd beviljas inte varför budgetanslaget gradvis kommer att sjunka.

47.03.47. Finansieringsstöd för företag i skärgården

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-148 971	Grund	-175 000	Årets	-26 610	-175 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-148 971	Totalt	-175 000	Totalt	-26 610	Totalt	-175 000

Föreslås ett anslag om 175.000 euro för finansieringsstöd till företag i skärgården i enlighet med av landskapsregeringen särskilt fastställda principer.

I anslaget ingår

- anslag för detaljhandeln i skärgården innefattande ett driftsbidrag för verksamhetens årliga kostnader samt ett investeringsbidrag för sådana investeringar som bedöms som erforderliga för den löpande verksamheten eller för utvidgande och utvecklande av verksamheten
- anslag för verksamhetsbidrag till skärgårdsföretag samt
- anslag för ersättande av socialskyddsavgifter för vissa privata arbetsgivare i skärgårdskommunerna.

Syftet med detaljhandelsstödet är att bidra till att upprätthålla en god butiksservice i skärgården.

Stöd under detta moment beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på

stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet avseende näringsavdelningens allmänna byrås moment i landskapets budget antagna den 17.3.2011.

47.03.48. Räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-12 464	Grund	-40 000	Årets	-24 903	-35 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-12 464	Totalt	-40 000	Totalt	-24 903	Totalt	-35 000

Föreslås ett anslag om 35.000 euro för räntestöd för Finnvera Abp:s lån till åländska företag.

Finnvera Abp är ett statsägt specialfinansieringsbolag som erbjuder riskfinansiering samt utvecklingstjänster för små och medelstora företag, främjar export och företagets internationalisering samt befrämjar regionalpolitiska åtgärder. Landskapsregeringen och Finnvera Abp ingick i augusti 2007 ett samarbetsavtal som en direkt fortsättning på det tidigare ikraftvarande samarbetsavtalet.

Landskapsregeringen betalar för närvarande 1,1 % i räntestöd på hela Åland utom Mariehamn. Räntestödet, som gäller investerings- och riskkapitallån, betalas för tre år på krediter beviljade av Finnvera Abp fr.o.m. den 1.8.2007. Specialräntestöd gäller sådana krediter som ges av särskilt definierade näringspolitiska skäl. Specialräntestödet beviljas för utvecklings-, miljö- och etableringsprojekt, minilån samt företagarlån till kvinnor och uppgår till 1,75 %.

Per den 31.03.2012 var saldot på utestående räntestöds krediter 768.418,47 euro. Kundantalet uppgår till 26 st. Föreslås att räntestöd kan beviljas under år 2013 så att beloppet av tidigare och under året beviljade räntestöds krediter högst uppgår till 4.000.000 euro.

47.03.60. Ersättande av kreditförluster (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-50 000	Årets	-50 000	-50 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-50 000	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-50 000	Totalt	-100 000	Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för ersättande av kreditförluster för landskapsgarantier och lån beviljade på landskapets ansvar. Anslaget avser även landskapets andel av Finnvera Abp:s kreditförluster för lån beviljade enligt ingått avtal.

Landskapsgaranti beviljas i enlighet med av landskapsregeringen fastställda principer för handläggning och beviljande av stöd till näringslivet till företag i skärgården för att utveckla eller utvidga ett företags verksamhetsförutsättningar eller vid övertagande av ett befintligt företag. Sammanlagda belopp av utestående landskapsgarantier kan uppgå till högst 13.000.000 euro.

Landskapsgarantier beviljas i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse, LL (1988:50) om lån, räntestöd och understöd ur landskapets medel samt om landskapsgaranti samt LL (1966:14) om landskapsgaranti för industrier och vissa andra näringsgrenar.

47.03.62. Internationella utvecklingsprojekt (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	-111 794	Grund	-100 000	Årets	-73 205		-20 000
		Tb					
Tid. års	-252 714	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-364 508	Totalt	-100 000	Totalt	-73 205	Totalt	-20 000

Under momentet föreslås ett anslag om 20.000 euro för landskapsregeringens andel i den nationella finansieringen av bl.a. Interreg projekt. Anslagen från detta moment tilldelas åländska projekt i Interreg programmet IV, Central Baltic Programme 2007 - 2013. Tillika föreslås momentet användas för andra eventuella projekt av internationell karaktär eller för enbart nationellt finansierade utvecklingsprojekt på Åland. Landskapets andel i kostnaderna kan uppgå till högst 50 %.

47.05. EUROPEISKA UNIONEN – REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	314 202	19 000	928 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-865 840	-38 000	-1 556 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-865 840	-38 000	-1 556 000
Anslag netto	-551 638	-19 000	-628 000

Strukturfondsmedlen för det operativa programmet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) på Åland 2007 - 2013 uppgår till 3.125.000 euro. Programmet omfattar hela Åland och målgruppen är företag, föreningar och offentliga aktörer. Syftet med programmet är att stärka ekonomins tillväxtpotential och produktivitet. Inom ramen för programmet finns möjligheter att söka finansiering för projekt som berör något av följande områden: entreprenörsanda, innovationer inom små- och medelstora företag (SME) och experimentering, nya finansiella lösningar och företagskuvöser, energieffektivitet, förnyelsebar energi, tillämpad forskning och teknikutveckling eller inom utveckling av informations- och kommunikationsteknik (IKT).

Programmets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

ERUF	Finansieringsram	Budgeterat 2007 - 2012	Förslag 2013	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.125.552	2.098.000 1,2)	628.000 1)	0
EU:s finansieringsandel	3.125.552	2.198.000 2)	928.000	0
Sammanlagt	6.251.104	4.296.000	1.556.000	0

1) Beloppet minskat till följd av annan offentlig finansiering.

2) Exklusive 396.000 euro som budgeterats tidigare men inte kunnat utnyttjas.

Inkomster

37.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	19 000	Årets	19 000	928 000	
		Tb					
Tid. års	314 202	Tid. års		Tid. års	1 153 804	Tid. års	
Totalt	314 202	Totalt	19 000	Totalt	1 172 804	Totalt	928 000

Föreslås att en inkomst om 928.000 euro upptas, vilket är den återstående inte hittills budgeterade delen av EU:s finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd.

Utgifter

47.05.42. Landskapets finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-19 000	Årets	-67 475	-628 000	
		Tb					
Tid. års	-335 420	Tid. års		Tid. års	-473 155	Tid. års	
Totalt	-335 420	Totalt	-19 000	Totalt	-540 630	Totalt	-628 000

Föreslås ett anslag om 628.000 euro, vilket är den återstående, inte hittills budgeterade delen av landskapets finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd.

De övergripande målsättningarna är att stärka näringslivets konkurrenskraft, öka tillväxtpotentialen och produktiviteten genom att investera i innovationer och bättre utnyttjande av humankapitalet.

Se även moment 47.05.47.

47.05.47. EU:s finansieringsandel - regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-19 000	Årets	-67 786	-928 000	
		Tb					
Tid. års	-530 420	Tid. års		Tid. års	-67 419	Tid. års	
Totalt	-530 420	Totalt	-19 000	Totalt	-135 205	Totalt	-928 000

Föreslås ett anslag om 928.000 euro, vilket är den återstående inte hittills budgeterade delen av EU:s finansieringsandel för Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013. Under momentet upptas även anslag för tekniskt stöd.

Se även moment 47.05.42.

47.05.69 Återbetalning av medel för målprogram 2

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Årets	63 869
Tid. års	0	Tid. års	-29 000
Totalt	0	Totalt	34 869
Momentet utgår.			

47.15. FRÄMJANDE AV LIVSMEDELSPRODUKTION

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	65 765	75 000	78 000
Konsumtionsutgifter	-649 887	-644 000	-643 000
Överföringsutgifter	-1 847 101	-2 094 000	-2 062 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-2 496 988	-2 738 000	-2 705 000
Anslag netto	-2 431 223	-2 663 000	-2 627 000

Rubriken ändrad.

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att lantbruksproduktionen utgående från de givna förutsättningarna ska utveckla en hög konkurrenskraft baserad på hög effektivitet, produktivitet, kvalitet och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar. Landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturändringar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat.

Utvecklande av konkurrenskraften genom att utveckla effektiviteten, kvalitets-tänkandet samtidigt som naturtillgångarna utnyttjas hållbart kräver en hög kunskapsnivå för att lyckas. I detta sammanhang är kunskapsutveckling genom rådgivning och projekt mycket viktiga varför landskapsregeringen finansierar produktionsrådgivning inom de olika produktionsinriktningarna.

Genomförande av investeringar är avgörande för utvecklande av konkurrenskraften och möjligheten till hållbar produktion inom lantbruket. Därför används ett nationellt strukturstöd inriktat på investeringsstöd till lantbruket som komplement till åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 (se kapitel 47.17).

Det öppna och av djur hävdade landskapet har konstaterats vara en betydande kollektiv tillgång för samhället. Betande djur är av betydelse för bibehållande av landskapsbildens traditionella drag. Landskapsregeringen stimulerar djurhållning med betande djur genom stöd, rådgivning och avbytarverksamheten. En allmän utveckling av djursektorerna är också nödvändig för att bibehålla underlaget för livsmedelsindustrierna på Åland.

Livsmedelssäkerhet och -kvalitet är aktuella ämnen och prioriteras inom avdelningens ansvarsområden rörande fodermedel, kvalitetskontroll av grönsaker, certifiering av ekologiska livsmedel samt hantering av bekämpningsmedel och växtinspektionsverksamhet.

Nyckeltal kopplade till delmålen är:

	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011
Lantbrukets totalproduktion (ton)	59.959	58.539	52.750	53.340
Lantbrukets bruttointäkter (1.000 euro)	19.475	18.513	19.692	20.869
Medelareal per lantbruksföretagare (ha)	24,7	25,6	25,9	26,9
Jord- och skogsbrukets samt fiskets andel av BNP (%)	2,6 % (2007)	2,7 % (2008)	2,3 % (2009)	2,6 % (2010)
Jordbrukets fosfor- resp. kvävebelastning samt andel av totala belastningen	5,7 ton, 12 % 402 ton, 43 %	3,2 ton, 7,5 % 245 ton, 34 %	4,2 ton, 10,4 % 300 ton, 39,8 %	3,7 ton, 9,2 % 275 ton, 37,6 %

Inkomster

37.15.04. Inkomster för avbytarservice inom lantbruket

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	65 765	Grund	75 000	Årets	40 738	78 000	
		Tb					
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	65 765	Totalt	75 000	Totalt	40 738	Totalt	78 000

Föreslås en inkomst om 78.000 euro. Inkomsterna från avbytarservicen kommer från avgiften för de beviljade årsledighetsdagarna, vikariehjälpavgifter, avgifter för veckoledighet i enlighet med LL (2005:83) om avbytarservice samt intäkter för personaluthyrning till Ålands hushållningssällskap r.f:s seminverksamhet.

Utgifter

47.15.04. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för gårdsbrukslån (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-4 506	Grund	-6 000	Årets	-4 389	-5 000	
		Tb					
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	-4 506	Totalt	-6 000	Totalt	-4 389	Totalt	-5 000

Föreslås ett anslag om 5.000 euro med hänvisning till 37 § LL (54/1978 samt ändringar 22/1995 och 47/1995) om främjande av gårdsbruk. Förvaltningsarvodet utgör ersättning för bankers skötsel av gårdsbrukslån beviljade t.o.m. år 2007.

47.15.23. Utgifter för avbytarservice inom lantbruket (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-645 381	Grund	-638 000	Årets	-278 537	-638 000	
		Tb					
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	-645 381	Totalt	-638 000	Totalt	-278 537	Totalt	-638 000

Föreslås ett anslag om 638.000 euro. Anslaget avses att användas för att säkerställa åtaganden och kostnader föranledda av LL och LF (2005:83 och 2006:6) om avbytarservice. Anslaget avser utgifter för avbytarnas löner jämte bikostnader, resor samt övriga utgifter föranledda av verksamheten.

Huvudmålsättningen med avbytarservicen är att bibehålla ett öppet landskap samt en levande landsbygd och att stimulera djurproduktionen så att livsmedels-

industrin har god tillgång på lokalproducerade råvaror inom mjölk- och köttproduktionen.

Djurhållning medför en stor bundenhet för lantbrukarna med små möjligheter att hålla lediga dagar eller semester. En väl fungerande avbytarverksamhet ger lantbrukarna möjlighet till detta. Möjligheten till en organiserad ledighet har konstaterats vara viktig för djurhållningens fortbestånd och utveckling och särskilt gällande unga företagares intresse för djurhållning. Tillgången till avbytare har också en viktig djurskyddsfunktion genom vikariehjälpen som ger möjlighet att erbjuda sjukvikarier till lantbrukare vid sjukdom.

Enligt omställningsbudgeten ska avbytarssystemet reformeras. Under året kommer den framtida organisationen för avbytarverksamheten att utformas i samarbete med näringen.

47.15.41. Finansiering av försöksodlingsverksamhet

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-575 000	Årets	0	-575 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -575 000	Totalt	0	Totalt -575 000

För finansieringen av försöksverksamheten vid Ålands hushållningssällskap r.f. föreslås ett anslag om 575.000 euro varav 400.000 euro är ämnade till att finansiera verksamheten och 162.000 euro är ämnade att finansiera hyran för lokaler, mark och utrustning för verksamheten. Ålands hushållningssällskap r.f. hyr lokaler, mark och utrustning av Ålands landskapsregering. Hyresintäkterna från hyran upptas under 43.40.01 respektive 37.01.01. 13.000 euro av de föreslagna 575.000 euro utgör kostnader för en pensionsförsäkring för att pensionsförmånerna bibehålls för personal som överförs till Ålands hushållningssällskap r.f. i samband med överlåtelse av verksamheten.

Landskapsregeringen ingick från år 2012 ett femårigt avtal med Ålands hushållningssällskap r.f. om bedrivande av tillämpad försöksverksamhet med fokus på grödor där den ekonomiska och utvecklande nyttan är som störst.

Målsättningen är att skapa en välfungerande enhet med stark koppling till näringen där resurserna för rådgivning, försöksverksamhet och utvecklande av näringen samlas och används så effektivt som möjligt. Enheten ska producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka jordbruksföretagens konkurrenskraft och minska deras miljöpåverkan och därmed också stärka livsmedelsklustret som helhet.

47.15.43. Utgifter för lantbrukets räntestödslån (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-58 123	Grund -172 000	Årets	-135 319	-140 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års	Tid. års		Tid. års
Totalt	-58 123	Totalt -172 000	Totalt	-135 319	Totalt -140 000

Föreslås ett anslag om 140.000 euro för att finansiera räntestödet för årets beviljningsfullmakt och tidigare års beviljade räntestödslån. Målsättningen är att räntestödet medverkar till en mer rationell och effektiv jordbruksproduktion i land-

skapet (se även moment 47.17.42 och 47.17.46).

Räntestöd kan beviljas för lån vid produktionsinvesteringar i byggnader, lösöre och för inköp av bebyggd lantbruksfastighet. Räntestöd i samband med investeringar är ett komplement till 47.15.46. Lån för inköp av hela fastigheter är främst aktuellt i samband med generationsväxlingar i enlighet med moment 47.17.42.

En fortsatt anpassningsprocess och strukturrationalisering efter EU-medlemskapet medför att investeringsviljan fortsättningsvis är hög. Med beaktande av detta föreslås att lån med räntestöd om totalt 1.000.000 euro kan beviljas under år 2013. Ett fullt utnyttjande av bevillningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge medföra kostnader för landskapet om 180.000 euro under en femtonårsperiod. Lånen förmedlas av kreditinstitut på Åland och räntestödet varierar med marknadsräntorna och är maximalt 4 %. Räntestöd beviljas i enlighet med landskapsregeringens beslut från den 10 mars år 2011 om räntestöd till lantbruket på Åland och i enlighet med landskapsförordning stöd till lantbruket och Eu förordning nr. 1857/2006 och nr. 1698/2005 samt artikel 141 och kommissionens brev nr (2008)D/200807 av den 28 februari 2008.

Per 6.6.2012 var saldot på utestående räntestödkrediter 7.350.549,99 euro. Den framtida kostnadsbelastningen för räntestödkrediterna framgår av tabellen.

Räntestöd lån till lantbruk	Kostnad år 2013	Kostnad år 2014	Beräknad återstående nominell kostnad vid ett ränteläge om 4,8 %	Beräknad återstående kostnad vid ett ränteläge om 6 % eller högre
Lån utgivna åren 1997 – 2012 (ca 8 milj)	80.000	120.000	1.700.000	2.200.000
Lån utgivna år 2013 (1,0 milj)	8.000	20.000	210.000	310.000
Summa	88.000	140.000	1.910.000	2.510.000

47.15.44. Investeringsstöd till lantbruket (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-1 495 289	Grund	-1 000 000	Årets	-18 686	-1 000 000	
		Tb					
Tid. års	-3 531	Tid. års		Tid. års	-472	Tid. års	
Totalt	-1 498 820	Totalt	-1 000 000	Totalt	-19 158	Totalt	-1 000 000

Landskapsregeringen föreslår ett anslag om 1.000.000 euro för att finansiera nationellt investeringsstöd till lantbruket som ett komplement till insatserna som genomförs inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet inom axel 1 (se moment 47.17.42 och 47.17.46). Anslaget för investeringar inom landsbygdsutvecklingsprogrammet är förbrukat och ytterligare investeringar under programperioden är nödvändiga bl.a. för att förse den åländska livsmedelsindustrin med råvaror. Investeringsstödet till lantbruket är landskapsregeringens viktigaste åtgärd för att få en långsiktigt hållbar produktion och för att öka lantbrukets konkurrenskraft generellt och på gårdsnivå.

Åtgärderna genomförs med grund i ett stödprogram godkänt av landskapsregeringen den 10 mars 2011 i enlighet med Rådets förordning (EG) nr 1857/2006 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag som är verksamma inom produktion av jordbruksprodukter.

Landskapsregeringen avser att prioritera lantbrukare som satsar inom näringen med särskild fokus på mjölkproduktion.

47.15.46. Utgifter för räntestödslån vid skörde-skador (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-738	Grund	-10 000	Årets	-9 618	-10 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	-738	Totalt	-10 000	Totalt	-9 618	Totalt -10 000

Föreslås ett anslag om 10.000 euro för finansiering av räntestöd för lån beviljade med anledning av skörde-skador i enlighet med LL (1980:44) om räntestödslån vid skörde-skador. Räntestöd på lån utgår i syfte att lindra de likviditetsproblem odlaren riskerar till följd av minskade intäkter från den skörd som drabbats av skörde-skada. Lån kan beviljas sådana gårdar där det konstaterats skörde-skador som uppstått oberoende av odlaren i oskördad gröda till följd av onormalt ogynnsamma väderförhållanden. Landskapsregeringen avser att följa upp skörde-skadelaget under år 2012 för att kunna ta ställning till behovet av åtgärder.

Föreslås att det under år 2013 får beviljas nya räntestödslån om sammanlagt högst 300.000 euro. Räntestödet betalas som ett fast räntestöd om maximalt 5 % i högst 5 år. Låntagarens ränta uppgår dock alltid till minst 1 %. Skulle lånets totala ränta och låntagarens ränta sjunka under 6 % är räntestödet skillnaden mellan totala räntan och låntagarens ränta om 1 %.

Ett fullt utnyttjande av bevilningsfullmakten beräknas enligt dagens ränteläge orsaka landskapet kostnader om 30.000 euro under en femårsperiod. Per 6.6.2012 var saldot på utestående räntestödskrediter 23.033,50.

47.15.47. Växtskydd och växtinspektionsverksamhet (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-420	Grund	-7 000	Årets	-6 607	-7 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	-420	Totalt	-7 000	Totalt	-6 607	Totalt -7 000

Föreslås ett anslag om 7.000 euro. Anslaget avser ersättningar enligt LL (2004/19, 1 §) om ändring av LL om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om plantmaterial och växtskydd samt kostnader i samband med inspektionsverksamhet som lagen förutsätter. Anslaget används även för kostnader i samband med den inspektions- och provtagningsverksamhet som fordras enligt LL (2007:96) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödsel-fabrikat, LL (1999:18) om tillämpning i landskapet Åland av foderlagen och LL (2001:25) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om handel med utsäde.

47.15.48. Stöd för producentorganisationer och rådgivning

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-289 000	Grund	-330 000	Årets	-41 000	-330 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-289 000	Totalt	-330 000	Totalt	-41 000	Totalt	-330 000

Föreslås ett anslag om 330.000 euro. Anslaget används till att finansiera rådgivningen riktad mot lantbruks- och landsbygdsföretagandet. Målsättningen är att upprätthålla en effektiv och kvalitativ rådgivning på landsbygden. Rådgivningen inom primärnäringarna samordnas genom Ålands hushållningssällskap r.f. som takorganisation. Under år 2011 ingicks ett nytt treårigt ramavtal reglerande rådgivningen till landsbygdsföretagare inom lantbruket och fiskerinäringen. Anslag för den del av rådgivningen som rör fiskerinäringen budgeteras under moment 47.24.49.

Målsättningarna i det treåriga resultatavtalet säger att rådgivningsverksamheten ska

- fokusera i större utsträckning än tidigare på produktionsrådgivning
- höja sin egen kompetens för att svara upp mot de ökade kraven inom produktionen
- ha större fokus på ekonomiska frågor
- arbeta mer direkt med företagare
- utveckla rådgivningstjänsterna som erbjuds i skärgården
- utveckla riktad miljörådgivning och energirådgivning
- arbeta projektinriktat samt
- intensifiera samarbetet med organisationer som utför allmän företagsrådgivning.

Under året förhandlas om ett nytt samarbetsavtal från år 2014 där synergier med andra verksamheter beaktas för att minska landskapets finansieringsdel.

Dessutom kan momentet användas till bidrag för utvecklingsprojekt inom lantbruket eller projekt som betydligt främjar produktionsinriktningarnas förutsättningar i landskapet.

47.17. EUROPEISKA UNIONEN – PROGRAM FÖR LANDSBYGDENS UTVECKLING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	2 476 111	1 997 000	1 654 000
Konsumtionsutgifter	-3 361	-85 000	-100 000
Överföringsutgifter	-8 554 411	-8 330 000	-7 683 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-8 557 772	-8 415 000	-7 783 000
Anslag netto	-6 081 661	-6 418 000	-6 129 000

Ålands landskapsregering har som övergripande målsättning att landsbygden och skärgården ska bibehålla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort trots strukturförändringar och omställningar inom det traditionella lantbruket samtidigt som landskapsbilden ska bibehålla de traditionella drag som den mångåriga hävden skapat. Landskapsregeringen anser att lantbruksproduktionen i kombination med livsmedelsförädlingen också i fortsättningen kommer att vara en basnäring på landsbygden varför målsättningen är att lantbruksproduktionen ska utveckla en hög konkurrenskraft i enlighet med de givna förutsättningarna

baserad på hög effektivitet, hög produktivitet, hög kvalitet och hållbart utnyttjande av naturtillgångar.

Delmålen för att nå den övergripande målsättningen ska vara

- hållbar utveckling av och marknadsanpassad lantbruksproduktion
- bibehållande av det öppna landskapet
- hög konkurrenskraft generellt inom jord- och skogsbruksproduktionen
- hög konkurrenskraft och utveckling av möjligheterna inom livsmedelsförädlingen
- breddade inkomstmöjligheter på landsbygden och i skärgården
- ökat entreprenörskap på landsbygden
- utvecklande av en marknadsanpassad ekologisk produktion samt
- goda livsbetingelser på landsbygden.

För att uppnå detta genomför landskapsregeringen ett EU-delfinansierat landsbygdsutvecklingsprogram med åtgärder från alla de fyra axlar som beskrivs i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). De fyra axlarna utgörs av axel 1 med målsättningen att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, axel 2 med målsättningen att förbättra miljön på landsbygden, axel 3 med målsättningen att förbättra livskvaliteten och diversifiera ekonomin på landsbygden samt axel 4 som utgörs av Leader-metoden med målsättningen att öka landsbygdens och skärgårdens generella attraktionskraft. Landskapsregeringen har för avsikt att inom programmet prioritera insatser inom axel 2 högst eftersom man anser att insatser inom detta område är en grundförutsättning i ett hållbarhetsperspektiv.

Åtgärderna inom axel 2, jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidraget, genomförs genom ingående av 5-åriga avtal mellan landskapsregeringen och lantbrukare. I de 5-åriga avtalen förbinder sig lantbrukaren att genomföra överenskomna miljöåtgärder samt upprätthålla odlandet i utbyte mot årliga ersättningar från landskapsregeringen. Ingående av avtal om miljöstöd och kompensationsbidrag innebär således ett budgetåtagande gentemot lantbrukare som sträcker sig över 5 år. Under år 2011 genomförde landskapsregeringen en ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet så att avtal som ingicks åren 2007 och 2008 förlängs med 2 respektive 1 år för att avtalen ska vara i fas med den nya programperioden som startar 2014.

EU:s delfinansiering av landsbygdsutvecklingsprogrammet kommer under perioden 2007 - 2013 att vara ca 18,1 miljoner euro inklusive moduleringsöverföringar från gårdsstödet. Landskapet förskotterar EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden vid utbetalningen till stödtagaren. EU:s och landskapets finansieringsandelar framkommer av tabellen nedan.

EJFLU	Program budget 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2012	Förslag 2013	Återstod 2012, II tb
Landskapsregeringens finansieringsandel	41.112.907	36.406.907	4.917.000	-211.000*
EU:s finansieringsandel	18.096.824	16.431.000	1.806.000	-140.176*
Total finansieringsram EJFLU	59.209.731	52.837.907	6.723.000	-351.176*
Top-ups (LR)	913.466	763.466	150.000	0
Total programbudget LBU	60.123.197	53.601.373	6.873.000	-351.176*

*Korrigeras i förslaget till andra tilläggsbudget för år 2012.

I den jämförelsetabell som har ingått som information i tidigare budgetförslag har, p.g.a. ett misstag, totalomfattningen på LBU-programmet angivits ca 1 mil-

jon för låg vad gäller landskapets insats. Tabellen över programmets finansieringsram (programbudget) har därför kompletterats så att även den del av miljöstödet stödbelopp som går utöver det maximala stödbelopp som delfinansieras av Europeiska unionen, s.k. top-ups, ingår. Top-ups är således stöd som ingår i programmet men som landskapet betalar till fullo. I och med att finansieringsramen för dessa s.k. top-ups saknats i tabellen, men ingått i de årsvisa budgeterade beloppen har detta medfört att den återstående ännu obudgeterade delen av programmet har underskattats i tidigare budgetförslag och vid bedömningen av framtida utgifter t.ex. i samband med den s.k. omställningsbudgeten.

Under beredningen av föreliggande budgetförslag har det även konstaterats att axel 1 i programmet, i och med de anslag som upptagits i 2012 års budget, är överbudgeterad. Även detta får som följd att den återstående ännu obudgeterade delen av programmet underskattas och bedömningen av de framtida utgifterna t.ex. i samband med den s.k. omställningsbudgeten har varit för låg.

I tabellen har också, den under slutet av år 2010 genomförda mindre programändring som minskar landskapets finansieringsandel, något införts.

Med anledning av detta kommer landskapsregeringen att i förslaget till andra tilläggsbudget för år 2012 föreslå en minskning av anslagen som är budgeterade för axel 1 så att de totala budgeterade anslagen för nämnda axel överensstämmer med finansieringsramen för axeln. I och med det kommande tilläggsbudgetförslaget och föreliggande förslag till budget så har hela programbudgeten upptagits som anslag i landskapets budget.

Inkomster

37.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	431 872	Grund	1 997 000	Årets	1 997 000	1 654 000	
		Tb					
Tid. års	2 044 239	Tid. års		Tid. års	1 113 229	Tid. års	
Totalt	2 476 111	Totalt	1 997 000	Totalt	3 110 229	Totalt	1 654 000

Föreslås en inkomst om 1.654.000 euro. Under momentet upptas anslag som överförs till landskapsregeringen från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för finansieringen av landsbygdens utvecklingsprogram 2007-2013.

I anslaget ingår 1.611.000 euro för finansiering av insatserna inom axel 2 och 43.000 euro för tekniskt stöd. Vid budgetering av utgifterna under moment 47.17.47 och 47.17.65 har hänsyn tagits till inkomster som budgeterats tidigare år.

Utgifter

47.17.07. Nationellt tekniskt stöd (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-3 361	Grund	-85 000	Årets	-85 000	-100 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-85 551	Tid. års
Totalt	-3 361	Totalt	-85 000	Totalt	-170 551	Totalt -100 000

Föreslås ett anslag om 100.000 euro. Anslaget används för att finansiera landskapsregeringens del i det nya integrerade administrations- och kontrollsystem (IACS) som upprättas av Landsbygdsverket och Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som år 2014 ska ersätta det datasystem som varit i bruk sedan år 1995. Tillämpningen används för administrationen av de arealbase-erade stöden som finns inom landsbygdsutvecklingsprogrammet. Med det nya administrations- och kontrollsystemet beräknas största delen av ansökningarna komma in i elektroniskt format vilket underlättar handläggningen och förkortar handläggningstiderna.

47.17.42. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-31 055	Grund	-286 000	Årets	-225 459	0
		Tb				
Tid. års	-119 196	Tid. års		Tid. års	-466 945	Tid. års
Totalt	-150 251	Totalt	-286 000	Totalt	-692 404	Totalt 0

För finansieringen av landskapsregeringens andel av åtgärderna inom landsbygdsutvecklingsprogrammets axel 1 föreslås att inget anslag budgeteras för år 2013. Hela summan för programperioden år 2007 - 2013 har redan budgeterats år 2012.

Åtgärderna inom axel 1 syftar till att stärka konkurrenskraften hos företagen verksamma inom jord- och skogsbruksproduktionen samt hos förädlingsföretagen som förädlar råvaror från jord- och skogsbruksproduktionen. Eftersom de traditionella landsbygdsföretagen fortfarande utgör kärnan i den åländska landsbygden är det viktigt för landsbygden som helhet att företagen ges möjlighet att utvecklas. Företagen bör utveckla konkurrenskraften och marknadsanpassa sina verksamheter för att kunna utvecklas och få långsiktig ekonomisk livskraftighet inom den europeiska marknaden.

Stöd beviljas främst som startstöd och stöd till livmedelsförädling. Detta eftersom den andel som riktats till åtgärden investeringar på lantbruk redan förbrukats.

Stödnivåerna är reglerade i Rådets förordning (EG) nr 1698/2005. Alla stödnivåer och begränsningar kan under året regleras genom beslut av EU kommissionen och landskapsregeringen. Landskapsregeringen har i samtliga fall rätt att behövspröva investeringsprojekten. Behövsprövningen ska utgå från marknadssituationen, kapacitetsbehovet på gården och i omgivningen samt mervärdet i produktionen och investeringens lönsamhet.

47.17.43. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-5 061 418	Årets	-5 822 000
	Grund	-5 991 000	
	Tb		
Tid. års	-833 240	Tid. års	-380 086
Totalt	-5 894 658	Totalt	-2 515 304
	Totalt	-5 991 000	Totalt
			-5 822 000

Föreslås ett anslag om 5.822.000 euro. Ur anslaget finansieras landskapets andel av jordbrukets miljöstöd och kompensationsbidrag som ingår i landskapsregeringens program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013. Budgetförslaget innebär att resterande budgetmedel inom axel 2 budgeteras.

Miljöstödet beräknas uppgå till totalt 4.004.000 euro varav 2.948.000 euro finansieras av landskapet Åland och 1.056.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som betalas ut under år 2013 finansieras med medel som budgeterats åren 2011 och 2012. Ur denna del finansieras även den del av miljöstödet stödbelopp som överstiger det maximala stödbeloppet som berättigar till gemenskapsstöd s.k. tops, uppskattningsvis 150.000 euro.

Miljöstödet kan beviljas till lantbrukare som åtar sig att under minst fem år bedriva ett miljövänligt jordbruk på sin gård. Landskapsregeringens målsättning för år 2013 är att 13.000 hektar åkermark och 1.320 hektar naturbeten ska omfattas av miljöstödet. Av åkerarealen ska 3.000 hektar vara underställt ekologiska produktionsmetoder.

Kompensationsbidraget beräknas uppgå till 2.809.000 euro varav 2.064.000 euro finansieras av landskapet Åland och 745.000 euro av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling vilket belastar moment 47.17.47. En del av stödet som utbetalas under år 2013 finansieras med medel som budgeterats åren 2011 och 2012.

Stödet kan beviljas till jordbrukare som odlar minst 3 hektar åkermark eller håller betande djur på minst 5 hektar naturbeten och förbinder sig att fortsätta med jordbruksproduktion i minst 5 år. Landskapsregeringens målsättning för år 2013 är att 13.000 hektar åkermark och 5.000 hektar naturbeten ska omfattas av kompensationsbidraget.

Därtill ingår i budgetmomentet anslag för finansiering av kompensationsbidragets nationella tilläggsdel med 800.000 euro och för utbildning av jordbrukare i miljövänliga odlingsmetoder vilket uppskattas till 10.000 euro. Dessa belopp finansieras helt med landskapets medel och ingår inte i den totala programbudgeten för programmet för landsbygdens utveckling 2007 - 2013.

47.17.44. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Årets	0
	Grund	0	
	Tb		
Tid. års	-28 106	Tid. års	-132 111
Totalt	-28 106	Totalt	-134 317
	Totalt	0	Totalt
			0

Under momentet föreslås inget anslag då landskapets finansieringsandel för pro-

gramperioden redan budgeterats. Se även moment 47.17.48.

Inom axel 3 inriktas åtgärderna på att stimulera en diversifiering av landsbygdsekonomin med ökat entreprenörskap, företagande och kompletterande sysselsättning till det traditionella lantbruket samt återställande av den traditionella landskapsbilden. Leaderdimensionen i axel 4 ska därutöver öka landsbygdens och skärgårdens attraktionskraft genom att stimulera nya innovativa landsbygdsutvecklingsprojekt.

47.17.46. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 1 (RF)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-21 036	Grund	-190 000	Årets	-149 639	0
		Tb				
Tid. års	-79 131	Tid. års		Tid. års	-310 963	Tid. års
Totalt	-100 167	Totalt	-190 000	Totalt	-460 602	Totalt 0

Föreslås att inget anslag bugeteras för år 2013 på grund av att hela summan för programperioden år 2007 - 2013 redan har budgeterats år 2012. Det tidigare budgeterade anslaget används för förskottering av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för kostnader för åtgärder inom axel 1. Se även moment 37.17.46.

47.17.47. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 2 (RF)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-1 661 666	Grund	-1 751 000	Årets	-366 542	-1 751 000
		Tb				
Tid. års	-177 257	Tid. års		Tid. års	-349 890	Tid. års
Totalt	-1 838 923	Totalt	-1 751 000	Totalt	-716 433	Totalt -1 751 000

Föreslås ett anslag om 1.751.000 euro för förskotterande av EU:s finansieringsandel för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 2. EU:s andel av det utbetalda miljöstödet beräknas uppgå till 1.056.000 euro. Av det utbetalda kompensationsbidraget beräknas EU:s andel uppgå till 745.000 euro. En del av stödet som utbetalas under år 2013 finansieras med medel som budgeterats åren 2011 och 2012.

47.17.48. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, axel 3 och 4 (RF)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	-15 598	0
		Tb				
Tid. års	-128 306	Tid. års		Tid. års	-520 422	Tid. års
Totalt	-128 306	Totalt	0	Totalt	-536 019	Totalt 0

Under momentet föreslås inga anslag för förskotterandet av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013 för kostnader för åtgärder inom axel 3 och 4 då EU:s finansieringsandel för pro-

gramperioden redan budgeterats.

Se även moment 37.17.46 och 47.17.44.

47.17.60. Landskapets finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-207 000	-56 000	0	-55 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-207 000	-56 000	0	-55 000

Föreslås under momentet ett anslag om 55.000 euro för den nationella finansieringsandelen under år 2013 för tekniskt stöd i Ålands program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013.

Inom ramen för tekniskt stöd finansieras utgifter för administration, genomförande, information, uppföljning, övervakning och löpande utvärdering av programmet.

Enligt avtal mellan landskapsregeringen och TIKE (Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstecentral) uppbär denna en årlig ersättning om 10.000 euro för underhållstjänster och 6.000 euro för användarstöd. För ändringar som görs på uppdrag av landskapsregeringen debiteras utöver detta en timbaserad avgift. År 2013 uppskattas dessa kostnader till 15.000 euro.

Anslaget används även som ersättning för de kostnader som landskapsregeringen enligt avtal med jord- och skogsbruksministeriet ska erlagga för skötseln av utbetalningsställets uppgifter till den del uppgifterna hänför sig till landskapets lagstiftningsbehörighet. Enligt avtalet uppbär ministeriet högst 21.000 euro årligen. Landskapets andel av kostnaderna utgör 50 %. EU:s finansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.65.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47, 47.01.01 samt 47.17.07.

47.17.65. Förskottering av EU:s finansieringsandel - program för landsbygdens utveckling 2007 - 2013, tekniskt stöd (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-207 000	-56 000	0	-55 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-207 000	-56 000	0	-55 000

Föreslås under momentet ett anslag om 55.000 euro under år 2013 för förskottering av EU:s finansieringsandel från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för tekniskt stöd.

EU:s andel av kostnaderna utgör 50 %. Inkomsten för år 2013 från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling upptas under moment 37.17.46.

Landskapets delfinansiering av det tekniska stödet upptas under moment 47.17.60.

Se även moment 47.05.42, 47.05.47 och 47.01.01.

47.21. FRÄMJANDE AV SKOGSBRUKET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-26 030	-25 000	-25 000
Överföringsutgifter	-277 381	-268 000	-268 000
Investeringsutgifter			
Lån o övr. finansinv.	-3 233	-20 000	0
Summa utgifter	-306 644	-313 000	-293 000
Anslag netto	-306 644	-313 000	-293 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att upprätthålla ett hållbart skogsbruk på Åland. Med detta avses, förutom ekonomisk virkesproduktion, även beaktande av den biologiska mångfalden, landskapsvården, vattenvården, fornminnesvården och skogens mångsidiga sociala funktioner.

En god skötsel av förnyelser och ungskogar är grunden till ett hållbart skogsbruk. Landskapsregeringens understöd för dessa skogsbruksåtgärder är därför av central betydelse. Under året avser landskapsregeringen se över lagstiftningen om stöd för skogsbruksåtgärder i syfte att prioritera bland de stödberättigade åtgärderna och effektivisera användningen av de begränsade medlen.

Målsättningen för plant- och ungskogsröjningen är en areal om minst 700 ha per år. Under de senaste åren har röjning utförts i Ålands skogsvårdsförening r.f:s regi på följande arealer:

<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>
622 ha	581 ha	592 ha

Certifieringen av det åländska skogsbruket ska upprätthållas. En förutsättning för detta är den skogsbruksplanering som landskapsregeringen utför. Målsättningen och kravet för skogsbruksplaneringen är att minst 50 % av den skogsmarksareal som utgör grunden för skogscertifieringen ska täckas av gällande skogsbruksplaner, vilket är svårt att klara med nuvarande personalstyrka.

Under året ska Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 995/2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden tillämpas, vilket medför ökade kontrolluppgifter för landskapsregeringen.

Utgifter

47.21.01. Främjande av skogsbruket - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-8 114	Årets	-25 000
		Tb	
Tid. års	-17 916	Tid. års	-11 873
Totalt	-26 030	Totalt	-29 301
		Totalt	-25 000

Föreslås ett anslag om 25.000 euro för drift och underhåll av fordon, maskiner och redskap, skogsbruksplanering, informations- och försöksverksamhet, skötsel

av fröplantagen samt övriga kostnader för verksamheten.

47.21.40. Särskilda understöd för skogsbruket (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-16 596	-18 000	-18 000	-18 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-16 596	-18 000	-18 000	-18 000

Föreslås ett anslag om 18.000 euro avsett för Ålands skogsvårdsförening r.f. för ersättande av de intäktsbortfall och extra kostnader som uppstår i skärgårdskommunerna i enlighet med LL (2001:51, § 20) om Ålands skogsvårdsförening.

47.21.41. Stöd för skogsbruksåtgärder (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
-177 212	-250 000	-141 939	-250 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-260 785	-250 000	-220 318	-250 000

Föreslås ett anslag om 250.000 euro för stöd i enlighet med LL och LF (1998:84 och 1998:87) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Anslaget får även användas till förhandsfinansiering av röjning och med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning gottskrivs inkomster motsvarande förhandsfinansieringen. Anslaget kan vidare användas för förhandsfinansiering av åtgärder som landskapsregeringen tvingas vidta enligt LL (1998:83, § 18) om skogsvård.

47.21.83. Förhandsfinansiering av skogsförbättringsarbeten (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	
0	0	9 902	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	9 902	0

Föreslås ett nettoanslag för förhandsfinansiering av arbetskostnader vid markberedning i enlighet med LL (1998:84) om stöd för skogsbruksåtgärder.

Med stöd av LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning kan inkomster motsvarande ovan nämnda förhandsfinansiering gottskrivs momentet.

47.21.84. Skogsförbättringslån (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-10 000	Årets	-10 000	0	
		Tb					
Tid. års	-3 233	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-3 233	Totalt	-10 000	Totalt	-10 000	Totalt	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.21.88. Ersättning för biotopskydd (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-10 000	Årets	-10 000	0	
		Tb					
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-10 000	Totalt	-10 000	Totalt	0

Med hänvisning till från tidigare år tillgängliga medel föreslås detta år inget anslag.

47.22. JAKT- OCH VILTVÅRD

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	150 510	158 000	148 000
Konsumtionsutgifter	-101 373	-114 000	-105 000
Överföringsutgifter	-16 948	-24 000	-13 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-118 321	-138 000	-118 000
Anslag netto	32 189	20 000	30 000

Landskapsregeringens övergripande målsättning är att verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet. Viltet är en ekologisk och närproducerad naturtillgång som bör förvaltas och nyttjas på ett hållbart sätt. Till detta hör som exempel information, rådgivning och lagstiftningsåtgärder samt stöd till jaktvårdsföreningarnas verksamhet.

Landskapsregeringens målsättning är stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete med att informera och utbilda jägarkåren, speciellt när det gäller skydds- och viltvårdsåtgärder för sjöfågel samt tillvaratagning och hantering av vilt.

Arbetet med de vetenskapliga sjöfågelundersökningarna fortsätter. Syftet är att ytterligare stärka befintligt inventeringsdata till försvar av den traditionella jakten på sjöfågel. Under år 2013 fortsätter landskapsregeringen arbetet med att förnya den åländska jägarexamen.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Tony Asumaas m.fl. budgetmotion nr 42/2012-2013 föreslås att till motiveringen under kapitlet infogas ett nytt stycke enligt följande: "Beviljande av tillstånd för jakt på rådjur slopas från och med år 2013. De som för landskapsregeringen kan redovisa sådan jakträtt som avses i 32 § jaktlagen och därmed uppfyller kraven som ställs för rådjursjakt kan självständigt besluta om det antal rådjur som ämnas fällas under året. Redovisning över jakten och eventuell betalning av avgiften för fällda djur sker årligen enligt redovisning till landskapsrege-

ringen.”.

Utskottet uppmanar landskapsregeringen att se över jaktlagstiftningen i syfte att om möjligt avreglera jakten på rådjur. Utskottet föreslår att budgetmotionen förkastas.

Inkomster

37.22.04. Inkomster för viltvårds- och jaktärenden

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	139 140	Grund	134 000	Årets	16 205	135 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	139 140	Totalt	134 000	Totalt	16 205	Totalt	135 000

Föreslås en inkomst om 135.000 euro. Inkomsterna beräknas fördela sig enligt följande:

Jaktvårdsavgift ca 4.480 st. x 30 euro	134.500 euro
Jägarexamenskompendium	<u>500 euro</u>
	135.000 euro

År 2011 löste 4.563 personer jaktkort, en siffra som stigit de senaste åren. Den ökande andelen har varit särskilt stor hos personer bosatta utanför Åland (962 stycken) samt hos kvinnor vars andel år 2011 uppgick till 6 % av jaktkortslösarna.

Föreslås, med hänvisning till jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland 56 § 2 mom. 4 p., att ca 30.000 euro för influtna jaktvårdsavgifter används för att täcka centrala förvaltningskostnader för jaktadministrationen under moment 47.01.01. Se även moment 47.22.04.

37.22.40. Inkomster från hjortdjursavgifter och försålt fallvilt

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	11 370	Grund	24 000	Årets	14 150	13 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	11 370	Totalt	24 000	Totalt	14 150	Totalt	13 000

Föreslås en inkomst om 13.000 euro från hjortdjursavgifter för älg och försålt fallvilt.

Utgifter

47.22.04. Utgifter för viltvårds- och jaktärenden (RF)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-59 940	Grund	-114 000	Årets	-50 125	-105 000	
		Tb					
Tid. års	-41 433	Tid. års		Tid. års	-29 822	Tid. års	
Totalt	-101 373	Totalt	-114 000	Totalt	-79 947	Totalt	-105 000

Föreslås ett nettoanslag om 105.000 euro. Enligt jaktlagen (1985:31, § 56) för

landskapet Åland ska anslaget uppgå åtminstone till det belopp som beräknas inflyta i avgifter för jaktkort (se moment 37.22.04). Anslaget ska användas så som nämnda § 56 i jaktlagen föreskriver som t.ex. stöd för jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet och skjutbanor, prenumeration av tidningen Jägaren och jägarförsäkring för alla jaktkortsinnehavare, viltvårdsprojekt m.m. Ett högt prioriterat viltvårdsprojekt är viltvårdsåtgärder för sjöfågel.

Medel till jaktvårdsföreningarnas ordinarie verksamhet ska fördelas rättvist i förhållande till antalet medlemmar i föreningen samt föreningens aktivitet. Målsättningen med skytteverksamheten bör vara att den är självfinansierande.

Anslaget kan även användas för inköp av utbildnings- och informationsmaterial som saluförs till självkostnadspris till jägarkåren. Med hänvisning till LL (1971:43, § 8) om landskapets finansförvaltning föreslås inkomsterna från motsvarande försäljning få gottskrivas momentet.

Vidare kan anslaget användas för kostnader som uppkommer i samband med förnyelsen av jägarexamen.

Av anslaget kan ett stöd till Ålands jakt- och fiskemuseum beviljas på basen av redovisade kostnader för jaktvårdsföreningarnas och landskapsregeringens möten, kurser och informationstillfällen vid museet samt särskilda evenemang med anknytning till jakt, dock inte för kostnader som hänför sig till museets ordinarie verksamhet.

Inkomsterna av jaktvårdsavgifter gottskrivas moment 37.22.04. Se även moment 47.01.01.

47.22.40. Bidrag för hjortdjurskador och utgifter för tillvaratagande av fallvilt (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-605	Grund	-24 000	Årets	-24 000	-13 000
		Tb				
Tid. års	-16 343	Tid. års		Tid. års	-24 483	Tid. års
Totalt	-16 948	Totalt	-24 000	Totalt	-48 483	Totalt -13 000

Föreslås ett anslag om 13.000 euro.

Anslaget avser främst bidrag för förebyggande åtgärder vid yrkesmässigt bedrivna odling, men även ersättande av hjortdjurskador på yrkesmässigt bedrivna odlingar eller skogsplanteringar. Bidraget beviljas endast i de fall jakt är tillåten på området och att jakt bedrivs aktivt inom områdets närhet under ordinarie jakttid.

Bidraget avser dessutom viss försöksverksamhet för förhindrande av hjortdjurskador samt kostnader för tillvaratagande av fallvilt enligt jaktlagen (1985:31, §§ 70, 73) för landskapet Åland.

Närmare regler för beviljande av bidrag anges i landskapsregeringens fastställda riktlinjer.

Anslaget kan även användas för hjortdjursinventeringar och forskningsprojekt kring hjortdjur.

Anslaget avses över tid delvis motsvara inkomsterna från hjortdjurslicenser och

försålt fallvilt. Se moment 37.22.40.

47.24. FRÄMJANDE AV FISKERINÄRINGEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-23 149	-28 000	-28 000
Överföringsutgifter	-108 541	-151 000	-151 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-131 689	-179 000	-179 000
Anslag netto	-131 689	-179 000	-179 000

Landskapsregeringen arbetar för att bibehålla fiskerinäringens samhällsekonomiska betydelse, sysselsättningsgrad och värde inom samtliga delar av näringen; yrkesfiske, fiskodling, förädling och handel samt fisketurism. Arbetet för att stödja utvecklingen av näringen följer de mål, riktlinjer och prioriteringar som fastställts för perioden 2007 - 2013 inom ramen för det operativa programmet för fiskerinäringen på Åland.

Landskapsregeringen har som mål att förvalta och vårda de naturliga förnyelsebara fiskeresurserna i den åländska vattenmiljön samt främja ett optimalt och hållbart nyttjande av dessa resurser för såväl närings- och företagsverksamhet som för husbehovs- och rekreationsändamål. Den fiskevårdsverksamhet som bedrivs vid fiskeribyran och vid Ålands fiskodling i Guttorp utgör en viktig del i detta arbete och landskapsregeringen avser vidareutveckla fiskevårdsverksamheten för att mer aktivt kunna bidra med kompetens och rådgivning till intressenter i samhället. I syfte att stödja en långsiktigt hållbar förvaltning och nyttjande av fiskeresurserna så planeras fortsatta insatser för att erhålla pålitlig baskunskap om de kustnära fiskbeståndens tillstånd och levnadsförhållanden.

Fiskerinäringen styrs i hög grad av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Implementeringen av EU:s omfattande regelverk för övervakning och kontroll fortsätter under året och kräver ett utökat arbete från förvaltningen. För närvarande pågår en reform av den gemensamma fiskeripolitiken och ett nytt regelverk kommer att antas under år 2013. Processen med att utarbeta ett nytt operativt program för fiskerinäringen för perioden 2014 - 2020 slutförs under år 2013. Programmet ska bidra till att nå målsättningarna i Europa 2020 strategin om smart och hållbar tillväxt för alla.

Utgifter

47.24.01. Främjande av fiskerinäringen - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-10 176	Grund	-28 000
		Tb	Årets
			-27 902
Tid. års	-12 973	Tid. års	Tid. års
Totalt	-23 149	Totalt	-2 075
		Totalt	Tid. års
		Totalt	-28 000

Föreslås ett anslag om 28.000 euro. Verksamhetens kostnader innefattar drift och underhåll för lagstadgad satellitövervakning samt landskapets andel av service och uppdatering av det riksomfattande fiskeriregistret. Anslaget får även användas för information, möteskostnader, arvoden och lantmäteri samt mindre anskaffningar av material och förnödenheter. Anslaget innefattar därtill ca 8.000 euro för fiskeribiologiska undersökningar i samarbete med Husö biologiska stat-

ion samt 15.000 euro för köpta tjänster och kostnader i anslutning till andra utredningar och provfisken. Anslaget får även användas för åtgärder för att befrämja sportfiske och fisketurism.

47.24.40. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskeredskap och fiskebåtar (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-18 714	Grund	-50 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-35 603
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-18 714	Totalt	-50 000
		Totalt	-35 603
		Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för skadeersättningar enligt bestämmelserna i rikslagstiftningen om fiskeriförsäkringar (FFS 331/58) som även tillämpas på Åland. Anslaget avser ersättning för skador uppkomna under år 2012.

47.24.43. Landskapsunderstöd till fond för fiskeriförsäkringar

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Grund	-1 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-1 000
Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	-1 000
		Totalt	-1 000
		Totalt	-1 000

Föreslås ett anslag om 1.000 euro med hänvisning till lagen (FFS 331/58 13 §) om fiskeriförsäkringar.

47.24.44. Främjande av infrastruktur, marknadsföring och strukturpolitik

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-39 827	Grund	-50 000
		Tb	
Tid. års		Årets	-50 000
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-39 827	Totalt	-50 000
		Totalt	-50 000
		Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för att befrämja uppsamling av fjällfisk och skötströmming i skärgård och glesbygd enligt av landskapsregeringen fastställda riktlinjer samt åtgärder för att rationalisera hanteringen av fångsten i fiskehamnar och fisklandningsplatser i avsikt att förbättra fiskens kvalitet samt verksamhetens lönsamhet.

47.24.49. Övrigt understöd för fiskerinäringens främjande

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-50 000	Grund	-50 000
		Tb	
Tid. års		Årets	0
Tid. års		Tid. års	
Totalt	-50 000	Totalt	-50 000
		Totalt	0
		Totalt	-50 000

Föreslås ett anslag om 50.000 euro för rådgivningsverksamhet och information

till fiskerinäringsföretagen som tillhandahålls av branschorganisationer i enlighet med gällande ramavtal med Ålands hushållningssällskap r.f. för primärnäringsrådgivningen på Åland. Landskapsregeringen fattar årligen beslut om finansieringen i enlighet med förverkligandet av lagtingets årliga budget. Administrationen av avtalet sker i samarbete mellan jordbruks- och fiskeribyran. Anslag för den övriga rådgivningen inom ramen för avtalet budgeteras under momentet 47.15.48.

47.26. EUROPEISKA UNIONEN – STRUKTURPROGRAM FÖR FISKERISEKTORN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tbt	Förslag 2013
Inkomster	485 000	812 000	693 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter	-1 067 356	-1 624 000	-1 386 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-1 067 356	-1 624 000	-1 386 000
Anslag netto	-582 356	-812 000	-693 000

Den nationella strategiska planen för fiskerinäringen inom landskapet Åland 2007 - 2013 och det operativa programmet för gemenskapsstöd från europeiska fiskerifonden (EFF) på Åland för programperioden 2007 - 2013 utgör grund för beviljande av stöd från europeiska fiskerifonden till fiskerinäringen på Åland under programperioden 2007 - 2013.

Det operativa programmet innehåller fem åtgärdslinjer

- yrkes- och binäringsfiske
- vattenbruk samt beredning och saluföring och handel
- gemensamma och kollektiva åtgärder
- hållbar utveckling av fiskeområden (KAG) samt
- tekniskt stöd.

Den övergripande målsättningen är att förbättra lönsamheten och trygga återväxt och generationsväxling inom branschen som grund för ett optimalt, mångsidigt och hållbart nyttjande av landskapets fiskevatten och fiskresurser. Investeringar och åtgärder avsedda att befrämja nytänkande och utveckling av branschen prioriteras.

Strukturprogrammets finansieringsram kan sammanfattas enligt nedanstående tabell:

EFF	Finansieringsram 2007 - 2013	Budgeterat 2007 - 2012	Förslag 2013	Återstod
Landskapsregeringen:s finansieringsandel	3.400.000	2.707.000	693.000	0
EU:s finansieringsandel	3.400.000	2.707.000	693.000	0
Sammanlagt	6.800.000	5.414.000	1.386.000	0

Inkomster

37.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	812 000	Årets	812 000	693 000	
		Tb					
Tid. års	485 000	Tid. års		Tid. års	10 000	Tid. års	
Totalt	485 000	Totalt	812 000	Totalt	822 000	Totalt	693 000

Föreslås 693.000 euro för intäkterna från Europeiska fiskerifonden som medfinansiering av strukturprogrammet för fiskerinäringen för perioden 2007 - 2013.

Utgifter

47.26.41. Landskapets finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-812 000	Årets	-834 771	-693 000	
		Tb					
Tid. års	-533 678	Tid. års		Tid. års	-101 802	Tid. års	
Totalt	-533 678	Totalt	-812 000	Totalt	-936 573	Totalt	-693 000

Föreslås ett anslag om 693.000 euro för landskapets andel av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även momentet 47.26.46.

47.26.46. EU:s finansieringsandel – strukturprogram för fiskerisektorn 2007 - 2013 (RF)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	-812 000	Årets	-834 771	-693 000	
		Tb					
Tid. års	-533 678	Tid. års		Tid. års	-101 802	Tid. års	
Totalt	-533 678	Totalt	-812 000	Totalt	-936 573	Totalt	-693 000

Föreslås ett anslag om 693.000 euro som Europeiska fiskerifondens medfinansiering av strukturprogrammet för perioden 2007 - 2013. Se även moment 47.26.41.

Inkomsten för år 2013 från Europeiska fiskerifonden upptas under moment 37.26.46.

47.30. ÅLANDS ARBETSMARKNADS- OCH STUDIESERVICEMYNDIGHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	98 736	114 000	116 000
Konsumtionsutgifter	-1 322 265	-1 503 000	-1 468 000
Överföringsutgifter	-2 526 311	-3 250 000	-3 130 000
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-3 848 576	-4 753 000	-4 598 000
Anslag netto	-3 749 840	-4 639 000	-4 482 000

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) är en fristående

myndighet som är underställd Ålands landskapsregering. Landskapsregeringen handhar den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Landskapsregeringen tillsätter en rådgivande delegation för myndigheten. Landskapsregeringen tillsätter också Ålands arbetskraftskommission som verkar i anslutning till myndigheten och som är det organ som beviljar, utbetalar och återkräver de arbetslöshetsförmåner som upptas i landskapsbudgeten. Arbetskraftskommissionen kan också avge så kallade bindande utlåtanden till arbetslöshetskassorna i riket angående medlemmar som är bosatta på Åland.

Myndighetens organisation och verksamhet regleras av LL (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. De service- och förvaltningsuppgifter samt övergripande mål som ankommer på myndigheten regleras huvudsakligen av LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, LL (2006:76) om studiestöd, LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt därtill hörande förordningar och annan lagstiftning. Ams fullgör vissa uppgifter som faller under rikets behörighet på basen av överenskommelseförordningar, exempelvis i samband med ansökningar om lönegaranti, i anslutning till ansökningar om uppehållstillstånd för arbete för medborgare från s.k. tredje land och vad gäller rätten till pension för tid i studier. Myndigheten kan också handha tjänster eller ge service med stöd av budgetbeslut eller genom särskilda överenskommelser. På den grunden administrerar myndigheten exempelvis systemet med högskolepraktikanter.

Landskapsregeringens långsiktiga arbetsmarknadspolitiska mål är att sträva till en hög sysselsättningsgrad och låg öppen arbetslöshet, en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, kvinnors och mäns rätt till arbete och lön på lika villkor samt att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och att förhindra utslagning från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitiken ska bedrivas i samspel med näringspolitiken och utbildningspolitiken så att man främjar samhällsutvecklingen, utvecklar informationssamhället, stöder kompetensutvecklingen i arbetslivet, gynnar de befintliga företagens tillväxt och konkurrenskraft samt uppmuntrar till nyföretagande.

Under år 2012 har den förbättring av sysselsättningsläget som ägde rum under år 2011 stannat av. Under våren har arbetslöshetsgraden varit högre än under samma månader ett år tidigare. Samtidigt har sysselsättningsgraden också sjunkit något. Under sommaren och förhösten har sysselsättningsläget ytterligare försämrats. Vid månadskiftet september-oktober låg den öppna arbetslösheten på 3,2 % (2011 2,7 %). Kvinnorna hade 0,3 procentenheter högre andel än männen, men könsskillnaden har varit den omvända under vintern och våren. Ungdomsarbetslösheten uppgick vid samma tidpunkt till 7,2 % (2011 6,3 %).

Den fortsatta osäkerheten i den internationella ekonomin innebär risk för en fortsatt svag utveckling på arbetsmarknaden under år 2013. Landskapsregeringen räknar med att arbetslösheten ska ligga på en något högre nivå under år 2013 än under år 2012. ÅSUB:s arbetsmarknadsbarometer indikerar att den offentliga sektorn inte kommer att öka sin arbetskraftsvolym, medan tillväxten i den privata sektorn är endast svag. Trots den svaga tillväxten finns det ändå ett visst rekryteringsbehov, bland annat till följd av de fortsättningsvis relativt stora pensionsavgångarna.

Med en relativt låg efterfrågan på arbetskraft riskerar vissa grupper att ytterligare marginaliseras på arbetsmarknaden. Inom dessa grupper finns individer som riskerar att förlora kontakten med arbetsmarknaden och hamna i ett långvarigt utanförskap. Bland riskgrupperna finns exempelvis yrkesbytare med hälsoproblem, unga med anpassade läroplaner, inflyttade med bristande kunskaper i svenska etc.

Män har generellt större svårigheter på arbetsmarknaden än kvinnor. Särskilt unga män utan yrkesutbildning och äldre personer, både kvinnor och män, har svårt att hitta arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Ett centralt mål för arbetsmarknadspolitiken är att sträva till att minimera riskerna för utanförskap och i stället verka för en hög grad av *inklusion* på arbetsmarknaden och därmed i samhället i stort. Ams har sedan andra halvåret 2010 med stöd av Europeiska socialfonden (ESF) drivit projektet Arbete i Fokus, som har tagit sikte just på en ökad inklusion. Projektet har genom ett målmedvetet och konstruktivt arbete byggt upp ett samarbetsnätverk med aktörer som kommer i kontakt med problemen, och har därigenom bidragit till att hitta lösningar där situationen har varit låst.

Projektfinansieringen från ESF upphör vid utgången av år 2013. Den verksamhet som har bedrivits inom projektet bör ingå i den reguljära arbetsmarknadsservicen och därför vara en del av Ams ordinarie verksamhet. Förberedelser för fortsatta insatser bör därför göras redan under år 2013.

Inkomster

37.30.20. Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	0	Grund	1 000	Årets	1 000	1 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	0	Totalt	1 000	Totalt	1 000	Totalt	1 000

Föreslås en inkomst om 1.000 euro för bl.a. ersättningar från Pensionsskyddscentralen för hanteringen av uppgifter om examina utomlands som avläggs av åländska studerande samt vissa andra mindre inkomster.

37.30.25. Inkomster för projekt

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	26 936	Grund	113 000	Årets	90 603	115 000	
		Tb					
Tid. års	71 800	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	98 736	Totalt	113 000	Totalt	90 603	Totalt	115 000

Föreslås en inkomst om 115.000 euro för projektet Arbete i Fokus, för vilket Ams beviljats ESF-medel under tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Inkomsterna budgetteras enligt den fastställda projektplanen och balanseras av lika stora projektkostnader under moment 47.30.25.

Utgifter

47.30.20. Arbetsmarknads- och studienservicemyndigheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-960 150	Grund	-1 250 000	Årets	-405 093	-1 213 000
		Tb				
Tid. års	-162 351	Tid. års		Tid. års	-205 143	Tid. års
Totalt	-1 122 501	Totalt	-1 250 000	Totalt	-610 236	Totalt -1 213 000

Föreslås ett anslag om 1.213.000 euro för Ålands arbetsmarknads- och studienservicemyndighets verksamhetsutgifter, inklusive verksamheten under devisen Arbeta & Bo på Åland.

Under momentet upptas utgifter för personalkostnader, mötesersättningar för arbetskraftskommissionen och den rådgivande delegationen för myndigheten. anskaffningar, administration, information och marknadsföring, IT-tjänster, lokalhyror, städtjänster, expert- och utredningstjänster, tjänsteresor samt utbildning, utveckling och rekreation för personalen m.m.

Med hänvisning till kapitel motiveringen kan anslaget också användas för att täcka kostnader för att säkra fortsatta insatser efter det att projektet Arbete i Fokus upphör.

Myndigheten kommer att flytta till nya utrymmen under hösten 2012. Flyttningen kan komma att innebära merkostnader även under år 2013.

47.30.24. Praktikantplatser för högskolestuderande

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-103 875	Grund	-140 000	Årets	-34 733	-140 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-103 875	Totalt	-140 000	Totalt	-34 733	Totalt -140 000

För praktikantplatser för högskolestuderande föreslås ett anslag om 140.000 euro. Praktikantplatserna används i syfte att motverka kompetensflykt från landskapet genom att ge åländska högskolestuderande möjlighet att erhålla praktik inom sitt utbildningsområde eller via utredningsarbete knyta kontakter med arbetslivet på Åland med tanke på framtida arbetsmöjligheter. Anslaget är dimensionerat för att erbjuda ca 20 studerande en praktikanställning om ca 2 månader vardera. Praktikanterna är anställda och avlönade av Ams. Praktiken kan genomföras såväl inom privat som offentlig sektor. En studerande kan beviljas praktikantplats endast en gång.

47.30.25. Utgifter för projekt (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-95 890	Grund	-113 000	Årets	-47 320	-115 000
		Tb				
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års	-979	Tid. års
Totalt	-95 890	Totalt	-113 000	Totalt	-48 299	Totalt -115 000

Föreslås ett anslag om 115.000 euro för projektutgifter. Ams har beviljats ESF-

medel för projektet Arbete i Fokus för tiden 1.4.2010 - 31.12.2013. Kostnaderna budgeteras enligt den fastställda projektplanen och balanseras av projektintäkter under moment 37.30.25.

47.30.50. Arbetslöshetsersättningar (F)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-2 600 000
-1 945 306	-2 100 000	-311 002	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-1 945 306	-2 100 000	-311 002	-2 600 000

Föreslås ett anslag om 2.600.000 euro för arbetslöshetsersättningar. Ur landskapets medel erläggs dels grunddagpenning och dels arbetsmarknadsstöd i enlighet med LL (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Från ingången av år 2012 har stödbeloppen höjts med drygt 20 %. Stödbeloppen justeras därutöver årligen enligt index vilket föranleder en höjning av anslaget. Anslagsbehovet har i övrigt beräknats utgående från att det inte sker några större förändringar i situationen på arbetsmarknaden jämfört med år 2012.

47.30.52. Specialutgifter för arbetskraftsservicen

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-30 000
0	-50 000	-50 000	
	Tb		
0	0		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	-50 000	-50 000	-30 000

För specialutgifter för arbetskraftsservicen föreslås ett anslag om 30.000 euro. Anslaget kan användas för att täcka kostnader för utredande av arbets- och utbildningsförutsättningar eller lämplighet för yrke och för placering i arbete av handikappade enligt enahanda grunder som i riket (FFS 2002:1295 och 1346).

Anslaget kan också användas för att erbjuda särskilt stöd och handledningsinsatser på arbetsplatsen för behövande sökande.

47.30.54. Sysselsättningens främjande (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	-500 000
-556 880	-1 100 000	-587 225	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
-24 125	-643 794	-643 794	
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
-581 005	-1 100 000	-1 231 018	-500 000

Föreslås ett anslag om 500.000 euro för genomförande av landskapsregeringens sysselsättningspolitiska målsättningar. Med beaktande av från tidigare år reserverade anslag finns tillräckliga anslag tillgängliga för att utgående från nuvarande bedömningar av arbetsmarknadsläget genomföra en verksamhetsplan som fyller sin viktiga funktion inom arbetsmarknadspolitiken.

Under momentet upptas anslag för sysselsättningsfrämjande åtgärder som faller inom ramen för Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighets verksamhetsområde i enlighet med LL (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Anslaget används för stödiriktade åtgärder för arbetslösa arbetssökande och

täcker kostnader för bland annat sysselsättningsstöd. Sysselsättningsstöd är en individuell åtgärd som kan beviljas för anställning, arbetspraktik, läroavtalsutbildning, deltidsarbete och start av företagsverksamhet. Stödet betalas till arbetsgivaren om det är fråga om anställning, annars direkt till personen.

Från anslaget bekostas också projektinriktade åtgärder. Ams bedriver projekt som är inriktade på särskilda kategorier av arbetslösa. Projekten upphandlas av externa huvudmän. En ny upphandling av projekt görs inför år 2013.

Ams upphandlar också så kallade vägledande kurser för långtidsarbetslösa. Nuvarande avtal om upphandlingen löper ännu under år 2013. Årligen anordnas fyra sådana kurser inom ramen för upphandlingen. Det är också möjligt att upphandla extra kurser för att tillgodose snabbt uppkommande behov för särskilda kategorier av arbetslösa.

Anslaget kan även användas för att skapa möjligheter till individuella lösningar för enskilda genom sysselsättningsfrämjande utbildningsåtgärder.

Till deltagarna i projektåtgärder och utbildningar betalas arbetslöshetsförmåner.

En mera detaljerad information om de projekt, åtgärder och stöd som finansieras från momentet finns i den verksamhetsplan med närmare inriktning på arbetsmarknadspolitik i landskapet som landskapsregeringen antar årligen.

47.44. ÅLANDS TEKNOLOGICENTRUM

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-263 832	-357 000	-215 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-263 832	-357 000	-215 000
Anslag netto	-263 832	-357 000	-215 000

Ålands teknologicentrum (ÅTC) är en utvecklingsenhet vid Ålands landskapsregerings näringsavdelning. ÅTC arbetar med att ge förutsättningar och utveckla innovationer och affärsidéer med fokus på kommersialisering. Tillväxten i näringslivet är ständigt beroende av ny kunskap och därför är det viktigt att innovativa idéer omsätts till nya produkter, processer och tjänster. ÅTC verkar för att öka intresset för tillväxt drivande faktorer som innovationer och produktutveckling.

Uppgiften är att höja den tekniska kompetensnivån i landskapet inom cleantech området och ledorden framöver är "smalare och vassare". ÅTC:s verksamhet nischas mot miljöteknik och erbjuder kompetens och samarbete med företag inom branscher som har förutsättningar att växa. Företagsinkubatorns tidigare verksamhetsform ersätts år 2013 av en spjutspets satsning på miljöteknik och förnyelsebar energi enligt den s.k. "triple helix modellen" som bygger på ett aktivt samspel mellan forskning/utbildning, politik och näringsliv. ÅTC blir en framtidsverkstad som utvecklar innovationer och identifierar affärsidéer med fokus på kommersialisering.

Mål för ÅTC:s verksamhet under år 2013 är att

- driva det 3-åriga ERUF-projekt ÅTC Tillväxt - affärsutveckling. Målsättningen är att det inom projekttiden etableras minst 4 nya företag vilket förväntas leda till minst 13 nya och/eller bevarade arbetsplatser varav minst 5

- innehas av kvinnor
- tillsammans med näringslivets intresseorganisationer, Högskolan på Åland, Ålands landsbygdscentrum, näringsavdelningen, Ålands Utvecklings Ab, utbildnings- och kulturavdelningen, el- och energienheten vid kansliavdelningen m.fl. arbeta för fortsatt utveckling av det åländska affärs- och innovationssystemet samt
 - i enlighet med ÅTC:s inriktning delta i utvecklings- och samarbetsgrupper i lokala-, nationella och internationella sammanhang samt vara en möjliggörare/inspiratör och samarbetsresurs inom projekt med syfte att skapa tillväxt i näringslivet.

Ett övergripande mål för ÅTC:s verksamhet är att ha effektiva tjänster med god tillgänglighet som strävar efter att påskynda företagstillväxt och förse näringslivet med innovativa metoder till teknisk och ekonomisk utveckling.

Utgifter

47.44.20. Ålands teknologicentrum - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013			
Årets	-212 759	Grund	-357 000	Årets	-241 093	-215 000	
		Tb					
Tid. års	-51 073	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-263 832	Totalt	-357 000	Totalt	-241 093	Totalt	-215 000

Föreslås ett nettoanslag om 215.000 euro för verksamhet i enlighet med den i kapitel motiveringen angivna inriktningen.

ÅTC:s tidigare verksamhet förändras i enlighet med landskapets första tilläggsbudget för år 2012. Besluten började verkställas omgående vilket medför att ÅTC redan år 2013 har en ny smalare och vassare inriktning som utvecklingsenhet för innovation och tillväxt.

Affärsutveckling för åländska entreprenörer och innovatörer är en prioriterad del av ÅTC:s verksamhet. Som ett led i att främja och stöda innovationer och utveckling av tillväxtföretag och produkter inom cleantech på Åland har ÅTC under år 2012 påbörjat ett nytt affärsutvecklingsprojekt. Projektet "ÅTC Tillväxt – affärsutveckling" är 3-årigt och medel för delfinansiering har beviljats ur Ålands operativa program för den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Projektet har som mål att öka företagets konkurrenskraft och främja utvecklingen av produkter och tjänster inom potentiella tillväxtbranscher. Projektet ska verka för kreativt samarbete mellan näringslivet, näringslivets intresseorganisationer, högskolan och landskapsregeringen.

Verksamheten vid ÅTC kan delfinansieras genom inkomster från konsultverksamhet, kursverksamhet samt genom att bedriva projektverksamhet med andra finansieringskällor. En större del av inkomsterna hör till genomförandet av ett EU medfinansierat projekt som pågår under åren 2012 - 2015. Föreslås med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) att inkomsterna kan gottskrivas momentet.

Förändringen i ÅTC:s verksamhet medför minskade behov av kontorsyta. En samlokalisering med branschorganisationer, utvecklingsföretag och projekt prioriteras för att erhålla synergier som gynnar verksamhetens långsiktiga inriktning.

47.52. SKÖTSEL AV JORDEGENDOMAR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	77 899	10 000	20 000
Konsumtionsutgifter			
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	77 899	10 000	20 000

Jordbruksbyrån förvaltar ett antal egendomar på Åland. Stommen i markegendomen utgörs av kungsgårdarna. Landskapsregeringen ser ett värde i att ha jordegendomar som kan användas till nytta för framtida regionala och samhällsutvecklande satsningar samt ur ett kulturarvsperspektiv. Markeegendomarna utarrenderas till aktiva lantbrukare genom långsiktiga arrendeavtal.

*Inkomster***37.52.20. Skötsel av jordegendomar - verksamhetsinkomster**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013			
Årets	77 899	Grund	10 000	Årets	-84 849	20 000	
		Tb	0				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	12	Tid. års	
Totalt	77 899	Totalt	10 000	Totalt	-84 837	Totalt	20 000

Föreslås en nettoinkomst uppgående till 20.000 euro. Anslaget avser inkomster i form av arrenden och hyresintäkter. Därtill föreslås att momentet med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) kan påföras kostnader för sedvanligt underhåll, reparationer och driftskostnader för landskapets jordbruksfastigheter och skatter m.m.

Investeringarna som planeras utföras under år 2013 avser att förbättra fastigheternas skick. Den påbörjade renoveringen av produktionsbyggnaderna på Haga kungsgård fortsätter. Landskapsregeringens ambition är att alla fastigheter i landskapets ägo ska bli representativa och i gott skick.

47.55. SKÖTSEL AV EGNA SKOGAR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	132 209	130 000	140 000
Konsumtionsutgifter	-117 366	-120 000	-120 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-117 366	-120 000	-120 000
Anslag netto	14 843	10 000	20 000

Landskapets eget skogsinnehav är en investering och en betydelsefull del av kulturarvet som bör skötas och vårdas för kommande generationer. Endast ca 2,5 % av den åländska skogsmarken är i landskapets ägo, vilket är anmärkningsvärt lite i förhållande till våra grannregioner.

Den övergripande målsättningen är att förvalta markerna så att virkesproduktionen bevaras samtidigt som den biologiska mångfalden och de kulturella och sociala värdena beaktas. Speciell vikt läggs vid att hålla skogsmarkerna öppna och

tillgängliga för allmänhetens rekreationsbehov samt för informations-, forsknings- och försöksverksamhet. Jakträtten är utarrenderad på flertalet av markerna.

Landskapets skogar förvaltas enligt skogsbruksplanen för åren 2004 - 2013 samt enligt de anvisningar för skötsel av landskapets skogsfastigheter som fastställts av landskapsregeringen. Under året ska arbetet med en ny skogsbruksplan för den kommande 10-årsperioden färdigställas. De skogar som förvaltas av skogsbruksbyrån omfattas till sin helhet av skogscertifieringssystemet PEFC.

En översyn av landskapets fastighetsförvaltning pågår i kansliavdelningens regi med avsikt att uppnå en bättre samordning och effektivare användning av resurserna.

Virkesförsäljningen genererar inkomster till landskapet, råvara till industrin och arbetsplatser för skogsarbetare och entreprenörer. Målsättningen för år 2013 är en avverkningsvolym på ca 4.300 m³.

Inkomster

37.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	132 209	Grund	130 000	Årets	52 378	140 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	132 209	Totalt	130 000	Totalt	52 378	Totalt 140 000

Föreslås en inkomst om 140.000 euro från försäljning av virke samt från hyror, mark- och jaktarrenden.

Utgifter

47.55.20. Skötsel av egna skogar - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-84 198	Grund	-120 000	Årets	-62 043	-120 000
		Tb				
Tid. års	-33 168	Tid. års		Tid. års	-19 352	Tid. års
Totalt	-117 366	Totalt	-120 000	Totalt	-81 395	Totalt -120 000

Föreslås ett anslag om 120.000 euro vilket avser kostnader för avverkning, skogsvård, underhåll av vägar och diken m.m.

47.58. ÅLANDS FISKODLING, GUTTÖR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-409 324	-430 000	-430 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-409 324	-430 000	-430 000
Anslag netto	-409 324	-430 000	-430 000

Målet för verksamheten är att skapa goda förutsättningar för det småskaliga yr-

kesmässiga kust- och skärgårdsfisket samt sportfisket och fisketurismen. Arbetet förutsätter långsiktighet och kontinuitet med faktiska uppgifter om fiskbestånd och efterfrågan som grund.

Verksamheten vid Ålands fiskodling kommer under året huvudsakligen att inriktas på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål i syfte att stärka och upprätthålla lokala fiskbestånd som är föremål för yrkes- och fritidsfiske. Förutom produktion av yngel för utplantering kommer också verksamheten att omfatta deltagande i andra åtgärder som avser att skydda och stärka de lokala bestånden av fisk och kräfta. Det treåriga försöket med att kläcka och utfodra yngel av lake och gös kommer att avslutas under år 2013. Försöket finansieras huvudsakligen med de medel från Europeiska fiskerifonden som beviljades under år 2011. De senaste årens inbesparingar med ett minimalt underhåll av byggnader och utrustning skapar ett ökande behov av för verksamheten nödvändigt underhåll.

Avsikten är att under år 2013 för utplantering producera ca 130.000 smolt av havsöring samt ca 150.000 1-somriga sikyngel. Behovet av gäddyngel bedöms under året vara ca 2 miljoner varav 1 miljon inköps från privata aktörer och 1 miljon produceras vid Ålands fiskodling.

Utgifter

47.58.20. Ålands fiskodling, Guttorp - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013				
Årets	-363 381	Grund	-430 000	Årets	-108 285	-430 000	
		Tb					
Tid. års	-45 943	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års	
Totalt	-409 324	Totalt	-430 000	Totalt	-108 285	Totalt	-430 000

Föreslås ett nettoanslag om 430.000 euro för driften av Ålands fiskodling, inkluderande personalkostnader, driftskostnader, anskaffningar och inkomster. Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med de beräknade inkomsterna om 75.000 euro.

Det är viktigt att utplanteringarna av fisk är tillräckligt stora för att ge önskvärt resultat. Det betyder att produktion av yngel sannolikt kommer att var högre än efterfrågan vilket innebär att en del av produktionen kommer att utgöra allmännyttiga utplanteringar. Se även kapitel 44.20.

38./48.

TRAFIKADELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	1 505 019	1 252 000	1 260 000	0,6%	-16,3%
Utgifter enligt momentart					
Konsumtionsutgifter	-24 229 459	-26 388 000	-26 196 000	-0,7%	8,1%
Överföringsutgifter	-2 412 737	-3 454 000	-3 608 000	4,5%	49,5%
Realinvesteringsutgifter	-5 015 823	-7 475 000	-7 250 000	-3,0%	44,5%
Summa utgifter	-31 658 019	-37 317 000	-37 054 000	-0,7%	17,0%
Anslag netto	-30 153 000	-36 065 000	-35 794 000	-0,8%	18,7%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Allmän förvaltning	-689 680	-1 013 000	-1 320 000	30,3%	91,4%
Ålandstrafiken	-350 564	-362 000	-367 000	1,4%	4,7%
Övrig trafik	-2 092 372	-3 254 000	-3 323 000	2,1%	58,8%
Kostnader för sjötrafik	-16 728 362	-21 079 000	-20 250 000	-3,9%	21,1%
Rederiverksamhet	0	0	-300 000		
Kostnader för väghållning	-10 578 831	-10 609 000	-10 464 000	-1,4%	-1,1%
Väghållningsverksamhet	-6 364	0	0		-100,0%
Projektering, mark- och vattenplanering	-325 032	0	0		-100,0%
Verkstad och lager	0	-50 000	0	-100,0%	
Motorfordonsbyrån	-886 814	-950 000	-1 030 000	8,4%	16,1%
Summa	-31 658 019	-37 317 000	-37 054 000	-0,7%	17,0%

48.01.

ALLMÄN FÖRVALTNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	86 361	82 000	90 000
Konsumtionsutgifter	-689 680	-1 013 000	-1 070 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			-250 000
Summa utgifter	-689 680	-1 013 000	-1 320 000
Anslag netto	-603 318	-931 000	-1 230 000

Trafikavdelningens mål är att upprätthålla, utveckla och förnya landskapets in-ternena trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas berättigade krav och förväntningar på en rimlig och säker trafik tillgodoses.

Vid avdelningen finns tre byråer med följande ansvarsområden

- allmänna byrån, vid vilken handläggs ärenden som gäller den övergripande förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområde samt till fordon relaterade ärenden;
- trafikbyrån, vid vilken handläggs ärenden gällande strategisk trafikplanering, färjor, färjetrafik, farleder, kollektivtrafik, flygtrafik, oljeskydd, byggande och underhåll av vägar, broar, hamnar, bryggor, kanaler, färjfasten och fastigheter samt beläggningar, trafiksäkerhet och kommunalvägar samt
- produktionsbyrån som utför tjänster inom sektorerna färjedrift, väg-, bro- och hamnunderhåll samt verkstads- och lagerverksamhet.

Målen för arbetet vid allmänna byrån år 2013 är att

- handläggningstiden vid ärendebredningen snabbas upp, framförallt i ärenden som rör företag och näringar. Processerna kring ärendehanteringens kartläggs

- för att beredningen ska kunna effektiviseras
- en översyn av taxirörelsens verksamhetsförutsättningar görs. Målsättningen är att arbetet ska vara slutfört och eventuella lagstiftningsändringar/ny lagstiftning ska vara på plats när giltighetstiden för nuvarande tillstånd för beställningstrafik med personbil löper ut den 31.12.2014
 - dagens system med linjetrafiktillstånd, busstaxan och stödsystemet till regional kollektivtrafik och matartrafik ses över i samarbete med trafikbyrån. Målsättningen är att en kostnadseffektiv, miljöanpassad och väl fungerande kollektivtrafik ska kunna erbjudas över hela Åland
 - det examensprov som krävs att sökanden genomgår för att kunna beviljas trafiktillstånd för godstransporter eller persontransporter med buss börjar anordnas av landskapsregeringen. Diskussioner förs med riket så att det intyg om yrkeskunnande, som kommer att utfärdas av landskapsregeringen i enlighet med förordning (EG) nr 1071/2009 efter ett godkänt examensprov, godkänns av riksmyndighet vid beviljande av gemenskapstillstånd samt
 - de administrativa rutinerna ses över för att rationalisera och effektivisera arbetet vid byrån.

Trafikbyrån fortsätter organisationsförändringen för att möta framtida krav. Trafikbyråns organisation har under år 2012 börjat finna sin form. Arbetet kommer under år 2013 att fortsätta med syfte att skapa en effektiv och öppen organisation.

Målen för arbetet vid trafikbyrån 2013 är att

- vara en kompetent beställare som upphandlar varor, tjänster och entreprenader
- implementera landskapsregeringens miljöpolicy i byråns verksamhet genom att ställa tydliga miljökrav i upphandlingar
- skapa sammanhållning och förbättra samarbetet inom byrån genom att förtydliga arbetsuppgifter och roller. Arbetet med processkartläggningar och befattningsbeskrivningar fortsätter samt
- en gemensam verksamhetsplan för samtliga i byrån ingående budgetmoment upprättas tillsammans av budgetansvariga.

Produktionsbyråns mål är att upprätthålla infrastrukturen i landskapets interna trafiksystem på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt.

Målen för arbetet vid produktionsbyrån år 2013 är att

- vara en yrkeskunnig, serviceinriktad och effektiv utförare av tjänster och
- vidareutveckla miljöledningssystemet inom hela sjötrafikområdet i byråns verksamhet i syfte att minimera miljöpåverkan.

Allt trafikarbete sker med utgångspunkt i landskapsregeringens handlingsprogram och landskapsregeringens budget. Arbetet med en ny trafikplan pågår fortfarande, där bl.a. planerna på korttrutt kommer att ingå.

Trafikens struktur byggs upp kring fem olika trafikområden i anslutning till huvudled 1 (Mariehamn-Berghamn), huvudväg 2 (Mariehamn-Prästö), huvudväg 3 (Mariehamn-Långnäs), huvudväg 4 (Godby-Geta) och skärgården.

Det trafiknät landskapet administrerar består av:

- 640 km lands- och bygdevägar
- 42 km gång- och cykelvägar
- Lemströms kanal jämte svängbro
- 70 broar inkl. rörbroar med diameter över 2 m
- Kumlunge flygfält

10 helikopterplattor
 8 linstyrda färjor, varav 2 färjor i reserv, två av linfärjelinjerna är upphandlade på driftsentreprenad.
 9 frigående färjor, Alfågeln, Doppingen, Ejdern, Gudingen, Knipan, Skiftet, Vigen, Skarven samt Grisslan, varav två i reserv. Driften av m/s Doppingen är sedan 1.9.2012 upphandlad på entreprenad.
 2 privata färjor, på totalentreprenad
 3 oljebekämpningsfarkoster
 25 hamnar och färjfästen samt ett antal bryggor, fastigheter, byggnader och övriga anläggningar till stöd för verksamheten.

I det totala trafiknätet ingår dessutom 326 km kommunalvägar, de bilfärjor/kryssningsfartyg och övriga fartyg som trafikerar landskapet samt hamnar och flygfält för den externa trafiken.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I tfl. Torsten Sundbloms m.fl. budgetmotion nr 13/2012-2013 föreslås att ett tillägg införs under motiveringen till kapitlet med följande lydelse: "Arbetet med bolagisering av utförarverksamheten av skärgårdstrafiken verkställs i skyndsam ordning."

Utskottet har erfarit att arbetet med en bolagisering pågår och föreslår att budgetmotionen förkastas.

Inkomster

38.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	86 361	Grund	82 000	Årets	7 732	90 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		
Totalt	86 361	Totalt	82 000	Totalt	7 732	Totalt 90 000

Föreslås en inkomst om 90.000 euro. Av detta uppskattas en inkomst om 40.000 euro för trafiksäkerhetsarbete, baserad på ansökan till kommunikationsministeriet.

Därtill ingår en inkomst om 7.000 euro i avgifter för de kurser om alkohol och trafik som anordnas enligt 36 § 5 momentet körkortslagen (1991:79, ändrad 2000/47) för landskapet Åland.

Som inkomst av trafikavdelningens myndighetsbeslut samt utförda tjänster inom vattenområdet beräknas en inkomst om 43.000 euro.

Utgifter

48.01.01. Trafikavdelningens allmänna förvaltning - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-497 120	Grund	-840 000	Årets	-203 540	-1 070 000
		Tb				
Tid. års	-192 560	Tid. års	-173 000	Tid. års	-36	Tid. års
Totalt	-689 680	Totalt	-1 013 000	Totalt	-203 577	Totalt -1 070 000

Föreslås ett anslag om 1.070.000 euro för trafikavdelningens allmänna förvaltning.

Avsikten är att under året förstärka ledningsfunktionen vid avdelningen med tanke på de förändrade uppgifter den successiva omvandlingen till en avdelning för infrastrukturfrågor för med sig.

I anslaget har beaktats medel för trafiksäkerhetsarbetets allmänna kostnader. Anslaget kan även användas till konsultarvoden för personal- och organisationsutveckling, arbetarskydd, informationsteknologi samt miljöarbete mm. Anslaget inkluderar även medel för personalens yrkesspecifika fortbildningsbehov.

Anslaget under momentet kan även användas för kostnader i samband med bolagisering av Möckelöområdet. Avsikten med bolagiseringen är att öppna upp även för andra användare.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Axel Jonssons m.fl. budgetmotion nr 2/2012-2013 nionde klämman föreslås att anslaget under momentet minskas med 54.000 euro. Utskottet hänvisar till sina skrivningar under betänkandets allmänna motivering. Utskottet föreslår att den nionde klämman i budgetmotionen förkastas.

48.01.70. Anskaffning av arbetsbåt (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	Årets		-250 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års	
Totalt	0	Totalt	0	Totalt -250 000

Momentet nytt.

Föreslås ett anslag om 250.000 euro för införskaffning av en arbetsbåt för gemensam användning mellan i första hand trafikavdelningen och polismyndigheten. Båten ska även kunna användas av övriga landskapsförvaltningen för t.ex. inspektioner och tjänsteresor.

En stor del av trafikavdelningens verksamhet är förlagd till skärgården och därmed finns ett behov av snabba och säkra transporter i skärgården. Arbetsbåten ska vara oöm och kunna transportera 5 - 7 personer på ett säkert sätt med verktyg och reservdelar för snabba reparationsinsatser samt inspektioner på främst färjefästen och färjor.

Polisen är i behov av en arbetsbåt för akuta och tillfälliga behov främst under sommarhalvåret. Användningsområdet kan t.ex. vara efterspaning.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

I ltl. Brage Eklunds m.fl. budgetmotion nr 6/2012-2013 föreslås att anslaget under momentet stryks i sin helhet.

I ltl. Torsten Sundbloms budgetmotion nr 31/2012-2013 föreslås att momentet utgår.

Utskottet har erfarit att arbetsbåten behövs främst för reparationer och underhåll. Utskottet föreslår att budgetmotionerna nr 6 och 31/2012-2013 förkastas.

Utskottets beslut har fattats efter omröstning som utföll 4-3. Beslutet biträdades av ordförande Jörgen Pettersson, vice ordförande Mika Nordberg samt ledamöterna Petri Carlsson och Karl-Johan Fogelström.

48.05. ÅLANDSTRAFIKEN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-350 564	-362 000	-367 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-350 564	-362 000	-367 000
Anslag netto	-350 564	-362 000	-367 000

Ålandstrafiken är en enhet inom trafikbyrån och sköter administrativa uppgifter rörande bl.a. skärgårdsfärjornas turlistor samt bokning av bilplatser, kollektivtrafikens turlistor och tillhörande resenärskort och pakethantering.

I enlighet med målsättningarna i budgeten för år 2012 har en utredning av förutsättningarna för att konkurrensutsätta och utlokalisera verksamheten vid Ålandstrafiken genomförts. Utredningen visar på svårigheter att med bibehållen service-nivå och inom ramen för nuvarande kostnadsnivå förverkliga planerna varför landskapsregeringen avser att återkomma till frågan då helheten med busskollektivtrafiken och skärgårdstrafiken funnit sina former.

Mål för år 2013

- förbättra statistikhanteringen genom att upprätta ett databasbaserat statistiksystem för landskapsregeringens hela sjötrafik samt
- fortsätta arbetet med att ta fram ett modernt, enhetligt betalningssystem som kan kombinera både kollektivtrafik och färjetrafik.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet har erfarit att någon utlokalisering av bokningen av skärgårdstrafiken inte kommer att ske i nuläget.

48.05.20. Ålandstrafiken - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets -350 564	Grund -362 000	Årets -4 676	-367 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års -27 812	Tid. års
Totalt -350 564	Totalt -362 000	Totalt -32 488	Totalt -367 000

Under momentet föreslås ett anslag om 367.000 euro för täckande av Ålandstrafikens verksamhetsutgifter under år 2013.

I anslaget ingår ett delanslag för fortsatt arbete med ett betalsystem i hamnarna och statistiksystem, ca 20.000 euro.

48.10. ÖVRIG TRAFIK

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	80 000	0
Konsumtionsutgifter	-55 041	-100 000	-65 000
Överföringsutgifter	-2 037 331	-3 054 000	-3 258 000
Investeringsutgifter	0	-100 000	0
Summa utgifter	-2 092 372	-3 254 000	-3 323 000
Anslag netto	-2 092 372	-3 174 000	-3 323 000

De under kapitlet föreslagna anslagen medger oförändrad service- och verksam-

hetsnivå gällande flygtrafiken till Stockholm.

Flygtrafiken till Åbo och Helsingfors upprätthålls på kommersiell basis medan trafiken till Stockholm har upphandlats. Avtalsperioden sträcker sig till den 29.2.2016.

Anslaget för busskollektivtrafiken har höjts med ca 4 % jämfört med år 2012. Nuvarande stödavtal går ut den 31.12.2013 men innehåller en option till förlängning med två år. Enligt stödavtalet ska kollektivtrafikens avgifter årligen höjas i samma omfattning som stödet. Se även målsättningarna under kapitel 48.01.

Oljeskyddsberedskapen sköts i samarbete med räddningsväsendet och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. enligt särskilda direktiv och anvisningar utfärdade av landskapets räddningsdelegation. Landskapsregeringen avser intensifiera samarbetet med kommunerna i oljeskyddsfrågor.

Landskapsregeringen fortsätter att utveckla samarbetet kring oljeskyddsberedskap i Östersjöregionen.

Inkomster

38.10.04. Inkomster av oljesanering

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	0

Ingen inkomst beräknad för år 2013.

38.10.70. Inkomster från oljeskyddsfonden

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets		Grund	80 000	Årets	80 000
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	80 000	Totalt	80 000

Föreslås ingen inkomst.

Utgifter

48.10.04. Driftsutgifter för oljeskyddsberedskap (F)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-55 041	Grund	-100 000	Årets	-28 268
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	3 310
Totalt	-55 041	Totalt	-100 000	Totalt	-24 958

Föreslås ett anslag om 65.000 euro. Anslaget avser kostnader för de inom landskapet verksamma oljeskyddsfarkosterna och underhåll av övrig oljebekämpningsutrustning samt driftskostnader för oljebekämpningsverksamheten och oljeskyddslagret.

Momentet påförs även kostnader för de oljesaneringsinsatser som görs under budgetåret. Landskapet har ansvaret för att den första akuta saneringen sker vid en oljeolycka. Kostnaderna för oljesaneringsinsatserna balanseras av de ersättningar som erhålls under moment 38.10.04 i de fall där ersättningsansvaret kan klargöras.

48.10.40. Understöd för flygtrafik

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-458 976	Grund	-550 000
		Tb	-754 000
Tid. års	Tid. års	Årets	-555 547
Totalt	-458 976	Totalt	-1 433 000
		Tid. års	
		Totalt	-1 433 000

Föreslås ett anslag om 1.433.000 euro för upprätthållandet av trafik under år 2013 på flyglinjen Mariehamn-Stockholm/Arlanda. Kostnaden har beräknats enligt gällande avtal som går ut 29.2.2016. Upphandlingen är föremål för besvär.

Passagerarutvecklingen framgår ur nedanstående tabell.

År	antal pass.	snitt/tur
2006	6.419	9,3
2007	9.771	10,8
2008	10.623	11,7
2009	10.266	11,6
2010	11.496	13,6
2011	14.070	16,0

48.10.45. Understöd för kollektivtrafik

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-1 578 355	Grund	-1 750 000
		Tb	-703 064
Tid. års	Tid. års	Årets	-703 064
Totalt	-1 578 355	Totalt	-1 825 000
		Tid. års	
		Totalt	-1 825 000

Föreslås ett anslag om 1.825.000 euro för upprätthållande av trafik under år 2013 enligt fastställd turlista, inkluderande kostnader för Ålandstrafikens informationsverksamhet såsom tryckning och distribution av bussturlistor samt kostnader för uppbärande av avgifter i kollektivtrafiken.

Enligt ingånget avtal för perioden januari 2011 – 31.12 2013 behåller trafikidkaren/entreprenören inkomsterna från den trafik som bedrivs, samt erhåller ett stöd per redovisad turlistad kilometer.

Landskapsregeringen inhämtar årligen kommunernas utlåtanden om utformningen av den regionala kollektivtrafiken och fastställer tidtabeller, biljettpriser och avgifter. Busstidtabellerna samordnas i mån av möjlighet med skärgårdstrafikens turlistor för de frigående färjorna. Trafikidkaren/entreprenören är skyldig att föra statistik över trafiken.

Av anslaget beräknas 100.000 euro användas till glesbygds- och matartrafik som bedöms vara ekonomiskt försvarbar att bedriva och som handhas av respektive

kommun med understöd från landskapsregeringen. Trafiken ska vara kontinuerlig och koordineras med linjetrafiken. Kommunerna ska kunna erhålla stöd om maximalt 80 % av de direkta kostnaderna förknippade med trafiken. Inga avgifter ska tas för denna trafik med tanke på den fastställda maxtaxan för linjetrafiken.

Passagerarstatistik för busstrafiken under en fyraårsperiod framkommer ur nedanstående tabell:

Linje/år	2008	2009	2010	2011
1 Mariehamn - Hammarland - Eckerö	98.919	89.382	96.004	101.064
2 Mariehamn - Godby - Geta	43.438	45.879	41.101	32.815
3 Mariehamn - Godby - Saltvik	28.241	26.670	28.742	30.461
4 Mariehamn - Godby - Sund - Vårdö	67.718	57.667	49.962	48.395
5 Mariehamn - Lemland - Lumparland	70.228	67.141	65.569	65.559
6 Finströmslinjen*	12.700	12.477	10.388	11.451
Passagerare totalt	321.244	299.216	293.776	289.745
Kostnad totalt	1.632.029	1.627.475	1.491.023	1.442.949

* Mariehamn - Godby - Emkarby - Pålssöle - Godby

48.10.70. Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning (R)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	0
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	0	Totalt	0
	-100 000	Totalt	-100 000
		Totalt	0

Föreslås detta år inget anslag.

48.20. KOSTNADER FÖR SJÖTRAFIK

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	0	0
Konsumtionsutgifter	-16 404 438	-20 779 000	-19 900 000
Överföringsutgifter	-256 844	-300 000	-350 000
Investeringsutgifter	-67 081	0	0
Summa utgifter	-16 728 362	-21 079 000	-20 250 000
Anslag netto	-16 728 362	-21 079 000	-20 250 000

Under detta kapitel upptas de kostnader som trafikbyrån i egenskap av beställare har för upprätthållande av sjötrafik med frigående färjor enligt av landskapsregeringen, under hösten 2012, fastställd turlista, linjefärjetrafik samt stöd för varutransporter i skärgården.

Vid utformningen av trafiken eftersträvar landskapsregeringen lösningar som är totalekonomiskt lönsamma för landskapet.

Under år 2012 har linjen Åva-Jurmo upphandlats som driftsentreprenad.

I enlighet med tidigare budgetbeslut konkurrensutsätts driften av trafiken på linjen Svinö - Degerby med målsättningen att sänka driftskostnaderna med minst 12% jämfört med drift i egen regi. Rederiet har fortfarande ansvaret för fartygets dockningar och större tekniska underhåll samt är kontrollant för att driftsentreprenören sköter fartygets löpande tekniska underhåll. Upphandlingen av

driftsentreprenaden utförs enligt tidigare upprättade upphandlingsmallar. På basis av en utvärdering av de effekter som genomförda konkurrensutsättningar ger budgetekonomiskt och samhällsekonomiskt tas sedan ställning till fortsatta konkurrensutsättningar.

Under år 2013 drivs trafiken på linjen Kumlinge-Enklinge samt Asterholma-Lappo-Torsholma som totalentreprenad och trafiken på linjen Åva-Jurmo som driftsentreprenad.

Trafiken för övriga linjer tilldelas rederienheten utan upphandling genom detta budgetbeslut.

Av nedanstående tabell framkommer statistikuppgifter samt uppgifter om tonnage och driftsform för frigående färjelinjer.

Norra linjen

Sträcka:	Vårdö-Enklinge-Kumlinge-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	2001	2006	2011
-passagerare	110 313	103 933	105 782
-fordon	49 956	47 452	51 396
Tonnage 2012:	m/s Alfågeln		
Driftsform 2012:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten		

Sträcka:	Asterholma-Lappo-Torsholma		
Trafikvolym:	2001	2006	2011
-passagerare	11 844	12 456	8 050
-fordon	5 788	6 228	4 218
Tonnage 2012:	m/s Spoven		
Driftsform 2012:	Totalentreprenad		

Sträcka:	Åva-Jurmo		
Trafikvolym:	2002	2006	2011
-passagerare	20 107	21 238	23 211
-fordon	9 229	10 639	11 024
Tonnage 2012:	m/s Doppingen		
Driftsform 2012:	Egen regi under perioden 1.1.2012 - 31.8.2012, driftsentreprenad under perioden 1.9.2012 - 31.12.2012		

Sträcka:	Osnäs-Åva		
Trafikvolym:	2001	2006	2011
-passagerare	114 729	92 735	83 256
-fordon	42 472	37 079	33 274
Tonnage 2012:	m/s Viggen		
Driftsform 2012:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten		

Sträcka:	Enklinge-Kumlinge		
Trafikvolym:	2001	2006	2011
-passagerare	8 681	10 258	14 491
-fordon	4 381	5 547	8 213
Tonnage 2012:	m/s Frida II		
Driftsform 2012:	Totalentreprenad		

Tvärgående linjen

Sträcka:	Långnäs-Bergö-Överö-Sottunga-Snäckö		
Trafikvolym:	2001	2006	2011
-passagerare	21 359	23 259	21 669

-fordon		9 594	13 069	13 131
Tonnage 2012:	m/s Ejdern			
Driftsform 2012:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten			

Södra linjen

Sträcka:	Långnäs-Överö-Sottunga-Husö-Kyrkogårdsö-Kökar-Galtby			
Trafikvolym:		2001	2006	2011
-passagerare		102 446	100.650	86 334
-fordon		43 379	43 348	30 153
Tonnage 2012:	m/s Gudingen, m/s Skiftet, m/s Knipan			
Driftsform 2012:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten			

Föglölinjen

Sträcka:	Svinö-Degerby			
Trafikvolym:		2001	2006	2011
-passagerare		173 861	178 010	199 455
-fordon		92 240	98 408	112 187
Tonnage 2012:	m/s Skarven			
Driftsform 2012:	Egen regi, produktionsbyrån, rederienheten			

Av nedanstående tabell framkommer statistikuppgifter samt uppgifter om tonnage och driftsform för linfärjelinjer.

Björkö-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		15 359	11 883	11 742
-fordon		10 108	7 788	8 305
Driftsform 2012:	Egen regi			

Embarsunds-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		61 966	66 700	57 643
-fordon		38 568	40 233	38 022
Driftsform 2012:	Egen regi			

Seglinge-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		37 519	31 104	25 938
-fordon		20 496	18 164	15 879
Driftsform 2012:	Egen regi			

Simskåla-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		32 159	41 187	39 227
-fordon		18 340	23 052	21 765
Driftsform 2012:	Egen regi/driftsentreprenad från 1.4.2012			

Töftö-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		314 694	329 525	356 862
-fordon		179 650	199 047	221 156
Driftsform 2012:	Egen regi			

Ängösunds-linjen		2001	2006	2011
-passagerare		9 993	7 854	10 540
-fordon		6 039	4 827	7 026
Driftsform 2012:	Driftsentreprenad			

*Inkomster***38.20.70. Försäljning av fartyg**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	-8 700
		Tb			
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års	182 000
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	173 300
				Tid. års	0

Föreslås ingen inkomst för år 2013.

*Utgifter***48.20.22. Upphandling av sjötrafik (VR)**

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-16 389 236	Grund	-17 710 000	Årets	-17 830 591
		Tb	-390 000		
Tid. års		Tid. års		Tid. års	-191 693
Totalt	-16 389 236	Totalt	-18 100 000	Totalt	-18 022 284
				Tid. års	-17 300 000

Föreslås ett nettoanslag om 17.300.000 euro för beställning av sjötrafik med frigående färjor under år 2013. Trafiken föreslås bedrivas enligt trafikavdelningens turlistförslag daterat 8.10.2012 (remissförslag 2) på norra och södra huvudlinjen, tvärgående- samt Föglölinjen. Under momentet har anslag beaktats för färjetrafik i egen regi (ca 16,2 miljoner euro) samt upphandlad färjetrafik mellan Lappo-Torsholma-Asterholma, Enklinge-Kumlinge, Åva-Jurmo samt passbåts- och menförestrafik i södra skärgården, Geta, Hammarlands samt Lemlands skärgård (ca 2,4 miljoner euro). Anslaget förutsätter att intäkterna kan ökas med ca 25% till ca 1,3 miljoner euro samt att ytterligare konkurrensutsättning av driften av fartyg eller andra inbesparingar i verksamheten görs under budgetåret, se även moment 48.21.20. Kostnadsberäkningarna för den trafik som drivs i egen regi under år 2013 förutsätter att pauser kan införas under arbetsdagen i enlighet med arbetsdomstolens utslag år 2012.

Budgetförslaget för år 2013 förutsätter en sänkning av kostnaderna med ca 3 miljoner euro bl.a. genom en minskning av antalet körtimmarna med ca 2.200 jämfört med vad 2012 års turlista skulle medföra. Förändringarna har genomförts i dialog med kommunerna och trots besparingsåtgärderna kan en trafik som enligt landskapsregeringens uppfattning på en tillfredställande nivå kan tillgodose trafikanternas behov bedrivas.

Den minsta förändringen har gjorts på Föglölinjen främst på grund av att trafiken där, i mycket större omfattning än på andra linjer, utgörs av dagspendling.

På södra linjen har neddragningar, främst mellan Kökar och Galtby, gjorts för trafiken under lågsäsong samt där genomförs även en förändring av trafikstrukturen under högsäsong så att fartygen då vänder i Kökar. Ett fartyg trafikerar Kökar- Galtby och två fartyg trafikerar Kökar-Långnäs.

Tvärgående linjen trafikerar Överö – Snäckö de flesta turer under 10 månader av året. Trafikupplägget möjliggör delvis kombination med södra linjen och Föglölinjen. Under sommarmånaderna följer trafiken 2012 års turlista utan trafik till Hummelvik eller beställningsturer till Sottunga.

På norra linjen har trafiken mellan Hummelvik och Torsholma förändrats så att två fartyg delar på linjen med samma antal turer per dag/vecka som under år 2012. Lönekostnaderna reduceras genom att övertiden minskar och genom att samma antal vakter som år 2012 kan köra bägge färjorna. Förändringen innebär att kapaciteten på linjen minskas med ca 13 % på grund av att det ena av fartygen är mindre. Även trafiken mellan Åva och Osnäs har minskats. Norra linjens körtimmar minskas inte eftersom den ska kompensera minskningarna i den tvärgående trafiken. Inbesparingar görs i stället genom förändring av trafikstrukturen och minskning av kapaciteten.

Transporterna av farlig last körs i sin helhet utanför turlista, varvid kapaciteten inte minskar inom ordinarie turlista.

Utgående från bunkerprisets utveckling under år 2012 baseras förslaget på ett medelpris om 0,91 euro/liter netto under år 2013.

Med hänvisning till finansförvaltningslagen (1971:43, 8 §) föreslås att momentet gottskrives med biljettavgifter och övriga direkt verksamhetsrelaterade inkomster.

En översyn av sjötrafikens avgiftssystem genomförs för att uppnå den förutsatta inkomstnivån.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet har erfarit att sänkningen av antalet turlistade körtimmar är 2766 jämfört med 2012 års turlista. Utskottet konstaterar att skärgårdstrafiken står för en väsentlig del av landskapets verksamhetsutgifter varför det är viktigt att planerade inbesparingar förverkligas och att budgetdisciplinen håller. Utskottet hänvisar i övrigt till sina skrivningar under den allmänna motiveringen.

48.20.25. Upphandling av linfärjetrafik (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	-2 679 000	Årets	-2 503 716	-2 600 000
	Tb				
Tid. års	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt -2 679 000	Totalt	-2 503 716	Totalt -2 600 000

Föreslås ett anslag om 2.600.000 euro för beställning av trafik med linstyrda färjor under år 2013.

Trafiken bedrivs i egen regi på följande linjer: Töftö, Seglinge, Embarsund och Björkö, medan den bedrivs av upphandlade entreprenörer på följande linjer: Ängösund och Simskåla.

Kostnaderna är beräknade med ett bränslepris på 0,91 euro/liter netto.

48.20.40. Understöd för varutransporter i skärgården

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-256 844	Grund	-300 000	Årets	-91 644		-350 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-256 844	Totalt	-300 000	Totalt	-91 644	Totalt	-350 000

Föreslås ett anslag om 350.000 euro för upprätthållandet av transportlinjer i skärgården. Kostnaden har uppskattats för en ny upphandling av transportlinjerna Mariehamn - skärgården – Åbo avseende transport av färskvaror till och mjölk från skärgården. En omläggning av servicen föreslås eftersom skärgårdsfärjornas turlistor gjorts om.

48.20.70. Anskaffning av fartyg och färjor (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-10 699	Grund	0	Årets	100		0
		Tb					
Tid. års	-56 382	Tid. års		Tid. års	-113 091	Tid. års	
Totalt	-67 081	Totalt	0	Totalt	-112 991	Totalt	0

Föreslås inget anslag.

En arbetsgrupp för att utreda och föreslå färjetonnage anpassat för korttrutt har tillsatts under år 2012. Fokusområdena inom utredningen är miljö och ekonomi med avseende på bl.a. framdrivning, bemanning och tillgänglighet. Arbetsgruppens betänkande ska vara klart inom april 2013, varefter landskapsregeringen tar ställning till vidare åtgärder.

48.21. REDERIVERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	0	0	-300 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	0	-300 000
Anslag netto	0	0	-300 000

Rederienheten inom produktionsbyrån bedriver trafik med frigående färjor och linfärjor enligt av landskapsregeringen fastställda turlistor samt eventuella andra beställningar av t.ex. menförestrafik.

Den förändring av turlistan som avses genomförd för år 2013 för med sig att behovet av ombordanställda minskar med i storleksordningen 17 personer. Den exakta siffran är beroende av eventuella ändringar i bemanning som den nya trafikstrukturen kan möjliggöra. Samtidigt medför den konkurrensutsättning av mat-hållningen och caféverksamhet som genomförs i enlighet med vad som anges i budgeten för år 2012 en minskning om 6 personer i förhållande till nuläget. Behovet av personal påverkas även av resultatet av konkurrensutsättningarna av fartygsdrift. Landskapsregeringen uppskattar därför att personalbehovet inom rederiverksamheten kan komma att minska med totalt drygt 40 personer till följd av de åtgärder som nu planeras genomförda under år 2013, varvid alltså antas att

den konkurrensutsättning av ett större fartyg som beskrivs under kapitel 48.20 leder till att en entreprenör övertar fartygets drift utan att personal övergår till den som övertar trafiken. Landskapsregeringen eftersträvar att personalminskningarna i så hög grad som möjligt genomförs genom naturlig avgång såsom pensioneringar och i enlighet med av landskapsregeringen tidigare tillämpade principer. Landskapsregeringen bedömer att den personalminskning som föranleds av turlisteomläggningen i stort kan skötas genom naturlig avgång och omplaceringsåtgärder medan konkurrensutsättningen kan föranleda behov av personalavveckling. Under omställningsperioden kommer det därför att uppstå vissa merkostnader för vilka upptas ett separat anslag under moment 48.21.27.

Målsättningar

- fartygens ansvar för ekonomin ombord utvecklas för att uppnå en effektivare budgethantering
- garantera en hög yrkesskicklighet genom anpassade fortbildningar och personliga utbildningsplaner
- kvalitetsuppföljningen i utförandet och rapportering därom till beställaren utvecklas
- säkerställa en god arbetsmiljö samt
- inom ramen för miljöledningssystemet förbättra rederiets verksamhet ifråga om miljöpåverkan.

48.21.20. Rederienheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	12 081 448
		Tb			
Tid. års		Tid. års		Tid. års	47 252
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	12 128 700
				Totalt	0

Anslaget används för bedrivande av sjötrafik i egen regi enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.22. Dessa kostnader beräknas uppgå till 14.900.000 euro.

I verksamheten ingår även drift av skolfartyget m/s Michael Sars enligt beställning från i huvudsak utbildnings- och kulturavdelningen, se moment 46.17.24.

Föreslås med stöd av LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att direkt verksamhetsrelaterade inkomster gottskrivas momentet. Biljettavgifterna gottskrivas moment 48.20.22.

Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro. Förslaget förutsätter fortsatt fokusering på kostnadsbesparande åtgärder. Målsättningen är att mathållning och caféverksamheter ombord ska vara konkurrensutsatta under året.

Transport av farligt gods och andra jämförbara transporter utöver vad som ingår i turlistan utförs i mån av möjlighet och till självkostnadspris.

Bunkerpriset antas under år 2013 ligga på i medeltal 0,91 euro/liter netto.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden i första hand med eget ersättande tonnage.

48.21.21. Reparation och underhåll av färjor (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	0	Årets	0
	Grund	1 106 455	
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
0	0	11 029	0
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	1 117 484	0

Anslaget avser kostnader om ca 1.743.000 euro för underhåll och reparation av rederienhetens egna frigående färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema, se moment 48.20.22. I anslaget ingår även kostnader för reparation och underhåll av skolfartyget m.s. Michael Sars, se moment 46.17.24.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Åtgärder inom reparation och underhåll styrs av lagstiftning och säkerhetsledningssystem samt regelverk, riktlinjer och standarder från Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket samt klassningssällskap.

Under året tas ett datoriserat underhållssystem för de frigående färjorna i bruk.

48.21.22. Linjärjetrafiken – verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	0
	Tb	1 010 266	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
0	0	309	0
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	1 010 576	0

Anslaget används för bedrivande av trafik med linjärjetrafik enligt beställning vars kostnader belastar moment 48.20.25. Dessa kostnader beräknas uppgå till 1.810.000 euro.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

Bunkerpriset antas under år 2013 ligga på i medeltal 0,91 euro/liter netto.

Varje färja tas ur trafik för dockning och översyn enligt uppgjort schema. Trafiken sköts under tiden med eget ersättande tonnage.

48.21.23. Reparation och underhåll av linjärjetrafik (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	Grund	Årets	0
	Tb	72 886	
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
0	0	72 886	0
Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
0	0	72 886	0

Anslaget avser kostnader om ca 330.000 euro för underhåll och reparation av rederienhetens egna linjärjetrafik enligt uppgjort docknings- och översynsschema, se

moment 48.20.25.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att den ersättning som överenskommes med beställarna gottskrivs momentet. Med beaktande av detta uppgår nettoanslaget till 0 euro.

48.21.27. Omställningskostnader (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	Grund	Årets		-300 000
	Tb			
Tid. års	Tid. års	Tid. års		Tid. års
Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0 Totalt	-300 000

Momentet nytt.

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett anslag om 300.000 euro som kan användas för omställningsåtgärder i samband med personalminskningar inom rederiverksamheten.

48.30. KOSTNADER FÖR VÄGHÅLLNING

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	185 689	0	0
Konsumtionsutgifter	-5 511 527	-3 134 000	-3 464 000
Överföringsutgifter	-118 562	-100 000	0
Investeringsutgifter	-4 948 742	-7 375 000	-7 000 000
Summa utgifter	-10 578 831	-10 609 000	-10 464 000
Anslag netto	-10 393 142	-10 609 000	-10 464 000

Trafikbyrå har i egenskap av beställare ansvaret för upphandling och beställning av vägunderhåll medan produktionen av tjänsterna handhas av endera produktionsbyråns vägunderhållsenhet eller privata aktörer. Upphandling/en/beställningen sker i enlighet med avdelningens funktions- och standardbeskrivning av driftsområde Åland.

Under kapitlet upptas anslag för väghållarens kostnader för drift och underhåll av vägar, broar, linfärjor, flygfält, helikopterplattor, grunda farleder samt färjefästen, hamnar, bryggor och byggnader. Dessutom upptas anslag för vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten.

Inkomster

38.30.88. Försäljning av fastigheter

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	167 000 Grund	0 Årets	0	0
	Tb			
Tid. års	18 689 Tid. års	Tid. års		Tid. års
Totalt	185 689 Totalt	0 Totalt	0 Totalt	0

Föreslås ingen inkomst under år 2013.

Utgifter

48.30.22. Utgifter för drift och underhåll av vägar (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-2 273 714	Grund	-2 364 000	Årets	-2 357 917	-2 364 000
		Tb				
Tid. års	-448 052	Tid. års		Tid. års	-148 855	Tid. års
Totalt	-2 721 766	Totalt	-2 364 000	Totalt	-2 506 772	Totalt

Föreslås ett anslag om 2.364.000 euro för beställning av drift och mindre underhållsåtgärder för det allmänna vägnätet. Anslaget möjliggör drift av vägnätet enligt landskapsregeringens Funktions- och standardbeskrivning för driftsområde Åland. Driften utförs av produktionsbyråns vägunderhållsenhet och av dem upphandlade privata aktörer.

Se även moment 48.31.20.

Grundförbättringar, ombeläggningar och övriga avskrivningsbara investeringar finansieras via moment 48.30.77 eller 48.30.79.

48.30.23. Utgifter för underhåll av farleder och fiskefyrrar (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-86 395	Grund	-170 000	Årets	-85 107	-500 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-86 395	Totalt	-170 000	Totalt	-85 107	Totalt

Föreslås ett anslag om 500.000 euro. För underhåll av landskapets grunda farleder jämte tillhörande sjömärken, kummel, linjemarkeringar och radarmärken har ca 150.000 euro beaktats i anslaget. År 2011 slöts ett nytt avtal om skötseln av de grunda farlederna som går ut 31.7.2015 med en tvåårig option till förlängning. Anslaget avser även inspektioner och farledsundersökningar samt kostnader för kontroll av att entreprenadavtalet fullföljs.

Resterande del av anslaget (ca 350.000 euro) används för det omfattande arbetet med att upprätta ett digitalt farledsregister för de farleder som landskapsregeringen ansvarar för. Att digital farledsinformation finns är ett villkor för att farlederna ska redovisas i officiella sjökort i framtiden. Enligt en fortfarande grov preliminär kostnadsberäkning uppgår totalkostnaden till ca 1.200.000 euro och det kommande anslagsbehovet efter år 2013 beräknas uppgå till ca 830.000 euro. Arbetet ska vara slutfört innan nästa sjökortsuppdatering sker år 2016.

48.30.24. Utgifter för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-528 914	Grund	-600 000	Årets	-449 338	-600 000
		Tb				
Tid. års	-33 618	Tid. års		Tid. års	0	Tid. års
Totalt	-562 532	Totalt	-600 000	Totalt	-449 338	Totalt

Föreslås ett anslag om 600.000 euro för drift och underhåll av färjfasten, bryggor, broar, hamnar och byggnader samt regleringsdammen i Vargsundsådran. Driften beställs enligt landskapsregeringens funktions- och standardbeskrivning för

Åland. Drifts- och underhållsarbetet beställs i huvudsak från produktionsbyråns vägunderhållsenhet och verkstads- och lagerenhet. Föreslås, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att de beräknade hyresinkomsterna om ca 9.100 euro och övriga myndigheters driftskostnadsandelar i driften av arbetsbåten direkt gottskrivs momentet.

I enlighet med den s.k. omställningsbudgeten för år 2012 avvecklas samtliga bryggor, förutom Tullbryggan i Degerby, Langnäs brygga, Lemland och betongbryggan i Hällö, Geta, genom att erbjuda bryggorna till kommunerna i befintligt skick. Målsättningen är att avvecklingen ska vara klar under år 2013.

Kostnaderna för att underhålla broar, hamnar, färjfasten, bryggor m.m. stiger varje år främst på grund av anläggningarnas stigande ålder och slitage. Drift och underhållsåtgärder som berör trafikanternas säkerhet och anläggningarnas funktion prioriteras fortsättningsvis. För arbetena uppgörs en långsiktig reinvesterings- och underhållsplan i syfte att förutse framtida kostnader och investeringsbehov.

Anslaget har beräknats enligt följande fördelning:

Drift av färjfasten, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfasten och bryggor	-120.000 euro
Underhåll av färjfasten, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfasten och bryggor	-370.000 euro
Reparation av färjfasten, broar, hamnar, byggnader, fastigheter, linfärjfasten och bryggor	-100.000 euro
Övriga kostnader	-19.100 euro
Hyresinkomster	<u>9.100 euro</u>
Totalt	-600.000 euro

Anslaget beräknas att fördelas enligt tabellen nedan, uppdelat på typ av byggnadsverk:

fastigheter och byggnader	-25.000 euro
färjfasten	-490.000 euro
linfärjfasten	-40.000 euro
broar	-36.000 euro
bryggor	-4.000 euro
övrigt	<u>-5.000 euro</u>
Totalt	-600.000 euro

48.30.30. Landskapsunderstöd för byggande och förbättrande av kommunalvägar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-25 382	Grund	-100 000	Årets	-100 000	0	
		Tb					
Tid. års	-93 180	Tid. års		Tid. års	-122 483	Tid. års	
Totalt	-118 562	Totalt	-100 000	Totalt	-222 483	Totalt	0

Föreslås inget anslag för bidrag till kommunalvägar år 2013.

48.30.74. Byggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	0	Årets	0
		Tb			
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års	-522 555
Totalt	0	Totalt	0	Totalt	-522 555
				Tid. års	0

Föreslås inget anslag.

48.30.77. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-2 646 260	Grund	-4 000 000	Årets	-3 262 905
		Tb			
Tid. års	-881 062	Tid. års		Tid. års	-966 332
Totalt	-3 527 322	Totalt	-4 000 000	Totalt	-4 229 237
				Tid. års	-5 000 000

Föreslås ett anslag om 5.000.000 euro.

Anslaget används till planerade vägbyggnadsinvesteringar enligt nedanstående planeringslista, samt för beläggningsarbeten, planering och projektering. Anslaget kan även användas för små trafiksäkerhetsarbeten vilka inte särskilt nämns.

Anslaget används även för under tidigare år budgeterade projekt som inte ännu färdigställts och till projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Budgeterade anslag från tidigare år kan omfördelas av landskapsregeringen och användas för projekt som anges i planeringslistan.

Under ett flertal år har vägbyggnads- och vägförbättringsanslaget under flertal år kraftigt minskat är behovet av budgetmedel mycket stort, detta för att kunna färdigställa huvudvägarnas ombyggnad, fortsätta utbyggnaden av gång- och cykelvägnätet samt att grundförbättra och belägga glesbygdsvägarna som nu har blivit mycket eftersatta och som måste åtgärdas med enklare förbättringsmetoder som istället medger att längre sträckor kan förbättras för samma medel.

Landskapsregeringen eftersträvar samarbete med kommunerna i vägbyggnadsprojekt för att dra nytta av samordningsfördelar. Ett projekt för förbättrande av den lätta trafikens framkomlighet (tunnel) genomförs.

Anslaget planeras att användas för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

Vägprojekt påbörjade under år 2012 som färdigställs år 2013

Landsväg nr 2, Finby – Bomarsunds gård.

Bygdeväg nr 106, gång-/cykelbana Fiskrökeriet – Kanalen.

Vägprojekt med fastställda vägplaner som förverkligas år 2013 eller senare.

Björkövägen i Kumlinge

Vägprojekt med utställda vägplaner som förverkligas 2013 eller senare

Landsväg nr 3 Kalmarnäs/Solberget cirkulationsplats m.m. i Jomala

Landsväg nr 40 Näfsby – Boda.

Vägprojekt som projekteras och vägplan uppgörs och fastställs

Landsväg nr 1 Möckelö – Kungsö, separat gång/cykelväg

Landsväg nr 2 Bomarsunds gård – Prästö, om- och nybyggnad och separat gång-/cykelväg

Landsväg nr 3 Kalmarnäs / Solberget

Landsväg nr 40 Näfsby – Gölby inkl. gång-/cykelväg, etapp Bjärström - Emkarby

Ombeläggningarna har under alltför många år inte kunnat genomföras i tillräcklig omfattning, och detta har medfört att standarden sjunkit väsentligt och behovet av grundförbättringar och ombeläggningar ökat kraftigt. Samtidigt har beläggningspriserna ökat markant främst p.g.a. oljepriset och tillika har väginvesteringsanslaget minskat i storlek. Därför föreslås att ombeläggningar och grundförstärkningar nu prioriteras, samtidigt som huvudvägnätets ombyggnad färdigställs och gång- och cykelvägsutbyggnaden fortsätter längs huvudvägarna.

Under momentet föreslås att en utredning utförs gällande den nuvarande och eventuellt tillkommande trafiken runt Mariehamn. De vägar som berörs är Östra och västra utfarterna, Sjukhusbacken, landsväg 1, landsväg 2 och landsväg 3.

Arbetet med landskapets vägregister intensifieras och mättjänster köps in för att få riktig grunddata till registret.

Föreslås därtill, med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning, att ersättning från externa intressenter för kostnader för kabelbrunnar och rör för kabeldragningar och liknande med projekt direkt förknippade kostnader som inte rimligen ska belasta landskapet kan gottskrivas momentet.

48.30.78. Korttruttsinvesteringar (R)

Bokslut 2011	Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013		
Årets	-68 160	Grund	-1 000 000	Årets	-998 363	-500 000	
		Tb					
Tid. års	-18 608	Tid. års		Tid. års	-922 914	Tid. års	
Totalt	-86 768	Totalt	-1 000 000	Totalt	-1 921 277	Totalt	-500 000

Föreslås ett anslag om 500.000 euro under momentet för att fortsätta utredningsarbetet utgående från landskapsregeringens korttruttsmeddelande från år 2011. Arbetet med flera övergripande utredningar har till syfte att ge landskapsregeringen ett brett faktaunderlag för att kunna fatta miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara beslut gällande kommande korttruttsinvesteringar.

Ur anslaget finansieras bl.a. de personalkostnader för projektgruppen som driver korttruttsarbetet och ett antal upphandlade konsulter.

Under år 2012 har ramavtal för projektledningstjänster tecknats med två svenska företag, Forsen Projekt AB och Vectura Consulting AB. Under sensomaren och hösten 2012 har Forsen Projekt AB startat med projektledningsuppdraget för den övergripande korttruttsutredningen med ansvar att samordna delutredningarna, tidplaneringen samt ekonomin.

Det andra projektledningsföretaget, Vectura Consulting AB, kommer att nyttjas som projektledare för vissa delutredningar. För alla i korttruttsutredningen ingående projekt ska projektplan, projekttidplan och projektbudget upprättas. I dessa dokument ska framgå hur projektet planeras att genomföras, hur projektet kvalitetssäkras, vilka resurser och tilläggsutredningar som behövs, projektets tidplan samt budget.

Delprojektens projektplaner och tidplaner utgår från den övergripande projekt- och tidplanen som projektledaren för den övergripande korttruttsutredningen upprättat. Dessa dokument används av landskapsregeringen och projektledaren för den övergripande korttruttsutredningen för att styra och samordna hela utredningen med avseende på kvalitet, ekonomi och tid.

Nedanstående utredningar startas under åren 2012 - 2013 och beräknas vara klara under åren 2013 - 2014.

- statistisk modell för resande i korttruttssystemet, (Effector Scandinavia Ab)
- utredning av behovet av nytt tonnage, (arbetsgrupp inom landskapsregeringen och utomstående konsulter)
- utredning av sjötrafiksystemet i korttruttssystemet, (arbetsgrupp inom landskapsregeringen och utomstående konsulter)
- övergripande miljöutredning/MKB för korttruttsprojektet som helhet (upphandlas)
- förstudien av fast förbindelse mellan Prästö och Töftö, färjfaste på östra Föglö för södra linjens och tvärgående trafik
- linjärferjeförbindelse mellan Kumlinge och Enklinge (Bäröprojektet), (upphandlas)
- vägförbindelse mellan Torsholma och Lappo, (upphandlas)
- vidareutredning av förbindelse mellan fasta Åland och Föglö, (upphandlas) samt
- möjliga finansieringsformer utreds.

Åva-Jurmo projektet fortsätter under året, i nuläget finns ca 1.900.000 euro av den uppskattade kostnaden om 4.000.000 euro, reserverat för projektet. Projektets slutkostnad budgeteras år 2014.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet hänvisar till sina skrivningar i betänkandets allmänna motivering.

48.30.79. Bro- och hamnbyggnadsinvesteringar (R)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-186 811	Grund	-2 375 000	Årets	-2 181 264	-1 500 000	
		Tb					
Tid. års	-1 147 841	Tid. års		Tid. års	-624 875	Tid. års	
Totalt	-1 334 652	Totalt	-2 375 000	Totalt	-2 806 139	Totalt	-1 500 000

Föreslås ett anslag om 1.500.000 euro under momentet.

Anslaget får användas för byggnads- och förbättringsprojekt gällande broar, hamnar, färjfasten, bryggor, farleder och muddringar, utöver löpande årligt underhåll, för de projekt som anges nedan. Anslaget kan även användas för tidigare år budgeterade projekt vilkas kostnader överstigit de beräknade. Under tidigare år budgeterade anslag kan av landskapsregeringen omfördelas och användas för projekt som anges i denna motivering. Förpliktelser som medför åtagande utöver det nu föreslagna anslaget får inte ingås.

Anslaget planeras sålunda använt för förverkligande och planering av projekt enligt följande:

Projekt under år 2013

Projektering och byggande av ny bro i Karlby, Kökar. Ca 1.000.000 euro av bud-

getmedlen för år 2013 beräknas åtgå till projektet. Projektet beräknas kosta totalt 1.700.000 euro. Under år 2012 har bron vid den årliga besiktningen visat stora brister i sin konstruktion. Brons körbana av trä och huvudbalkar av stål har kommit till slutet av sin livslängd. Byts inte bron ut måste den inom en snar framtid viktbegränsas för tung trafik.

Bron över Fiskökroken i Brändö föreslås bytas till en stor plåttrumma under år 2013. För projektet reserveras ca 390.000 euro av anslaget.

Investering i ytterligare två angoringsbalkar av ”destia-typ” till linfärjfastena föreslås, ca 60.000 euro.

Medel för upprättande och underhåll av broregistret föreslås om 50.000 euro.

48.31. VÄGUNDERHÅLLSVERKSAMHET

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster			
Konsumtionsutgifter	-6 364	0	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-6 364	0	0
Anslag netto	-6 364	0	0

Vägunderhållsenheten inom produktionsbyrån sköter på basen av beställning, enligt landskapsregeringens Funktions- och standardbeskrivning för driftområde Åland, den praktiska driften och underhållet av lands- och bygdevägar, samt underhållet av broar, hamnar, färjfasten, flygfält och helikopterplattor. Enheten utför uppdrag såväl internt inom förvaltningen som externt åt kommuner och privata mot beställning. Åt utomstående utförs arbeten förutsatt att den egna verksamheten inte blir lidande och att det sker på marknadsmässiga villkor. Enheten anlitar även privata underleverantörer för utförandet av de olika uppdragen.

Åland är uppdelat i två vägdistrikt, fasta Åland och skärgården. På fasta Åland finns vägstationer i Godby och Möckelö. I skärgården finns fyra vägstationer, på Brändö, Föglö, Kumlinge och Kökar. På mindre öar med lands- och bygdevägar har enheten privata tillsyningsmän för delar av underhållsarbetet.

Målsättningar för 2013

- garantera högkvalitativt resultat i utförandet genom ändamålsenliga metoder och maskiner samt materialkännedom
- kvalitetsuppföljningen i utförandet och rapportering därom till beställaren utvecklas samt
- garantera en hög yrkesskicklighet genom anpassade fortbildningar och personliga utbildningsplaner.

Verksamhetens miljöpåverkan tas i beaktande för att minimera miljöförstöring.

Utgifter

48.31.20. Vägunderhållsenheten - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets	-6 364	0	0
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt	-6 364	0	0

Vägunderhållsenheten utför på beställning av trafikbyrån driften av och mindre underhållsarbete på det allmänna vägnätet samt landskapets bro- och hamnanläggningar. Anslaget är dimensionerat utgående från att Kumlinge flygfält och helikopterplattformarna är överförda till kommunerna eller avyttrade. Av driftsanslaget beräknas det egna vägunderhållet köpa in varor och tjänster av utomstående entreprenörer och leverantörer uppgående till ca 23 % av verksamhetens driftsutgifter (maskinanskaffningar exkluderade).

Driften utförs enligt landskapsregeringens Funktions- och standardbeskrivning för driftområde Åland.

Föreslås med hänvisning till LL (1971:43, 8 §) om landskapets finansförvaltning att de beräknade inkomsterna och ersättningarna för produktionsverksamhet samt de arbeten som utförs åt kommuner och privata om sammanlagt 2.364.000 euro gottskrivs momentet.

Anslaget beräknas fördelas enligt följande: 2.000.000 euro för driften av vägnätet, 140.000 euro för mindre underhållsåtgärder samt 224.000 euro för förnyande av maskinpark och utrustning, med särskild tonvikt på anskaffning av säkerhetsutrustning i form av TMA skydd (påkörningsskydd efter lastbilar och andra stora fordon).

Med beaktande av detta föreslås ett nettoanslag om 0 euro.

48.50. VERKSTAD OCH LAGER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	46 803	50 000	50 000
Konsumtionsutgifter	0	-50 000	0
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	0	-50 000	0
Anslag netto	46 803	0	50 000

Verkstads- och lagerenheten vid produktionsbyrån utför underhåll och reparationer i första hand på avdelningens egna färjor, arbetsfordon, maskiner och hamnanläggningar. Lagret sköter upplagring av förbrukningsmaterial och reservdelar. Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag på lagerhållna varor.

Föreslås att verkstads- och lagerenheten sammanförs med rederienheten i syfte att uppnå en effektivare organisation (se även kapitel 48.21),.

Inkomster

38.50.20. Verkstad och lager - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	46 803	Grund	50 000	Årets	71 022	50 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års	6 575	Tid. års
Totalt	46 803	Totalt	50 000	Totalt	77 597	Totalt 50 000

Föreslås en nettoinkomst om 50.000 euro.

Med hänvisning till 8 § LL (1971:43) om landskapets finansförvaltning föreslås verkstaden och lagret nettobudgeterade år 2013. I inkomsten beaktas de direkta kostnaderna och kapitalkostnaderna motsvarande avskrivningarna på årsbasis på det kapital som är bundet i verksamheten.

Utgifter

48.50.21. Utgifter för bolagisering (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	-50 000	Årets	-50 000	
		Tb				
Tid. års	0	Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	-50 000	Totalt	-50 000	Totalt 0

Momentet utgår. Se moment 48.01.01.

48.70. MOTORFORDONSBYRÅN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	1 117 719	1 040 000	1 120 000
Konsumtionsutgifter	-886 814	-950 000	-1 030 000
Överföringsutgifter			
Investeringsutgifter			
Summa utgifter	-886 814	-950 000	-1 030 000
Anslag netto	230 906	90 000	90 000

Det övergripande målet är att tillhandahålla i LL (1975:9) om Motorfordonsbyråns angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad och på god servicenivå med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Motorfordonsbyrå till ett effektivare utnyttjande av informationsteknologin och att hålla väntetiderna för förarexamen och besiktning under en vecka.

Målsättningar för år 2013 är

- en fortsatt långsiktig planering för verksamheten samt
- förbättringar av servicenivån och en personalutveckling som befrämjar fortsatt god effektivitet.

Några mätetal som i viss mån beskriver utvecklingen, har beräknats respektive uppskattats* enligt följande:

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012*</u>	<u>2013*</u>
Årlig kontrollbesiktning	15.512	15.611	16.100	16.150
Avgastest	12.639	12.840	13.039	13.200
Förarexamen	924	895	920	930
Fordonsregistret, antal fordon	37.896	39.574	39.596	41.000
Nybilsregistrering	501	612	640	642
Importerade begagnade fordon från Finland	513	595	480	500
Importerade begagnade fordon från utlandet	808	610	500	520
Ändringar i fordonsregistret	12.156	14.608	14.929	15.100
Nyregistreringar och ändringar i båtregistret	637	639	642	640
Nya körkort och ändringar	2.484	2.695	2.760	2.765
Trafikbrott som registrerats	285	479	500	550

38.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	1 117 719	Grund	1 040 000	Årets	282 478	1 120 000	
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 117 719	Totalt	1 040 000	Totalt	282 478	Totalt	1 120 000

Föreslås en verksamhetsinkomst om 1.120.000 euro fördelat enligt följande:

Avgifter	204.000 euro
Registerbrickor	122.000 euro
Besiktningavgifter	720.000 euro
Förarexamensavgifter	<u>74.000 euro</u>
Summa	1.120.000 euro

48.70.20. Motorfordonsbyrån - verksamhetsutgifter (VR)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-845 970	Grund	-950 000	Årets	-330 510	-1 030 000	
		Tb					
Tid. års	-40 843	Tid. års		Tid. års	-476	Tid. års	
Totalt	-886 814	Totalt	-950 000	Totalt	-330 986	Totalt	-1 030 000

Föreslås ett verksamhetsanslag om 1.030.000 euro.

En fortsatt normal ökning av arbetsmängd och utgifter förväntas samtidigt som inkomsterna ökar i samma takt. I anslaget ingår utgifter för uppdatering av utrustning och inventarier. Tidigare inledda projekt för arkiv- och ärendehantering genom inscanning fortsätter, likaså ett projekt för att kunna sköta avställning och påställning via internet.

I verksamhetsutgifterna ingår 30.000 euro för en ändring och tryckning av ny körkortsmo- dell och botten- tryck.

Avsikten är att förbättra utbildningsverksamheten vilket beaktats vid dimensioneringen av anslaget.

39./49. SKATTER OCH AVGIFTER AV SKATTENATUR, INKOMSTER AV LÅN OCH FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Summa inkomster	247 393 530	282 233 000	300 179 000	6,4%	21,3%
Utgifter enligt momentart					
Övriga utgifter	-32 828 275	-17 884 000	-26 875 000	50,3%	-18,1%
Summa utgifter	-32 828 275	-17 884 000	-26 875 000	50,3%	-18,1%
Anslag netto	214 565 254	264 349 000	273 304 000	3,4%	27,4%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Inkomster per uppgiftsområde					
Finansiella poster	3 951 197	3 117 000	3 025 000	-3,0%	-23,4%
Skatter och inkomster av skattenatur	220 389 512	229 705 000	233 440 000	1,6%	5,9%
Extra anslag	0	10 000 000	20 000 000	100,0%	
Återbetalade lån	2 857 803	3 130 000	2 750 000	-12,1%	-3,8%
Upptagna lån	0	28 881 000	32 431 000	12,3%	
Återförda anslag	5 195 019	2 100 000	2 100 000	0,0%	-59,6%
Utjämningsfond	15 000 000	5 300 000	6 433 000	21,4%	-57,1%
Överföringar mellan olika budgetår	0	0	0		
Summa	247 393 530	282 233 000	300 179 000	6,4%	21,3%

	Bokslut 2011	Budget 2012 (inkl. I tb)	Förslag 2013	Förändring 2012-2013	Förändring 2011-2013
Utgifter per uppgiftsområde					
Finansiella poster	-224 022	-235 000	-225 000	-4,3%	0,4%
Återförda anslag	-257 948	-150 000	-150 000	0,0%	-41,8%
Utjämningsfond	0	0	0		
Överföringar mellan olika budgetår	-32 346 306	-17 499 000	-26 500 000	51,4%	-18,1%
Summa	-32 828 275	-17 884 000	-26 875 000	50,3%	-18,1%

49.01. FINANSIELLA POSTER

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	3 951 197	3 117 000	3 025 000
Övriga utgifter	-224 022	-235 000	-225 000
Summa utgifter	-224 022	-235 000	-225 000
Anslag netto	3 727 175	2 882 000	2 800 000

Inkomster
39.01.91. Räntor på lån

Bokslut 2011	Budget 2012	Tillgängliga anslag 1.10	Budget 2013
Årets 1 089 481	Grund 1 050 000	Årets 275 409	1 150 000
	Tb		
Tid. års	Tid. års	Tid. års	Tid. års
Totalt 1 089 481	Totalt 1 050 000	Totalt 275 409	Totalt 1 150 000

Som beräknad ränteinkomst av utgivna lån föreslås 1.150.000 euro upptaget.

39.01.92. Ränteinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	1 632 806	Grund	700 000	Årets	688 764		500 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 632 806	Totalt	700 000	Totalt	688 764	Totalt	500 000

Som inkomst av likviditetsplaceringar och ränta på bankkonton föreslås 500.000 euro upptaget.

39.01.93. Premier för landskapsgarantier

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	25 673	Grund	17 000	Årets	-12 158		25 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	25 673	Totalt	17 000	Totalt	-12 158	Totalt	25 000

Som inkomst av utestående landskapsgarantier föreslås 25.000 euro upptaget.

39.01.94. Dividendinkomster

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	1 203 237	Grund	1 350 000	Årets	139 322		1 350 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	1 203 237	Totalt	1 350 000	Totalt	139 322	Totalt	1 350 000

Som dividendinkomst av landskapets aktieinnehav föreslås 1.350.000 euro upptaget.

Utgifter

49.01.90. Ränteutgifter (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013	
Årets	-31 807	Grund	-35 000	Årets	-18 864		-25 000
		Tb					
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års	
Totalt	-31 807	Totalt	-35 000	Totalt	-18 864	Totalt	-25 000

För ränteutgifter m.fl. kostnader för av landskapet upptagna budgetlån och tillfälliga likviditetslån föreslås ett anslag om 25.000 euro.

Anslaget avser förutom ränteutgifter för budgetlån och likviditetslån även räntor och övriga kostnader för regionallån (se moment 44.10.87 och 39.30.87).

49.01.91. Avkortningar på av landskapet upptagna finansieringslån (F)

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-192 215	Grund	-200 000	Årets	-103 893	-200 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-192 215	Totalt	-200 000	Totalt	-103 893	Totalt -200 000

Föreslås ett anslag om 200.000 euro. Anslaget avser förutom avkortningar av upptagna finansieringslån även avkortning av regionallån från Nordiska Investeringsbanken, vilka motsvaras av inkomst under moment 39.20.91.

39.10. SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	220 389 512	229 705 000	233 440 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	220 389 512	229 705 000	233 440 000

*Inkomster***39.10.90. Avräkningsbelopp**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	193 509 728	Grund	203 684 000	Årets	51 000 000	211 860 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	193 509 728	Totalt	203 684 000	Totalt	51 000 000	Totalt 211 860 000

Det förskott landskapet i enlighet med 45 § självstyrelselagen erhåller för år 2013 uppgår enligt Ålandsdelegationens beslut till 211.860.000 euro, vilket belopp föreslås upptaget som inkomst under momentet.

39.10.91. Skattegottgörelse

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	19 767 938	Grund	16 500 000	Årets	267	9 500 000
		Tb	941 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	19 767 938	Totalt	17 441 000	Totalt	267	Totalt 9 500 000

Med hänvisning till 49 § självstyrelselagen föreslås upptaget ett anslag om 9.500.000 euro som uppskattad inkomst av skattegottgörelse för skatteåret 2011. Det slutliga beloppet av skattegottgörelsen blir känt först efter att beskattningen för år 2011 har avslutats.

39.10.92. Återbäring av lotteriskatt

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	6 554 206	Grund	8 000 000	Årets	-650 751	11 500 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	6 554 206	Totalt	8 000 000	Totalt	-650 751	Totalt 11 500 000

Den lotteriskatt som riksmyndigheterna uppbär av Ålands Penningautomatförening återbärs till landskapet. Med anledning härav föreslås upptaget en inkomst om 11.500.000 euro under momentet.

39.10.93. Apoteksavgifter

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	557 640	Grund	580 000	Årets	580 000	580 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	557 640	Totalt	580 000	Totalt	580 000	Totalt 580 000

Föreslås en inkomst om 580.000 euro. Inkomsterna är avgifter enligt LL (1947:6, ändr. 2002/44) om apoteksavgift i landskapet Åland.

39.15. EXTRA ANSLAG

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	10 000 000	20 000 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	10 000 000	20 000 000

39.15.92. Extra anslag för säkerställande av landskapets elkraftsförsörjning

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets		Grund	10 000 000	Årets	10 000 000	20 000 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	10 000 000	Totalt	10 000 000	Totalt 20 000 000

Under momentet föreslås en inkomst om 20.000.000 euro vilket utgör en del av det extra anslag om högst 50.000.000 euro som landskapet beviljats för att utges som bidrag åt Kraftnät Åland Ab för att bygga en likströmsförbindelse mellan Åland och riket. Återstoden av extra anslaget föreslås upptaget i senare budgetframställningar. Se även moment 44.10.62.

39.20. ÅTERBETALADE LÅN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	2 857 803	3 130 000	2 750 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	2 857 803	3 130 000	2 750 000

*Inkomster***39.20.91. Avkortningar på lån**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	2 857 803	Grund	3 130 000	Årets	1 153 726	2 750 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	2 857 803	Totalt	3 130 000	Totalt	1 153 726	Totalt 2 750 000

Som inkomst av inlutna avkortningar på lån föreslås 2.750.000 euro upptaget under momentet. Även avkortningar på de lån som utges ur Nordiska Investeringsbankens regionallånevot ingår i beloppet.

39.30. UPPTAGNA LÅN

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	28 881 000	32 431 000
Övriga utgifter			
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	0	28 881 000	32 431 000

*Inkomster***39.30.90. Finansieringslån**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	0	Grund	32 521 000	Årets	28 881 000	35 431 000
		Tb	-3 640 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	0	Totalt	28 881 000	Totalt	28 881 000	Totalt 35 431 000

För balansering av föreliggande förslag till budget för år 2013 föreslås en inkomst om 32.431.000 euro. Se även moment 39.95.90.

FINANS- OCH NÄRINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE NR 6/2012-2013

Utskottet föreslår att finansieringslånen ökar med 3 000 000 euro för att balansera förändringarna i anslagen under moment 35.70.20 och 45.70.20.

49.90. ÅTERFÖRDA ANSLAG

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	5 195 019	2 100 000	2 100 000
Övriga utgifter	-257 948	-150 000	-150 000
Summa utgifter	-257 948	-150 000	-150 000
Anslag netto	4 937 071	1 950 000	1 950 000

*Inkomster***39.90.90. Återförda utgiftsrester och reservationsanslag**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	4 943 691	Grund	2 000 000	Årets	2 000 000	2 000 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	4 943 691	Totalt	2 000 000	Totalt	2 000 000	Totalt 2 000 000

På grund av att varje år en del i bokslutet ingående utgiftsrester och reserverade anslag av olika orsaker ej tas i bruk föreslås en inkomst om 2.000.000 euro upp-tagen under momentet.

39.90.95 Återbokade bidrag

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	251 328	Grund	100 000	Årets	-276 493	100 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	251 328	Totalt	100 000	Totalt	-276 493	Totalt 100 000

För att underlätta avförandet av bidrag som beviljats stödtagare men som av olika skäl aldrig utbetalas samt för bidrag som återkrävts föreslås i detta skede en upp-skattad inkomst om 100.000 euro.

*Utgifter***49.90.90. Återförda inkomstrester (F)**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-257 948	Grund	-150 000	Årets	-150 000	-150 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-257 948	Totalt	-150 000	Totalt	-150 000	Totalt -150 000

För avskrivning av i bokslutet ingående inkomstrester från tidigare år samt in-komster som antecknas under året föreslås ett anslag om 150.000 euro.

49.95. UTJÄMNINGSFOND

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	15 000 000	5 300 000	6 433 000
Övriga utgifter	0	0	0
Summa utgifter	0	0	0
Anslag netto	15 000 000	5 300 000	6 433 000

39.95.90. Överföring från utjämningsfond

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	15 000 000	Grund	5 300 000	Årets	5 300 000	6 433 000
		Tb				
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	15 000 000	Totalt	5 300 000	Totalt	5 300 000	Totalt 6 433 000

Föreslås en inkomst om 6.433.000 euro som överföring från utjämningsfonden, varefter hela denna reservering har använts. Se även moment 49.98.98.

49.98. ÖVERFÖRINGAR MELLAN OLIKA BUDGETÅR

	Bokslut 2011	Budget 2012 inkl. tb1	Förslag 2013
Inkomster	0	0	0
Övriga utgifter	-32 346 306	-17 499 000	-26 500 000
Summa utgifter	-32 346 306	-17 499 000	-26 500 000
Anslag netto	-32 346 306	-17 499 000	-26 500 000

*Utgifter***49.98.98. Föregående års underskott**

Bokslut 2011		Budget 2012		Tillgängliga anslag 1.10		Budget 2013
Årets	-32 346 306	Grund	-24 500 000	Årets	-17 499 000	-26 500 000
		Tb	7 001 000			
Tid. års		Tid. års		Tid. års		Tid. års
Totalt	-32 346 306	Totalt	-17 499 000	Totalt	-17 499 000	Totalt -26 500 000

Utgående från beräkningar hösten 2012 förväntas budgeten ackumulerat uppvisa ett underskott om ca 26.500.000 euro i bokslutet för år 2012. Med beaktande av ovanstående föreslås ett anslag om 26.500.000 euro. Se även moment 39.90.95.

RESULTATRÄKNINGSPROGNOS FÖR LANDSKAPET ÅLAND

Bilaga 1

1.1.2013 - 31.12.2013

Verksamhetens intäkter		
Intäkter av verksamheten	39 100 000	
Hysesintäkter och ersättningar	1 400 000	
Verksamhetens övriga intäkter	500 000	41 000 000
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-106 600 000	
Material och förnödenheter	-24 000 000	
Förändring av material- och förnödenhetslager		
Hyror	-2 200 000	
Inköp av tjänster	-63 600 000	
Övriga kostnader	-3 100 000	
Överföring av kostnader för aktivering	10 000 000	-189 500 000
Resultat I		-148 500 000
Avskrivningar		-14 300 000
Resultat II		-162 800 000
Finansiella intäkter och kostnader		
Finansiella intäkter	23 000 000	
Finansiella kostnader	-200 000	22 800 000
Resultat III		-140 000 000
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	200 000	
Extraordinära kostnader	0	200 000
Resultat IV		-139 800 000
Pensionsintäkter och -kostnader		
Pensionsintäkter	15 500 000	
Pensionskostnader	-27 500 000	-12 000 000
Resultat V		-151 800 000
Överföringar		
Intäkter		
Europeiska Unionen	3 300 000	
Återbetalning av överföringar	100 000	
Övriga överföringsintäkter	24 200 000	27 600 000
Kostnader		
Undervisning, kultur och idrott	-17 200 000	
Social- och hälsovård samt utkomstskydd	-44 000 000	
Arbetsmarknad	-900 000	
Primärnärings	-11 500 000	
Övrigt näringsliv	-6 900 000	
Bostadsproduktion	-200 000	
Allmänna stöd	-5 400 000	
Övriga överföringskostnader	-27 200 000	-113 300 000
Resultat VI		-237 500 000
Skatter och intäkter av skattenatur		
Avräkningsbelopp	211 900 000	
Skattegottgörelse	9 500 000	
Återbäring av lotteriskatt	11 500 000	
Apoteksavgifter	600 000	
Övriga skatter och intäkter av skattenatur	0	233 500 000
Resultat före fonderingar och reserveringar		-4 000 000
Fonderingar och reserveringar		
Ökning/minskning av utjämningsfond		6 400 000
Räkenskapsperiodens uppskattade resultat		2 400 000

PERSONAL PER HUVUDTITEL 2011 - 2013

Bilaga 2

Sammanställningen är uppgjord så att personal som tjänstgör deltid överstigande halvtid och personal som tjänstgör mer än halva året har räknats som en tjänst/huvudsyssla.

Informationen avspeglar den kända situationen vid utgången av år 2013.

Ht. 41. LAGTINGET

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	6,00				3,00		9,00	
2012	5,00				4,00		9,00	
2013	5,00				4,00		9,00	

Ht. 42. LANDSKAPSREGERINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	21,00		3,00		3,00		27,00	
2012	21,00		2,00		3,00		26,00	
2013	21,00		3,00		3,00		27,00	

År 2011 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

År 2012 1 st. överförd till Ht. 43 Kansliavdelningen

Ht. 43. KANSLIAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	122,00	*	3,00		15,00	4,00	136,00	4,00
2012	122,00	*	4,00		15,00	3,00	137,00	3,00
2013	113,00	**	2,00		13,00	3,00	129,00	3,00

* 4 vakanta

** 1 vakant

År 2011 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

År 2012 1 st. överförd från Ht. 42 Landskapsregeringen

Ht. 44. FINANSÄVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	38,50		1,00		2,00		41,50	
2012	38,50		2,00		2,00		42,50	
2013	38,00		2,00		2,00		42,00	

År 2011 ½ st. överförd från Ht. 47 Näringsavdelningen

År 2013 ½ st. överförd från Ht. 47 Näringsavdelningen

Ht. 45. SOCIAL- OCH MILJÖÄVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	889,00	*	29,00		4,00		921,00	
2012	907,00	*	19,00		4,00		929,00	
2013	916,00	*	13,00		4,00		934,00	

* 1 vakant

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Ht. 46. UTBILDNINGS- OCH KULTURAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	267,50	*	27,00		68,00	1,00	357,50	1,00
2012	255,00		26,50		79,00	2,00	360,50	2,00
2013	253,00	**	19,25		71,50	***	345,75	2,00

* 5 vakanta

** 1 vakant

*** 1 vakant

År 2011 4 st. överförda till Ht. 45 Social- och miljöavdelningen och 4 st. överförda till Ht. 48 Trafikavdelningen

År	Timplärare		Totalt
	Huvudsyssla	Bisyssla	
2011	39,00	40,00	79,00
2012	57,00	13,00	70,00
2013	51,00	3,00	54,00

Ht. 47. NÄRINGSAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	55,50		10,00		24,00		89,50	
2012	50,50		8,00		19,00	1,00	77,50	1,00
2013	49,00		8,00		19,00	1,00	76,00	1,00

År 2011 ½ st. överförd till Ht. 44 Finansavdelningen

År 2013 ½ st. överförd till Ht. 44 Finansavdelningen

Ht. 48. TRAFIKAVDELNINGEN

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	43,00				182,50	1,00	225,50	1,00
2012	42,00				180,50	1,00	222,50	1,00
2013	44,00		2,00		147,50		193,50	

År 2011 4 st. överförda från Ht. 46 Utbildnings- och kulturavdelningen

Konkurrensutsättningen under år 2013 kan påverka antalet personal i arbetsavtalsförhållande ytterligare

TOTALT EXKLUSIVE TIMLÄRARE

År	Inrättade tjänster		Tillfälliga tjänster		Personal i arbetsavtalsförhållande		Totalt exkl. vakanta	
	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla	Huvudsyssla	Bisyssla
2011	1 442,50	*	73,00		301,50	6,00	1 807,00	6,00
2012	1 441,00	**	61,00		306,50	7,00	1 804,00	7,00
2013	1 439,00	***	49,25		264,00	****	1 756,25	6,00

* 10 vakanta

** 5 vakanta

*** 3 vakanta

**** 1 vakant

ÖVERSIKT ÖVER LANDSKAPETS OCH KOMMUNERNAS INVESTERINGSPLANER

Avsikten med översikten är att ge en ungefärlig bild av investeringsvolymen inom den offentliga sektorn. Kostnaderna är därför endast angivna i miljoner euro (me) och inplacerade under de år de huvudsakligen antas genomförda. Stora investeringar har dock fördelats mellan åren. Kostnadsangivelsen och tidsinplaceringen innebär inte något ställningstagande till för vilken kostnad respektive när landskapsandel betalas.

Översikten är vad gäller landskapets projekt uppgjord på basen av den information som legat till grund för budgetförslaget. Vad gäller de kommunala projekten har informationen inhämtats per e-post/muntligt före kommunernas budgetbehandling. **Alla kostnadsangivelser är exklusive moms.**

Avsikten är att ge en bild av hur projekten kan förverkligas, inte när och hur de budgeteras.

Byggnadsprojekt	År 2012	År 2013	År 2014
Landskapets byggnadsprojekt			
Renovering och ombyggnad av självstyrelsegården	3,0 me	3,0 me	2,5 me
Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS)			
Planering, om- och nybyggnation Gullåsen mm	0,4 me	1,0 me	6,6 me
Grundrenovering av personalbostäder			0,2 me
Läkemedelscentralen	1,7 me	0,2 me	0,3 me
Källaren, obduktionsutrymmen	0,3 me	0,3 me	
<i>Olika planerade projekt under fastighetsförvaltningen</i>			
Ombyggnader			
Ålands lyceum			
Fasad, VVS		0,1 me	
Ålands sjömansskola			
Fasadmålning, bassäng, ombyggnad maskinlabb, brandlarm		0,2 me	
Ålands yrkesskola			
Förnya fönster, VVS, vattentak, brandlarm		0,5 me	
Ribacka			
Fasad, radon eliminering		0,1 me	
Bergsskyddet			
Förnyelse av ventilation (LR´s andel)		0,1 me	
Övriga mindre reparationer och åtgärder		0,6 me	
<i>Sammanlagt för dessa projekt</i>	1,5 me	1,6 me	1,7 me
Korttruttsinvesteringar	0,5 me	0,5 me	2,7 me
Ny bro, Karlby, Kökar		1,0 me	0,7 me
Ny trumma Fiskökroken, Brändö		0,4 me	
Nötöbron	1,2 me		
Övriga mindre åtgärder	1,2 me	0,1 me	0,8 me
Uppskattad volym	9,8 me	9,7 me	15,5 me

Byggnadsprojekt	År 2012	År 2013	År 2014
Kommunernas byggnadsprojekt			
Brändö kommun			
Avloppsledning/pumpstation Åva	0,1 me		
Hemgården renovering	0,1 me		0,1 me
Infrastruktur bostadsområde Brändö by		0,3 me	0,3 me
Grundförbättring väg, avfallsstation, förråd		0,1 me	0,1 me
Eckerö kommun			
Grundförbättring av Skagvägen	0,1 me		
Grundförbättring av Skeppsviksvägen		0,1 me	
Ny- om- eller tillbyggnad av Ekergården		0,2 me	
Ombyggnad av skolans hyreshus tot 0,3 2013-2014		0,2 me	0,1 me
Finströms kommun			
Vägar och kommunalteknik på nytt bostadsområde i Godby	0,1 me	0,1 me	0,1 me
Sluttäckning av deponi flyttat till 2014		0,2 me	
Nybyggnad av skyddsrum för daghem, simhall och Godbyhallen		0,3 me	
4 nya klassrum Källbo skola 940 totalt 2013-2014		0,1 me	0,9 me
Föglö kommun			
Grundförbättring och ytbeläggning av Sintingvägen	0,1 me		
Ytbeläggning av Ulversö kommunalväg		0,2 me	
Ytbeläggning av Skogboda kommunalväg			0,2 me
Ombyggnad av reningsverket i 2 etapper		0,4 me	
Geta kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Hammarlands kommun			
Avlopp i Frebbenby och Mörby		0,1 me	0,1 me
Hammarcenter röstat tak		0,1 me	
Tillbyggnad av daghemmet	2,0 me		
Kommunalteknik till Öra		0,3 me	0,2 me
Kommunalteknik Prästgården bostadsområde			0,1 me
Jomala kommun			
GC vägar		0,1 me	0,2 me
Österkalmarevägen	0,2 me		
Ombyggnad av kommunalhuset	0,3 me	0,3 me	
Avlopp i gledsbygd	0,3 me	0,1 me	0,1 me
Kumlunge kommun			
Reningsverk samt utbyggnad av avloppsnät	0,1 me	0,1 me	
Kommunalteknik Vårholms bostadsområde	0,1 me	0,1 me	
Kommunalt vatten		0,2 me	
Renovering/nybyggnad serviceboende och dagis 1,5-2,5m€	0,2 me	0,8 me	
Kökar kommun			
Vägar och kommunalteknik Björnsnäs		0,1 me	0,2 me
Förnyande av reningsverk Karlby	0,1 me	0,1 me	
Lemlands kommun			
Närvärmenät Söderby	0,1 me		
Förlängning av Lembötevägen		0,1 me	
Avlopp Brinken etapp 1-2		0,2 me	
Om- och nybyggnad av gymnastiksal	1,2 me		

Byggnadsprojekt	År 2012	År 2013	År 2014
Nytt tekniskt lager		0,4 me	
Lumparlands kommun			
Byggande av hyresbostäder		0,1 me	0,2 me
Mariehamns stad			
Nätverk- och driftssäkerhet	0,2 me		
Daghemmet Nyängen	1,7 me		
Trobergshemmets om- o tillbyggnad etapp II	6,7 me	0,7 me	
Ytternäs skola, om och tillbyggnad	1,6 me		
Övernäs låg-och mellanstadieskola, om- och tillbyggnad			0,5 me
Ospec byggnader, parker, gator		1,8 me	
Konstgräsplan			0,2 me
Pommern, huvuddäck		0,2 me	
Ålandsvägen ombyggnad			1,0 me
Storgärdan gatubyggnad	0,8 me		
Södra Horelli	0,6 me	0,2 me	
Diverse investeringar			0,9 me
Energimätare	0,4 me	0,3 me	
Elverket, ledningar	0,2 me	0,1 me	0,4 me
Västra hamnen kaj 5	0,4 me		
Landgång kaj 4		2,3 me	
Västra hamnen ombyggnad av Vikingterminalen	1,6 me	0,3 me	0,1 me
Västra hamnen hydraulisk bilramp kaj 6	0,5 me		
Västra hamnen landgångar kaj 6	8,2 me		
Småbåtshamnar, Fahlers	0,2 me		
Kaj MSF	0,2 me		
Lotsbroverket, ny gasmotor		0,1 me	
Dagvatten norra stan	0,2 me		
Avlopp Horelli	0,2 me		1,0 me
Stamavlopp, V Esplanadgatan	0,5 me		
Saltviks kommun			
Grundförbättring vägar	0,3 me	0,2 me	0,1 me
Utbyggnad av avlopps nät	0,3 me	0,3 me	0,1 me
Renovering av kök		0,2 me	
Utbyggnad av brandstation		0,3 me	0,3 me
Sottunga kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Sunds kommun			
Ingen investering över 0,1 me			
Vårdö kommun			
Biovärme		0,1 me	
Hyresbostäder	0,5 me		
Reningsverk ca 0,1-0,2			0,1 me
Astrakanvägen	0,1 me		
De Gamlas Hem			
Hiss, div renoveringar		0,3 me	
Ålands Omsorgsförbund			

Byggnadsprojekt	År 2012	År 2013	År 2014
Specialboende autism, Godby		1,7 me	
Norra Ålands högstadiedistrikt			
Grundrenovering av skollbyggnaden	0,2 me	0,2 me	
Södra Ålands högstadiedistrikt			
Ingen investering över 0,1 me			
Uppskattad volym	30,7 me	14,7 me	7,6 me

Uppskattad volym - landskapet	9,8 me	9,7 me	15,5 me
Uppskattad volym - kommunerna	30,7 me	14,7 me	7,6 me
Uppskattad totalvolym	40,5 me	24,4 me	23,1 me

Beskrivning av investeringsprojekt - budget 2013

*= årliga anslag

**= årligt anslag uppskattade kostnader, enskilda projekt ej klarlagda

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2013	Planerat 2014	Planerat 2015	Totalkostnad
Byggnader						
43.40.74	Renovering samt ombyggnad av Självstyrelsegården omfattande både kansli- och lagtingshuset	5 500 000	3 000 000	2 500 000		11 000 000
43.40.75	Ålands Yrkesskola					1 155 000
	-ombyggnader, VVS, takm, målning samt renovering av svetsverkstad	650 000	505 000			
	Ålands sjömansskola					195 000
	- fasadmålning, bassäng , ombyggnad av Ålands lyceum		195 000			
	- fasad, VVS-förnyelse		120 000			120 000
	Bergsskyddet					160 000
	- förnyande av ventilation (LR´s andel)	80 000	80 000			
	Ribacka					120 000
	- fasad, radoneliminering		120 000			
	Div renoveringar, mindre ombyggnader,	470 000	580 000	1 700 000	1 500 000	**
45.70.75	Om- och tillbyggnad av centralsjukhuset					1 000 000
	- grundrenovering av personalbostäder m.m.					Totalkostnad okänd
	- Läkeemedelscentralen	1 700 000	300 000			2 000 000
	- obduktionsutrymmen i källaren	710 000	200 000			910 000
	- div ombyggnader/renoveringar			500 000	500 000	**
45.70.76	Geriatrisk klinik på Gullåsen	400 000	6 000 000	6 600 000	7 000 000	20 000 000
46.60.74	Utvecklande av Bomarsund	3 000 000	0			3 000 000
	uppförande av besökscentrum					exklusive projektering
		12 510 000	11 100 000	11 300 000	10 000 000	44 910 000

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2013	Planerat 2014	Planerat 2015	Totalkostnad
Vägar och hamnar						
48.30.77	Vägbyggnads- och -förbättringsarbeten					
	- Näfsby-Gölby, etapp Näfsby-Boda inkl GC-väg	800 000				800 000
	- GC-väg Käringsund	130 000				130 000
	- Solberget/Kalmarnäs korsning					0
	- Finby-Prästö, etapp Bomarsund-Prästö	740 000				740 000
	- GC-väg Möckelby- Kungsö					0
	- GC-tunnel vid Möckelö/Flygplansrondellen					0
	- GC-väg Geta centrum					0
	- glesbygdsvägar förstärkning	300 000				300 000
	- beläggningar	1 530 000				1 530 000
	- övrigt	500 000	5 000 000	5 000 000	4 000 000	14 500 000
48.30.78	Kortruttsinventering	2 100 000	500 000	2 700 000	2 500 000	7 800 000
48.30.79	Bro- och hamnbyggnad och förbättringar					
	- Ny bro Karlby		1 000 000	700 000		1 700 000
	- reparation av Fiskökroksbron		390 000			390 000
	- nya linfärjefästen destia	220 000	60 000	100 000		380 000
	- broregister	90 000	50 000	50 000		*
	- ny linfärjeklaff björkö inkl pontoner	300 000				300 000
	- renovering av klaffar Embarsund, töftö			100 000		100 000
	- ponton Alören				30 000	30 000
	- div broar			550 000	1 470 000	2 020 000
		6 710 000	7 000 000	9 200 000	8 000 000	30 910 000
Övrigt						
44.95.70	Anskaffning och utbyte av datorer och data-utrustning samt möbler och kontorsmaskiner	130 000	130 000	130 000	130 000	*
44.95.71	Anskaffning av nytt ekonomisystem	400 000	100 000			500 000
44.95.72	Utgifter för digital agenda, samordnad IT-förvaltning samt e-förvaltning		500 000	500 000	500 000	1 500 000

Moment	Projekt	Tidigare budgeterat	År 2013	Planerat 2014	Planerat 2015	Totalkostnad
45.70.70	ÅHS anskaffningar					
	- mobil tandvårdsenhet	100 000	120 000			220 000
	- EKG utrustning utbyte	500 000				500 000
	- anesthesiapparat förnyelse	150 000	300 000	50 000		500 000
	- ny ultraljudsröntgen	130 000				130 000
	- medicinteknisk utrustning			450 000	700 000	
	- dokument- och ärendehanteringssystem	200 000	150 000	200 000	200 000	750 000
	- IT-drift reservmiljö	100 000	50 000	200 000	200 000	550 000
	- andra stödsystem		80 000	100 000	100 000	280 000
46.55.70	Högskolan på Åland investeringar					
	- maskinlaboratorie gemensamt med Ålands gymnasium	220 000	270 000	280 000		770 000
46.60.71	Ålands museum					
	- inköp av konst		20 000	20 000	20 000	*
46.60.72	-förnyande av basutställning	100 000	200 000	300 000		600 000
48.10.70	Anskaffning och förnyande av oljeskyddsutrustning		0	0	0	0
48.30.20	Anskaffning av arbetsbåt		250 000			250 000
		2 030 000	2 170 000	2 230 000	1 850 000	6 550 000

Byggnader	12 510 000	11 100 000	11 300 000	10 000 000	44 910 000
Vägar och hamnar	6 710 000	7 000 000	9 200 000	8 000 000	30 910 000
Övrigt	2 030 000	2 170 000	2 230 000	1 850 000	8 280 000
Totalt	21 250 000	20 270 000	22 730 000	19 850 000	84 100 000

Kvinnors och mäns val och villkor i samhälle och arbetsliv

Landskapsbudgeten 2013

ÅLANDS
STATISTIK
OCH
UTREDNINGSBYRÅ

Innehåll

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar	3
2. Sammanfattande konklusioner	4
3. Utbildning	6
Kvinnorna har numera en genomsnittligt sett något högre utbildning än männen	6
Fortsatt stora obalanser i könsfördelningen inom olika utbildningsområden	7
Liknande könsskillnader på Åland som i övriga Norden.....	8
De ungas studieval följer etablerade könsmönster.....	8
4. Sysselsättning och arbetsmarknad	10
Växande ”sysselsättningsgap” mellan kvinnor och män	10
De åländska kvinnornas sysselsättningsgrad ligger i topp i Norden.....	11
Något större arbetslöshet hos män	12
Kvinnor födda utanför Norden har lägst sysselsättningsgrad	13
Snart är majoriteten av kvinnorna offentligt anställda.....	13
Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger.....	14
Oförändrade könsmönster också gällande yrke	15
Heltidsanställning fortsättningsvis betydligt vanligare för män	17
5. Löner och inkomster	18
Stora köns- och branschmässiga variationer i lönenivåerna	19
De könsmässiga löneskillnaderna är störst för ledning och förmän	20
Kvinnornas lön 84 procent av männens.....	20
Löneskillnaderna mellan könen ökar med tjänsteår och utbildningsnivå	22
6. Transfereringar och social service.....	23
Flera kvinnliga pensionärer delar på mindre pensionskaka	23
Växande andel kvinnor bland de sjukskrivna	23
Mest kvinnor bland närståendevårdarna	24
Mammorna tar fortsättningsvis ut nästan all föräldraledighet	24
Skillnaderna i uttag av föräldrapenningar är desamma på Åland som i Norden.....	25
Andelen män som lyfter hemvårdsstöd ökar inte.....	25
7. Föreningsliv och ideellt arbete	26

1. Uppdrag, avgränsning och förklaringar

ÅSUB har på uppdrag av landskapsregeringen sammanställt ett underlag till landskapets budget för 2013 med statistik som belyser skillnader i kvinnors och mäns ställning inom arbetslivet och de därtill hörande ekonomiska olikheterna. Även de könsmonster som finns inom utbildning och ideellt arbete lyfts fram. Det är nu andra gången ett underlag med könsuppdelad statistik har tagits fram för budgetberedningen.

Statistiken omfattar i huvudsak de färskaste siffrorna för Åland, men även vissa nordiska jämförelser görs. I årets upplaga har extra vikt lagts vid att försöka visa utvecklingen över tid samtidigt som vissa förhållanden inom fokusområdet arbetsmarknad och arbetsliv har analyserats lite mera ingående. Nytt för i år är också ett avsnitt om föreningsliv och ideellt arbete. Under kommande år kan fokus flyttas i enlighet med uppdragsgivarens önskemål, så att andra områden blir djupare belysta.

Källorna för uppgifterna är i huvudsak ÅSUBs statistik. Övriga källor anges vid respektive tabell och figur. All statistik gäller hela Åland om inte annat sägs. Av tabell- och figurrubriker framgår vilka variabler som ingår i respektive tabell eller figur, men ”kön” anges inte i rubrikerna, eftersom könsaspekten ingår i varje tabell och diagram.

Ett streck (-) i en tabell används för att beteckna exakt noll enheter.

Två punkter (..) anger att uppgifter saknas, är för få till antalet eller för osäkra för att kunna visas.

ÅSUBs personal står gärna till tjänst med upplysningar om statistiken. Mera uppgifter om de aktuella statistikområdena finns på ÅSUBs hemsida (www.asub.ax) och i ÅSUBs publikationer.

2. Sammanfattande konklusioner

I denna bilaga till landskapets budget för 2013 tydliggörs hur de två könen olika val och intressen från tidig ungdom och framåt påverkar skillnader i deras framtida livssituation, inte bara yrkesmässigt och ekonomiskt utan också socialt.

Redan i skolåren skiljer sig könen sålunda tydligt åt vad gäller val av utbildningar och hur de engageras sig utanför hemmet under fritiden. Efter grundnivån följer utbildningsvalen tydliga och sedan lång tid tillbaka etablerade könsmönster. Flickorna dominerar inom allmänbildande, sociala, vårdinriktade och humanistiska utbildningsområden, medan pojkarna är starkt överrepresenterade inom de tekniska utbildningarna. Med undantag för en under senare år något bättre könsbalans inom utbildningar med inriktning på handel, samhällsvetenskap samt lantbruk (inkl. djurvård), kan inte heller några mer märkbara trender mot förändrade könsmönster i utbildningsvalen skönjas. Den enda tydliga trenden är att flickorna och de unga kvinnorna över tiden skaffat sig en allt högre utbildningsnivå. De åländska kvinnorna har därför sedan några år tillbaka en högre genomsnittlig utbildningsnivå än männen.

Samma könsmönster märks även i ungdomarnas val av intressen och fritid utanför skolan. Flickorna är mera inriktade på sociala och kulturella aktiviteter än pojkarna, något som ger ett tydligt utslag i respektive köns deltagande i det åländska förlingslivet. Bland de registrerade föreningarnas medlemmar och aktiva dominerar sålunda kvinnorna stort inom de föreningar som jobbar med sociala frågor och inom kultursektorn medan männen är överrepresenterade inom idrottsföreningarna samt i ännu högre grad bland de föreningar som sysslar med jakt-, fiske- och motorrelaterade aktiviteter.

Könsmönstret i valet av yrkesutbildning och samhällsengagemang avspeglar sig föga överraskande i en motsvarande könsfördelning bland de olika yrkesgrupperna på den åländska arbetsmarknaden. Kvinnorna dominerar inom de yrken som har med vård och olika typer av personlig service att göra, medan det näst intill enbart finns män inom yrkesområden som t ex sjömansarbeten, byggnadsarbete, transporter, dataspecialister och tekniska experter. Bland de tio vanligaste kvinno- respektive mansyrkena sammanfaller sålunda bara tre, nämligen restaurangpersonal, försäljare samt experter inom försäkring och finans. Samtliga övriga på Åland mest vanligt förekommande yrken är alltså starkt segregerade med avseende på kön.

Yrkesvalet har stor betydelse för könsfördelningen mellan olika typer av arbetsgivare, sektorer och branscher. De av kvinnor dominerade yrkena är starkt överrepresenterade inom den offentliga sektorn, medan de typiska mansyrkena tenderar att var mest vanligt förekommande inom den privata sektorn. En grov sammanfattning av läget är att offentligt anställda kvinnor vårdar och utbildar, privatanställda män bygger och transporterar. Någon trend mot en över tiden mera könsneutral rekrytering till yrkena och branscherna är svår att hitta. Snedfördelningen mellan offentlig och privat sektor har snarare ökat än minskat under de senaste decennierna. Om man undantar för de kvinnliga företagarna, så är majoriteten av de yrkesverksamma kvinnorna idag offentligt anställda. Om de senaste årens trend fortsätter, så kommer det absoluta flertalet av de åländska yrkeskvinnorna inom några år att vara anställda inom den offentliga sektorn.

De två köns fördelning på bredare yrkesområden och sektorer påverkar sannolikt också deras sysselsättningsgrad och arbetslöshet. Kvinnorna har nämligen sedan ett antal år tillbaka en något högre sysselsättningsgrad än männen. Deras arbetslöshetsgrad är också genomgående lägre än männens. En viktig, men troligen inte den enda, förklaringen är här att kvinnornas sysselsättning i högre grad än männens domineras av de expansiva vård- och omsorgsyrkena inom den offentliga sektorn, medan männens yrkesval är typiska för de delar av den privata sektorn som under senare år genomgått betydande rationaliseringar, då inte minst inom sjöfarten.

Könsobalanserna i yrkesvalen har också stor betydelse för kvinnornas och männens positioner i arbetslivets hierarkier – och därmed också i deras inkomster. De mest typiska kvinnliga yrkena och branscherna är nämligen generellt sett också typiska låglönebranscher medan mansyrkena ofta återfinns inom de branscher som av tradition har de högre lönerna. Detta bekräftas också av lönestatistiken som visar att männen dominerar i de högre inkomstklasserna medan kvinnorna främst återfinns bland låglönegrupperna. Den ”lönenackdel” som kvinnorna drabbas av genom sin koncentration till låglöneyrken och -branscher, förstärks ytterligare av det faktum att kvinnorna i högre grad än männen deltidsarbetar. En annan viktig faktor som ytterligare vidgar lönegapet till kvinnornas nackdel, är att männen tenderar att dominera i de högre befattningarna - och detta även inom de branscher där kvinnorna som grupp dominerar bland de anställda. Bland dessa befattningar har därtill männen, med något enstaka undantag, högre genomsnittslöner än motsvarande kvinnliga befattningshavare.

Till skillnad från den generella bilden med över tiden väldigt sega könsmonster, så kan man under senare år skönja en svag tendens mot något minskade löneklyftor. Detta gäller särskilt om man utgår från timlönerna (och på så sätt eliminerar effekterna av kvinnornas högre grad av deltidsarbete) inom det privata näringslivet. En liknande, om än svagare, tendens kan dock även skönjas inom den offentliga sektorn.

De i denna budgetbilaga redovisade könsmonstren inom det åländska samhället och på den åländska arbetsmarknaden är inte unika. Som framgår av internationella jämförelser så är de snarare rätt så typiska och går i varierande grad igen i samtliga nordiska länder. Åland avviker på ett mer tydligt sätt från det allmänna nordiska mönstret bara på enda punkt, nämligen kvinnornas sysselsättningsgrad. De åländska kvinnorna har nämligen ett för nordiska och internationella förhållanden väldigt högt arbetsmarknadsdeltagande, sedan några år tillbaka också klart högre än männens. I hela övriga Norden gäller det omvända förhållandet, alltså att männen har en högre sysselsättningsgrad än kvinnorna. Den huvudsakliga förklaringen är sannolikt en fördelaktigare utveckling av de mest ”kvinnodominerade” branscherna på Åland än i resten av Norden.

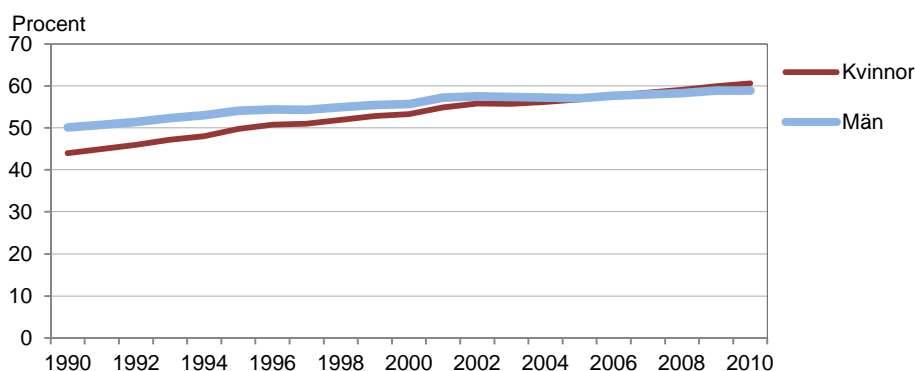
3. Utbildning

Eftersom utbildningen i stor utsträckning lägger grunden för yrkeslivet är det av intresse att studera undervisningen och befolkningens utbildningsstruktur ur ett könsperspektiv.

Kvinnorna har numera en genomsnittligt sett något högre utbildning än männen

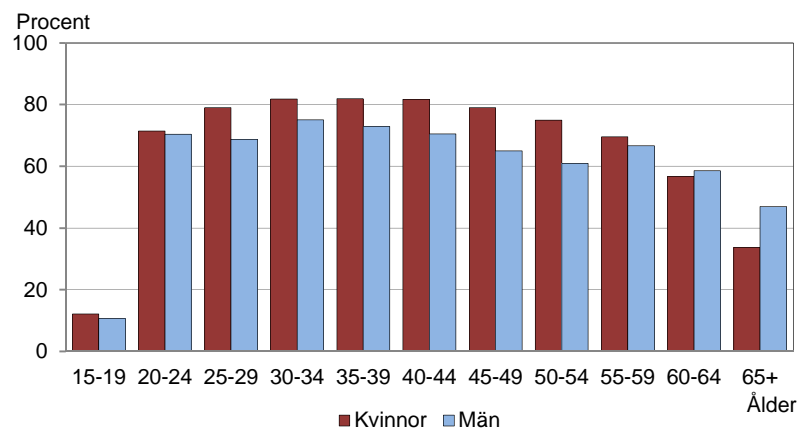
Utbildningsnivån på Åland är generellt sett stigande. Så sent som i slutet av 1980-talet hade mindre än hälften av befolkningen en utbildning över grundnivån. I dag har sex av tio ålänningar en högre utbildning än så, alltså på minst gymnasienivå. Under de senaste decennierna har kvinnornas utbildningsnivå ökat mera än männens. År 1990 hade 44 procent av kvinnorna och 50 procent av männen en utbildning över grundnivån. År 2006 var andelen lika stor för båda könen och 2010 låg kvinnorna något högre än männen med en andel på 61 procent mot männens 59 procent.

Figur 1. Andel av befolkningen som avlagt examen utöver grundnivå 1989–2010

Utvecklingen av utbildningsnivåerna avspeglar sig också i olikheter mellan könen om man ser till åldersgrupp. Bland personer som har fyllt 60 år är det fortfarande en större andel av männen som har utbildning utöver grundnivå, medan kvinnorna ligger högre i alla åldersgrupper mellan 20 och 59 år. Om den här trenden håller i sig kommer kvinnorna i framtiden att ha en i genomsnitt klart högre utbildningsnivå än männen i samtliga åldersgrupper. Det bör påpekas att uppgifterna om utbildningsnivå delvis är bristfälliga, eftersom uppgifter om utländska examina saknas i betydande utsträckning, och därför är utbildningsnivån som framgår av statistiken lägre än den verkliga.

Figur 2. Andel av befolkningen som avlagt examen utöver grundnivå Efter åldersgrupp 2010

Fortsatt stora obalanser i könsfördelningen inom olika utbildningsområden

Även om kvinnor och män idag ligger på ungefär samma nivå när det gäller utbildningsgrad totalt sett, så finns det desto större skillnader mellan könen om man ser till de olika utbildningsområdena. Bland personer med utbildning på mellannivå (gymnasienivå) är det en stor majoritet kvinnor inom områdena hälso- och socialvård, handel- och samhällsvetenskap samt humanistisk utbildning. Männerna dominerar stort inom områdena teknik, lant- och skogsbruk samt naturvetenskap. Inga större förändringar har skett mellan de båda år som redovisas i *tabell 1*, 2003 och 2010. Inom området lant- och skogsbruk har dock könsfördelningen blivit något jämnare.

En liknande struktur framgår för de högskoleutbildade (*tabell 2*). Hälso- och socialvård samt de pedagogiska och humanistiska områdena hade lika stor, inom det sistnämnda området t.o.m. något större, kvinnlig majoritet 2010 som 2003, och inom den tekniska utbildningen var männens dominans lika total båda år.

Tabell 1. Befolkning med utbildning på mellannivå 2003 och 2010 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	2003			2010		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	7 571	52	48	8 737	51	49
Allmänbildande	1 226	58	42	1 453	55	45
Pedagogisk	2	100	-	3	67	33
Humanistisk	103	62	38	145	65	35
Handel- och samhällsvetenskap	874	69	31	1 047	69	31
Naturvetenskap	42	29	71	44	27	73
Teknisk	1 683	15	85	1 963	13	87
Lant- och skogsbruk	498	22	78	509	28	72
Hälso- och socialvård	993	95	5	1 173	93	7
Servicebranscher	2 150	56	44	2 396	55	45

Tabell 2. Befolkning med utbildning på högre nivå 2003 och 2010 efter utbildningsområde

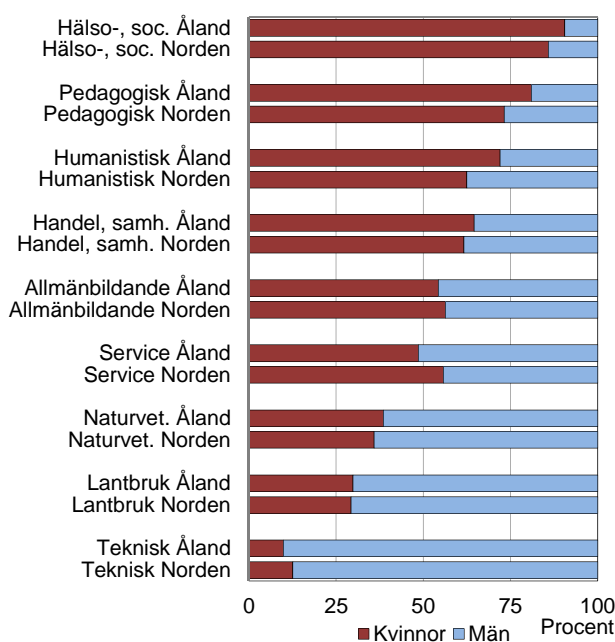
Utbildningsområde	2003			2010		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	4 648	49	51	5 257	52	48
Allmänbildande	-	-	-	-	-	-
Pedagogisk	411	80	20	420	81	19
Humanistisk	270	68	32	349	75	25
Handel- och samhällsvetenskap	1 455	59	41	1 726	61	39
Naturvetenskap	153	48	52	149	41	59
Teknisk	912	4	96	962	5	95
Lant- och skogsbruk	142	25	75	139	27	73
Hälso- och socialvård	765	89	11	946	88	12
Servicebranscher	540	11	89	566	18	82

Det bör här observeras att den ovan påtalade bristen med ofullständiga uppgifter om utländska examina har störst negativ effekt på uppgifterna om andelen ålänningar med högre utbildning eftersom det framför allt är den här typen av utbildning som inhämtas utomlands, då inte minst i Sverige.

Liknande könsskillnader på Åland som i övriga Norden

Om man jämför utbildningsinriktningar med Norden som helhet ser man att mönstret är liknande. Vissa områden är något mera könsuppdelade på Åland, såsom pedagogisk, humanistisk och teknisk utbildning, medan naturvetenskap har en lite jämnare könsfördelning på Åland. Om man går bakåt i tiden så långt som jämförbara data är tillgängliga, d.v.s. till 2003, så är bilden i stort sett oförändrad. De små skillnader som finns mellan Åland och övriga Norden fanns redan 2003. Någon mätbar trend mot mindre könsskillnader inom de mest segregerade yrkesområden kan inte heller skönjas – vare sig på Åland eller inom Norden i stort.

Figur 3. Jämförelse mellan Åland och övriga Norden 2009.
Könsfördelningen efter utbildningsområde för befolkning 15–74 år med examen utöver grundnivå

Källa: Nordisk statistisk årsbok
Not: Åland ingår i uppgifterna för Norden

De ungas studieval följer etablerade könsmönster

Om man ser på dagens studerande kan man få en uppfattning om den ojämna fördelningen på vissa områden är på väg att minska eller om mönstren består.

På mellannivå (*tabell 3*) ser man att de allmänbildande och humanistiska områdena har en något större kvinnomajoritet bland de studerande än i befolkningen som helhet. Inom handel och samhällsvetenskap ser man däremot en viss utjämnande tendens såtillvida att kvinnomajoriteten är något mindre bland de studerande. För de tekniska ämnena verkar tendensen gå mot en ännu starkare manlig dominans. Inom lant- och skogsbruk har en omsvängning skett, så att det nu är en majoritet kvinnor bland de studerande. En viss utjämning kan skönjas på hälso- och socialvårdens område, men det är fortfarande en kompakt kvinnomajoritet bland de studerande. Servicebranscherna verkar behålla sin relativt jämna könsfördelning totalt sett. Inom serviceområdet är det dock fortfarande så att sjöfartsutbildningarna domineras av manliga studerande medan hotell- och restaurangämnen har en majoritet kvinnor.

Tabell 3. Studerande på mellannivå på och utanför Åland 2011 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	Studerande på Åland			Studerande utanför Åland		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	1 314	52	48	271	64	36
Allmänbildande	457	61	39	49	63	37
Pedagogisk	-	-	-	7	100	-
Humanistisk	33	61	39	72	69	31
Handel- och samhällsvetenskap	203	66	34	23	70	30
Naturvetenskap	-	-	-	1	100	-
Teknisk	206	10	90	20	5	95
Lant- och skogsbruk	-	-	-	19	74	26
Hälso- och socialvård	105	90	10	28	79	21
Servicebranscher	256	45	55	52	60	40
Annat	54	54	46	-	-	-

Studerande på Åland gäller hösten 2011 och omfattar också studerande med hemort utanför Åland
 Studerande utanför Åland gäller hela året och omfattar dem som har fått studiestöd från Åland

På högskolenivå (*tabell 4*) ser man delvis samma och delvis andra tendenser. Här har lant- och skogsbruk numera en jämn könsfördelning bland de studerande och även inom serviceområdet som tidigare varit mansdominerat på denna nivå har en viss utjämning skett. Teknik samt hälso- och socialvård har en något jämnare könsfördelning bland de studerande än bland de som redan har högskoleexamen, men skillnaderna är fortfarande mycket stora.

Tabell 4. Studerande på högskolenivå på och utanför Åland 2011 efter utbildningsområde

Utbildningsområde	Studerande på Åland			Studerande utanför Åland		
	Antal	Könsfördelning, procent		Antal	Könsfördelning, procent	
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Totalt	508	36	64	1 035	55	45
Pedagogisk	-	-	-	125	77	23
Humanistisk	-	-	-	180	63	37
Handel- och samhällsvetenskap	85	65	35	286	58	42
Naturvetenskap	-	-	-	82	40	60
Teknisk	202	11	89	108	14	86
Lant- och skogsbruk	-	-	-	19	53	47
Hälso- och socialvård	41	93	7	167	75	25
Servicebranscher	180	31	69	68	40	60

Studerande på Åland gäller hösten 2011 och omfattar också studerande med hemort utanför Åland
 Studerande utanför Åland gäller hela året och omfattar dem som har fått studiestöd från Åland

Som framgår av de två tabellerna ovan är kvinnorna över lag mer välrepresenterade än männen bland de som studerar utanför Åland. Omvänt studerar männen i något högre utsträckning än kvinnorna på hemmaplan. Detta gäller för såväl de som studerar på mellannivån som de som studerar vid högskolor och universitet. Kvinnorna har i högre grad än männen sökt sig till studier utanför Åland inom flertalet enskilda studieområden, dock med vissa undantag och då främst beträffande hälso- och sjukvårdsutbildning. Förklaringen är sannolikt här det goda utbudet av åländska utbildningar inom detta av kvinnor så starkt dominerade yrkesområde.

En närmare granskning av det senaste decenniets trender vad gäller studievalen hos de som väljer att genomföra sin utbildning (efter grundnivån) på hemmaplan ger heller inga överraskande resultat. Den kvinnliga dominansen inom det humanistiska utbildningsområdet har snarare ökat än minskat, något som även gäller för utbildningarna med inriktning på handel och samhällsvetenskap. Det enda området där obalansen i könssammansättningen minskat under perioden är teknikämnen. Här handlar det dock om en uppgång av kvinnoandelen från en extremt låg nivå, drygt 6 procent (2001), till en fortsättningsvis mycket låg kvinnoandel på ca 10 procent (2011).

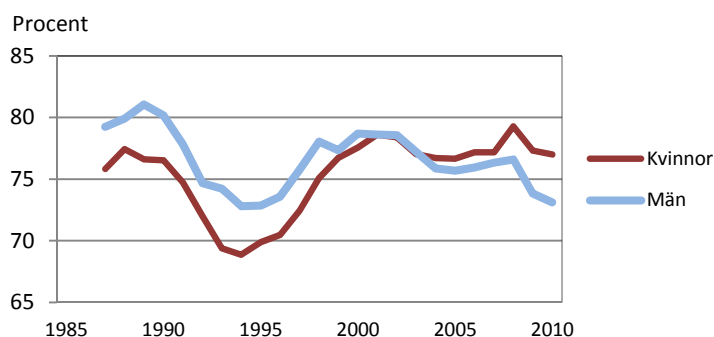
4. Sysselsättning och arbetsmarknad

Arbetsmarknaden har en central betydelse för kvinnors och mäns ekonomiska situation och livsmöjligheter. Den största delen av inkomsterna kommer från förvärvsinkomster som i sin tur ligger som grund för sjukersättningar och framtida pensioner. Var kvinnor och män befinner sig på arbetsmarknaden, d.v.s. inom vilken sektor och näringsgren de finns eller vilket yrke de har, påverkar inkomsternas storlek. Kvinnors och mäns placering på arbetsmarknaden kan också i stor utsträckning bidra till att ge en bild av vilka uppgifter i samhället som uppfattas som ”kvinnliga” och ”manliga”.

Växande ”sysselsättningsgap” mellan kvinnor och män

År 2010 var 77 procent av de åländska kvinnorna i åldrarna 16–64 år sysselsatta jämfört med bara 73 procent av männen. Kvinnornas sysselsättningsgrad har de senaste åren varit något högre än männens. I *figur 4* syns också vilka stora effekter på sysselsättningsläget för både män och kvinnor som lågkonjunkturen i början av 1990-talet hade, och även den starka återhämtningen, inte minst bland kvinnorna, under decenniets senare del. En annan iakttagelse är att kvinnornas sysselsättningsgrad kom i kapp männens i början av det nya millenniet (2001–2003). Figuren tydliggör även det växande sysselsättningsgapet mellan kvinnorna och männen på den åländska arbetsmarknaden under åren efter 2003, liksom även den allmänna nedgång i sysselsättningsgraden som de växande finansiella problemen i omvärlden sedan 2008–2009 förorsakat.

Figur 4. Utvecklingen av kvinnornas och männens sysselsättning på den åländska arbetsmarknaden sedan slutet av 1980-talet

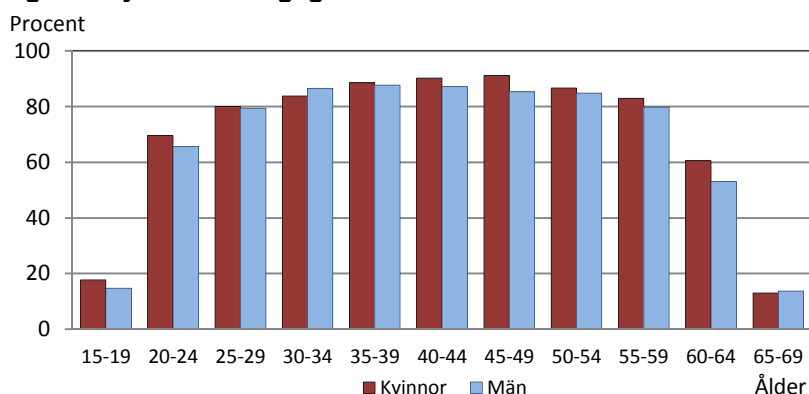

Not: Observera att y-axeln inte börjar vid 0

Männens sysselsättningsgrad är högre än kvinnornas endast i åldersgruppen 30–34 år, där barnafödandet är som vanligast, samt i den lilla gruppen av 65 år fyllda som fortfarande förvärvsarbetar (*figur 5*). Man räknas som sysselsatt om man är moderskaps- eller faderskapsledig. Föräldralediga räknas som sysselsatta fram till och med trettonde veckans frånvaro från arbetet (inklusive annan typ av ledighet).

Under det senaste decenniet har kvinnornas sysselsättningsgrad ökat i åldrarna 20–24-år samt 55–64 år. För männens del har sysselsättningsgraden sjunkit i de flesta åldersgrupper.

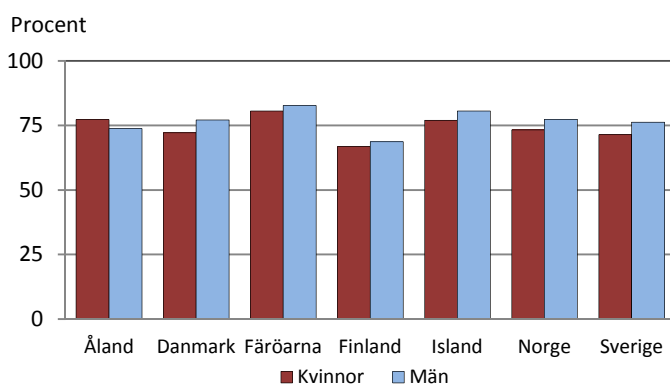
Figur 5. Sysselsättningsgrad efter ålder 2009

De åländska kvinnornas sysselsättningsgrad ligger i topp i Norden

Åland har en särställning när det gäller kvinnors och mäns deltagande i arbetslivet. En jämförelse med Norden visar att männens sysselsättningsgrad är högre än kvinnornas i de övriga länderna. En närmare granskning av kvinnoysselsättningen inom olika åldersgrupper visar också att de åländska kvinnornas ”sysselsättningsövertag” är särskilt markant i de högre åldersgrupperna (55–64 år).

Figur 6. Sysselsättningsgrad för 16–64-åringar 2009, nordisk jämförelse

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Det tillgängliga dataunderlaget möjliggör inte några säkra slutsatser om orsakerna till de åländska kvinnornas även i ett bredare nordiskt perspektiv osedvanligt starka arbetsmarknadsposition. Den mest sannolika förklaringen torde dock vara den åländska näringsstrukturen och dess utveckling under det senaste decenniet. De mest ”kvinnotäta” branscherna och yrkesområdena, där åldersgruppen 55–64 år därtill ofta är väl företrädd, har nämligen under den här perioden expanderat klart snabbare på Åland än i t.ex. Sverige och Finland, något som också tydligt framgår längre fram i detta kapitel.

Detta gäller inte minst området samhälls- och personliga tjänster inom den offentliga sektorn. Tillväxten av sysselsättningen 2000–2010 inom denna av kvinnor så dominerade del av arbetsmarknaden på Åland uppgick till i storleksordningen 20 procent, medan tillväxten inom den här delen av arbetsmarknaden i Finland under samma period var bara hälften så stor. I Sverige var tillväxten inom motsvarande

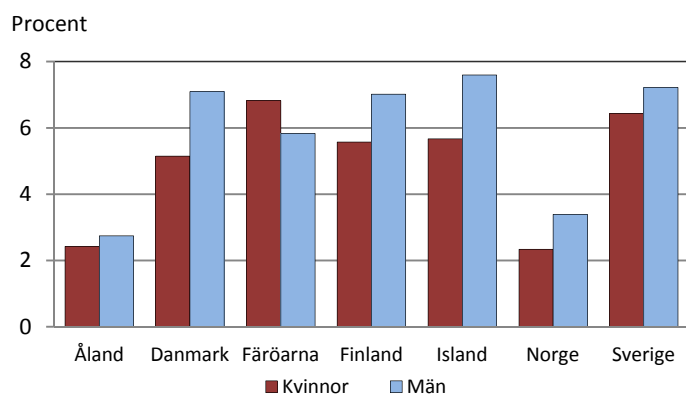
arbetsmarknadsområde och samma tidsperiod bara några få procent. Den här skillnaden mellan Åland och omvärlden märks särskilt inom hälso- och sjukvården där den åländska sysselsättningen under det senaste decenniet stigit med ca 25 procent mot betydligt blygsammare 10–15 procent i Finland och Sverige.

Utvecklingen inom åtminstone en av de mest mansdominerade och därtill på Åland en av de till sysselsättningen största branscherna, nämligen transport och sjöfart, pekar i samma riktning. Här har sysselsättning på den åländska arbetsmarknaden sedan millennieskiftet minskat med ca 8 procent medan motsvarande branscher i Finland och Sverige under samma period vuxit med i storleksordningen 3–6 procent.

Något större arbetslöshet hos män

Arbetslösheten är lägre på Åland och i Norge än i övriga Norden. Detta gäller såväl för kvinnorna som för männen. Med undantag för Färöarna är det generella nordiska mönstret att männens arbetslöshetsgrad ligger högre än kvinnornas.

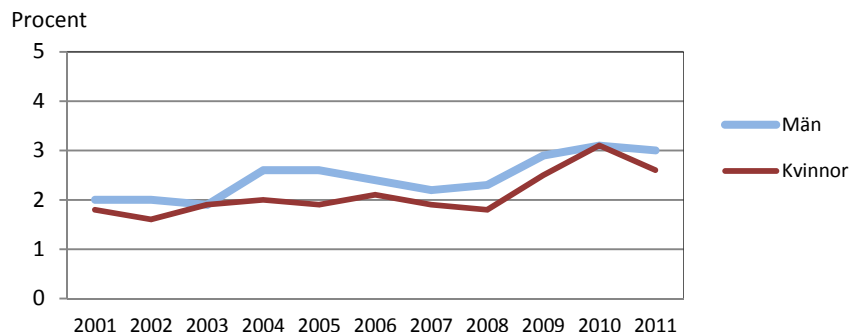
Figur 7. Arbetslöshetsgrad 2009, nordisk jämförelse

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Männen har sedan decennier tillbaka generellt sett haft en något högre arbetslöshetsgrad än kvinnorna. Sedan millennieskiftet har männens arbetslöshet varit större än kvinnornas alla år utom 2003 och 2010 då arbetslösheten varit i stort sett densamma för båda könen.

Figur 8. Arbetslöshetsgrad 2001–2011

Kvinnor födda utanför Norden har lägst sysselsättningsgrad

Det är även av intresse att studera om det finns någon skillnad i sysselsättning när det gäller personernas ursprung. *Tabell 5* visar huvudsaklig verksamhet för befolkningen i åldrarna 20–64 efter födelseort oberoende av hur länge man har bott på Åland. Eftersom uppgifterna kommer från registerdata med relativt lång eftersläpning, är de senaste siffrorna från 2009. För personer födda på Åland, i Finland samt i Sverige och övriga Norden var sysselsättningsgraden för kvinnor över 80 procent, medan männens låg några procentenheter lägre. För personer födda utanför Norden råder det omvända förhållandet mellan könen. Dessa kvinnor hade en betydligt lägre sysselsättningsgrad än kvinnor födda i Norden, knappt 70 procent, medan männen med utomnordiskt ursprung låg på samma nivå som övriga inflyttade män, men något lägre än män födda på Åland. Tabellen visar också att den huvudsakliga orsaken till den lägre sysselsättningen för kvinnor födda utanför Norden inte i första hand är högre arbetslöshet utan främst att en större del av dem står utanför arbetsmarknaden. Jämfört med året före sjönk sysselsättningsgraden i de flesta grupper, men var oförändrad för män födda i Sverige och övriga Norden samt män födda utom Norden.

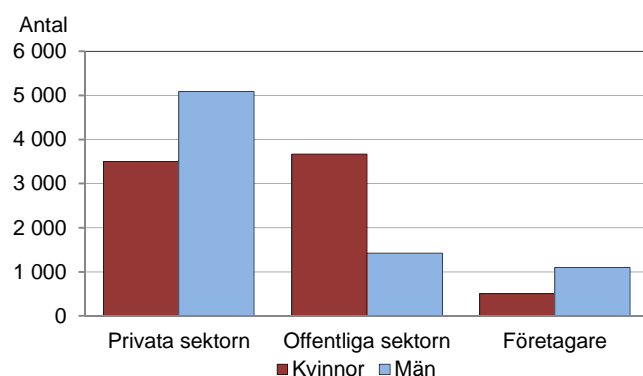
Tabell 5. Befolkning 20–64 år efter födelseort och huvudsaklig verksamhet 2009, procent

Födelseort Kön	Sysselsatta	Arbetslösa	Utanför arbets- marknaden
Åland			
Kvinnor	83	2	15
Män	80	2	18
Finland			
Kvinnor	83	3	14
Män	75	5	20
Sverige och övr. Norden			
Kvinnor	81	3	16
Män	77	4	19
Utom nordiska länder			
Kvinnor	69	5	26
Män	76	4	20

Snart är majoriteten av kvinnorna offentligt anställda

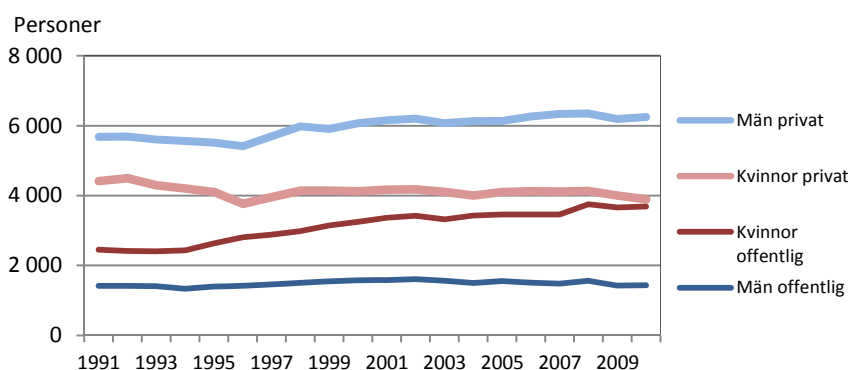
Vid en närmare granskning av vad de sysselsatta arbetar med kan man först se på sektor och yrkesställning. Den offentliga sektorn domineras av kvinnor, medan en majoritet av de privatanställda och av företagarna är män. Detta framgår tydligt i *figur 9* som visar samtliga drygt 15 000 anställda på åländska arbetsplatser, d.v.s. inklusive 1 600 utomåländska anställda på åländska fartyg.

Figur 9. Inom området arbetande efter sektor 2010

I figur 10 som visar utvecklingen över tiden och där företagen ingår i "privat sektor" ser man att det under senare år är främst män inom privat sektor och offentligt anställda kvinnor som har blivit flera. Om man bortser från gruppen företagare (där även jordbrukare ingår) så är idag fler kvinnor sysselsatta inom den offentliga än inom den privata sektorn. Om man tar med de kvinnliga företagen så är dock fortfarande något över hälften av kvinnorna sysselsatta inom den privata sektorn. Om etablerade trender fortsätter några år till så kommer dock majoriteten av kvinnorna på arbetsmarknaden med stor sannolikhet att vara offentligt anställda.

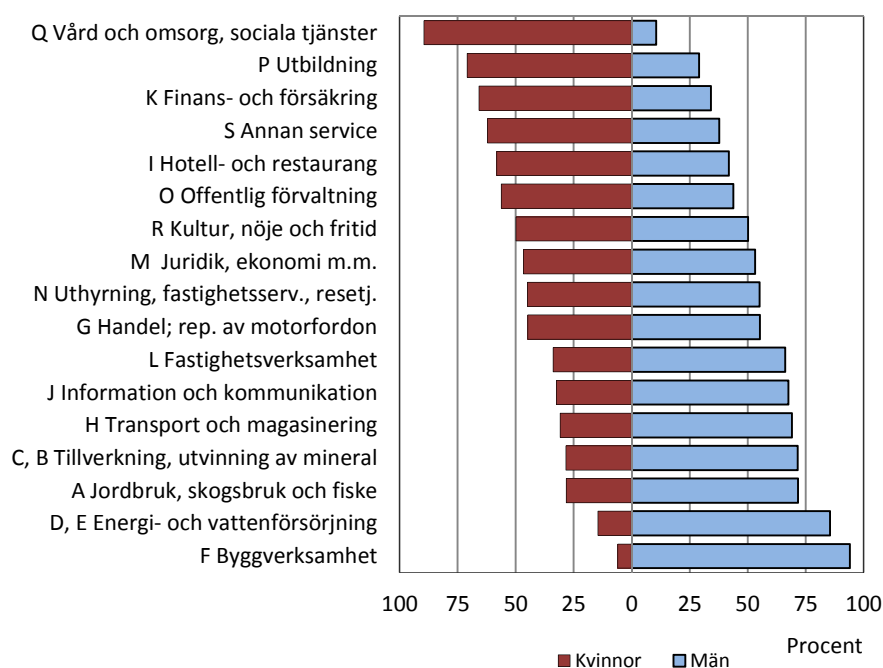
Figur 10. Inom området arbetande efter sektor 1991 – 2010

Kvinnor vårdar och utbildar, män transporterar och bygger

Könsfördelningen inom sektorerna får sin förklaring om man bryter ner sysselsättningssiffrorna till näringsgrensnivån. Figur 11 omfattar till skillnad från de två föregående enbart de cirka 14 000 sysselsatta personer som bor på Åland och näringsgrenarna är sorterade efter andelen sysselsatta kvinnor och män. Inom vård, omsorg och sociala tjänster samt utbildning, där verksamheten till övervägande del sköts av den offentliga sektorn är en stor majoritet av de anställda kvinnor. Även inom offentlig förvaltning finns det en kvinnomajoritet bland de sysselsatta. De näringsgrenar som har stor majoritet män domineras alla av privat verksamhet: bygg, energi, jordbruk, industri och transport.

Figur 11. Sysselsatta efter näringsgren 2010, könsfördelning i procent

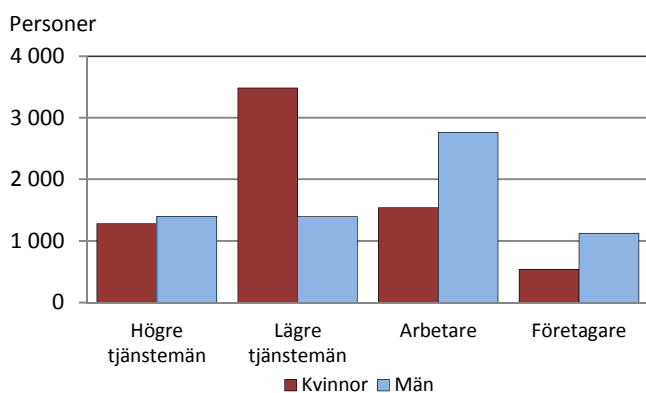

Det tydliga könsmönstret för arbetskraften inom de olika näringsgrenarna har genom åren varit mycket stabilt, och det inte minst inom de näringsgrenar där könsobalanserna är som störst. Om man sätter in siffror för år 2000 i figur 11, ser diagrammet i stort sett likadant ut.

Oförändrade könsmonster också gällande yrke

Man kan också studera de sysselsattas fördelning på socioekonomisk ställning och yrke, se *figur 12 och 13*. Det framgår då att könsfördelningen bland de högre tjänstemännen är jämn medan kvinnorna dominerar stort bland de lägre tjänstemännen. Bland arbetarna och företagarna finns en stor majoritet män. Det kan noteras att bland företagare inom såväl lantbruk som övriga näringsgrenar utgör männen omkring två tredjedelar av de sysselsatta trots att alla familjemedlemmar som lyfter företagarens inkomst inom ett familjeföretag definieras som företagare.

Figur 12. Sysselsatta efter socioekonomisk ställning 2010

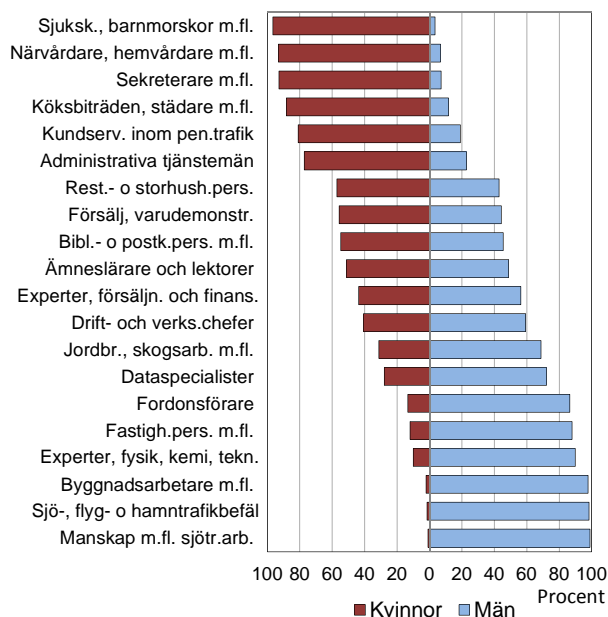

De vanligaste yrkena för kvinnor som är högre tjänstemän är lärare och barntädgårdslärare, medan drift- och verksamhetschef kommer högst för männen av de enskilda yrkena. Det som framför allt gör att kvinnor klassas som lägre tjänstemän är att till denna kategori räknas sjukskötare, primärskötare, närvårdare, barnskötare, hemvårdare, försäljare och sekreterare. För männen är försäljare det vanligaste yrket på denna nivå, följt av experter inom fysik, kemi och teknik. De vanligaste arbetaryrkena för kvinnor är gruppen sjukhus-, vård- och köksbiträden samt städare och därefter följer restaurang- och storhushållspersonal. För männens del är det byggnadsarbetare, restaurang- och storhushållspersonal, fordonsförare samt däcksmanskap och maskinpersonal som ligger i topp.

Medan såväl sjöfarten som transportsektorn som helhet inte har en alltför ojämn könsfördelning, runt 30 procent är kvinnor och 70 procent män, framgår en betydligt starkare könsuppdelning om man ser till yrken. Bland såväl befälen som däcksmanskap och maskinpersonal är männens dominans nästan total.

I *figur 13* nedan är de olika yrkesområdena rangordnade så att de med störst andel kvinnor kommer överst och de som har den kraftigaste majoriteten män längst ner. De yrken som ligger i mitten av grafen har alltså den jämnaste könsbalansen. Som synes har hela 12 av de i statistiken redovisade 20 yrkesområdena en mycket stark övervikt av antingen kvinnor eller män bland de sysselsatta.

Figur 13. Könsfördelningen inom de vanligaste yrkena 2009

Den påtagliga könssegregeringen inom den åländska arbetsmarknaden framkommer även i tabellen med de tio vanligaste kvinno- respektive mansyrkena nedan. Bland de tio vanligaste yrkesgrupperna för männen finns sålunda bara tre med på samma lista över de vanligaste ”kvinnoyrkena” – och omvänt.

Tabell 6. De tio vanligaste yrkesgrupperna för kvinnor respektive män 2009

Yrke	Kvinnor		Män		
	Antal syssel- satta kvinnor	Andel kvinnor	Antal syssel- satta män	Andel män	
Primärsk., närvård., barnsköt., hemvård.	1 207	93	Byggnadsarbetare m.fl.	388	98
Sjukhus-, vård- o köksbitr., städare	598	88	Fordonsförare	285	87
Sjukskötare, barnmorskor m.fl.	380	97	Restaurang- o storhushållspersonal	280	43
Restaurang- o storhushållspers.	373	57	Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	274	69
Försäljare, varudemonstratör	327	56	Försäljare, varudemonstratör	260	44
Sekreterare, textbehandlare m.fl.	309	93	Experter inom försäljning o finansiering	255	56
Administrativa tjänstemän	208	77	Sjö-, flyg- o hamntrafikbefäl o -ledare	237	98
Experter inom förs. o finansiering	198	44	Däckmansk. o maskinpers., sjötrafikarb.	198	99
Pers. i kundserv. arb. inom pen.trafik	197	81	Experter inom fysik, kemi o teknik	196	90
Övrig personal i kundservice	158	80	Byggnadshantverkare	182	96

Källa: Statistikcentralen

På samma sätt som när det gäller könsfördelningen av de sysselsatta per bransch och näringsgren, kan inga riktigt påtagliga tendenser i riktning mot utjämning av könsfördelningen inom de olika yrkesområdena skönjas. Med undantag för yrkena fordonsförare och vissa lärargrupper, så har könsbalanserna under den senaste tioårsperioden varit oförändrade eller i något fall till och med ytterligare förstärkts.

En jämförelse med år 2000 visar att antalet personer som arbetar inom kvinnodominerade yrken såsom vårdyrkena samt sekreterare och administrativa tjänstemän har ökat, en ökning som till övervägande del utgörs av kvinnor, eftersom könsfördelningen inte har förändrats nämnvärt. Flera mansdominerade yrken sysselsätter däremot färre nu än år 2000: fordonsförare, jordbrukare, sjöbefäl samt experter inom fysik och kemi.

Heltidsanställning fortsättningsvis betydligt vanligare för män

I lönestatistiken definieras heltidsanställning som att man arbetar 33,5 timmar i veckan eller mera. I *tabell 7* framgår andelen heltidsarbetande för de privat- och landskapsanställda som ingår i lönestatistiken. Det är betydligt vanligare med heltidsanställning för män än för kvinnor både i privata sektorn och bland landskapsanställda. Samtidigt kan man notera att för båda könen är heltidsarbete vanligare bland de landskapsanställda än bland de privatanställda.

Tabell 7. Andel heltidsanställda privat- och landskapsanställda 2010 enligt lönestatistiken

Sektor	Antal anställda	Andel heltidsanställda, %		Andel deltidanställda, %	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privatanställda	6 214	54	75	46	25
-24	763	26	51	74	49
25-34	1 409	63	75	37	25
35-44	1 564	57	85	43	15
45-54	1 400	62	82	38	18
55+	1 078	52	70	48	30
Landskapsanställda	2 175	69	81	31	19
-24	67	46	71	54	29
25-34	313	56	82	44	18
35-44	511	69	84	31	16
45-54	652	79	84	21	16
55+	632	69	77	31	23

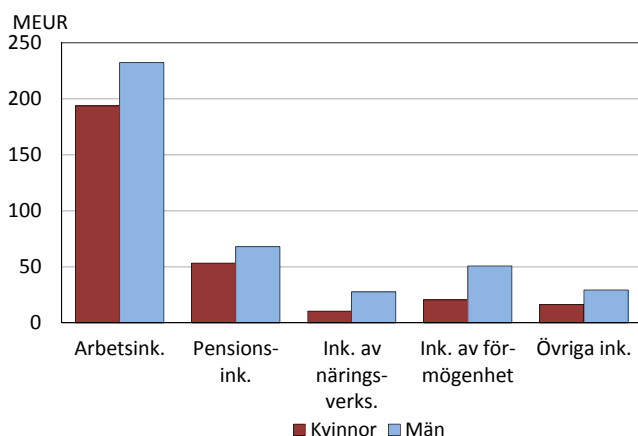
Skillnaderna mellan kvinnor och män i detta avseende är som störst i åldern 25–34 år, då endast omkring 56 procent av kvinnorna men över 82 procent av männen jobbar heltid. Inom den privata sektorn är könsskillnaderna störst i åldersgruppen 35–44 där 57 procent av kvinnorna och 85 procent av männen har heltidsarbeten.

Även här finns inga riktigt tydliga könsutjämnande trender, åtminstone inte under de senaste åren. Den enda mer märkbara skillnaden jämfört med läget år 2008 är sålunda att andelen deltidssysselsatta män bland de landskapsanställda ökat från ca 14 till ca 19 procent samtidigt som andel deltidanställda kvinnor med samma arbetsgivare legat kvar på samma nivå (31 procent). Det bör dock här påpekas att det inte framgår huruvida man har ytterligare någon syssla förutom den anställning som ingår i statistiken.

5. Löner och inkomster

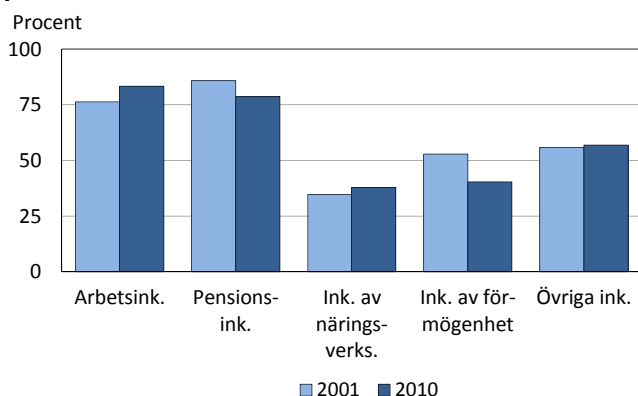
Ålänningarna hade drygt 700 miljoner euro i skattepliktiga inkomster 2010. Av dessa tillföll 42 procent kvinnor och 58 procent män. Uttryckt som en kvot var kvinnornas inkomster 72 procent av männens. *Figur 14* visar att männen fick en större del än kvinnorna av alla de huvudsakliga inkomstslagen. Jämnast var fördelningen av arbets- och pensionsinkomster, där kvoten var runt 80 procent. Kvinnornas andel av inkomster från näringsverksamhet och förmögenhet var bara omkring 40 procent av männens.

Figur 14. Fysiska personers skattepliktiga inkomster efter kön 2010

År 2001, det tidigaste år för vilket jämförbara siffror finns tillgängliga, var kvinnornas totala skattepliktiga inkomster knappt 70 procent av männens. Fördelningen har således blivit obetydligt jämnare. Kvinnornas andel av arbetsinkomster och inkomster av näringsverksamhet har ökat, medan deras andel av pensionsinkomsterna samt inkomster från förmögenhet däremot har sjunkit jämfört med 2001.

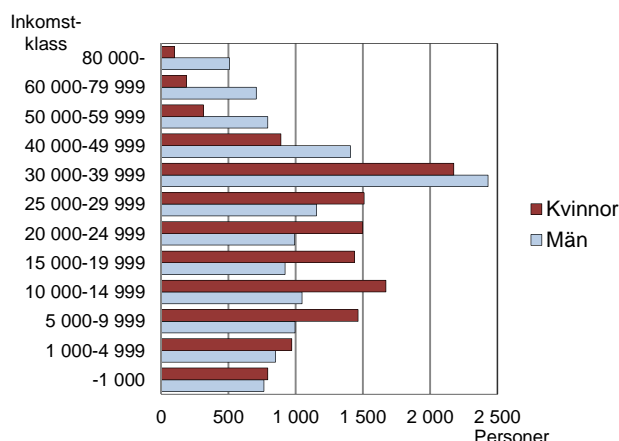
Figur 15. Kvinnornas skattepliktiga inkomster i procent av männens 2001 och 2010

I diagrammen ingår arbetslöshetsunderstöd, hemvårdsstöd och studiepenning i arbetsinkomster medan sjukförsäkringsersättningar ingår i övriga inkomster. Siffrorna baseras på beskattningssuppgifter.

Som framgår av *figur 16* på nästa sida är skillnaderna också påtagliga om man sammanställer samtliga typer av inkomster och fördelar dem på storleksklass och kön. Kvinnorna dominerar i samtliga inkomstklasser upp till 30 000 euro medan den manliga dominansen är påtaglig i samtliga högre inkomstklasser.

Figur 16. Antal inkomsttagare efter inkomstklass 2010

Källa: Statistikcentralen

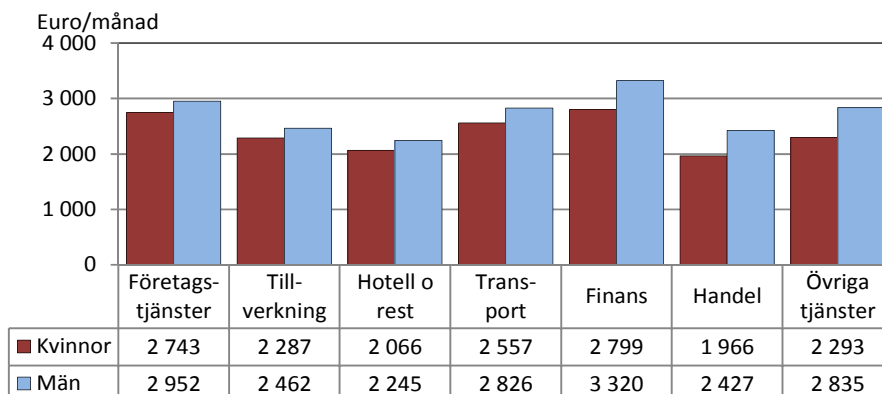
Stora köns- och branschmässiga variationer i lönenivåerna

Löner utgör huvuddelen av befolkningens inkomster och behandlas därför relativt utförligt. Uppgifterna nedan baseras på ÅSUBs lönestatistik för de landbaserade branscherna i den privata sektorn och för landskapsanställda. Därtill finns vissa uppgifter för de kommunala och statliga områdena. Lönestatistiken gäller 2010, det senaste år för vilket data finns publicerade. Skillnaden mellan förtjänst för ordinarie arbetstid och totalförtjänst är att i totalförtjänsten ingår ersättning för ackordarbete, övertids- och söndagsersättning samt övriga tillägg.

Männen har med få undantag högre löner än kvinnor både om man betraktar olika branscher och när man ser till olika yrkesgrupper. Hur stora skillnaderna är varierar dock betydligt och de kan ha olika orsaker såsom olikheter i arbetstid, utbildningsnivå, arbetserfarenhet etc. Det går inte att fastställa i hur hög grad kvinnor och män har olika lön trots att de utför samma arbete, eftersom arbetsuppgifterna och de kvalifikationer de kräver kan variera också inom de olika yrkesgrupperna inom en bransch. Man kan dock belysa olika faktorer inverkan på olika sätt.

Figur 17 och 18 som visar läget i den privata sektorn 2010. Inom branscherna företagstjänster och tillverkning var de genomsnittliga löneskillnaderna minst. Kvinnornas snittlöner var där ca 93 procent av männens. De största löneskillnaderna återfanns detta år inom branscherna handel och övriga tjänster där de genomsnittliga kvinnolönerna bara uppgick till ca 81 procent av männens.

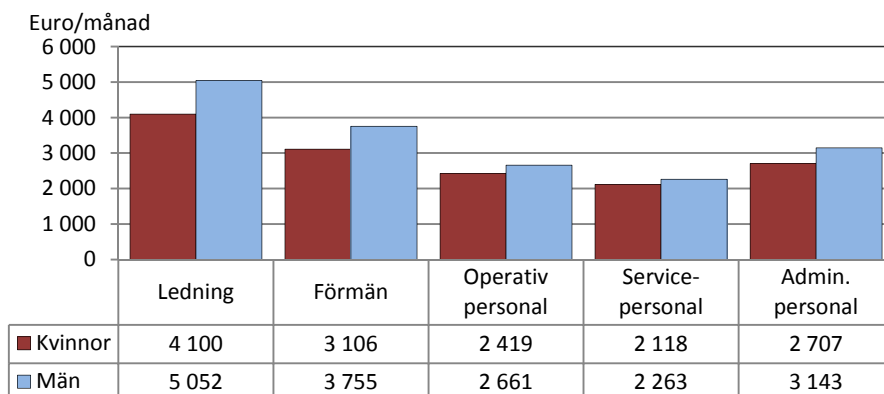
Figur 17. Medellöner för operativ personal efter näringsgren 2010, privata sektorn, förtjänst för ordinarie arbetstid

De könsmissiga löneskillnaderna är störst för ledning och förmän

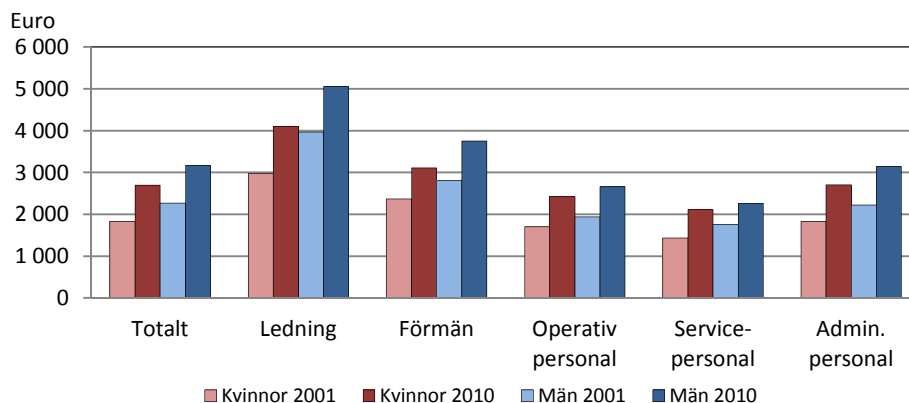
Det finns en tendens till att könsskillnaderna är störst inom de yrkesgrupper och befattningar där lönerna allmänt sett är högst, något som framgår av *figur 18*. Bland ledningsfunktioner och förmän uppgår sålunda de genomsnittliga kvinnolönerna till dryga 80 procent av männens snittlöner medan kvinnolönerna bland servicepersonalen uppgick till 94 procent av männens i samma grupp.

Figur 18. Medellöner för heltidsanställd personal efter yrkesgrupp 2010, privata sektorn, förtjänst för ordinarie arbetstid

Figur 19 visar löneutvecklingen i den privata sektorn från 2001–2010 i löpande priser. Både totalt och för de olika yrkesgrupperna, förmän undantagna, har kvinnornas procentuella löneökning varit något större än männens. Räknat i euro har dock männens löner ökat mera, förutom för förmän även för administrativ personal och totalt sett.

Figur 19. Lönejämförelse för privata sektorn 2001 och 2010. Medellöner för heltidsanställd personal efter yrkesgrupp, förtjänst för ordinarie arbetstid

Kvinnornas lön 84 procent av männens

I *tabell 8* redovisas de könsmissiga löneskillnaderna mera i detalj för samtliga anställda fördelade på olika yrkesgrupper. Tabellen visar medellönerna 2010 för såväl privata sektorn som för de offentliganställda inom landskap, kommun och stat. Uppgifterna gäller total månadsförtjänst för heltidsanställda och omfattar de olika yrkesklasserna enligt den internationella yrkesklassificeringen.

Tabell 8. Medelmånadslön för heltidsanställda 2010, total förtjänst euro

Yrkesklassificering	Privata sektorn		Landskapet		Kommunala sektorn		Staten	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga heltidsanställda	2 770	3 308	2 971	3 827	2 795	3 233	2 867	3 667
1 Chefer och högre tjänstemän	4 195	5 261	4 217	4 585	3 691	4 659
2 Specialister	3 139	3 690	3 689	4 597	3 059	3 499	3 289	4 459
3 Experter	2 925	3 626	2 907	3 923	2 764	3 209	2 544	3 255
4 Kontorspersonal och personal inom kundservice	2 579	2 880	2 441	2 471	2 317	-
5 Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	2 185	2 600	2 643	2 673	2 622	2 773	..	-
6 Jordbrukare, skogsarbetare, fiskodlare, fiskare m.fl.	1 964	2 440	2 476	2 272	-	..	-	-
7 Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbete	2 319	2 691	-	-
8 Process- och transportarbetare	2 069	2 521	-	3 059	-	..	-	-
9 Övriga arbetstagare	2 042	2 331	2 153	2 567	2 054	2 479	-	..

En tydligare bild av skillnaden mellan kvinnors och mäns löner får man i *tabell 9* som visar lönerelationen som kvinnors medellön i procent av männens enligt samma indelning som i tabell 8. Relationen ligger under 80 procent för de landskapsanställda, men runt 85 procent inom både den privata och kommunala sektorn. För de statligt anställda är kvinnornas löner i genomsnitt 82 procent av männens. Om man väger samman alla sektorer blir lönerelationen 84 procent. Siffran innebär en svag uppgång i de genomsnittliga kvinnolönerna i förhållande till männens (från 82 till 84 procent av snittmanslönerna) sedan 2009.

Inom privata sektorn är skillnaden störst för chefer och högre tjänstemän, medan denna yrkesgrupp hör till dem som har den jämnaste fördelningen bland de landskapsanställda. För kontorspersonal och personal inom kundservice är skillnaderna mellan könen relativt små, inte minst inom den kommunala sektorn. Inom en enda yrkesgrupp med landskapet som arbetsgivare är faktiskt kvinnolönerna högre än männens (109 procent av manslönerna), nämligen bland de som arbetar inom eller med primärnäringarna. Å andra sidan så uppgick den genomsnittliga lönen för den privata sektorns kvinnor inom samma yrkesgrupp till bara 80 procent av männens genomsnittlön.

Tabell 9. Kvinnors genomsnittliga månadslön i relation till mäns år 2010, heltidsanställda, procent

	Privat	Landskapet	Kommun	Staten
Totalt	84	78	86	82
Chefer och högre tjänstemän	80	92	79	..
Specialister	85	80	87	79
Experter	81	74	86	80
Kontorspersonal och personal inom kundservice	90	..	99	..
Service-, försäljnings- och omsorgspersonal	84	99	95	-
Jordbrukare, skogsarbetare, fiskodlare, fiskare m.fl.	80	109	-	-
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbete	86	-
Process- och transportarbetare	82	-	-	-
Övriga arbetstagare	88	84	83	-

För den privata sektorn finns lönerelationen också uträknad utgående från timlön för att eliminera arbetstidens inverkan. Också här pekar siffrorna för 2010 på en viss utjämning, eftersom kvinnorna då hade 85 procent av männens timlön efter att siffran tidigare under 2000-talet har legat på 80 procent eller något däröver.

Löneskillnaderna mellan könen ökar med tjänstear och utbildningsnivå

Vi har tidigare sett att de könsmissiga löneskillnaderna är större inom grupper med mera ansvar och högre löner. Man kan därför också tänka sig att skillnader i utbildningsnivå och anställningsförhållandets längd är en orsak till nivåskillnaderna mellan kvinnors och mäns löner. *Tabell 10* visar att löneskillnader mellan könen är större bland privatanställda som har arbetat länge på sitt jobb än bland dem som har jobbat kortare tid. Skillnaderna var dock något mindre 2010 än 2008.

Tabell 10. Genomsnittlig total timlön för heltidsanställda inom privata sektorn 2010 efter arbetsförhållandets längd

Arbetsförhållandets längd	Lön, euro		Kvinnors lön i procent av mäns
	Kvinnor	Män	
Samtliga heltidsanställda	16,90	19,67	86
0-2 år	14,68	16,69	88
3-6 år	16,99	19,31	88
7-10 år	17,21	20,07	86
11+ år	18,54	22,44	83

Man kan också studera lönenivåerna efter de anställdas ålder, se *tabell 11*. Som väntat stiger lönerna med åldern, men också löneskillnaderna mellan könen ökar markant. För privatanställda under 30 år är kvinnornas genomsnittslön över 90 procent av männens, men för anställda som har fyllt 60 år är andelen 70 procent. Om man jämför över tiden ser man en tendens att skillnaderna minskar i flera åldersgrupper, speciellt bland de yngre.

Tabell 11. Genomsnittlig ordinarie månadslön för heltidsanställda inom privata sektorn efter ålder 2010

	2010		
	Kvinnor	Män	Relation
Samtliga heltidsanställda	2 697	3 170	85
Under 20 år	1 858	1 810	103
20-29 år	2 204	2 340	94
30-39 år	2 631	3 074	86
40-49 år	2 909	3 553	82
50-59 år	2 885	3 512	82
Över 60 år	2 599	3 701	70

Lönestatistiken innehåller också uppgifter om lön efter utbildningsnivå, även om det finns vissa brister i uppgifterna om befolkningens utbildning, se avsnitt 2. För både kvinnor och män stiger lönerna med utbildningsnivån. För de privatanställda är det tydligt att löneskillnaderna ökar med högre utbildning. Bland personer med grundskola eller gymnasium som högsta utbildning har kvinnorna 89 respektive 83 procent av männens totala månadslön, medan andelen för personer med lägre högskoleutbildning är 76 procent och för de som har högre högskoleexamen 72 procent. För de landskapsanställda är skillnaderna mycket mindre. Gymnasieutbildade kvinnor hade 80 procent av männens lön och kvinnor med högskoleexamen endast några procentenheter lägre.

6. Transfereringar och social service

Olika typer av transfereringar bidrar till kvinnors och mäns inkomster i olika grad och kan också genom det regelverk som är förknippade med dem påverka olika val som man gör i livets olika skeden.

Flera kvinnliga pensionärer delar på mindre pensionskaka

Flera kvinnor än män är pensionärer, något som framgår av *tabell 12* nedan. Den demografiska strukturen med ett större antal äldre kvinnor än män i befolkningen förklarar i stor utsträckning det större antalet kvinnliga ålderspensionärer. Något flera män än kvinnor är sjukpensionärer, medan mottagarna av efterlevandepension till helt övervägande del är kvinnor. Männerna får dock, som framgick i föregående avsnitt, en större del av de totala pensionsinkomsterna än kvinnorna. Förklaringen till detta är att männen i genomsnitt har större pensioner än kvinnor. År 2011 var kvinnornas medelpension 1 220 euro per månad, vilket var 70 procent av männens som var 1 744 euro. Skillnaden var störst för ålderspensioner och något mindre för sjukpensioner. När det gäller efterlevandepensioner fick kvinnorna i genomsnitt något mera än männen, eftersom dessa till vissa delar baseras på männens inkomster.

Tabell 12. Pensionstagare och genomsnittliga pensioner per månad 2011, de vanligaste pensionslagen

	Antal		Genomsn. totalpension,		Kvinnors pension i procent av mäns
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
Totalt	3 653	3 231	1 220	1 744	69,9
Ålderspensioner	2 988	2 651	1 296	1 888	68,6
Sjukpensioner	401	429	986	1 270	77,6
Efterlevandepension	1 091	174	1 440	1 329	108,4

Källa: FPA

Växande andel kvinnor bland de sjukskrivna

Omkring 1 800 personer tar emot sjukdagpenning årligen, varav drygt 60 procent är kvinnor. Som framgår av *tabell 13* har antalet ersatta dagar per år sjunkit från 88 000 år 2006 till 83 600 år 2011. Kvinnornas andel av de redovisade sjukdagarna uppvisar dock en motsatt, stigande, trend. Kvinnornas andel av de sjukdagarna har nämligen under samma period stigit från 57 till 62 procent.

Männens andel av det utbetalda beloppet, som nu ligger runt fem miljoner euro per år, är större än deras andel av de ersatta dagarna beroende på att den ersättning per dag som männen får idag är ca 8 euro större än för kvinnorna. I uppgifterna om sjukdagpenning ingår dagpenning för arbetsfrånvaro på grund av sjukt barn, men inte partiell sjukdagpenning.

Tabell 13. Sjukdagpenningar 2006–2011

År	Utbetalt belopp			Ersatta dagar			Euro/dag	
	Euro	Könsfördelning, %		Antal	Könsfördelning, %		Kvinnor	Män
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		
2006	4 502 000	53	47	88 000	57	43	47	56
2007	4 395 000	54	46	82 900	58	42	50	57
2008	4 421 000	55	45	83 200	59	41	49	59
2009	5 006 000	53	47	89 200	58	42	52	62
2010	4 962 000	58	42	85 200	61	39	55	63
2011	4 954 000	59	41	83 600	62	38	56	64

Källa: FPA

Mest kvinnor bland närståendevårdarna

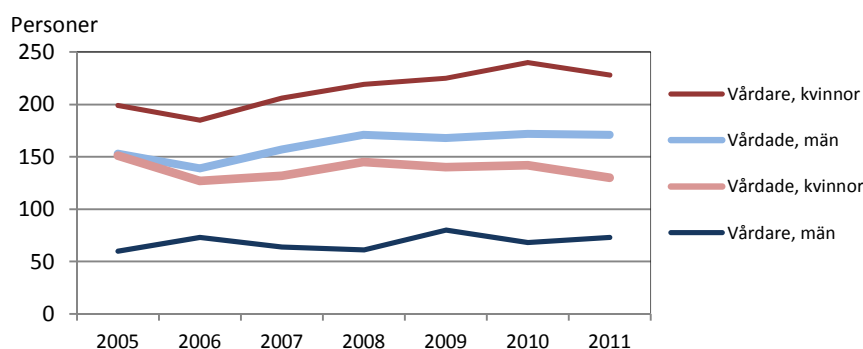
En kommun kan ordna vård av en äldre, handikappad eller sjuk person genom att ingå avtal om vård med en anhörig eller någon annan person som står den vårdbehövande nära. Kommunen betalar då ut stöd till vårdaren. *Tabell 14* som baseras på den kommunala verksamhetsstatistiken visar att något flera män än kvinnor får närståendevård. Bland barn och bland personer i åldrarna 65–84 är männen i majoritet bland de vårdade, medan kvinnorna är i flertal bland personer i arbetsför ålder och bland pensionärer som har fyllt 85. Av närståendevårdarna är tre fjärdedelar kvinnor. Arvodena till närståendevårdare uppgår till över en miljon euro årligen.

Tabell 14. Stöd för närståendevård 2011

	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Vårdade totalt	130	171	43	57
0-17	23	55	29	71
18-64	27	33	45	55
65-74	20	26	43	57
75-84	24	33	42	58
85+	36	24	60	40
Vårdare	228	73	76	24

Figur 20 visar utvecklingen över tiden. Könsfördelningen bland vårdarna har varit ganska oförändrad de senaste åren, medan männens andel av de vårdade har ökat.

Figur 20. Vårdade och vårdare i närståendevård (alla åldersgrupper) 2005–2011

Om man sätter vård av närstående i hemmet i relation till övrig åldringsvård kan man konstatera att 255 pensionärer (65+) år 2011 bodde i någon form av serviceboende medan 191 personer i samma åldersgrupp befann sig på ålderdomshem eller inom långvården. Samma år uppgick antalet klienter inom närståendevården i åldrarna 65 år eller äldre till 163 stycken, alltså drygt en fjärdedel av det totala antalet vårdbehövande.

Mammorna tar fortsättningsvis ut nästan all föräldraledighet

Tabell 15 visar hur föräldrapenningarna delas mellan män och kvinnor. Uppgifterna innehåller inte moderskaps- och faderskapspenningarna utan bara ersättning för föräldraledigheten som kan fördelas fritt mellan föräldrarna. Endast fem procent av föräldrapenningdagarna tas ut av papporna. Någon nämnvärd förändring kan inte skönjas under den sexårsperiod som tabellen omfattar.

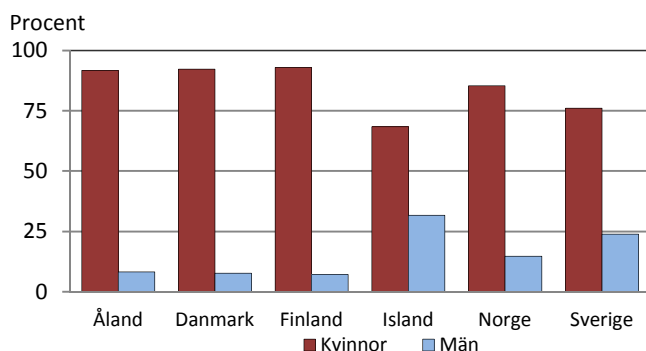
Tabell 15. Föräldrapenningar 2006–2011

År	Utbetalt belopp			Ersatta dagar			Euro/dag	
	Euro	Könsfördelning, %		Antal	Könsfördelning, %		Kvinnor	Män
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		
2006	2 005 000	95	5	42 200	96	4	47	60
2007	2 443 000	95	5	48 000	96	4	50	60
2008	2 437 000	93	7	43 800	95	5	55	75
2009	2 333 000	93	7	40 400	95	5	57	77
2010	2 539 000	95	5	41 800	96	4	60	88
2011	2 714 000	93	7	44 100	95	5	60	83

Källa: FPA

Skillnaderna i uttag av föräldrapenningar är desamma på Åland som i Norden

Figur 21 med nordiska jämförelser av uttagna föräldrapenningsdagar innefattar också moderskaps- och faderskapsledigheter. När man räknar med också dessa ledigheter som är vikta för respektive förälder är könsfördelningen jämnare, även om en stor majoritet av dagarna ändå tillfaller kvinnor. På Island och i Sverige är könsskillnaderna minst i detta avseende, medan Åland placerar sig mera i nivå med Danmark, Finland och Norge. En orsak till olikheterna är skillnader i lagstiftning och regler.

Figur 21. Föräldradagpenningdagar 2010

Källa: Nordisk statistisk årsbok

Andelen män som lyfter hemvårdsstöd ökar inte

Efter föräldraledigheten har man möjlighet att få hemvårdsstöd från kommunen. Detta kan betalas till föräldrar som har barn under tre år, i vissa kommuner upp till fyra år, och inte utnyttjar kommunal barnomsorg. Könsfördelningen när det gäller mottagare av hemvårdsstöd är densamma som för föräldrapenningen. Endast drygt fem procent av dem som får hemvårdsstöd är män. Någon tydlig tendens till förändring i könsmönstret kan inte skönjas under den sjuårsperiod som redovisas i *tabell 16* nedan.

Tabell 16. Mottagare av hemvårdsstöd för barn 2005–2011

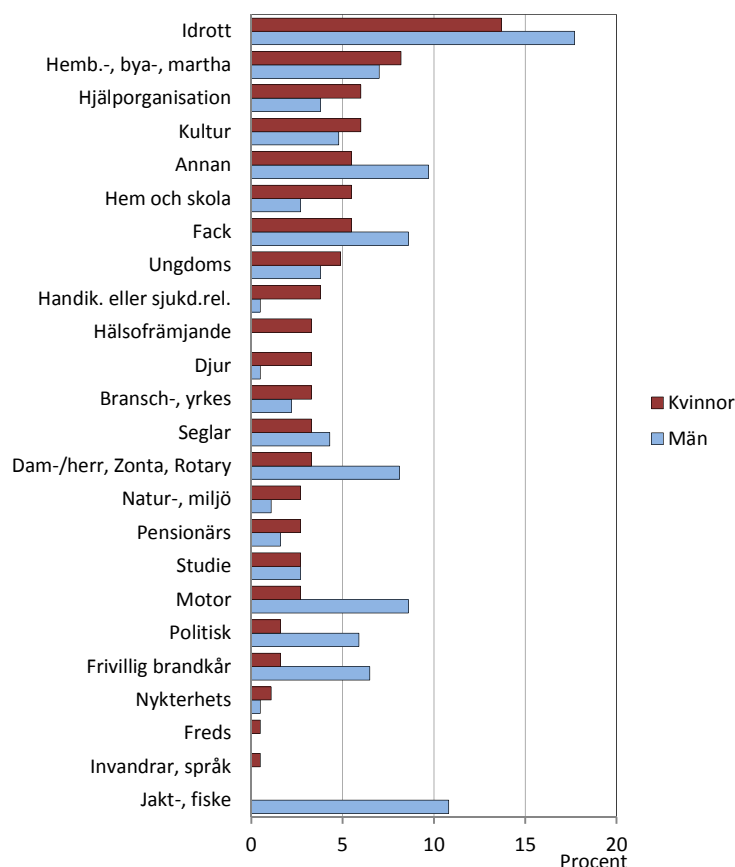
År	Antal		Könsfördelning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
2005	702	25	97	3
2006	742	34	96	4
2007	762	52	94	6
2008	759	56	93	7
2009	766	51	94	6
2010	753	41	95	5
2011	736	48	94	6

7. Föreningsliv och ideellt arbete

Åland har ett aktivt föreningsliv som i allt väsentligt bygger på frivilliga insatser och ideellt arbete. År 2011 hade de 182 registrerade föreningar där uppgifter om medlemsantalet finns tillgängligt sålunda hela 45 350 medlemmar.

Som framgår av *figur 22* nedan finns det ett brett utbud av olika typer av föreningsaktiviteter. Figuren visar också att idrottsrörelsen toppar aktiviteterna om man ser till andelen föreningsaktiva. Det framgår även att vissa föreningstyper har en rätt så sned könsfördelning bland sina medlemmar. Männerna är sålunda mer aktiva inom jakt- och fiskeföreningarna samt motor- och brandkår-föreningarna, medan kvinnorna dominerar inom mer socialt inriktade föreningar såsom hem och skola, handikapp- och hälsofrämjande föreningar. Exempel på föreningar med bättre könsbalans är bl.a. de som arbetar med hembygdsfrågor och olika typer av studier och utbildning.

Figur 22. Andelen föreningsaktiva ålänningar efter föreningstyp och kön 2008

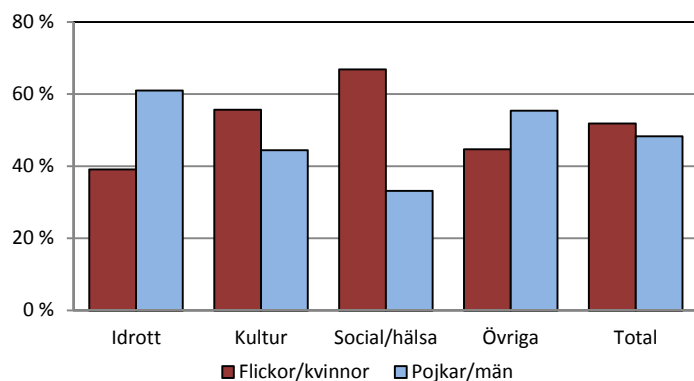

Källa: ÅSUB Rapport 2009:1

Uppgifterna ovan bygger på en enkätundersökning under 2008 som riktades till ett brett urval ålänningar. Om man istället tar sin utgångspunkt i föreningarnas medlemsregister för 2011 så visar det sig att kvinnorna totalt sett tycks vara något mer föreningsaktiva än männen. Enligt dessa uppgifter var nämligen 52 procent av föreningarnas medlemmar kvinnor/flickor och 48 procent män/pojkar.

I figur 23 sammanfattas föreningarnas medlemsfördelning med avseende på verksamhetsområde och kön 2011. Som synes bekräftas i grova drag uppgifterna om föreningarnas medlemmar resultatet från enkätundersökningen. Kvinnorna dominerar inom föreningar som jobbar med sociala frågor, men även inom kultursektorn. Männerna är i sin tur överrepresenterade inom idrottsrörelsen samt inom kategorin övriga föreningar (där jakt och fiske, motor och liknande intressen ingår).

Figur 23. Andelen flickor/kvinnor respektive pojkar/män i urvalsföreningarna efter verksamhetsområde 2011

Källa: ÅSUB Rapport 2012:4